

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok

Data sporządzenia: 31 marca 2023 roku

Data publikacji: 28 kwietnia 2023 roku

Spis treści

1.	MODEL BIZNESOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ RAINBOW TOURS.....	2
1.1.	Działalność oraz otoczenie biznesowe	2
1.1.1.	Podstawowa działalność.....	2
1.1.2.	Organizacja i struktura	3
1.1.3.	Opis produktów i usług.....	5
1.1.4.	Opis branży i rynków, na których działa Grupa.....	12
1.1.5.	Główne tendencje i czynniki mające wpływ na rozwój branży i Grupy	20
1.2.	Główne cele strategiczne, misja i wartości	22
1.3.	Łańcuch wartości	23
1.4.	Pozostałe informacje	27
1.5.	Ujawnienia zgodnie z Taksonomią UE dla zrównoważonych środowiskowo działalności za rok 2022	27
2.	OPIS POSZCZEGÓLNYCH POLITYK, PROCEDUR NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ REZULTATÓW ICH STOSOWANIA	48
2.1.	Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju	48
2.2.	Niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej Rainbow Tours.....	49
2.3.	Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania	50
2.3.1.	Zagadnienia społeczne	50
2.3.2.	Zagadnienia pracownicze	62
2.3.3.	Poszanowanie praw człowieka	75
2.3.4.	Różnorodność.....	79
2.3.5.	Środowisko naturalne	80
2.3.6.	Przeciwdziałanie korupcji.....	85
3.	ZARZĄDZANIE RODZAJAMI RYZYKA ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE.....	91
3.1.	Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe.....	91
3.2.	Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy	97
4.	ZASADY, NA PODSTAWIE KTÓRYCH SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	99

Niniejsze Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 49b ust. 1 i nast. (w odniesieniu do Rainbow Tours S.A.) oraz na podstawie art. 55 ust. 2b i nast. w zw. z art. 49b ust. 2-8 (w odniesieniu do Grupy Kapitałowej Rainbow Tours) ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tj. Dz.U. z 2023 roku, poz. 120 z późn. zm.). Spółka, działająca także jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours, na podstawie art. 49b ust. 9 i na podstawie art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości, sporządziła – w miejsce sporządzenia i zamieszczania oświadczenia jednostkowego na temat informacji niefinansowych i w miejsce sporządzania i zamieszczania oświadczenia skonsolidowanego na temat informacji niefinansowych, jako wyodrębnionych części sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w roku obrotowym 2022 – niniejsze, odrębne Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych w ujęciu jednostkowym i w ujęciu skonsolidowanym („Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours Spółki Akcyjnej oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok”).

Na potrzeby opracowania niniejszego Sprawozdania Spółka, działająca także jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours, dokonała analizy wewnętrznej realizowanych działań, posiadanych polityk i procedur należytej staranności. Analizy wewnętrzne zostały wykonane m.in. na podstawie międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative (GRI) wersja G4. W rezultacie, zgodnie z art. 49b ust. 8 ustawy o rachunkowości, stosowanego również odpowiednio do informacji na temat danych niefinansowych na poziomie skonsolidowanym na podstawie art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości, dokonano wyboru własnych zasad bazujących na aspektach niefinansowych w zakresie, w jakim są one niezbędne do oceny rozwoju, wyników i sytuacji Spółki i Grupy Kapitałowej. Równocześnie jednak, niniejsze Sprawozdanie nie może być traktowane jako opracowane zgodnie („in accordance”) z Global Reporting Initiative (GRI) wersja GRI Standards.

Z uwagi na fakt, iż działalność Grupy Kapitałowej skoncentrowana jest głównie w Spółce dominującej, tj. Rainbow Tours S.A., informacje podane w Sprawozdaniu w wielu aspektach zostały opisane i przedstawione z perspektywy jednostkowej, tj. Rainbow Tours S.A.

W dniu publikacji rocznego jednostkowego raportu okresowego (Raport Roczny R 2022) oraz rocznego skonsolidowanego raportu okresowego (Raport Roczny RS 2022), tj. w dniu 28.04.2023 r., Spółka zamieszcza niniejsze Sprawozdanie na stronie internetowej relacji inwestorskich Spółki pod adresem <https://ir.r.pl> w zakładce CSR/Dokumenty CSR.

1. MODEL BIZNESOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ RAINBOW TOURS

1.1. Działalność oraz otoczenie biznesowe

1.1.1. Podstawowa działalność

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, głównie poprzez działalność realizowaną przez jednostkę dominującą w Grupie, tj. poprzez działalność Rainbow Tours S.A., koncentruje się przede wszystkim na organizacji i sprzedaży własnych usług turystycznych. Zajmuje się także sprzedażą biletów lotniczych, autokarowych oraz promowych. W jej ofercie istotną rolę odgrywają zwykle ponadprzeciętne dochodowe wycieczki objazdowe, egzotyczne i egzotyczno-objazdowe.

Z uwagi na fakt, iż działalność Grupy Kapitałowej skoncentrowana jest głównie w Spółce dominującej, informacje podane w niniejszym Sprawozdaniu w wielu aspektach zostały opisane i przedstawione z perspektywy jednostkowej Rainbow Tours S.A.

Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours działa na polskim rynku turystycznym od ponad 30 lat, a w formie spółki akcyjnej od 2003 roku. Od wielu lat Spółka dominująca znajduje się w ścisłej czołówce największych touroperatorów działających na rynku polskim, zajmując według ostatniego, kompleksowego rankingu touroperatorów opublikowanego za rok 2021¹ trzecie miejsce pod względem przychodów ze sprzedaży, bezpośrednio za biurami podróży Itaka i TUI Poland. Tą samą, wysoką, trzecią pozycję za rok 2021 (pod względem wielkości przychodów, zyskowności netto i wielkości kapitałów własnych) Rainbow Tours S.A. potwierdziła w rankingu przedstawianym podczas konferencji organizowanej przez redakcję „Rzeczpospolitej” i serwis dla branży turystycznej Turystyka.rp.pl wraz z Instytutem Badań Rynku Turystycznego TravelData². Zgodnie z danymi podanymi w rankingu wartość obrotów czterech największych touroperatorów działających na rynku polskim (zgodnie z doniesieniami medialnymi coraz bardziej istotną pozycję na rynku organizatorów turystyki wyjazdowej zajmuje Coral Travel Poland Sp. z o.o., podmiot realizujący wyjazdy głównie do Turcji; w roku 2021 na rekordowych pułapach pod względem obsłużonych na tym kierunku klientach³) wynosiła odpowiednio: Itaka - 2.147,2 mln zł, TUI Poland - 1.910,7 mln zł, Rainbow - 1.279,4 mln zł, Coral Travel - 1.026,2 mln zł. W kategorii poziomu zyskowności generowanej na działalności wartości wyniku netto pierwszych pięć najbardziej zyskownych biur turystycznych (touroperatorów) zarobiło za okres roku 2021 – wg ostatniego kompleksowego rankingu za rok 2021⁴ – odpowiednio: Itaka - 71,7 mln zł, TUI Poland - 26,2 mln zł, Rainbow - 16,5 mln zł, Grecos Holiday - 16,1 mln zł, Coral Travel - 9,8 mln zł.

Portfolio produktowe Spółki obejmuje wyjazdy do bez mała 100 krajów świata z wylotami do ponad 150 destynacji. W 2019 r. z oferty Spółki dominującej skorzystało 491 tys. klientów; z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 w roku 2020, który był rokiem dotkniętym niespotykanym kryzysem m.in. branży turystycznej, któremu towarzyszyły zakazy wyjazdów, restrykcje w podróżowaniu i inne, obowiązujące na całym świecie i w lokalizacjach destynacji wyjazdowych objętych ofertą Spółki (która w praktyce nie prowadziła działalności w okresie miesięcy połowa marca – czerwiec 2020 roku), liczba klientów Spółki dominującej wyniosła niespełna 100 tys., tj. około 20% liczby uczestników imprez dla roku 2019 (491 tys. klientów). Spółka działająca w roku 2021 w warunkach rynkowych mniej restrykcyjnych niż w roku 2020 (z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2) odbudowała bazę klientów, którzy skorzystali z oferty Rainbow Tours w tym roku, których łącznie w roku 2021 było 335,2 tys., natomiast w roku sprawozdawczym 2022, tj. w okresie względnego powrotu do „normalności” Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. obsłużyła 505,8 tys. klientów.

Stabilności finansowej Grupy (w ramach której działalność tourooperatorska skoncentrowana jest w Spółce dominującej) sprzyja duże zróżnicowanie kierunków i bez mała 50-procentowy udział sprzedaży przez własne kanały dystrybucji.

Tabela 1. Przychody Spółki dominującej ze sprzedaży imprez turystycznych w podziale na kanały dystrybucji za rok obrotowy 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2022) w relacji do roku 2021 (tu: funkcjonowanie Spółki w okresie stopniowego „odbudowywania” poziomów sprzedaży i istniejącego, choć zmniejszającego się wpływu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na prowadzoną działalność)

	2022 [PLN'000]	Struktura [%]	2021 [PLN'000]	Struktura [%]	Dynamika 2022/2021 [%]
Sprzedaż w kanale agencyjnym	853 354	36,4%	484 386	38,4%	76,2%
Sprzedaż w kanale biur własnych i Call Center	1 163 556	49,6%	627 039	49,7%	85,6%
Pozostałe	330 572	14,0%	150 273	11,9%	120,0%
Razem	2 347 482	100,0%	1 261 698	100,0%	86,1%

¹ Źródło: „Ranking 2022. Touroperatorzy. Jeszcze nie pełne odbicie, ale na pewno duży skok w górę. Potwierdzone dane za rok 2021”; Wiadomości Turystyczne, wyd. specjalne, lipiec 2022

² Źródło: „Ranking biur podróży. Którzy touroperatorzy zarobili najwięcej?”, 02.12.2022 r., portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art37535791-ranking-biur-podrozy-ktorzy-touroperatorzy-zarobili-najwiecej>

³ Źródło: „Coral Travel: Najlepszy rok w historii firmy. Deszcz nagród dla sprzedawców”, 16.10.2021 r., portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art19020581-coral-travel-najlepszy-rok-w-historii-firmy-deszcz-nagrod-dla-sprzedawcow>

⁴ Źródło: „Ranking biur podróży. Którzy touroperatorzy zarobili najwięcej?”, op.cit.

Tabela 2. Przychody Spółki dominującej ze sprzedaży imprez turystycznych w podziale na kanały dystrybucji za rok obrotowy 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2022) w relacji do roku 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2)

	2022 [PLN'000]	Struktura [%]	2019 [PLN'000]	Struktura [%]	Dynamika 2022/2019 [%]
Sprzedaż w kanale agencyjnym	853 354	36,4%	704 307	40,6%	21,2%
Sprzedaż w kanale biur własnych i Call Center	1 163 556	49,6%	807 534	46,5%	44,1%
Pozostałe	330 572	14,0%	223 514	12,9%	47,9%
Razem	2 347 482	100,0%	1 735 355	100,0%	35,3%

W okresach poprzedzających okres sprawozdawczy roku 2022, tj. w okresach dotyczących lat obrotowych 2020 i 2021 najistotniejszym i podstawowym czynnikiem (w tym wypadku: o charakterze zewnętrznym) mającym istotny wpływ na rozwój przedsiębiorstwa Spółki i całościowo na działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours była pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i jej skutki wpływające bezpośrednio i pośrednio na szeroko rozumianą branżę turystyczną, a to również w kontekście funkcjonowania gospodarki światowej dotkniętej negatywnymi skutkami pandemii, ograniczeniami i restrykcjami wprowadzanymi w celu zapobiegania zakażeniom i chorobie COVID-19. W 2021 roku zaobserwować można było stopniowe „oswajanie” sytuacji istnienia pandemii, także jej stopniowego wygaszania po wystąpieniu kolejnych fal pandemii. Ostatnia fala pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, mająca relatywnie istotne znaczenie dla prowadzonej przez Grupę działalności, wystąpiła na przełomie lat 2021 i 2022 (wersja Omikron koronawirusa), ale sukcesywnie od początku roku 2022 wpływ pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 tracił na znaczeniu. Począwszy od trzeciej dekady lutego 2022 roku czynnikiem, który bezpośrednio i pośrednio wpłynął na prowadzoną przez Spółkę dominującą działalność była rozpoczęta 24.02.2022 r. agresja wojskowa Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. Rozpoczęcie działań wojennych miało wpływ na globalną sytuację polityczno-gospodarczą na świecie (spadki wskaźników ekonomicznych, wzrost cen paliw, niekorzystne kształtowanie się kursów walut, kryzys inflacyjny). Możliwy spadek zaufania Polaków do podróżowania w związku z pogorszeniem nastrojów z uwagi na konflikt zbrojny i wojnę na terytorium Ukrainy zostały zanotowane w pierwszym okresie, bezpośrednio następującym po rozpoczęciu agresji wojskowej (głębokie spowolnienie sprzedaży w okresie końca lutego i marca 2022 roku). W kolejnych tygodniach poziomy sprzedaży i przedsprzedaży realizowanej przez Grupę ulegają sukcesywnej odbudowie, a to do poziomów spodziewanych dla tzw. „normalnych” warunków prowadzenia działalności turystycznej. Utrzymująca się na relatywnie niskim poziomie zachorowalność i sytuacja epidemiczna związana z pandemią COVID-19 (mimo pojawiających się doniesień o nowym, bardziej zakaźnym subwariantcie koronawirusa pod nazwą Kraken) również nie wpłynęła na spadek liczby rezerwacji i wartości przedsprzedaży wycieczek turystycznych realizowanej przez Spółkę dla sezonów turystycznych Lato 2022 i Zima 2022/2023 i w związku z tym nie wywarła istotnego wpływu na prowadzoną działalność touroperatorską.

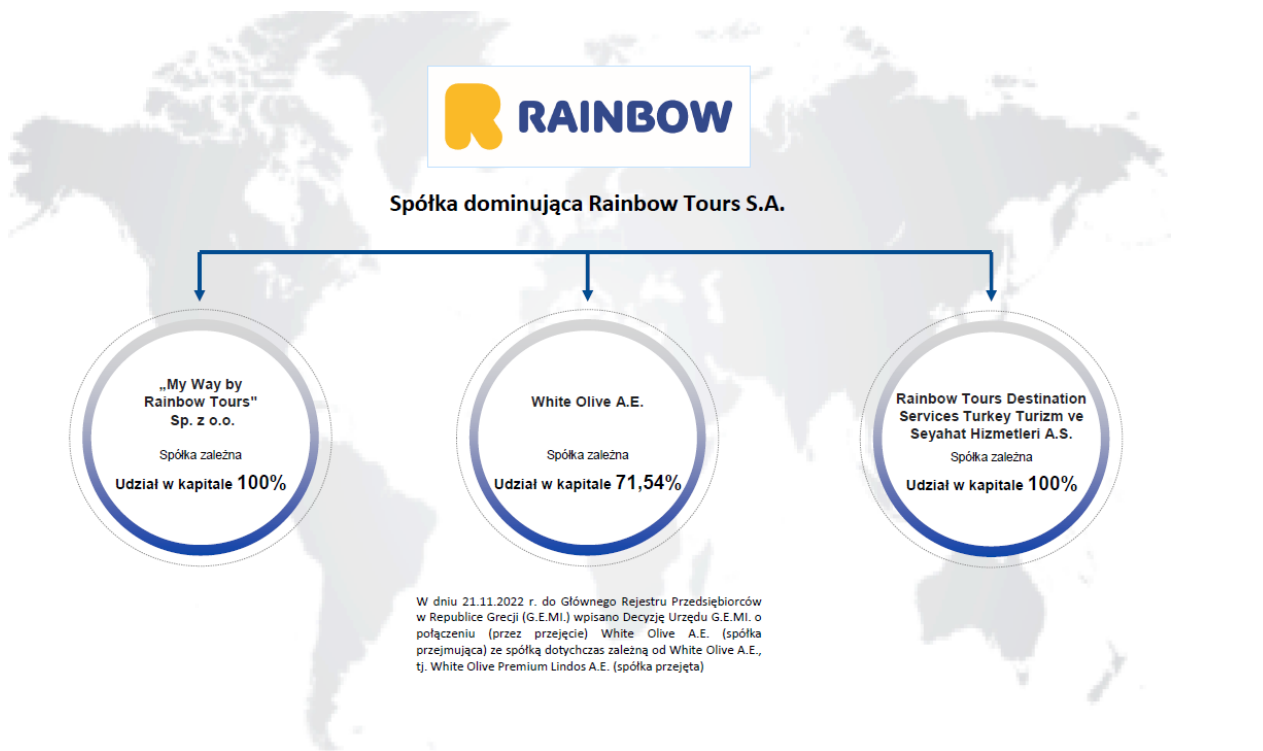
Rok sprawozdawczy 2022 z punktu widzenia prowadzenia działalności turystycznej charakteryzował się stosunkowo wysokim wpływem i dużą ilością czynników zewnętrznych determinujących działalność touroperatorską. W efekcie wybuchu wojny na terytorium Ukrainy (co samo w sobie stanowiło czynnik decydujący o pojawieniu się negatywnych nastrojów konsumenckich wśród potencjalnych klientów usług turystycznych i miało efekt w mających miejsce w marcu 2022 roku istotnych spadkach poziomów realizowanej przez Spółkę sprzedaży), w pierwszej połowie 2022 roku wpływ na działalność realizowaną przez Spółkę miały rekordowe poziomy cen paliwa lotniczego (osiągających swoje szczyty w marcu, kwietniu i następnie w czerwcu 2022 roku). Począwszy od lipca 2022 roku, z rekordowymi poziomami notowań we wrześniu i październiku 2022 roku, wysoce istotnym determinantem prowadzonej działalności były wysokie kursy dolara amerykańskiego (realizacja po wysokim kursie waluty USD płatności za wycieczki budżetowane przed sezonem Lato 2022 i wybuchem wojny w Ukrainie). Przed początkiem wojny w Ukrainie ceny oferowanych wycieczek były budżetowane przy zastosowaniu stosunkowo niskich z późniejszej perspektywy (po wybuchu wojny w Ukrainie) cenach paliwa lotniczego i kursów podstawowych walut rozliczeniowych, co spowodowało, że ich realizacja następowała z wysoce obniżoną marżą lub w przypadku części z nich ze stratą na sprzedaży.

M.in. w związku z powyższymi przychodami Spółki dominującej zanotowane w całym okresie sprawozdawczym 2022 roku (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2022) wyniosły 2.352.088 tys. zł i tym samym wzrosły o około 86% w relacji do danych zanotowanych w okresie porównywalnym roku 2021 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej dotkniętej skutkami pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, w którym przychody wyniosły 1.264.295 tys. zł), a także wyniosły około 35,5% więcej od poziomu przychodów 2019 roku (tu: okres normalnego funkcjonowania Spółki w poprzednio historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2019 przed wystąpieniem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, w którym przychody wyniosły 1.736.232 tys. zł).

1.1.2. Organizacja i struktura

Początki Rainbow Tours S.A. z siedzibą w Łodzi sięgają 1990 r. W 2007 r. akcje Rainbow Tours S.A. zadebiutowały na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Rainbow Tours S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours.

Wykres 1. Struktura Grupy Kapitałowej na 31.12.2022 r.

Prowadzenie działalności touroperatorskiej skupione jest w największym zakresie w Spółce dominującej, przy czym działalność spółek z Grupy Kapitałowej ma istotny, aczkolwiek pomocniczy i wspierający działalność jednostki dominującej charakter. Jako podmiot dominujący Rainbow Tours S.A. odpowiada zarówno za opracowanie strategii działania Grupy oraz monitorowanie jej wykonania, jak i za zapewnienie finansowania zewnętrznego dla spółek zależnych.

Coraz większego znaczenia nabiera realizowana w Grupie Kapitałowej (przez spółkę zależną White Olive A.E. powołaną w roku 2016) działalność w zakresie świadczenie usług turystycznych w hotelach własnych lub użytkowanych na zasadzie najmu długoterminowego. W latach 2018-2020 dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours; w 2018 roku do struktur organizacyjnych przeniesiono, na skutek przeprowadzonych w 2018 roku procesów połączenia ze spółkami zależnymi, działalność realizowaną dotychczas także przez spółki zależne. W roku 2019 spółka zależna od Rainbow Tours S.A. (tj. White Olive A.E.) nabyła zewnętrzną spółkę akcyjną prawa greckiego (do czasu połączenia w roku 2022 z White Olive A.E. spółka pośrednio zależna od Rainbow Tours S.A. funkcjonowała pod firmą White Olive Premium Lindos A.E.), która również prowadziła działalność hotelową. W 2020 roku w Grupie Kapitałowej zrealizowano proces zawiązania i powołania na terytorium Republiki Turcji spółki zależnej od Rainbow Tours S.A. (w dniu 26.08.2020 r. spółka akcyjna prawa tureckiego pod firmą Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri Anonim Sirketi została wpisana do właściwego rejestru handlowego). W marcu 2021 r., w wyniku finalizacji procesu inwestycyjnego realizowanego przy współudziale i zaangażowaniu kapitałowym Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju) spółka zależna White Olive A.E. została dokapitalizowana kwotą 9 mln euro, a w ramach podwyższenia kapitału zakładowego akcjonariuszem mniejszościowym, inwestorem finansowym White Olive A.E. stał się przedmiotowy Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju). Pozyskany przez White Olive A.E. kapitał został przeznaczony na dalszy rozwój działalności, w tym na pozyskiwanie i remontowanie nowych obiektów hotelowych. Umowa inwestycyjna zakłada też możliwość zwiększenia inwestycji Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN w spółkę White Olive A.E. do kwoty 12,5 mln euro. W wyniku dokonanych w okresie 2022 roku procesów: (1) podwyższenia kapitału zakładowego White Olive A.E. oraz (2) połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta), na dzień 31.12.2022 r. i obecnie udział Rainbow Tours S.A. w White Olive A.E. stanowi 71,54%, zaś udział Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju) odpowiednio 28,46%.

Na ostatni dzień 2022 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours (z wyłączeniem zależnej spółki greckiej White Olive A.E. oraz zależnej spółki tureckiej) zatrudnionych było (łącznie na podstawie umów o pracę i umów zlecenia) 736 osób (w tym, na podstawie umów zlecenia 5 osób w polskiej spółce zależnej „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o.), rok wcześniej, tj. na koniec 2021 roku, liczba zatrudnionych wynosiła 619 osób (w tym 6 osób w polskiej spółce zależnej). W 2022 roku przeciętne zatrudnienie w zależnej spółce greckiej (White Olive A.E.) wyniosło 112,05 osób, dodatkowo w Oddziale Spółki dominującej w Grecji („Rainbow Tours Spółka Akcyjna - Oddział w Atenach”) – 1,78 osoby, a w zależnej spółce tureckiej (Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve

Seyahat Hizmetleri A.S.) wyniosło 22,39 osób; w 2021 roku przeciętne zatrudnienie w zależnej spółce greckiej White Olive A.E. stanowiło 95,7 osób, w Oddziale w Grecji – 1,4 osoby, a w spółce tureckiej 11,4 osób.

Na dzień 31.12.2022 r. i aktualnie wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Rainbow Tours trzy spółki zależne, prowadzą niżej opisaną działalność:

- **„My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o.** – działalność tej polskiej spółki zależnej skoncentrowana jest na organizowaniu i prowadzeniu szkoleń dla pilotów, animatorów i rezydentów w ramach projektu „Akademii Rainbow” [strona internetowa: <http://akademiainbow.pl/>];
- **White Olive A.E.** (spółka akcyjna prawa greckiego; jednostka bezpośrednio zależna) – White Olive A.E. została utworzona w styczniu 2016 roku; w 2022 roku w Grupie przeprowadzono proces połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta); spółka White Olive A.E. prowadzi działalność hotelową i jest właścicielem czterech nieruchomości hotelowych (dwie nieruchomości położone na greckiej wyspie Zakynthos oraz jedna nieruchomość na wyspie Kreta i jedna nieruchomość na wyspie Rodos) oraz dodatkowo najemcą (na zasadzie najmu długoterminowego) nieruchomości hotelowej w Grecji na wyspie Zakynthos. W skład sieci hotelowej „White Olive” zarządzanej bezpośrednio przez spółkę White Olive A.E. wchodzi następujące hotele: „White Olive Premium Laganas”, „White Olive Premium Cameo”, „White Olive Elite Laganas”, „White Olive Premium Lindos” (dawniej „Pefkos Garden”) oraz „White Olive Elite Rethymno”;
- **Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S.** (spółka akcyjna prawa tureckiego; jednostka bezpośrednio zależna) – przedmiotowa spółka zależna została utworzona w sierpniu 2020 roku a jej powołanie miało na celu rozwój prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności gospodarczej w zakresie działalności organizatorów turystyki, a także usprawnienie wewnętrznej struktury organizacyjnej Grupy oraz przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, co tym samym wpisuje się w strategię integracji pionowej Emitenta, w ramach której zamiarem Rainbow Tours S.A. jest, przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych, istotna optymalizacja kosztów realizacji imprez turystycznych, a także podwyższenie rentowności sprzedawanych usług dodatkowych (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne). Przedmiotowa spółka zależna rozpoczęła działalność operacyjną od sezonu Lato 2021.

Oprócz działalności w Polsce Spółka prowadziła także sprzedaż swojej oferty za pośrednictwem partnerów lokalnych w państwach ościennych, głównie w Czechach, na Słowacji i Litwie.

Rainbow Tours S.A. jest członkiem Polskiej Izby Turystyki oraz jednym z założycieli Polskiego Związku Organizatorów Turystyki.

1.1.3. Opis produktów i usług

Oferta produktowa Grupy Kapitałowej Rainbow Tours (realizowana w ramach działalności touroperatorskiej, która jest prowadzona przez Spółkę dominującą, tj. Rainbow Tours S.A.) jest uniwersalna i dostosowana do różnorodnych potrzeb klientów, takich jak:

- preferowany sposób spędzania wolnego czasu – w portfolio Spółki znajdują się wyjazdy wypoczynkowe, wycieczki objazdowe oraz wycieczki objazdowe z wypoczynkiem; osobną kategorią ofertową pn. „Rejsy” objęte są również wyjazdy obejmujące rejsy statkami wycieczkowymi; oferta wyjazdów obejmuje też m.in. wersję 7+7 (zwiedzanie z wypoczynkiem). W ofercie Spółki standardowo znajdują się m.in. wycieczki objazdowe na niemal wszystkie kontynenty, praktycznie w każdy rejon świata. Znacząca część z nich realizowana jest poprzez bezpośredni przelot samolotem PLL LOT (dreamlinerem); w ramach oferty „Egzotyka Light” zapewniane są relaksujące wczasy z odrobiną zwiedzania, co stanowi propozycję dopasowaną do potrzeb osób spragnionych relaksu i ciekawych wrażeń i sposób na wygodną egzotykę (jest to unikatowa oferta na rynku; w programie wyjazdu wliczone są w cenę wycieczki do najciekawszych atrakcji danego kierunku, świetne programy, wygodny bezpośredni przelot, a wszystko w bardzo korzystnej cenie);
- krótkie, kilkudniowe wyjazdy – w ramach ofert „City Break” Rainbow oferuje zwiedzanie najbardziej popularnych miast Europy, ale też innych zakątków świata, m.in. fiordów norweskich, Islandii; osobną kategorią ofertową w tym zakresie obejmuje też oferta wycieczek pn. „Krótki urlop”;
- poszukiwanie egzotyki – klienci korzystający z egzotycznej oferty Rainbow Tours S.A. mają szeroki wybór wycieczek, zarówno z dolotem dreamlinerem, samolotami czarterowymi czy rejsowymi. Kierunki egzotyczne oferowane są z kilku lotnisk w Polsce. Dla kupujących w okresie przedsprzedaży, Rainbow oprócz niskich cen corocznie przygotowuje wiele dodatkowych korzyści (promocja dla sezonu egzotycznego Zima 2023/2024 po rozpoczęciu sprzedaży obejmowała m.in. rabaty do 800 zł dla każdej osoby pełnoletniej, niski koszt zaliczki, tylko 10%, parking przy lotnisku za 1 zł, przyspieszoną i komfortową odprawę za 49 zł, bezpłatne odwołanie rezerwacji dla posiadaczy karty stałego klienta Rainbow gratis lub 79 zł dla pozostałych osób, ubezpieczenie od kosztów rezygnacji z wycieczki tylko za 49 zł);

Rozwijana oferta wczasów z grupy ofertowej „Egzotyka” jest stale rozwijana; do cieszących się największą popularnością kierunków egzotycznych oferowanych dla sezonu Lato 2021, tj. Dominikany oraz Meksyku wprowadzono kolejną destynację egzotyczną dla Lata 2021 realizowaną samolotem dreamliner, tj. Bali; Dominikana oraz Meksyk funkcjonują w systemie ciągłym, czyli bez przerwy przez cały rok z wylotami samolotem dreamliner; pozostałe destynacje, które

znalazły się w ofercie na Lato 2021 to: Kenia, Zanzibar oraz Mauritius; Na sezon Zima 2022/2023 i na kolejny Zima 2023/2024 zwiększyliśmy liczby kierunków w segmencie „Egzotyka” (a co za tym idzie liczby miejsc dostępnych w samolotach czarterowych);

Na sezon 2022/2023 do naszej oferty wyjazdów egzotycznych włączyliśmy cztery nowe kierunki: tajską wyspę Phuket (loty dreamlinerem z Warszawy i z Katowic), wietnamską wyspę Phu Quoc (loty dreamlinerem z Warszawy), dominikański półwysep Samana (loty dreamlinerem z Warszawy) oraz brazylijską Fortalę (loty dreamlinerem z Warszawy i z Katowic). Kolejny sprzedawany sezon z oferty „Egzotyki”, tj. sezon Zima 2023/2024 (sprzedaż oferty od początku marca 2023 roku) oferuje kolejne nowe kierunki: Wenezuelę i słynącą z olśniewającej urody, karaibską wyspę Margaritę oraz Filipiny.

Na sezon Zima 2022/23 wprowadziliśmy również nowy koncept egzotycznych wycieczek objazdowych w wersji premium, a oferta obejmuje 30 wyselekcjonowanych programów na bliższych i dalszych kierunkach i skierowana jest do tych, którzy lubią zwiedzać, ale też istotne są dla nich komfortowe warunki (wycieczki w wersji premium to kameralne grupy do 25 osób, zakwaterowanie w hotelach 4 i 5* w ciekawych miejscach, dodatkowe specjalne atrakcje związane z tematyką wycieczki, w przypadku imprez zawierających lunch – oryginalne i niebanalne restauracje). Nasze programy „egzotyczne” w „wersji light” są lżejszym przepisem na odkrywanie egzotyki, często wybierane są przez Klientów na start przygody z dalekimi podróżami, do tego wyjazdu w tej formule charakteryzują się mniej napiętym programem zwiedzania, noclegami w mniejszej ilości hoteli i możliwością odkrywania najważniejszych atrakcji w okolicy.

Aktualnie w ofercie Rainbow – „Króla Egzotyki”, jak sami ośmielamy się nazywać – znajduje się bez mała 50 kierunków „egzotycznych”, a w tym m.in. obsługiwane dreamlinerem (z wylotami z Warszawy, ale też na wybranych kierunkach z Katowic i Poznania): Dominikana (Puerto Plata), Meksyk (Cancun), Kuba (Varadero), Tajlandia (Bangkok, Phuket), Wietnam (Phu Quoc), Wenezuela (Margarita-Parlamar), programy realizowane samolotami rejsowymi: m.in. Sri Lanka, Zanzibar, Gambia, Kenia, Jordania, Egipt, oraz szereg innych, np. Mauritius, Panama, Kolumbia, Ekwador, Argentyna, Peru, Boliwia, Chile, Malediwy, Seszele, Brazylia, Liban, Iran, Australia, Botswana, USA, Zimbabwe, RPA, Benin, Togo, Madagaskar itd., a także oferowane w ramach przelotów czarterowych m.in.: Filipiny + Bohol/Panglao, Oman, Katar, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Indonezja-Bali, Indie/Nepal.

- zróżnicowanie cenowe – Spółka proponuje zarówno tańsze imprezy w hotelach trzygwiazdkowych, programy w hotelach wyżej sklasyfikowanych, jak i programy luksusowe, takie jak zwiedzanie de luxe, czyli egzotykę w luksusowej wersji – wyjazdy na Sri Lankę, do Wietnamu, Tajlandii, Meksyku, na Kubę, do Indonezji i Chin. Klienci oferty de luxe mogą podróżować w kameralnych grupach do 20 osób i nocować w hotelach o wysokim standardzie w danym regionie;

Począwszy od sezonu Lato 2020 do oferty Rainbow wprowadzono dodatkowo ofertę 50 nowych hoteli klasy premium, tj. o najwyższym standardzie (głównie pięciogwiazdkowych), zarówno takich o szczególnym charakterze rodzinnym (m.in. specjalne pokoje rodzinne), jak i wyróżniających się pięknym położeniem, bądź oferujących wyjątkowo wysoki standard obsługi. Są to obiekty położone głównie w Grecji i Turcji, a wiele z nich to są hotele znanych, także na polskim rynku, sieci: Labranda w Turcji i Grecji, Dessole, Kipriotis, Aldemar czy Louis w Grecji;

Dla sezonu Lato 2022 naszą ofertę wzbogaciliśmy o obiekty wyższej kategorii, także te o najwyższym standardzie, oznaczając te luksusowe hotele naszym znakiem jakości „Rainbow Elite”. Dla aktualnej oferty Rainbow znakiem „Rainbow Elite” oznaczyliśmy około 300 (w tym około 100 w Grecji) z ponad 1.800 hoteli znajdujących się w ofercie Rainbow. Hotele „Rainbow Elite” odznaczają się wyjątkowymi warunkami, zapewniającymi klientom prywatność, relaks, doznania kulinarne i możliwość korzystania z usług spa i wellness; „Rainbow Elite” to podróż do świata, w którym hotel jest synonimem luksusu, a wakacje to niekończące się rozpieszczanie zmysłów oraz ciała; to oferta wyselekcjonowanych, najlepszych i niebanalnych hoteli, w których każdy Gość jest wyjątkowy i najważniejszy; bajeczne położenie, prywatność, doskonała kuchnia, elegancja wnętrza i niepowtarzalna atmosfera; niektóre z hoteli „Rainbow Elite” oferują w ramach *all inclusive* darmowe kolacje w restauracjach zewnętrznych czy wynajęcie auta w cenie hotelu.

Hotele „Rainbow Elite”:

- zlokalizowane w najbardziej popularnych, wakacyjnych destynacjach, takich jak: Grecja, Hiszpania, Turcja, Chorwacja, Portugalia, Włochy, Egipt, Dominikana, Emiraty Arabskie, Maroko;

- łącznie prawie 300 wyselekcjonowanych obiektów na całym świecie – od kameralnych, butikowych, zapewniających prywatność, po większe – idealnych dla rodzin z dziećmi;
- najlepsze światowe sieci hotelowe, w tym m.in.: Jumeriah, Mandarin Oriental, Kempinski, St.Regis, Autograph Collection, Rixos Hotels, Wyndham Hotels, Four Seasons, Grecotel;
- luksusowe kategorie znanych sieci hotelowych, m.in.: Iberostar Selection, Bahia Principe Luxury, Sofitel Luxury;
- znakomita lokalizacja i niebanalne miejsca;
- szereg udogodnień, które oferują tylko naprawdę dobre hotele – w tym realizacja życzeń specjalnych;
- doskonała kuchnia, posiłki przygotowywane przez najlepszych kucharzy;
- od pierwszego do ostatniego dnia obsługa dba o każdy detal pobytu;
- komfortowe pokoje – nie tylko standardowe, ale także rodzinne, luksusowe apartamenty oraz np. z prywatnym basenem;
- stawianie na naturę, ekologię i korzystanie z usług lokalnych dostawców;

W ramach usługi „Rainbow Elite” od roku 2023 wprowadziliśmy do sprzedaży możliwość indywidualnej organizacji spersonalizowanych wyjazdów (rejsów) ekspedycyjnych w regionach polarnych (Arktyka i Antarktyda), przy współpracy firmy specjalizującej się od 1991 roku w organizacji wypraw polarnych (Quark Expeditions).

- preferowana ilość czasu przeznaczanego na wypoczynek – obok typowych 7-dniowych albo 14-dniowych wyjazdów w ofercie znajdują się programy pobytu w niestandardowej długości. Na 3 lub 4 dni można polecieć na Korfu lub Zakynthos, a na 10 albo 11 dni – np. do Grecji, Turcji, Bułgarii, Egiptu, Hiszpanii;
- chęć podróżowania całą rodziną – rodzinom z dziećmi oferowane są m.in. pobyty w hotelach, w których funkcjonują wakacyjne kluby – Figlokłuby; w Figlokłubach przez 6 dni w tygodniu polscy animatorzy (nad realizacją programu animacji czuwa zespół Animatorów, absolwentów Akademii Rainbow) prowadzą m.in. zabawy i zajęcia sportowe zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych; hotele z Figlokłubami charakteryzuje wysoki standard oraz infrastruktura przystosowana do potrzeb rodzin z dziećmi;

Na potrzeby oferty Lato 2022 zorganizowaliśmy ponad 80 hoteli dostępnych z Figlokłubami. W sezonie Lato 2022 po raz pierwszy oprócz popularnych destynacji wakacyjnych takich jak Turcja, Grecja Bułgaria czy Hiszpania w ofercie hoteli z Figlokłubami znalazły się dalekie, bardziej egzotyczne miejsca – Kenia, Dominikana, Meksyk i Zanzibar. Najwięcej hoteli z Figlokłubem znajduje się w Grecji (20), w Turcji (14), w Hiszpanii (14) i w Bułgarii (10) – czyli na kierunkach najbardziej popularnych wśród rodzin z dziećmi. Figlokłuby, poza wskazanymi, nowymi destynacjami egzotycznymi, znajdują się jeszcze m.in. w Chorwacji, Czarnogórze, Portugalii, we Włoszech, Albanii i Egipcie.

Animacje dla dzieci obejmują przez 6 dni w tygodniu, codziennie dwa bloki tematyczne oraz wieczorne mini disco; przykładowe dni tematyczne to np.: Poznajemy miejsce wakacji, Olimpiada sportowa, Dzień Podróżników, Dzień Detektywów, Gra terenowa, Dzień Artystyczny, Dzień Teatralny. Dla dorosłych przykładowe tematy animacji to: Wieczór integracyjny, Karaoke, Bingo, Wyjście do lokalnej tawerny, Wybory miss/mistera hotelu, Dyskoteka, Quiz muzyczny, Bingo, Wieczór komediowy, Familiada, Kalambury.

Rozwijając w 2023 roku ideę Figlokłubów i mając na celu to, aby jak największa liczba Rodziców dowiedziała się o Figlokłubach Rainbow, na odświeżony profil Figlokłubów na Instagramie przenieśliśmy informacje dla Rodziców, którzy znajdują tam mnóstwo wskazówek i pomysłów jak kreatywnie zająć swoje pociechy, nie tylko podczas wakacji.

- wybór środka transportu – oferta obejmuje zarówno wycieczki autokarowe, jak i samolotowe. W 2022 r. samoloty czarterowe odlatywały z 9 lotnisk w Polsce, tj. z Bydgoszczy, Gdańska, Katowic, Łodzi, Poznania, Rzeszowa, Szczecina, Warszawy (lotnisko im. Chopina) oraz z Wrocławia. Dla miłośników imprez objazdowych Rainbow oferuje szeroką gamę wycieczek autokarowych po Europie, m.in. do Czech, krajów Beneluksu, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Grecji, Skandynawii, Włoch, Rumunii, na Słowację i Bałkany, ale także liczne programy samolotowo-objazdowe w krajach egzotycznych, m.in. w Meksyku, Dominikanie, USA, Kenii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich (w 2022 roku Spółka dominująca wprowadziła do oferty ponownie – po okresie obostrzeń związanych z pandemią – imprezy samolotowo-objazdowe do krajów azjatyckich); z uwagi na związane z pandemią COVID-19 utrudnienia w podróżowaniu w roku 2020 (i w części w roku 2021) samolotem lub autokarem poczynszy od sezonu Lato 2020 oferta Spółki została wzbogacona

(co kontynuowaliśmy również w sezonie Lato 2022 i kontynuujemy i rozwijamy także w sezonie Lato 2023) o szerszy pakiet wyjazdów z dojazdem własnym; oferta z dojazdem własnym samochodem obejmuje m.in. takie kierunki jak: Chorwacja, Grecja, Bułgaria, Czarnogóra, Albania, Macedonia, a także Hiszpania i Portugalia; osobną, rozwijającą się grupą wyjazdów są rejsy wycieczkowe statkiem;

- możliwość wyjazdu w różnych porach roku – oferta zawiera wyjazdy letnie i zimowe, w tym na narty oraz sylwestrowe. Większość wyjazdów odbywa się w okresie wakacyjnym do ciepłych rejonów świata.

Wybór destynacji, do których w roku 2020 (ale także w mniejszym stopniu w 2021 roku) realizowane były przez klientów Spółki wyjazdy turystyczne determinowany był przede wszystkim czynnikami związanymi z efektami pandemii COVID-19 (związanymi w szczególności z obowiązującymi restrykcjami, np. obowiązkowe testy, zasady kwarantanny, wprowadzane udogodnienia itp.). Klienci Spółki w 2020 r. i w 2021 r. wybierali głównie takie kierunki, jak: Grecja, Turcja, Hiszpania, Egipt, Tunezja, Bałkany i Włochy. Zasadnicza grupa tych kierunków jest stała i nie ulega znaczącym, corocznym zmianom, przy czym z uwagi na pandemię koronawirusa w sezonach turystycznych lat 2020 i 2021 determinowana wpływem ewentualnych obostrzeń w danej destynacji na wybory zakupowe klientów (według tendencji: im mniejsze obostrzenia, tym większa chęć zakupu wycieczki). Taką tendencję zauważyliśmy np. na co raz bardziej popularnych od 2021 roku kierunkach „egzotycznych”. W odpowiedzi na zapotrzebowanie klientów w sezonie Zima 2022/2023 i w przyszłym sezonie Zima 2023/2024 znacząco rozbudowaliśmy ofertę wczasów egzotycznych, na dalekich kierunkach.

Do sukcesywnie rozwijającego się segmentu działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours z pewnością zaliczyć należy działalność hotelową prowadzoną w hotelach własnych lub wynajmowanych na zasadzie najmu długoterminowego przez grecką spółkę zależną White Olive A.E. Grupa Kapitałowa dysponuje stosunkowo wysokimi środkami finansowymi (w tym uzyskanym w 2018 roku kredytem z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 15,5 mln euro), co umożliwiło m.in. zakup i budowę hoteli w Grecji, także we współpracy z pasywnym partnerem zewnętrznym (pozyskanie przez Grupę Kapitałową w lutym 2019 roku pasywnego inwestora dla realizacji inwestycji związanych z rozwojem działalności w hotelach własnych lub zarządzanych na zasadzie wynajmu długoterminowego, tj. Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, zarządzany przez PFR TFI będącego częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju). W roku 2021, w ramach intensyfikacji działań związanych z procesem inwestycyjnym wskazanego Funduszu zrealizowano prace związane z finalizacją przedmiotowej inwestycji Funduszu, które w konsekwencji doprowadziły do objęcia i opłacenia w dniu 30.03.2021 r. przez Fundusz nowych akcji zwykłych imiennych White Olive A.E. o wartości nominalnej w wysokości 50,00 EUR każda i za łączną cenę emisyjną w wysokości 999.992,42 EUR (równowartość w PLN – 4.652 tys. PLN). W ramach kontynuowanych w 2022 roku procesów wewnątrz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours przeprowadziliśmy następujące zmiany w organizacji Grupy:

- 1) w okresie miesięcy październik-listopad 2022 roku w Grupie przeprowadzono proces połączenia (przez przejęcie) White Olive A.E. (spółka przejmująca) ze spółką dotychczas zależną od White Olive A.E., tj. White Olive Premium Lindos A.E. (spółka przejęta); w dniu 21.11.2022 r. do Głównego Rejestru Przedsiębiorców w Republice Grecji (G.E.MI.) wpisano Decyzję Urzędu G.E.MI. o przedmiotowym połączeniu;
- 2) w okresie miesięcy listopad-grudzień 2022 roku przeprowadzono proces podwyższenia kapitału zakładowego White Olive A.E.; zmiana (zwiększenie) udziału Rainbow Tours S.A. w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu White Olive A.E., z dotychczasowego wynoszącego 65,98% na nowy wynoszący 71,54%, została przeprowadzona w wyniku realizacji, na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia White Olive A.E. z dnia 25.11.2022 r., procesu podwyższenia kapitału akcyjnego (kapitału zakładowego) White Olive A.E. o kwotę 2.901.550 EUR poprzez emisję 58.031 nowych akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 50,00 EUR każda akcja i po cenie emisyjnej wynoszącej 86,16 EUR za jedną akcję; w wyniku rejestracji w Głównym Rejestrze Przedsiębiorców w Republice Grecji (G.E.MI.) w dniu 09.12.2022 r. zmiany Statutu i rejestracji w dniu 16.12.2022 r. wpłat na akcje w ramach przedmiotowego podwyższenia, kapitał akcyjny (kapitał zakładowy) White Olive A.E. osiągnął wartość 17.744.750 EUR i dzieli się łącznie na 354.895 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 50,00 EUR każda akcja; po dokonaniu podwyższeniu Rainbow Tours S.A. posiada w kapitale akcyjnym (kapitale zakładowym) White Olive A.E. 253.897 akcji stanowiących 71,54% udziału w kapitale i w głosach na walnym zgromadzeniu White Olive A.E. (dotychczas udział stanowiący 65,98%), zaś Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, zarządzany przez PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju), posiada w kapitale akcyjnym (kapitale zakładowym) White Olive A.E. pozostałe 100.998 akcji stanowiących 28,46% udziału w kapitale i w głosach na walnym zgromadzeniu White Olive A.E. (dotychczas udział stanowiący 34,02%).

White Olive A.E. prowadzi działalność hotelową i po połączeniu z White Olive Premium Lindos A.E. (spółka dotychczas zależna; spółka przejęta) jest właścicielem czterech nieruchomości hotelowych (dwie nieruchomości położone na greckiej wyspie Zakynthos oraz jedna nieruchomość na wyspie Kreta i jedna nieruchomość na wyspie Rodos) oraz dodatkowo najemcą (na zasadzie najmu długoterminowego) nieruchomości hotelowej w Grecji na wyspie Zakynthos. W skład sieci hotelowej „White Olive” zarządzanej bezpośrednio przez spółkę White Olive A.E. wchodzi następujące hotele:

- „White Olive Premium Laganas” – czterogwiazdkowy hotel położony na greckiej wyspie Zakynthos w miejscowości Laganas; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E.; hotel „White Olive Premium Laganas” oferuje 137 przestronnych i nowocześnie urządzonych pokoi w czterogwiazdkowym standardzie, w sześciu różnych typach;

- „White Olive Premium Cameo” – czterogwiazdkowy hotel zlokalizowany w miejscowości Agios Sostis na greckiej wyspie Zakynthos; hotel zarządzany przez spółkę White Olive A.E. na zasadzie najmu długoterminowego; hotel „White Olive Premium Cameo” oferuje 123 przestronne i nowoczesnie urządzone pokoje w czterogwiazdkowym standardzie, w czterech różnych typach, zlokalizowane w dwóch budynkach;
- „White Olive Elite Laganas” – nowo wybudowany kompleks hotelowy w standardzie pięciogwiazdkowym (otwarty w lipcu 2019 roku), położony na greckiej wyspie Zakynthos w miejscowości Laganas; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E.; hotel „White Olive Elite Laganas” to nowoczesny hotel posiadający 194 przestronne i doskonale wyposażone pokoje o pięciogwiazdkowym standardzie, w trzech różnych typach;
- „White Olive Elite Rethymno” – pięciogwiazdkowy hotel położony w miejscowości Sfakaki na wyspie Kreta, w sąsiedztwie miasta Rethymno; hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E. (w okresie od października 2019 r. do czerwca 2021 r. hotel zarządzany przez spółkę White Olive A.E. na zasadzie najmu długoterminowego); po przeprowadzonym w okresie zimy 2020/2021 gruntownym remoncie, zarówno pokoi jak i części wspólnych hotelu, „White Olive Elite Rethymno” oferuje obecnie 70 komfortowo i nowoczesnie urządzonej pokoi w pięciogwiazdkowym standardzie (186 miejsc hotelowych), usytuowanych w pięciopiętrowym budynku głównym (hotel oferuje pokoje w czterech różnych typach, duża część z widokiem na morze, w tym pokoje z bezpośrednim wyjściem na basen hotelowy);
- „White Olive Premium Lindos” (dawniej „Pefkos Garden”) – czterogwiazdkowy hotel stanowiący własność i zarządzany przez spółkę White Olive A.E., zlokalizowany w miejscowości Pefkos na greckiej wyspie Rodos; hotel „White Olive Premium Lindos” oferuje 97 przestronnych i nowoczesnych pokoi w czterogwiazdkowym standardzie; hotel „White Olive Premium Lindos” przeszedł zimą 2019/2020 gruntowny remont zarówno pokoi jak i części wspólnych hotelu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania łączna liczba miejsc dostępnych w w/w pięciu hotelach wynosi bez mała 1.500 w łącznie 621 pokojach.

Począwszy od sezonu Lato 2021 spółka zależna Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S. (spółka akcyjna prawa tureckiego utworzona w sierpniu 2020 roku) prowadzi na terytorium Republiki Turcji działalność operacyjną w zakresie działalności organizatorów turystyki, co ma na celu m.in. przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, istotną optymalizację kosztów realizacji imprez turystycznych i podwyższenie rentowności sprzedawanych usług dodatkowych (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne), przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych.

Ponadto Grupa Kapitałowa Rainbow Tours (poprzez działalność Spółki dominującej) pośredniczy w sprzedaży biletów lotniczych oraz – w niewielkim stopniu – imprez turystycznych innych biur podróży. Przed dokonaniem w 2018 roku procesem połączenia ze spółkami zależnymi (spółki przejmowane) w ramach Grupy, sprzedaż bloków miejsc w samolotach czarterowych realizowana była w ramach działalności prowadzonej uprzednio przez byłą spółkę zależną „Bee & Free” Sp. z o.o. (proces połączenia z Rainbow Tours S.A. przeprowadziliśmy w 2019 roku).

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours (w ramach działalności touroperatorskiej prowadzonej przez Spółkę dominującą) oferuje klientom szereg promocji, m.in.:

- przedsprzedaż – oferta na kolejny sezon letni przed 2020 rokiem zasadniczo przedstawiana była klientom w przedsprzedaży jesienią każdego roku; podobna oferta dotyczy wyjazdów w sezonie zimowym; m.in. z uwagi na przesunięcie terminu rozpoczęcia sezonu Lato 2020 i chęć zagwarantowania klientom Rainbow nowej oferty w ramach propozycji skorzystania z możliwości zmiany terminów wycieczek objętych rezerwacjami przypadającymi w okresach obowiązywania ograniczeń związanych z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 (istotne ograniczenie w ruchu lotniczym i restrykcje związane z ruchem granicznym), oferta sezonu Lato 2021 trafiła do sprzedaży od początku maja 2020 roku; oferta dla sezonu Egzotyka 2021/2022 sprzedawana była od stycznia 2021 roku, a oferta sezonu Lato 2022 – od sierpnia 2021 roku; sprzedaż wyjazdów sezonu Lato 2023 została zaoferowana od połowy sierpnia 2022 roku, a wyjazdów sezonu Zima 2023/2024 – od marca 2023 roku; wyjazdy turystyczne w przedsprzedaży oferowane są na korzystnych warunkach, m.in. takich jak (tu: dla sezonu Lato 2023 w formule „First Minute”):

-
- „PEWNOŚĆ NIEZMIENNEJ CENY” – usługa (płatna w pierwszym okresie przedsprzedaży za 1 zł/osobę, w kolejnym etapie – 39 zł/osobę) gwarantuje stałość ceny zakupionej imprezy turystycznej (z wyłączeniem kosztów wiz oraz kosztów związanych z realizacją programów imprez turystycznych objazdowych i imprez turystycznych 7+7 „zwiedzanie i wypoczynek”) bez względu na zmiany: (-) kosztów paliwa lub innych źródeł zasilania; (-) wysokości podatków lub opłat do usług turystycznych objętych umową, nałożonych przez podmioty, które nie biorą bezpośredniego udziału w realizacji imprezy turystycznej, (-) opłat lotniskowych lub opłaty za wejście i zejście na ląd w portach oraz lotniskach, (-) kursów walut mających znaczenie dla imprezy turystycznej;
 - „BEZPŁATNE ODWOŁANIE REZERWACJI BEZ PODANIA PRZYCZYNY” (nowość od sezonu Lato 2022, kontynuowana także w sezonie Lato 2023) – Klient nie musi podawać powodu odwołania rezerwacji, ale musi to zrobić maksymalnie do 30 dni przed wyjazdem; po wyrażeniu takiej woli i aby uniknąć np. kosztów anulacji, może swoje wpłacone na poczet zaliczki pieniądze przenieść na Voucher, który może wykorzystać na inną ofertę z sezonu Lato 2023. Niebagatelną zaletą jest to, że Klient nie musi podejmować decyzji o wyborze innej imprezy natychmiast (tak jak w przypadku Bezpłatnej Zmiany Rezerwacji); ma czas na zastanowienie i spokojne podjęcie decyzji;
 - „DODATKOWE RABATY!” – (1) dodatkowy rabat dla każdego dziecka – do 700 zł (promocja dotyczy całej oferty wypoczynkowej Rainbow na sezon Lato 2023 i obejmował dzieci na dostawkach, przy założeniu, że podróżują przynajmniej dwie osoby pełnopłatne; promocją objęte są również hotele typowo rodzinne, w tym hotele z Figloklubami); (2) dodatkowy rabat za pokój – do 1000 zł za pokój (promocja dotyczy całej oferty wypoczynkowej Rainbow na sezon Lato 2023 (w tym hoteli Premium); zniżka przypisywana jest do pierwszej osoby pełnopłatnej (dorosłej) w pokoju, co oznacza, że tyle, ile pokoiów na jednej umowie, tyle zniżek za pokój (np. rodzina 2+2 może wybrać dwa oddzielne pokoje, zamiast pokoju z dwiema dostawkami albo na pobyt w hotelu zdecydują się pary czy grupy znajomych);
 - UBEZPIECZENIE OD KOSZTÓW REZYGNACJI TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ EUROPA – benefit w cenie od 30 zł/os. (wersja podstawowa) lub od 50 zł/os. (wersja rozszerzona o rezygnację z powodu COVID-19!);
 - ZALICZKA – w przedsprzedaży już od 15% wartości rezerwacji;
 - BENEFITY PRZEZNACZONE DLA POSIADACZY „KARTY STAŁEGO KLIENTA” – (1) usługa przyspieszonej odprawy Pakiet Komfort (usługa dostępna tylko wraz z zakupem imprezy turystycznej objętej promocją) - usługa dostępna dla wylotów z lotniska w Warszawie, Katowicach, Poznaniu oraz Gdańsku. Obejmuje połączenie usługi Fast Track (przyspieszonej odprawy) oraz możliwość skorzystania z saloników lotniskowych z napojami i przekąskami w godzinach ich otwarcia; (2) usługa Prywatny Transfer (usługa dostępna jest na wybranych kierunkach, trasach oraz dla wybranych hoteli a także portów lotniczych w Polsce i jest limitowana) – usługa w cenie 99 zł/osobę obejmuje prywatny transfer samochodem lub busem (jeśli umową objętych jest więcej osób), w dwie strony, na trasie lotnisko-hotel-lotnisko, dzięki czemu czas dojazdu do hotelu znacznie się skraca i szybciej można rozpocząć bezstroskie wakacje.
- przedsprzedaż – promocja „LATO 2023 NA SPOKOJNIE. PRZEDSPRZEDAŻ SECOND MINUTE” z elastyczną zmianą planów: promocją obejmująca: (1) „Bezpłatne Odwołanie Rezerwacji” bez podania przyczyny – do 30 dni przed wyjazdem; (2) „Pewność Niezmienną Ceny” – usługa w cenie 49 zł/osobę gwarantująca stałość ceny zakupionej imprezy turystycznej; (3) zaproszenia dla dwóch osób dorosłych do Parku Rozrywki Mandoria w Rzgowie k/Łodzi – zaproszenie do ekscytującego i pełnego familijnych atrakcji Parku Rozrywki „Mandoria – Miasto Przygód” <https://mandoria.com/> oferowane tylko przy rezerwacjach w formule „Second Minute”, dla rezerwujących pobytowe wakacje rodzinne za granicą z przelotem (zaproszenie dla 2 osób dorosłych o wartości prawie 220 zł, oferowane za 1 zł); (4) rabaty do 1.000 zł/osobę; (5) Parking przy lotnisku – tylko za 1 zł dla osób posiadających aktywne Karty Stałego Klienta Rainbow; (6) zaliczka – w przedsprzedaży na etapie „Second Minute” – tylko 25% wartości rezerwacji;
 - przedsprzedaż „Lato 2023 - OBJAZDÓWKI ORAZ WCZASY Z EKSTRA BENEFITAMI!” – w ramach oferowanych wycieczek objazdowych realizowanych autokarem i samolotem oferowane są programy standardowe, ale też bardziej intensywne lub z dodatkowymi noclegami podczas wyjazdu i powrotu (oferta „7+7”, tj. zwiedzanie + wypoczynek): (1) za cenę 69 zł/osobę benefit pn. „Pewność Niezmienną Ceny”; (2) rabaty do 800 zł; (3) przedłużenie na pobyt w imprezach 7+7 (zwiedzanie + wypoczynek) – do 400 zł zniżki na część pobytową dla Klientów (osób pełnopłatnych), którzy w momencie dokonywania rezerwacji decydują się na zakup części objazdowej oraz pobytu w wybranym hotelu; (4) półroczna prenumerata periodyku turystycznego „National Geographic Traveler” za 1 zł dla tych, którzy nie tylko lubią podróżować, ale też poczytać o podróżach (do jednej rezerwacji można wybrać 1 prenumeratę); (5) Bon dla lojalnych Klientów o wartości 300 zł – bonem o wartości 300 zł premiiowani są Klienci, którzy zakupili indywidualnie przynajmniej jedną imprezę turystyczną objazdową lub w wersji 7+7 (zwiedzanie + wypoczynek) organizowaną przez Rainbow i zrealizowali ją w okresie od 22.03.2017 r. do 31.10.2019 r. (dotyczy tylko sezonów Lato 2017, Lato 2018, Lato 2019); bon można wykorzystać tylko przy zakupie wycieczki objazdowej lub w wersji 7+7 (zwiedzanie + wypoczynek) z oferty sezonu Lato 2023; (6) Parking przy lotnisku – tylko za 49 zł tylko dla osób posiadających aktywne Karty Stałego Klienta Rainbow;
-

- „EGZOTYCZNY BLACK WEEK” – promocja obowiązująca w okresie od 18.11.2022 r. do 27.11.2022 r., przewidująca dodatkowe rabaty do 10% na wybrane oferty egzotyczne z sezonu Zima 2022/23 – realizowane samolotem Dreamliner z wylotami od 25.11.2022 r. do 18.12.2022 r.; dodatkowo w specjalnych, ofertą „Egzotyczny Black Week” objęto również obniżone ceny wybranych przelotów samolotem Dreamliner w dwie strony oraz dopłaty do wyższych klas przelotów Premium oraz Biznes (dopłata do klasy Premium zaczyna się teraz od 699 zł, a do klasy Biznes od 1099 zł);
- „Super Środa” – promocja, w której co tydzień od wtorku od godziny 16.00 do wyczerpania miejsc prezentowane są wybrane oferty w korzystnych cenach. Promocja dotyczy tylko rezerwacji indywidualnych, nie dotyczy zamówień grupowych powyżej 10 osób. Liczba miejsc jest ograniczona;
- „Końcóweczka” – ostatnie miejsca na wyjazdy w wyjątkowo korzystnych cenach;
- „Happy Hours” – tańsza rezerwacja wycieczek on-line w szczęśliwych godzinach (od poniedziałku do piątku od 13.00 do 15.00).

Tak szeroki i uniwersalny zakres usług nie tylko może trafić w gust każdego konsumenta usług turystycznych, lecz jest także odporny na wszelkiego rodzaju wahania rynku. Dzięki różnorodnej ofercie Grupa jest w stanie sprawnie dostosowywać podaż usług do bieżących preferencji klientów i aktualnej sytuacji na świecie.

Ponadto, w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w celu ułatwienia klientom i potencjalnym klientom poznania wszelkich aktualnych ograniczeń i wymogów związanych z wyjazdem, podyktowanych obostrzeniami spowodowanymi pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka utrzymuje czytelny serwis informacyjny na swojej stronie internetowej: <https://r.pl/wytyczne>. W serwisie tym znajduje się informacja o aktualnych wytycznych, obostrzeniach, restrykcjach i wymaganych dokumentach przed podróżą do danego kraju. Serwis zawiera informacje w poszczególnych kategoriach: Dokumenty niezbędne przed podróżą, Kraje niewymagające testów ani zaświadczeń, Kraje przyjmujące zaszczepionych i ozdrowieńców bez testu, Kraje wymagające negatywnego wyniku testu na COVID-19 od osób niezaszczepionych i niebędących ozdrowieńcami, Kraje wymagające negatywnego wyniku testu na COVID-19 od wszystkich podróżujących, Kraje przyjmujące jedynie osoby zaszczepione/ozdrowieńców, Usługa „Test przed wylotem”.

Klienci i destynacje

Tabela 3. Liczba uczestników imprez turystycznych w imprezach organizowanych przez Spółkę dominującą (Rainbow Tours S.A.) za rok 2022 (tu: okres wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2022) w relacji do danych za rok 2021 (tu: funkcjonowanie Spółki w okresie stopniowego „odbudowywania” poziomów sprzedaży i istniejącego, choć zmniejszającego się wpływu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na prowadzoną działalność) i za rok 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2).

2022	2021	Dynamika 2022/2021 [%]	2022	2019	Dynamika 2022/2019 [%]
505 836	335 258	50,9%	505 836	491 008	3,0%

Najważniejszy dla Rainbow Tours S.A. i większości podmiotów branży turystycznej w Polsce jest sezon letni.

W roku 2020, z uwagi na sytuację związaną z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, a także czasokresy trwania nasilonych lub o największym znaczeniu dla realizacji usług turystycznych obostrzeń, w miesiącach kwiecień-czerwiec 2020 roku Grupa nie prowadziła działalności (całościowy *lockdown* w Polsce, zakaz ruchu lotniczego itd.), następnie w IV kwartale 2020 roku (z uwagi na tzw. drugą falę pandemii) realizacja wyjazdów była istotnie ograniczona. Przed wystąpieniem pandemii i ogłoszeniem w Polsce pierwszego *lockdownu* (od 13.03.2020 r.), w okresie miesięcy styczeń-luty 2020 r. i w pierwszej dekadzie marca 2020 r. Spółka dominująca realizowała sprzedaż oferty na poziomach przewyższających poziomy sprzedaży w analogicznym okresie roku 2019. Niestety z powodu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 liczba uczestników imprez turystycznych w sezonie Lato 2020 (ograniczonym w praktyce do miesięcy lipiec-sierpień i część września 2020 roku i realizowanym w atmosferze niepewności i nieufności do wyjazdów zagranicznych i pojawiających się pod koniec tego okresu negatywnych faktów związanych z pandemią) wyniosła zaledwie 45 tys. klientów Rainbow Tours S.A. (wobec prawie 400 tys. dla oferty Lato 2019), co stanowiło około 11,3% liczby uczestników w odniesieniu do sezonu Lato 2019. W efekcie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 liczba uczestników imprez turystycznych dla całego okresu roku 2020 stanowiła zaledwie około 20% liczby uczestników imprez turystycznych zanotowanej dla roku 2019.

W roku 2022 (tu: funkcjonowanie Spółki w okresie wychodzenia ze skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz odbudowywania sprzedaży w historycznie rekordowym dla Spółki pod względem przychodów roku 2022) w wyjazdach zorganizowanych przez firmę wzięło udział około 505,8 tys. uczestników, co w porównaniu z tym samym okresem roku 2021 (tu: funkcjonowanie Spółki w okresie stopniowego „odbudowywania” poziomów sprzedaży i istniejącego, choć zmniejszającego się w porównaniu do roku 2020, wpływu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na działalność prowadzoną przez Spółkę), kiedy to w wyjazdach organizowanych przez firmę wzięło udział około 335,3 tys. uczestników stanowi wzrost liczby klientów o około 51%. Porównanie liczby uczestników imprez turystycznych organizowanych przez Spółkę dominującą w roku 2022 do danych odnoszących się do roku 2019 (tu: okres funkcjonowania Spółki w rzeczywistości gospodarczej roku 2019, będącego ostatnim

rokiem kalendarzowym przed wystąpieniem skutków pandemii koronawirusa SARS-CoV-2) wskazuje na nieznacznie wyższy poziom liczby klientów dla roku 2022 co stanowiło wzrost o około 3% (w roku 2019 Spółka dominująca obsłużyła ponad 491 tys. klientów).

1.1.4. Opis branży i rynków, na których działa Grupa

Tendencje charakterystyczne dla branży i rynku usług turystycznych w roku 2022, podobnie jak w latach 2020-2021 były zasadniczo odzwierciedlone w tendencjach dotyczących Grupy Kapitałowej Rainbow Tours i Spółki dominującej.

W okresach dotyczących lat obrotowych 2020 i 2021 najistotniejszym i podstawowym czynnikiem mającym istotny wpływ na funkcjonowanie branży turystyki wyjazdowej (touroperatorskiej) w Polsce, w tym na rozwój przedsiębiorstwa Spółki dominującej i na działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours była pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i jej skutki wpływające bezpośrednio i pośrednio na szeroko rozumianą branżę turystyczną, a to również w kontekście funkcjonowania gospodarki światowej dotkniętej negatywnymi skutkami pandemii, ograniczeniami i restrykcjami wprowadzanymi w celu zapobiegania zakażeniom i chorobie COVID-19.

W okresie roku 2022 wpływ na działalność prowadzoną przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours i całościowo tą tematykę ujmując, wpływ na działalność branży turystyki wyjazdowej w Polsce pośrednio miała – jako zdarzenie o umiarkowanych i/lub potencjalnych konsekwencjach dla prowadzonej działalności – agresja militarna Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy począwszy od 24.02.2022 r. i wywołany nią konflikt zbrojny. Spółka dominująca i spółki Grupy w zasadzie nie zanotowały istotnego wpływu przedmiotowego konfliktu zbrojnego na prowadzoną działalność. Oferta produktowa realizowana przez Spółkę dominującą na terytorium Rosji lub Ukrainy przed wystąpieniem konfliktu zbrojnego miała nieznaczny wolumen (głównie wycieczki objazdowe) i nie stanowiła istotnego udziału w sprzedaży realizowanej w ramach podstawowej działalności Spółki. Niemniej, doświadczenia Spółki dominującej z okresu sprawozdawczego roku 2022 wskazują, w odniesieniu do przebiegu i realizacji poziomów sprzedaży realizowanej przez Spółkę dominującą dla najistotniejszego w roku kalendarzowym sezonu letniego (tj. sezonu „Lato 2022”) na wpływ konfliktu zbrojnego wyłącznie dla okresu bezpośrednio następującego po agresji militarnej Rosji na Ukrainie (okres 2-3 tygodni po dniu 24.02.2022 r.), kiedy w zasadzie wyłącznie w tym okresie zauważalny był istotny spadek ilości rezerwacji wycieczek turystycznych przez klientów Spółki. Po swoistym „oswojeniu się” przez konsumentów (i potencjalnych klientów Grupy, w tym Spółki dominującej) z sytuacją występowania konfliktu w Ukrainie, konflikt na Ukrainie ostatecznie nie miał w skali roku 2022 istotnego wpływu na wybory konsumenckie potencjalnych klientów Spółki dominującej i prowadzoną w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours działalność. Potwierdzenie tych tendencji znajduje się w raportowanych przez Spółkę dominującą kolejnych wzrostach liczby rezerwacji (zarówno dla sezonu „Lato 2022”, „Zima 2022/2023” jak i przyszłego sezonu „Lato 2023”) oraz wzrostach wielkości przychodów w porównaniu do analogicznych okresów wcześniejszych.

W 2022 roku wpływ na branżę turystyki wyjazdowej (touroperatorskiej) miały z pewnością, potencjalnie mogące mieć związek również z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, niekorzystne tendencje i zdarzenia w otoczeniu makroekonomicznym gospodarki polskiej i gospodarek światowych, w tym odnoszące się do warunków makroekonomicznych prowadzonej działalności touroperatorskiej, a mianowicie ponadprzeciętne wzrosty cen na rynku paliwowym, jak również niekorzystne kształtowanie się sytuacji na rynku walutowym związane z osłabieniem złotego polskiego (PLN) w odniesieniu do podstawowych walut rozliczeniowych wykorzystywanych w działalności touroperatorskiej, w tym w działalności prowadzonej przez Spółkę dominującą, tj.: dolara amerykańskiego (USD) i euro (EUR). M.in. w efekcie wybuchu wojny na terytorium Ukrainy (co samo w sobie stanowiło czynnik decydujący o pojawieniu się negatywnych nastrojów konsumenckich wśród potencjalnych klientów usług turystycznych i miało efekt w mających miejsce w marcu 2022 roku istotnych spadkach poziomów realizowanej przez Spółkę sprzedaży), w pierwszej połowie 2022 roku wpływ na działalność realizowaną przez Spółkę dominującą miały rekordowe poziomy cen paliwa lotniczego (osiągających swoje szczyty w marcu, kwietniu i następnie w czerwcu 2022 roku). Począwszy od lipca 2022 roku, z rekordowymi poziomami notowań we wrześniu i październiku 2022 roku, wysoce istotnym determinantem prowadzonej działalności były wysokie kursy dolara amerykańskiego (realizacja po wysokim kursie waluty USD płatności za wycieczki budżetowane przed sezonem Lato 2022 i wybuchem wojny w Ukrainie). Przed początkiem wojny w Ukrainie ceny oferowanych wycieczek były budżetowane przy zastosowaniu stosunkowo niskich z późniejszej perspektywy (po wybuchu wojny w Ukrainie) cenach paliwa lotniczego i kursów podstawowych walut rozliczeniowych, co spowodowało, że ich realizacja następowała z wysoce obniżoną marżą lub w przypadku części z nich ze stratą na sprzedaży.

Mające miejsce od września 2022 roku opracowania analityczne i doniesienia medialne o możliwości wystąpienia stagnacji gospodarczej w Polsce i na świecie z uwagi na pogorszenie sytuacji ekonomicznej i gospodarczej, związane z rosnącą inflacją, wzrostem stóp procentowych i istotnymi z punktu widzenia branży touroperatorskiej wysokimi cenami ropy naftowej, a także doniesienia o możliwości wystąpienia istotnych braków w dostępie do surowców i nośników energii (ograniczony dostęp do węgla, innych paliw, mające przełożenie m.in. na obawy co do zapewnienia ogrzewania dla konsumentów detalicznych), mimo początkowo negatywnego wpływu na nastroje konsumenckie w efekcie jednak nie miały i nie mają znaczącego wpływu na realizację sprzedaży dla kolejnych okresów turystycznych sezonów Zima 2022/2023 i Lato 2023. Jak pokazują wyniki Spółki dominującej sprzedaż dla wskazanych sezonów turystycznych realizowana jest na wysokim poziomie (vide: raporty bieżące ESPI Spółki dominującej dotyczące przedsprzedaży imprez turystycznych).

Wojna w Ukrainie toczy się już od niemal pół roku, a jej skutki gospodarcze obserwuje cała Europa. Ale czy wzrost cen paliwa lotniczego, wysoka inflacja i fluktuacje walut wpływają na chęć Polaków do wyjeżdżania za granicę? Po początkowym wahnięciu

sprzedaży realizowanej przez branżę turystyki wyjazdowej, spowodowanym czynnikami związanymi ze wzrostem cen paliwa lotniczego, wysoką i fluktuacją walut, w drugim kwartale 2022 roku, mimo w dalszym ciągu toczącej się wojny w Ukrainie, sytuacja sprzedażowa poprawiła się, a klienci wrócili do rezerwowania wyjazdów; ci, którzy zamówili je z wyprzedzeniem skorzystali na atrakcyjnych cenach i większym wyborze⁵.

Nastroje potencjalnych klientów biur podróży (touroperatorów) związane ze wskazanymi czynnikami o charakterze makroekonomicznym (spadki wskaźników ekonomicznych, wzrost cen paliw, niekorzystne kształtowanie się kursów walut, kryzys inflacyjny) miały wpływ na zmianę dotychczasowych tendencji (na które w 2020 i 2021 roku z kolei wpływ miały, co do terminu nabywania i rezerwacji wyjazdów turystycznych, doświadczenia towarzyszące zmiennym warunkom podróżowania i niepewność dotycząca sytuacji pandemicznej i wprowadzanych obostrzeń), skutkujące przyspieszeniu i wyraźnym zwiększeniem liczby rezerwacji (zamiast nabywania wycieczek w formule „last minute”, na popularności w 2022 roku zyskiwała formuła „first minute”)⁶.

Zgodnie z podsumowaniem dokonany przez Turystyczny Fundusz Gwarancyjny (TFG) na podstawie comiesięcznych deklaracji składanych do TFG na rynku turystyki zorganizowanej w Polsce w 2022 roku firmy wpisane do centralnej ewidencji zawarły 6,28 mln umów na swoje usługi w zakresie wyjazdów turystycznych, co stanowi o 54% więcej, niż w poprzednim roku 2021, kiedy liczba klientów wyniosła 4,08 mln, ale też jedynie o 19% mniej, niż w najlepszym dotychczas roku 2019, kiedy to organizatorzy turystyki zawarli 7,78 mln umów. Klienci najchętniej korzystali z wyjazdów czarterowych, w sumie kupili ich 3,06 mln (48,7% wszystkich zawartych umów), co stanowiło tylko 3% mniej niż w rekordowym roku 2019. Najwięcej imprez turystycznych biura podróży sprzedały w maju 2022 r. (805 tys.) i czerwcu 2022 r. (787,8 tys.). Następne w kolejności były, z niemal identyczną liczbą zawartych umów, lipiec 2022 r. (633,2 tys.) i sierpień 2022 r. (633,9 tys.), a najslabiej tradycyjnie pod tym względem wypadły styczeń 2022 r. (364 tys.) i grudzień 2022 r. (312,8 tys.). Dane dotyczące sprzedaży wyjazdów turystycznych realizowanych dla wylotów czarterów pokazują drastyczny spadek w marcu 2022 roku, a więc w pierwszym pełnym miesiącu po zbrojnej napaści Rosji na Ukrainę - o ile w styczniu 2022 r. rezerwacji było 220,7 tys., a w lutym 2022 r. 217,3 tys., o tyle w marcu 2022 r. zaledwie 138,3 tys. I dopiero w kwietniu 2022 r. sprzedaż wróciła ponownie do poprzedniego poziomu - 219,5 tys.⁷.

W powyżej opisanym otoczeniu rynkowym i wobec panujących, w/w nastrojów konsumenckich ugruntowały lub wykształciły się następujące trendy i tendencje w wyborach dokonywanych przez klientów branży touroperatorskiej dotyczących wyjazdów wakacyjnych.

Trendy w wyborze kierunków letniego wypoczynku

Do pierwszej piątki kierunków najchętniej wybieranych przez klientów z Polski jako wyjazdy turystyczne zaliczają się, według podsumowania wyjazdów wakacyjnych w roku 2022 przygotowanego przez portal travelplanet.pl w ramach „Raportu podróżnika 2023”⁸, jak i podsumowania wyjazdów wakacyjnych sezonu Lato 2022 przygotowanego przez Polską Izbę Turystyki na bazie danych pochodzących od tzw. multiagentów (tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl) w ramach „Raportu Zagraniczne wakacje Polaków 2022” (dane nie obejmują jednak całości rynku turystycznego, w tym turystyki indywidualnej)⁹ należą: Turcja, Grecja, Egipt, Bułgaria, Hiszpania.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2022 w ramach przygotowanego przez portal travelplanet.pl „Raportu podróżnika 2023”¹⁰, klienci tego multiagenta najczęściej wybierali wyjazdy do Turcji (za rok 2022: 28,32% wyjazdów; za rok 2021: 27,20% wyjazdów), Grecji (za rok 2022: 21,07% wyjazdów; za rok 2021: 21,41% wyjazdów) i Egiptu (za rok 2022: 12,58% wyjazdów; za rok 2021: 15,59% wyjazdów). Łącznie 61,97% klientów travelplanet.pl zdecydowało się na wyjazdy do tych trzech krajów (w roku 2021 odsetek ten obejmował 64,2% klientów travelplanet.pl). Na kolejnych pozycjach rankingu najpopularniejszych w 2022 roku destynacji wśród klientów travelplanet.pl znalazły się: Bułgaria (za rok 2022: 7,41% wyjazdów; za rok 2021: 7,40% wyjazdów), Hiszpania (za rok 2022: 6,43% wyjazdów; za rok 2021: 5,69% wyjazdów), Cypr (za rok 2022: 4,35% wyjazdów; za rok 2021: 3,38% wyjazdów), zyskująca na popularności Tunezja (za rok 2022: 3,85% wyjazdów, tj. ponad dwa razy więcej niż w roku 2021: 1,86% wyjazdów) Wyspy Kanaryjskie (za rok 2022: 3,07% wyjazdów; za rok 2021: 2,99% wyjazdów), Malta (za rok 2022: 2,15% wyjazdów, za rok 2021: 1,75% wyjazdów), Albania (za rok 2022: 1,93% wyjazdów; za rok 2021: 1,88% wyjazdów) i tracąca na popularności (w związku z co raz bardziej szerokim „otwarcie” destynacji zagranicznych po okresach objętych restrykcjami wjazdowymi z uwagi na pandemię COVID-19) Polska (za rok 2022: 1,23% wyjazdów; za rok 2021: 3,10% wyjazdów). Ugruntowanie pozycji Turcji (nad Grecją) i mającej miejsce od roku 2021 przewodnictwa w rankingu związane były m.in. z tym, że Turcja to zakorzeniony mocno w

⁵ Źródło: „Czy wojna i inflacja hamują popyt na zagraniczne wyjazdy? Wakacje.pl odpowiadają”, 27.07.2022 r.; portal wakacje.pl; <https://media.wakacje.pl/199933-czy-wojna-i-inflacja-hamuja-popyt-na-zagraniczne-wyjazdy-wakaciepl-odpowiadaja>

⁶ Źródło: m.in. „Polacy kupują przyszloroczne wakacje. Dzięki temu oszczędzają tysiące złotych”; 19.10.2022 r.; portal wakacje.pl; <https://media.wakacje.pl/211900-polacy-kupuja-przyszloroczne-wakacje-dzieki-temu-oszczedzaja-tysiace-zlotych>

⁷ Źródło 1: „Ponad 6 milionów klientów w biurach podróży. Nie wszyscy jednak jeszcze wrócili”, portal turystyka.rp.pl, 03.02.2023 r.;

<https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art37895781-ponad-6-milionow-klientow-w-biurach-podrozy-nie-wszyscy-jednak-jeszcze-wrocili>

Źródło 2: „Do biur podróży wróciło o 19 proc. mniej turystów niż przed pandemią”, portal filarybiznesu.pl; 08.03.2023 r.;

<https://filarybiznesu.pl/do-biur-podrozy-wrocilo-o-19-proc-mniej-turystow-niz-przed-pandemia/a19384>

⁸ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; 29.01.2023 r.; <https://www.travelplanet.pl/blog/raport-podroznika-2023/> oraz https://dsc.travelplanet.pl/mkt-tp/static-page/traveller-report/raport_podroznika_2023.pdf

⁹ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki, 05.09.2022 r.

¹⁰ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op.cit.

świadomości kierunek całoroczny a nie sezonowy, jak Grecja, a także związane było z tym, że w roku 2022, od dnia 19.04.2022 r., wprowadzono możliwość podróżowania do Turcji nie tylko na podstawie paszportu, ale również na podstawie dowodu osobistego.

Dane przedstawione przez Polską Izbę Turystyki są podobne do informacji podanych przez travelplanet.pl w ramach w/w „Raportu podróżnika 2023”. Zgodnie z opracowanym przez PIT „Raportem Zagraniczne wakacje Polaków 2022” udział poszczególnych destynacji w rynku usług turystycznych w roku 2022 (dane zbiorcze pochodzące od tzw. multiagentów, tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl)) był następujący ¹¹:

- 1) Turcja – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 31,3%; w roku 2021: 26,1%; w roku 2019: 21,4%;
- 2) Grecja – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 24,0%; w roku 2021: 25,0%; w roku 2019: 26,0%;
- 3) Bułgaria – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 8,8%; w roku 2021: 9,4%; w roku 2019: 13,5%;
- 4) Egipt – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 8,8%; w roku 2021: 8,9%; w roku 2019: 8,7%;
- 5) Hiszpania – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 7,1%; w roku 2021: 7,7%; w roku 2019: 8,7%;
- 6) Tunezja – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 5,0%; w roku 2021: 2,8%; w roku 2019: 4,8%;
- 7) Albania – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 2,6%; w roku 2021: 2,4%; w roku 2019: 2,9%;
- 8) Chorwacja – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 1,9%; w roku 2021: 2,1%; w roku 2019: 0,4%;
- 9) Polska – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 1,0%; w roku 2021: 3,3%; w roku 2019: 2,1%;
- 10) Cypr – udział w rynku w sezonie Lato 2022: 0,7%; w roku 2021: 1,5%; w roku 2019: 1,2%.

W przypadku Rainbow Tours S.A. czołówka rankingu najpopularniejszych kierunków wyjazdowych zasadniczo nie odbiega od w/w danych rynkowych, przy czym prym wśród najbardziej popularnych kierunków wśród klientów Rainbow Tours S.A. wiodły Grecja (ponad 1/5 łącznej liczby klientów, którzy skorzystali z oferty Rainbow w 2022 roku), Turcja (ponad 15% klientów), Egipt (około 1/10 klientów) oraz Hiszpania i Tunezja. W pierwszej dziesiątce destynacji turystycznych najbardziej popularnych w 2022 roku wśród klientów Rainbow znalazły się również kraje egzotyczne, tj. Meksyk (szósta pozycja) i Dominikana (ósma pozycja). Oferta pobytowa Rainbow na kierunku tureckim w 2022 roku została w znaczący sposób rozbudowana o nowe hotele. Po rozpoczęciu działań ekspansyjnych Spółka posiadała w ofercie ponad 80 hoteli na wybrzeżu Morza Egejskiego i ponad 120 hoteli na wybrzeżu Morza Śródziemnego. Około 70% hoteli z oferty tureckiej stanowiły hotele pięciogwiazdkowe, a 30% to nowe obiekty, na polskim rynku dostępne tylko w Rainbow. Najbardziej znane hotele pięciogwiazdkowe objęte ofertą Rainbow to Regnum Carya, Sherwood, IC Hotels, Kaya Hotels i Titanic Hotels. Zaznaczenia wymaga fakt, w kontekście napaści zbrojnej Rosji na Ukrainę i obawy polskich turystów, że większość obiektów w ofercie tureckiej Rainbow to hotele niepopularne wśród Rosjan. Kierunek turecki w basenie Morza Śródziemnego za atrakcyjną cenę oferuje najwięcej, zarówno jeśli chodzi o jakość hoteli, jakość wyżywienia i jakość infrastruktury, a szczególnie położenie hoteli, najczęściej bezpośrednio przy plaży. Istotnymi kierunkami zyskującymi na popularności wśród klientów Rainbow są kierunki z oferty tzw. „egzotycznej”, z której rekordy popularności bije Azja – latamy do Tajlandii (do Bangkoku i na Phuket) i na wietnamską wyspę Phu Quoc ¹².

Termin rezerwacji

O ile w latach 2020-2021 najbardziej popularne były rezerwacje typu „last minute” (tj. realizowane na mniej niż 10 dni przed wylotem z uwagi na podyktowane pandemią COVID-19 obawy i niepewność potencjalnych klientów co do wprowadzanych obostrzeń i wymogów sanitarnych i ostatecznych warunków dojazdu i pobytu na destynacjach turystycznych), to w roku 2022 najbardziej optymalnym i popularnym terminem rezerwacji były rezerwacje typu „first minute” (decyzje o rezerwacji podejmowane w okresie powyżej 2 miesięcy przed datą wyjazdu turystycznego). Związane to było z występującymi w 2022 roku czynnikami o charakterze makroekonomicznym (spadki wskaźników ekonomicznych, wzrost cen paliw, niekorzystne kształtowanie się kursów walut, a kryzys inflacyjny), które (zwłaszcza czynnik rosnącej inflacji) mobilizowały do zakupu wycieczek po niższych cenach, zwłaszcza, że w ramach sprzedaży „first minute” gros biur podróży postawiło na elastyczne oferty, które sprawdziły się w roku 2021, tj.: niskie, kilkukilunastoprocentowe zaliczki, bezkosztowa zmiana terminu lub kierunku i gwarancje niezmienności ceny, bezkosztowo lub za niewielką dopłatą ¹³. Podobna tendencja dotyczy też zakupu wyjazdów na przyszłe sezony Lato 2023 i Zima 2023/2024 ¹⁴.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2022 przygotowanym przez portal travelplanet.pl w 2022 roku najbardziej popularne były rezerwacje typu „last minute” (34,80% rezerwacji dokonanych w terminie powyżej 2 miesięcy przed wyjazdem; w roku 2021 stanowiły one zaledwie 17,49% wszystkich rezerwacji). Dane dla kolejnych terminów rezerwacji dokonywanych przez klientów tego multiagenta były następujące: rezerwacje typu „first minute” dokonywane w okresie do 10 dni przed wyjazdem: 23,80% (w roku 2021: 35,16%); rezerwacje w okresie 1-2 miesięcy przed wyjazdem: 19,09% (w roku 2021: 17,58%), rezerwacje w okresie 11-21 dni przed wyjazdem: 13,40% (w 2021 roku: 19,57%), a rezerwacje w okresie 22-30 dni: 8,90% (w 2021 roku: 10,20%) ¹⁵.

Dane przedstawione przez Polską Izbę Turystyki są podobne do informacji podanych przez travelplanet.pl w ramach w/w „Raportu podróżnika 2023”. Zgodnie z opracowanym przez PIT „Raportem Zagraniczne wakacje Polaków 2022” klasyfikacja terminów

¹¹ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

¹² Źródło: „Baszczyński, Rainbow: W tym roku hitem będą Turcja i Tunezja, Egipt w odwrocie”, portal turystyka.rp.pl, 08.01.2023 r., <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art37738331-baszczynski-rainbow-w-tym-roku-hitem-beda-turcja-i-tunezja-egipt-w-odwrocie>

¹³ Źródło 1: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op.cit.; Źródło 2: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

¹⁴ Źródło: m.in. „Polacy kupują przyszlóroczne wakacje. Dzięki temu oszczędzają tysiące złotych”; 19.10.2022 r.; portal wakacje.pl; op.cit.

¹⁵ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op. cit.

rezerwacji odnoszonych do daty wyjazdu/wylotu w roku 2022 wskazywała na zauważalne wydłużenie się okresu między złożeniem rezerwacji a wylotem (ponad 26% klientów dokonało rezerwacji w okresie powyżej 3 miesięcy przed datą wylotu, a dodatkowo ponad 13% dokonało tego w okresie pomiędzy drugim i trzecim miesiącem przed wyjazdem), a szczegółowa klasyfikacja dla roku 2022, też w odniesieniu do roku 2021 (dane zbiorcze pochodzące od tzw. multiagentów, tj. wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl)) była następująca ¹⁶:

- termin rezerwacji powyżej 3 m-cy przed datą wylotu: 26,11% rezerwacji (w 2021 roku: 12,5%);
- termin rezerwacji powyżej 2 m-cy nie dłużej niż na 3 m-ce przed datą wylotu: 13,10% rezerwacji (w 2021 roku: 7,8%);
- termin rezerwacji powyżej 1 m-ca nie dłużej niż na 2 m-ce przed datą wylotu: 20,86% rezerwacji (w 2021 roku: 18,4%);
- termin rezerwacji w okresie 22-31 dni przed datą wylotu: 9,75% rezerwacji (w 2021 roku: 11,9%);
- termin rezerwacji w okresie 11-21 dni przed datą wylotu: 11,80% rezerwacji (w 2021 roku: 19,7%);
- termin rezerwacji do 10 dni przed datą wylotu: 18,38% rezerwacji (w 2021 roku: 30%).

Jeśli chodzi o miesiące w roku kalendarzowym, w których dokonywano największej liczby rezerwacji, to zgodnie z podsumowaniem przygotowanym przez portal travelplanet.pl ¹⁷ w 2022 roku należą do nich: maj (13,45% rezerwacji), czerwiec (13,23% rezerwacji) i lipiec (12,43% rezerwacji). W roku 2021 klienci biur turystycznych byli najbardziej aktywni w rezerwowaniu wyjazdów turystycznych w miesiącach: lipiec (18,18% rezerwacji), czerwiec (15,27% rezerwacji) i sierpień (14,24% rezerwacji).

Opcje pobytu / standard wyjazdu

Podobnie jak to było w latach poprzednich (2020, 2021) także w roku 2022 w efekcie wysokiej liczby turystów wyjeżdżających w sezonie Lato 2022 do Turcji, Tunezji i Egiptu, gdzie formuła „all inclusive” i hotele o standardzie pięciogwiazdkowym są tańsze, niż w innych popularnych krajach basenu Morza Śródziemnego, najczęściej wybieranym standardem pobytu był standard „all inclusive” i „ultra all inclusive”.

Zgodnie z podsumowaniem roku 2022 przygotowanym przez portal travelplanet.pl w 2022 roku najbardziej popularnym standardem pobytu wśród klientów tego multiagenta był standard „all inclusive”, który zanotował 84,16% wyborów wyjazdowych klientów (w roku 2021: 83,06% klientów). Standard wyżywienia HB (dwa posiłki; śniadania i obiadowe kolacje) wybrało 8,87% klientów travelplanet.pl (w roku 2021: 11,48% klientów). Niewiele ponad 80% rezerwacji to wybierane przez klientów travelplanet.pl hotele pięcio- i czterogwiazdkowe. Odpowiednio wielkości przypadające na kategorie hoteli stanowiły w 2022 roku: 34,92% hotele pięciogwiazdkowe i pięciogwiazdkowe+ (w roku 2021: 39% tej kategorii hoteli), a 45,24% hotele czterogwiazdkowe (w roku 2021: 41,52% tej kategorii hoteli). Zgodnie z тезami postawionymi przez twórców „Raportu podróżnika 2023” przygotowanego przez travelplanet.pl, o ile w 2021 roku skłonność do korzystania z hoteli pięciogwiazdkowych związana była z tzw. „odłożonym popytem” i chęcią „nadrobienia zaległości” po okresie lockdownu w wysokim standardzie, to w roku 2022 roku motywowana była chęcią skorzystania z tego najwyższego komfortu, póki hotele tej kategorii pozostawały jeszcze (tj. przed istotnym wpływem presji inflacyjnej na ceny wypoczynku) na dostępnym i stosunkowo niskim poziomie cenowym. W tym kontekście istotne jest też charakterystyczne zjawisko i tendencja do decydowania się na luksusowy wypoczynek w hotelach wysokiej kategorii za cenę skracania długości pobytu i wyjazdu wakacyjnego. Wakacje trwające 7-8 dni w 2022 roku wybierało 65,87% klientów travelplanet.pl, z 14-15 dniowych zorganizowanych wyjazdów wakacyjnych skorzystało zaledwie 3,58% klientów i odsetek ten na przestrzeni ostatnich lat systematycznie maleje. Pozostałe okresy wakacyjne stanowiły 30,55% wszystkich wyjazdów ¹⁸.

Średnia cena rezerwacji i pojedynczej imprezy

Według danych z powołanego raportu portalu travelplanet.pl podsumowującego rok 2022 średnie wartości rezerwacji w roku 2022 były istotnie większe niż w roku 2021. W 2022 rok klienci tego multiagenta skłonni byli wydać na wyjazd urlopowy średnio na rezerwację 7.439 zł (wobec średniej kwoty rezerwacji stanowiącej dla roku 2021 kwotę 6.290 zł, a dla roku 2020 6.026 zł) ¹⁹.

Zgodnie z raportem Polskiej Izby Turystyki (PIT) w roku 2022 znacząco wzrosły koszty podróży turystycznych – o ile w latach poprzednich ceny spadały lub pozostawały na podobnym poziomie, w roku 2022 cena średniej rezerwacji wyniosła 8.176 zł, co daje 1.518 zł więcej niż w poprzednim roku 2021 (wówczas średnia cena rezerwacji wyniosła 6.658 zł); w ocenie PIT wzrost cen nie jest tak widoczny przy pojedynczej imprezie turystycznej, w związku z tym, że wyższa jest także średnia liczba osób przypadająca na jedną rezerwację – to prawie 2,8 osoby (w roku poprzednim wskaźnik ten wynosił 2,67) ²⁰.

Czynnikami wpływającymi na wzrost wartości rezerwacji były postępujące w 2022 roku wzrosty cen paliwa lotniczego, fluktuacja na rynku walut i czasowe istotne wzrosty kursów PLN w odniesieniu do podstawowych walut rozliczeniowych branży turystycznej, tj. USD i EUR.

¹⁶ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

¹⁷ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op. cit.

¹⁸ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op. cit.

¹⁹ Źródło: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op. cit.

²⁰ Źródło: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

Otoczenie konkurencyjne

Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. konkuruje na rynku tradycyjnych touroperatorów z innymi podmiotami. Od wielu lat Spółka dominująca znajduje się w ścisłej czołówce największych touroperatorów działających na rynku polskim, zajmując według rankingu touroperatorów przygotowanego przez Wiadomości Turystyczne za rok 2021²¹, trzecie miejsce pod względem przychodów ze sprzedaży, bezpośrednio za biurami podróży Itaka i TUI Poland. Tą samą, wysoką, trzecią pozycję za rok 2021 (pod względem wielkości przychodów, zyskowności netto i wielkości kapitałów własnych) Spółka dominująca zajmuje w rankingu przedstawianym podczas konferencji organizowanej przez redakcję „Rzeczpospolitej” i serwis dla branży turystycznej Turystyka.rp.pl wraz z Instytutem Badań Rynku Turystycznego TravelData²².

Zgodnie z przygotowanym przez Wiadomości Turystyczne w lipcu 2022 roku i ostatnim opublikowanym i dostępnym kompleksowym podsumowaniem przedstawiającym największe biura podróży roku 2021²³, uzupełnionym o zweryfikowane podsumowanie i dane przedstawione przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData²⁴ do pierwszej czwórki największych w 2021 roku biur podróży (touroperatorów) działających w Polsce należały: TUI Poland, Biuro Podróży Itaka, Rainbow Tours i Coral Travel. Biura te zajmują wiodące pozycje w rankingach i w istotny sposób przewyższają pozostałych uczestników branży tourooperatorskiej w Polsce pod względem przychodów ze sprzedaży i liczby obsłużonych klientów. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi przez Instytut Badań Rynku Turystycznego TravelData przychody wskazanych czterech liderów rynku usług turystyki zorganizowanej w Polsce za rok 2021 (w przypadku TUI Poland za rok obrotowy 2020/2021) były następujące: Itaka (wraz ze spółkami zależnymi, w tym zagranicznymi, tj. Cedok w Czechach i Itaka Lietuva na Litwie) - przychód w wysokości 2.147,2 mln zł, TUI Poland - przychód w wysokości 1.910,7 mln zł, Rainbow Tours - przychód w wysokości 1.279,4 mln zł oraz Coral Travel – przychód w wysokości 1.026,2 mln zł. Kolejni touroperatorzy działający na rynku polskim, uszeregowani w kolejności na liście pod względem wartości przychodów za rok 2021 to: Exim Tours - przychód w wysokości 333,7 mln zł, Grecos Holiday - przychód w wysokości 323,1 mln zł, Sun & Fun - przychód w wysokości 98,7 mln zł oraz Best Reisen Group - przychód w wysokości 48,0 mln zł.

Pozycje poszczególnych biur podróży ulegają nieznacznym zmianom w zależności od tego, według jakiego kryterium analizowane są osiągnięcia touroperatorów. Dane biuro może zająć inną pozycję w zależności od tego, czy kryterium oceny stanowi wartość przychodów, liczba obsłużonych klientów, wynik netto itp.

Instytut TravelData pokazuje czołówkę listy touroperatorów z rynku polskiego pod względem liczby klientów obsłużonych w roku 2021 i umieszcza na niej następujące podmioty: TUI Poland - liczba obsłużonych klientów wynosząca 634,0 tys., Itaka - liczba obsłużonych klientów wynosząca 477,6 tys., Coral Travel - liczba klientów wynosząca 368,4 tys. oraz Rainbow Tours - liczba klientów wynosząca 335,3 tys. Dalsze pozycje pod tym względem, odstające od wyników czwórki liderów, zajmują: Exim Tours ze 116,1 tys. obsłużonych klientów, Grecos Holiday ze 107,1 tys. obsłużonych klientów, Sun & Fun z 38,1 tys. klientów, Grupa Almatour, z 24,7 tys. klientów, Best Reisen Group z 19,3 klientów oraz Logos Tour, które obsłużyło 14,7 tys. klientów.

Według Instytutu Badań Rynku Turystycznego TravelData najlepsze biura turystyczne pod względem zyskowności netto za rok obrotowy 2021 (w przypadku TUI Poland za rok obrotowy 2020/2021) to: Itaka (71,7 mln zł zysku netto), TUI Poland (26,2 mln zł zysku netto), Rainbow (16,5 mln zł zysku netto), Grecos Holiday (16,1 mln zł zysku netto), Coral Travel (9,8 mln zł zysku netto), Grupa Almatour (8,0 mln zł zysku netto) oraz Exim Tours (4,9 mln zł zysku netto).

Poniższa tabela zawiera podsumowanie rankingu największych touroperatorów działających na rynku polskim w 2021 roku.

Tabela 4. Ranking liderów turystyki wyjazdowej w Polsce²⁵

Poz. w 2021	Poz. w 2020	Biuro podróży	Przychody z imprez turystycznych (w mln zł)		Zysk (strata) (w tys. zł)		Liczba klientów (w tys. szt.)	
			2021	2020	2021	2020	2021	2020
1.	2.	Itaka	2 144,00	720,05	110 000	(23 248)	616,0	183,0
2.	1.	TUI Poland	1 908,63 *	1 131,10 **	26 957	(170 000)	634,0	b.d.
3.	3.	Rainbow Tours	1 268,61	403,90	24 562	(36 733)	323,9	98,7
4.	4.	Coral Travel	976,47	168,19	16 057	(11 532)	368,4	72,1

²¹ Źródło: „Ranking 2022. Touroperatorzy. Jeszcze nie pełne odbicie, ale na pewno duży skok w górę. Potwierdzone dane za rok 2021”; Wiadomości Turystyczne, wyd. specjalne, lipiec 2022

²² Źródło: „Ranking biur podróży. Którzy touroperatorzy zarobili najwięcej?”, 02.12.2022 r., portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art37535791-ranking-biur-podrozy-ktorzy-touroperatorzy-zarobili-najwiecej>

²³ Źródło: „Ranking 2022. Touroperatorzy. Jeszcze nie pełne odbicie, ale na pewno duży skok w górę. Potwierdzone dane za rok 2021”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.

²⁴ Źródło: „Ranking biur podróży. Którzy touroperatorzy zarobili najwięcej?”, 02.12.2022 r., portal turystyka.rp.pl; op. cit.

²⁵ Źródło: „Ranking 2022. Touroperatorzy. Jeszcze nie pełne odbicie, ale na pewno duży skok w górę. Potwierdzone dane za rok 2021”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.; dane dotyczące TUI Poland uzupełnione przez informacje na temat wyników finansowych TUI Poland Sp. z o.o. i omówionych w ramach publikacji: „TUI Poland radził sobie z pandemią znacznie słabiej od innych organizatorów...”, 17.01.2022 r., portal wczasopedia.pl; <http://wczasopedia.pl/220117analiza-cen-lato-cz.3.html>

Poz. w 2021	Poz. w 2020	Biuro podróży	Przychody z imprez turystycznych (w mln zł)		Zysk (strata) (w tys. zł)		Liczba klientów (w tys. szt.)	
			2021	2020	2021	2020	2021	2020
5.	5.	Exim Tours	333,72	88,36	4 898	(1 772)	116,1	36,6
6.	6.	Grecos Holiday	323,08	88,02	16 057	(9 884)	107,1	33,9
7.	7.	Sun&Fun Holidays	98,47	26,65	378	(4 087)	38,1	11,2
8.	9.	Best Reisen	48,09	19,32	7 659	2 949	19,3	5,5
9.	8.	LTM Luxury Travel	47,94	21,68	992	143	3,2	1,6
10.	b.d.	Almatur	46,94	16,22	7 505	7	24,7	5,3

* rok obrotowy od października 2020 r. do września 2021 r.

** rok obrotowy od października 2019 r. do września 2020 r.

Organizatorów wyjazdów działających na polskim rynku można podzielić na dwie grupy – zapewniających pełną i zróżnicowaną ofertę (np. Itaka, TUI Poland, Rainbow Tours) oraz skoncentrowanych na wybranych destynacjach (np. Grecos Holiday czy Coral Travel). Opis otoczenia konkurencyjnego Rainbow Tours, tj. pięciu, poza Rainbow Tours, liderów rankingów biur podróży został przedstawiony poniżej, a dane dotyczą roku 2021²⁶. W przypadku Rainbow Tours S.A. jednostkowe przychody ze sprzedaży za rok obrotowy 2021 wyniosły 1.294.295 tys. zł, wobec 431.183 tys. zł wartości przychodów za rok 2020. Oznacza to wzrost obrotu w roku 2021 o około 300,17%. W 2021 roku Spółka dominująca osiągnęła zysk netto w kwocie 19.052 tys. zł, wobec zanotowanej w 2020 roku jednostkowej straty netto w kwocie -29.898 tys. zł. Dane jednostkowe za rok obrotowy 2022 pokazują w przypadku Rainbow Tours S.A. następujące podstawowe wyniki dane finansowe: (-) jednostkowe przychody ze sprzedaży – w wysokości 2.352.088 tys. zł, (-) jednostkowy zysk netto – w wysokości 13.921 tys. zł.

Do roku 2019 pozycję największego organizatora turystyki wyjazdowej w Polsce pod względem wartości przychodów ze sprzedaży usług turystycznych utrzymywała Biuro Podróży Itaka (działające pod firmą Nowa Itaka Sp. z o.o.), która przewodziła rynkowi turystyki wyjazdowej od roku 2009 i w ostatnim kompleksowym rankingu za „normalny” rok 2019 opublikowanym przez Wiadomości Turystyczne Itaka Holdings (spółka matka wobec Nowa Itaka Sp. z o.o.) znalazła się na pierwszym miejscu pod względem przychodów ze sprzedaży usług turystycznych. W opublikowanym przez Wiadomości Turystyczne rankingu za rok 2020, przy uwzględnieniu uzupełnionych danych dotyczących TUI Poland, Biuro Podróży Itaka pod względem przychodów z działalności turystycznej zajęło drugą pozycję i zostało wyprzedzone przez TUI Poland Sp. z o.o., działającą wraz ze spółką zależną TUI Dystrybucja Sp. z o.o. Ostatnie kompleksowe dostępne dane za rok 2021 wskazują ponownie Biuro Podróży Itaka, jako lidera branży turystycznej w Polsce w podstawowej kategorii, tj. pod względem wysokości przychodów za rok obrotowy.

Biuro Podróży Itaka oferuje szeroką i zróżnicowaną pod każdym względem paletę produktów w konkurencyjnych cenach. W 2016 roku kupiła czeskie biuro podróży Cedok. W roku 2017 założyła spółkę touroperatorką na Litwie i na Łotwie. Itaka dysponuje również firmami turystycznymi w Hiszpanii (Fuerte Itaka), w Turcji (Adalar i Traveyo) i planowała otworzenie kolejnych w Grecji. Zgodnie z danymi publikowanymi przez Wiadomości Turystyczne obroty prezentowane przez Biuro Podróży Itaka za rok 2021 wyniosły 2,14 mld zł, w tym z tytułu działalności w Polsce 1,63 mld zł (rok wcześniej: 720,1 mln zł; w „normalnym” roku 2019 była to kwota 3,36 mld zł), co oznacza wzrost wartości przychodów rok do roku o około 198%. W 2021 roku Biuro Podróży Itaka obsłużyło 616 tys.

klientów (478 tys. osób z działalności w Polsce), rok wcześniej było to 183 tys. klientów, tj. o około 237% więcej rok do roku (w roku 2019 liczba klientów wyniosła 889 tys. osób). Wynikowo za rok 2021 Biuro Podróży Itaka osiągnęła zysk netto w wysokości 110 mln zł (107 mln zł z działalności w Polsce), w pandemicznym roku 2020 większość podmiotów rynku usług turystycznych zanotowało stratę netto, podobnie Biuro Podróży Itaka ze stratą netto w wysokości -23,2 mln zł; dla porównania w roku 2019 Biuro Podróży Itaka zanotowało zysk netto w kwocie 70 mln zł. Rentowność zanotowana przez Biuro Podróży Itaka za rok 2021 wyniosła 5,1% (za rok 2020 rentowność przy zmniejszonych przychodach i stracie netto była ujemna i wyniosła -3,2%), co plasuje Itakę, biuro będące dużym tourooperatorem na rynku w Polsce (duże firmy specjalizujące się w turystyce masowej mają o wiele mniejsze marże, niż biura małe skoncentrowane na osiąganiu wysokich marży przy niższych poziomach obrotów) na ósmym miejscu pod względem rentowności. Itaka na dzień 31.12.2021 r. posiadała 46 własnych punktów sprzedaży (sprzedających pod marką Itaka) oraz 128 oddziałów w sieci franczyzowej. Biuro Podróży Itaka na dzień 31.12.2021 r. współpracowała z 915 agentami zewnętrznymi.

²⁶ Informacje podane w opisie otoczenia konkurencyjnego na podstawie: „Ranking 2022. Touroperatorzy. Jeszcze nie pełne odbicie, ale na pewno duży skok w górę. Potwierdzone dane za rok 2021”; Wiadomości Turystyczne; op. cit.

TUI Poland Sp. z o.o. jest częścią największego europejskiego koncernu turystycznego TUI Group. W związku z zastosowaną polityką obniżania cen i dostosowaniem swojej oferty do nowych klientów z mniejszych miast i miejscowości (tańsze hotele trzygwiazdkowe, itp.), TUI Poland począwszy od sezonu 2016/2017 (rok obrotowy kończy się 30 września) i w kolejnych latach obrotowych zanotowała dynamiczny wzrost przychodów „rok do roku”. W roku 2017 pozwoliło to temu touroperatorowi na awans na drugą pozycję w zestawieniu największych biur podróży w Polsce pod względem przychodów. Przychody TUI Poland za rok 2017/2018

zamknęły się zaś rekordową kwotą 2,185 mld zł, co stanowiło wzrost o około 58,7%, osiągając w roku 2018/2019 kolejną rekordową wartość 2,710 mld zł, co z kolei stanowiło wzrost o około 24,1% w stosunku do przychodów za okres poprzedzający. W roku obrotowym 2019/2020, obejmującym specyficzne (z powodu pandemii COVID-19) warunki prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa turystyczne, TUI Poland osiągnęła najwyższą wartość przychodów spośród wszystkich touroperatorów działających na rynku polskim (według opublikowanych danych za rok obrotowy 2019/2020 przychody zamknęły się kwotą 1.131,1 tys. zł, a w okresie tym strata netto wyniosła 170 mln zł; w 2019 roku spółka ta osiągnęła zysk netto w wysokości 13,1 mln zł). Dane za rok obrotowy 2020/2021 pokazują kwotę przychodów na poziomie 1,909 mld zł i zysk netto w wysokości 26,96 mln zł. W roku 2019 TUI Poland obsłużyła 981 tys. turystów (rok wcześniej było to prawie 839 tys. klientów). TUI Poland Sp. z o.o. nie opublikowała danych na temat liczby klientów, którzy w „pandemicznym” roku 2020 skorzystało z wycieczek oferowanych przez TUI Poland. W roku 2021 TUI Poland obsłużyła 634 tys. klientów i była to największa wartość wśród touroperatorów działających w Polsce. W prowadzonej działalności TUI Poland niewątpliwie pomaga fakt bycia częścią konglomeratu turystycznego skupiającego nie tylko usługi tourooperatorskie, ale też posiadającego własne hotele, statki wycieczkowe oraz świadczącego usługi (np. wycieczki fakultatywne) na rynkach docelowych. Daje to m.in. szanse wykorzystania bieżących możliwości pozyskiwania miejsc hotelowych i innych usług świadczonych w ramach TUI Group.

Coral Travel (dawnej Wezyr Holidays) należy do dużej tureckiej grupy turystycznej OTI Holdings A.S. z siedzibą w Stambule, dla której kluczowym rynkiem (przed agresją wojskową na terytorium Ukrainy) była Rosja. W poprzednich latach touroperator koncentrował ofertę na organizacji wyjazdów do Turcji, a także do

Egiptu. Wydarzenia sezonu turystycznego w 2015 r. spowodowały duży spadek liczby turystów na tych kierunkach, który w 2016 r. jeszcze się pogłębił. W 2017 roku Coral Travel Wezyr Holidays nie zmienił pozycji w rankingu krajowych biur podróży, ale wyraźnie odzyskiwał udział w rynku, po tym jak jego interesy ucierpiały w związku z próbą przewrotu politycznego w Turcji w 2016 roku. W sytuacji powrotu w roku 2018 dobrej koniunktury na wyjazdy do Turcji i Egiptu Coral Travel niejako w naturalny sposób osiągnął bardzo istotny wzrost, tym bardziej że ceny wyjazdów oferowane przez niego należały do najkorzystniejszych. Pozwoliło to Coral Travel na awans na czwartą pozycję, pod względem wartości przychodów i wyprzedzenie Grecos Holiday, na której to pozycji Coral Travel wzmocniło się również w roku 2019.

W roku 2021 przychody Coral Travel ze sprzedaży imprez turystycznych zamknęły się kwotą 976,47 mln zł, w specyficznym pandemicznym roku 2020 przychody sprzedaży wyniosły jedynie 168,19 mln zł, co oznaczało dynamikę wzrostu przychodów o około 481% rok do roku. Za rok 2021 Coral Travel zanotowało zysk netto w wysokości 6.737,33 tys. zł (za rok 2020 strata netto wyniosła -11.532,5 tys. zł). Zanotowany za rok 2021 zysk netto i przy podanej wartości przychodów rentowność Coral Travel za ten okres wyniosła 0,7%. W roku 2021 Coral Travel obsłużyło 368.424 klientów (w roku „pandemicznym” było to zaledwie 72,1 tys. klientów). Coral Travel m.in. z uwagi na powiązania właścicielskie (udziałowcem Coral Travel jest turecka spółka OTI Holding A.S.) w roku 2021 stało się liderem wyjazdów do Turcji spośród touroperatorów działających w Polsce. W sprzedaży Coral Travel bazuje głównie na sieci agentów turystycznych, ale rozwija też sieć firmowych salonów sprzedaży, choć w umiarkowanym zakresie. Coral Travel na dzień 31.12.2021 r. posiadała 55 własnych punktów sprzedaży (sprzedających pod marką tego touroperatora) oraz 10 oddziałów w sieci franczyzowej. Biuro Podróży Corsal Travel na dzień 31.12.2021 r. współpracowała z bardzo dużą liczbą 1.800 agentów zewnętrznych.

Exim Tours zapoczątkowało swoją działalność w Czechach, w 1993 roku. W związku z dynamicznym rozwojem firma ta szybko wkroczyła m.in. na rynek polski, słowacki, węgierski i rumuński. Dzięki fuzji marek Exim Tours i Kartago Tours, Grupa Exim stała się podmiotem międzynarodowym, zajmującym wiodącą

pozycję wśród touroperatorów w Europie Środkowej. Z dniem 31.05.2012 r. niemiecka Grupa Kapitałowa REWE Touristik przejęła 51% udziałów Holdingu Exim, a w 2013 REWE Group zespoliło wszystkie brandy turystyczne pod nową wspólną nazwą DER Touristik Köln GmbH, zastępując tym samym dawną nazwą REWE Touristik. Exim S.A (spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie prowadząca biuro podróży Exim Tours) wchodzi w skład grupy DER Touristik Eastern Europe A.S.²⁷. Za rok 2021 przychody Exim Tours ze sprzedaży imprez turystycznych zamknęły się kwotą 333,72 mln zł, co w relacji do przychodów kwocie 88,36 mln zł zanotowanych za rok 2020 stanowi o dynamice wzrostu obrotów na poziomie około 278%. Exim Tours zajęła za rok 2021 ósme miejsce w rankingu touroperatorów według kategorii wyniku netto, osiągając za rok 2021 zysk netto w wysokości 4,90 mln zł, a to wobec straty na poziomie -1,77 mln zł zanotowanej w pandemicznym roku 2020. W roku 2021 Exim Tours obsłużyła 116.091 klientów, co stanowi o dynamice wzrostu o około 217% (36.646 klientów w roku 2020). Biuro Podróży Exim Tours na dzień 31.12.2021 r. posiadała zaledwie 1 własny punkt sprzedaży (sprzedający pod marką tego touroperatora) oraz 93 oddziały w sieci

²⁷ Strona internetowa Exim Tours; zakładka „O nas”; <https://eximtours.pl/strony/o-firmie>

franczyzowej, a przy tym Grecos Holiday na dzień 31.12.2021 r. współpracowała z bardzo dużą liczbą 2.650 agentów zewnętrznych.

Grecos Holiday Sp. z o.o. specjalizuje się w obsłudze wyjazdów do Grecji. Za rok 2021 przychody Grecos Holiday ze sprzedaży imprez turystycznych wyniosły 323,08 mln zł, co plasuje tego touroperatora na szóstej pozycji wśród biur podróży działających na rynku polski. W „pandemicznym” roku 2020 przychody Grecos Holiday z działalności turystycznej wyniosły 88,02 mln zł. W roku 2019 przychody te wyniosły 464,86 mln zł (w roku 2018 – 522,78 mln zł). Spółka Grecos Holiday Sp. z o.o. w historii swojego rozwoju stopniowo poszerzała ofertę produktów o nowe wyspy w Grecji oraz zwiększała katalog imprez objazdowych. W roku 2018 dynamika rozwoju Grecos Holiday była mniejsza, gdyż na jego niekorzyść zaczęło już działać

jednocześnie znaczące zaangażowanie w segment klientów premiowych i słabnięcie wzrostu ruchu turystycznego do Grecji (na rzecz Turcji i Egiptu). W roku 2019 Grecos Holiday zdecydowała o zmniejszeniu programu sprzedażowego (być może w kontekście walki cenowej i dużych obniżek cen z roku 2018). Zysk netto Grecos Holiday za rok 2021 zamknął się kwotą 16,06 mln zł i plasował tego touroperatora na czwartej pozycji pod względem zyskowności wśród biur podróży działających w Polsce. Wynik netto Grecos Holiday za rok 2020 zamknął się kwotą straty netto w wysokości -9,88 mln zł (za rok 2019 spółka ta zanotowała zysk netto w wysokości 9,45 mln zł), co dla roku 2021 daje rentowność na poziomie 5,0% (za rok 2020 rentowność wynosiła -11,2%). W „pandemicznym” roku 2020 Grecos Holiday obsłużyło 33,96 tys. klientów, wobec 180 tys. klientów w roku 2019 i 218 tys. klientów w roku 2018. W roku 2021, będącym dla całej branży turystycznej rokiem odbudowywania poziomów sprzedaży, Grecos Holiday zrealizowało wyjazdy turystyczne dla 107,14 tys. klientów. Grecos Holiday od kilku lat opiera swoją działalność na systemie agencyjnym, współpracując z rozbudowaną siecią biur agencyjnych. Biuro Podróży Grecos Holiday na dzień 31.12.2021 r. posiadała zaledwie 4 własne punkty sprzedaży (sprzedające pod marką tego touroperatora) oraz 69 oddziałów w sieci franczyzowej. Exim Tours na dzień 31.12.2021 r. współpracowała z bardzo dużą liczbą 1.657 agentów zewnętrznych (w roku 2020 sieć agentów współpracujących z Grecos Holiday liczyła 1.750 podmiotów).

Omawiając otoczenie konkurencyjne Spółki dominującej Rainbow Tours S.A. w roku 2023 warto jednocześnie zwrócić uwagę na doniesienia o rozpoczęciu na polskim rynku usług turystycznych działalności przez dwóch touroperatorów: tureckie biuro podróży Anex Tour²⁸ oraz ukraińskie biuro podróży Join UP!²⁹, które zamierzają w 2023 roku rozwijać swoją działalność w Polsce.

Zgodnie z medialnymi doniesieniami:

- Biuro Podróży Orex Travel Polska, spółka, założona w 2015 roku, działająca dotąd w niewielkiej skali, obsługując od kilku do kilkunastu tysięcy klientów rocznie; w 2022 roku, najlepszym dotąd w jej historii, wysłała na wypoczynek około 20 tys. turystów, a w marcu 2023 roku ogłosiła nowy plan obsłużenia 200 tys. klientów.

Orex Travel to spółka należąca do tureckiej grupy Anex, największego touroperatora w Turcji i jednego z większych, pod względem obrotów, w Niemczech. Grupa Anex dysponuje biurami w ponad 30 krajach, hotelami w Turcji i własną linią lotniczą. Z uwagi na fakt, że w wyniku wojny na Ukrainie sprzedaż na głównych rynkach, tj. w Ukrainie i w Rosji spadła o 2/3, Grupa Anex poszukuje i realizuje ekspansję na innych rynkach, w tym wypadku na rynku polskim. W Niemczech, gdzie Anex nabył w 2019 roku biura podróży i marki po upadłym biurze podróży Thomas Cook (Bucher Reisen, Öger Tours i Neckermann Reisen) – obsłużył w 2021 roku 450 tys. klientów i miał 365 mln EUR obrotów.

Działania ekspansyjne Orex Travel na rynku polskim rozpoczęły się w listopadzie 2022 rok (zmiany w Zarządzie, zwiększenie zatrudnienia, zmiana siedziby, otwarcie dwóch własnych oddziałów w Katowicach i Wrocławiu). Orex Travel (docelowo zamierzające zmienić nazwę na Anex, a w okresie przejściowym promujące się jako Orex by Anex) oferuje, poza Turcją (Riwiera Turecka), wyjazdy do Egiptu, Hiszpanii, Grecji, Bułgarii, Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz do dalekich krajów – Tajlandii, Tanzanii, Sri Lanki, Dominikany i na Malediwy. Biuro podróży inwestuje też w nowe kierunki i produkty. Orex zamierza ponadto sprowadzić do Polski w 2023 roku samoloty należącej do podmiotu dominującego, Grupy Anex, linii lotniczej Mavi Gok Aviation i planuje wyloty wakacyjne z sześciu polskich miast – Warszawy, Katowic, Poznań, Wrocławia, Gdańska i Rzeszowa. W ramach promocji do końca marca 2023 roku Orex Travel zaoferowało sprzedawcom wyższą o kilka procent niż przeciętna na rynku, stawkę prowizji. Wyjazdy wakacyjne sprzedaje też po rynkowo niskich cenach.

- Biuro Podróży Join UP! planuje swoją ekspansję w Polsce od sprzedaży wycieczek za pośrednictwem sieci agencyjnej; planuje rozpocząć oferowanie swoich wyjazdów turystycznych do destynacji takich jak: Turcja, Czarnogóra, Egipt, Albania i Tunezja;

²⁸ Źródło 1: „Do Polski wchodzi znane tureckie biuro podróży. Niskie ceny, własne samoloty”, 19.03.2023 r., portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art38152681-do-polski-wchodzi-znane-tureckie-biuro-podrozy-niskie-ceny-wlasne-samoloty>;

Źródło 2: „Anex zainaugurował swoją działalność w wielkim stylu”, 22.03.2023 r.; portal wiadomosciturystyczne.pl; http://www.wiadomosciturystyczne.pl/aktualnosci/6445,...anex_zainaugurowal_swoja_dzialalnosc_w_wielkim_stylu.html

²⁹ Źródło 1: „Ukraińskie biuro podróży Join UP!: Chcemy rozwijać się w Polsce”, 21.03.2023 r.; portal turystyka.rp.pl; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art38167011-ukrainskie-biuro-podrozy-join-up-chcemy-rozwijac-sie-w-polsce>; Źródło 2: „Join Up! uruchamia wakacyjną promocję dla rodzin z dziećmi”; 22.03.2023 r.; portal waszaturystyka.pl; <https://www.waszaturystyka.pl/join-up-uruchamia-wakacyjna-promocje-dla-rodzin-z-dziecmi/>

Join UP! to ukraińska firma założona i prowadzona od 2010 roku. Od tego roku biuro to obsłużyło ponad 5,7 mln turystów i stało się jednym z ważniejszych touroperatorów i kluczowych graczy na wschodnio-europejskim rynku turystycznym. W swojej ofercie ma ponad 45 kierunków i współpracuje z 7 tys. agentów turystycznych „na całym świecie”. W grupie UPFamily jest też linia lotnicza SkyUp Airlines, która według informacji biura podróży Join UP! w 2021 roku była drugą na ukraińskim rynku linią lotniczą pod względem liczby lotów. Polska jest ósmym krajem, obok Ukrainy, Mołdawii, Kazachstanu, Łotwy, Litwy, Estonii i Rumunii, w którym firma założyła swoją spółkę.

Zgodnie z zapowiedziami, zamiarem Join UP! jest realizacja długofalowych planów rozwojowych w Europie, w tym oferując w Polsce nowe kierunki, nowy poziom usług i więcej możliwości wyboru i podróżowania, także licznym w Polsce, z uwagi na działania wojenne na terytorium Ukrainy, obywatelom Ukrainy. W 2019 roku biuro podróży Join UP! wysłało z Ukrainy na wakacje do Egiptu 665 tys. klientów, realizując 65 lotów tygodniowo.

1.1.5. Główne tendencje i czynniki mające wpływ na rozwój branży i Grupy

Historycznie, począwszy od trzeciej dekady lutego 2022 roku czynnikiem, który bezpośrednio i pośrednio wpływał na prowadzoną przez Spółkę dominującą działalność była rozpoczęta 24.02.2022 r. agresja wojskowa Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. Rozpoczęcie działań wojennych miało wpływ na globalną sytuację polityczno-gospodarczą na świecie (spadki wskaźników ekonomicznych, wzrost cen paliw, niekorzystne kształtowanie się kursów walut, kryzys inflacyjny). Możliwy spadek zaufania Polaków do podróżowania w związku z pogorszeniem nastrojów z uwagi na konflikt zbrojny i wojnę na terytorium Ukrainy zostały zanotowane w pierwszym okresie, bezpośrednio następującym po rozpoczęciu agresji wojskowej (głębokie spowolnienie sprzedaży w okresie końca lutego i marca 2022 roku).

Przedmiotowy konflikt militarny na terytorium Ukrainy w przyszłości również może mieć ewentualny, potencjalny, pośredni wpływ na rozwój branży turystyki zorganizowanej, a w tym na działalność prowadzoną przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours, zwłaszcza w przypadku ewentualnego powrotu w 2023 roku niekorzystnych tendencji i zachowań w otoczeniu makroekonomicznym odnoszącym się m.in. do działalności touroperatorów, tj. ewentualnego, niekorzystnego wzrostu cen na rynku paliwowym w perspektywie długoterminowej lub średnioterminowej (w perspektywie krótkoterminowej Spółka dominująca wprowadza do umów czarterowych zapisy o stosowaniu średnich cen paliwa z okresów wcześniejszych oraz stosuje bufory kalkulacyjne, zakładające kurs paliwa wyższy od ceny rynkowej obowiązującej w danym momencie), jak również niekorzystnego kształtowania się sytuacji na rynku walutowym związanego z potencjalnym powrotem do tendencji osłabienia złotego polskiego (PLN) w odniesieniu do walut rozliczeniowych wykorzystywanych w działalności prowadzonej przez Spółkę dominującą, tj.: dolara amerykańskiego (USD) i euro (EUR). W skrajnie niekorzystnych scenariuszach rozwoju sytuacji społeczno-politycznej związanej z przedmiotowym konfliktem militarnym na terytorium Ukrainy i niekorzystnych scenariuszach utrzymywania się i/lub rozwoju sytuacji makroekonomicznej w przyszłości w dalszym ciągu Spółka potencjalnie może doświadczać negatywnych tendencji związanych z obniżeniem poziomów rentowności sprzedawanych wycieczek i prowadzonej działalność, a w związku z tym obniżeniem kwoty przepływów pieniężnych netto i ewentualnym, potencjalnym zwiększeniem zapotrzebowania na finansowanie zewnętrzne, negatywnymi zmianami warunków finansowania lub ograniczeniem finansowania bankowego.

Oczywiście w dalszym ciągu znaczenie z perspektywy określania zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstw z branży turystycznej, w tym Spółki dominującej i spółek z Grupy, mają czynniki obiektywne różnej natury, tj. m.in.:

- czynniki społeczne i społeczno-ekonomiczne (np. poziom nastrojów konsumenckich, które są szczególnie istotne dla popytu na towary i usługi dalszej potrzeby, kształtowanie się poziomu i dynamiki realnych dochodów gospodarstw domowych, a zwłaszcza zasadniczego ich czynnika, którym są realne wynagrodzenia, wpływ wzrostu świadczeń społecznych, wydarzenia sportowe o dużym znaczeniu – doświadczenia lat poprzednich wskazują, że mają one negatywny wpływ na liczbę wyjazdów turystycznych itp.),
- czynniki makroekonomiczne (np. poziom i dynamika zmian cen imprez turystycznych, kształtowanie się kursów polskiej waluty, zwłaszcza w relacji do dolara amerykańskiego i euro, kształtowanie się cen ropy naftowej, perspektywy rozwojowe polskiej gospodarki, w tym dynamika rozwojowa PKB, co może sprzyjać rosnącemu popytowi konsumpcyjnemu, nowe gospodarcze propozycje programowe Rządu Rzeczypospolitej Polskiej itp.),
- czynniki polityczne (zmiany sytuacji geopolitycznej i ewentualne konflikty zbrojne i zamachy terrorystyczne w różnych częściach świata, które wpływać mogą na decyzje wyjazdowe Polaków i kierunki ich podróży, szczególnie w okresie następującym bezpośrednio po wydarzeniu itp.),
- czynniki klimatyczne (np. czynnik wsparcia koniunktury w zakresie wyjazdów zagranicznych przy mało korzystnej aurze pogodowej w Polsce itp.).

W związku z powyższym, w ocenie Zarządu Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania (28.04.2023 r.), czynnikami mogącymi mieć najbardziej istotny wpływ na kształtowanie się perspektyw funkcjonowania sektora usług turystycznych w Polsce i na całym świecie w roku 2023 (pośrednio także w latach późniejszych), a tym samym podstawowy wpływ na rozwój przedsiębiorstwa Spółki dominującej i Grupy Kapitałowej w perspektywie bieżącego roku obrotowego 2023 mogą mieć:

- skala i wpływ oraz czasokres występowania negatywnych skutków lub oczekiwań i przewidywań, co do ewentualności eskalacji wojny mającej miejsce na terytorium Ukrainy na funkcjonowanie gospodarki polskiej i światowej, związanych np. z: poziomem nastrojów konsumenckich, utrzymującym się długookresowo wzrostem cen paliw (np. w sytuacji przyjęcia i

czasokresu stosowania przez Rząd RP i rządy państw Unii Europejskiej i innych państw europejskich polityki embarga na nośniki energii i surowce energetyczne z Rosji i wpływu tej polityki na wzrost cen energii w skali światowej i lub w skali Europy) oraz ponownym pojawieniem się i utrzymywaniem się negatywnym długookresowo wpływem konfliktu militarnego w Ukrainie na kurs złotego wobec kursów euro i dolara amerykańskiego (walut istotnych z punktu widzenia Emitenta);

- rosnąca lub utrzymująca się na wysokim poziomie inflacja, wzrost stóp procentowych lub ich utrzymywanie się na wysokich poziomach, skutkujące możliwością wystąpienia stagnacji gospodarczej, a także powrót do tendencji wzrostu cen ropy naftowej (paliwa lotniczego), co ma bezpośrednie przełożenie na koszt biletów lotniczych

Ewentualnie występujące lub eskalujące negatywne w/w czynniki wpływać mogą na odkładanie przez potencjalnych klientów Spółki / spółek Grupy decyzji o wyjazdach turystycznych na później.

W kontekście oceny czynników mogących mieć wpływ na rozwój Grupy Kapitałowej Rainbow Tours wartym zaznaczenia jest fakt, iż Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dysponuje stosunkowo wysokimi środkami finansowymi (w tym uzyskanym w 2018 roku kredytem z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 15,5 mln euro), co umożliwi zakup i budowę hoteli w Grecji, także we współpracy z pasywnym partnerem zewnętrznym (pozyskanie przez Grupę Kapitałową w lutym 2019 roku pasywnego inwestora dla realizacji inwestycji związanych z rozwojem działalności w hotelach własnych lub zarządzanych na zasadzie wynajmu długoterminowego, tj. Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, zarządzany przez PFR TFI będącego częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju). Według istniejących trendów zaczyna to być uważane za najlepszy segment w turystyce, bo dający duże zyski, szczególnie, jeśli sam właściciel może zadbać o ich wypełnienie, jak w wypadku Spółki dominującej i jest pozytywnie odbierane przez analityków rynku usług turystycznych.

Zgodnie z opiniami komentatorów rynku turystyki zorganizowanej w Polsce tendencje wyborów wakacyjnych w przyszłym sezonie Lato 2023 pokazują, że podobnie jak to miało miejsce w roku 2022, również w roku 2023 ugruntowaniu podlegają zasady wcześniejszego wyboru i rezerwacji wyjazdów turystycznych (tj. w trybie „first minute”, a nie jak to było w 2020 roku w formule „last minute”). O ile w latach 2020-2021 najbardziej popularne były rezerwacje typu „last minute” (tj. realizowane na mniej niż 10 dni przed wylotem z uwagi na podyktowane pandemią COVID-19 obawy i niepewność potencjalnych klientów co do wprowadzanych obostrzeń i wymogów sanitarnych i ostatecznych warunków dojazdu i pobytu na destynacjach turystycznych), to w roku 2022 najbardziej optymalnym i popularnym terminem rezerwacji były rezerwacje typu „first minute” (decyzje o rezerwacji podejmowane w okresie powyżej 2 miesięcy przed datą wyjazdu turystycznego). Związane to było z występującymi w 2022 roku czynnikami o charakterze makroekonomicznym (spadki wskaźników ekonomicznych, wzrost cen paliw, niekorzystne kształtowanie się kursów walut, a kryzys inflacyjny), które (zwłaszcza czynnik rosnącej inflacji) mobilizowały do zakupu wycieczek po niższych cenach, zwłaszcza, że w ramach sprzedaży „first minute” gros biur podróży postawiło na elastyczne oferty, które sprawdziły się w roku 2021, tj.: niskie, kilku- kilkunastoprocentowe zaliczki, bezkosztowa zmiana terminu lub kierunku i gwarancje niezmienności ceny, bezkosztowo lub za niewielką dopłatą³⁰. Podobna tendencja dotyczy też zakupu wyjazdów na przyszłe sezony Lato 2023 i Zima 2023/2024. Polacy z wyprzedzeniem planują zagraniczne wyjazdy na sezon Lato 2023; niektórzy z nich na przestrzeni najbliższych 12 miesięcy wyjadą na urlop więcej niż jeden raz – wynika z ogólnopolskich badań przeprowadzonych na zlecenie multiagenta wakacje.pl (z badan wynika, że na przestrzeni 12 miesięcy 46% pytanych, którzy podróżowali do innych krajów w poprzednich latach, zamierza wyjechać za granicę przynajmniej raz, 20% deklaruje, że zrealizuje dwa wyjazdy, a 4%, że trzy lub więcej). Ze wspomnianych badań ogólnopolskich wynika ponadto, że 54% osób planujących zagraniczny wyjazd rozważa zakup oferty w ramach przedsprzedaży. Statystycznie częściej są to osoby o wyższych dochodach oraz wyjeżdżające z dziećmi. O tym, że zakup wakacji w przedsprzedaży to dobra decyzja, według multiagenta wakacje.pl przekonuje porównanie cen ofert „last minute” dla sezonu 2022 z ofertami na kolejne wakacje (sezon Lato 2023). Przeprowadzone przez multiagenta wakacje.pl zestawienie cen wycieczek na sezon Lato 2023 z ofertami typu „last minute” z poprzedniego sezonu Lato 2022 pokazuje, że w większości przypadków wycieczki w przedsprzedaży są o kilkanaście procent tańsze niż kupowane w ostatniej chwili; największe różnice widać w grupie dalekich krajów, przy Tajlandii sięgają one 41% na korzyść wyjazdów zamawianych pod koniec 2022 roku z terminem wylotu w sierpniu 2023 roku, w przypadku wyjazdów do Maroka jest to 38%; dla wyjazdów do Turcji, najpopularniejszego kraju w ofercie biur podróży w sezonie Lato 2022, kupując w październiku 2022 roku wyjazd na sierpień 2023 roku, można zaoszczędzić 15% wobec ofert typu „last minute”, które były dostępne w sezonie Lato 2022; w przypadku Grecji, drugiej destynacji wyjazdowej pod względem popularności w sezonie Lato 2022, różnice wynoszą 19% na korzyść przedsprzedaży, w przypadku Hiszpanii jest to 17%, a w przypadku Bułgarii 12%³¹.

Z analizy rezerwacji w sezonie Zima 2022/2023 zaprezentowanej w Raporcie Polskiej Izby Turystyki (PIT) i multiagentów: wakacje.pl, travelplanet.pl i fly.pl³² PIT wysnuwa optymistyczne wnioski i prognozuje dobry 2023 rok, wskazując, że Polacy nie zamierzają oszczędzać na podróżach. Zgodnie z oceną PIT zawartą w przedmiotowym Raporcie, im więcej pojawia się w przestrzeni publicznej informacji o recesji i inflacji, tym większe staje się zainteresowanie podróżami zagranicznymi. Z analizy rezerwacji w sezonie zimowym wynika, że popyt na wyjazdy nie osłabł nawet mimo wzrostu kosztów podróżowania, który oscyluje

³⁰ Źródło 1: „Raport podróżnika 2023”; portal travelplanet.pl; op.cit.; Źródło 2: „Zagraniczne wakacje Polaków 2022” Raport Polskiej Izby Turystyki; op.cit.

³¹ Źródło: m.in. „Polacy kupują przyszłoroczne wakacje. Dzięki temu oszczędzają tysiące złotych”; 19.10.2022 r.; portal wakacje.pl; op.cit.

³² Źródło: „PIT podsumowuje zimowe wyjazdy”; serwis internetowy tur-info.pl; 17.03.2023 r.; http://www.tur-info.pl/a/51930_raport-z-wyjazdow-zimowych-polakow.html

wokół stopy inflacji. Eksperti oceniają, że w kolejnych miesiącach także nie spodziewają się spowolnienia w sprzedaży, co najwyżej Polacy częściej będą szukać atrakcyjnych cenowo okazji poza sezonem ³³.

Tożsame tendencje przedstawiają dane zaprezentowane przez Turystyczny Fundusz Gwarancyjny pokazujące sprzedaż ofert biur podróży w okresie od października 2022 roku do końca lutego 2023 roku, gdzie w okresie tym touroperatorzy obsłużyli ponad 1,2 mln klientów na kierunkach czarterowych, co stanowi niemal o 46% więcej niż przed rokiem (październik 2021 r. - luty 2022 r.) i o prawie 11% więcej niż w tym samym okresie przed wybuchem pandemii COVID-19 (październik 2019 r. - luty 2020 r.) – tabela z porównaniem danych - poniżej; jeśli chodzi o pozostałe formy wyjazdów, to liczba klientów osiągnęła poziom podobny do tego sprzed pandemii koronawirusa ³⁴.

Tabela 5. Liczba Klientów kupujących wyjazdy na lato w przedsprzedaży (dane za Turystycznym Funduszem Gwarancyjnym) ³⁵

	X. 2019 – II. 2020	X. 2021 – II. 2022	X. 2022 – II. 2023
	mln szt.	mln szt.	mln szt.
Czartery	1,12	0,85	1,24
Inne środki transportu	0,49	0,26	0,49
Imprezy w Polsce i krajach sąsiednich	1,19	0,60	0,68
RAZEM	2,80	1,71	2,41

Jako na pojawiającą się w 2023 roku nową tendencję rynkową należy zwrócić uwagę na doniesienia o rozpoczęciu na polskim rynku usług turystycznych działalności przez dwóch touroperatorów: tureckie biuro podróży Anex Tour oraz ukraińskie biuro podróży Join UP!, które, m.in. w związku z ograniczaniem działalności na rynku ukraińskim i rosyjskim (wskutek trwającego od lutego 2022 roku konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy), zamierzają w 2023 roku rozwijać swoją działalność w Polsce. Szczegóły podano w treści punktu 1.1.4., we fragmencie dotyczącym opisu otoczenia rynkowego.

1.2. Główne cele strategiczne, misja i wartości

Misją Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest wspólne i ciągle poznawanie zmieniających się wakacyjnych marzeń klientów i spełnianie ich w stu procentach.

Głównym celem Grupy jest stworzenie najlepszego biura podróży w Polsce, którego renomę uznają wszyscy Polacy. Nazwa „Rainbow Tours” ma być synonimem jakości, rzetelności i doświadczenia pracowników. Oprócz tego powinna się kojarzyć ze stuprocentową satysfakcją z wakacji i poznawania prawdziwego oblicza odwiedzonych miejsc. W ostatnim opublikowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” w czerwcu 2021 roku „Rankingu najcenniejszych marek polskich” jedynymi markami z branży turystycznej, które zostały uwzględnione w rankingu 220 marek były marki „Itaka” i „Rainbow”. Marka „Rainbow” znalazła się na 87 miejscu z wartością marki oszacowaną na 123,1 mln zł (marka „Itaka” zajęła 50 pozycję z wyceną 261,6 mln zł). Dla porównania, przed marką „Rainbow”, na miejscu 86 znalazła się marka odzieżowa „House” (z szacunkową wyceną marki na poziomie 125,7 mln zł), a za marką „Rainbow”, na 88 pozycji reprezentujący produkty spożywcze „Wedel” (z szacunkową wyceną marki na poziomie 119,2 mln zł) ³⁶. Umiejscowienia marki „Rainbow” wśród innych znamienitych marek polskich jest dla nas najwyższym wyróżnieniem.

Mimo zahamowania trendów wzrostu gospodarczego w skali lokalnej, ale i też w skali światowej, wskutek wystąpienia w latach 2020 i 2021 pandemii spowodowanej rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2, a w roku 2022 niekorzystnych zjawisk makroekonomicznych (rosnąca inflacja, wzrost stóp procentowych, niekorzystne notowania kursów walut, skutkujące możliwością wystąpienia stagnacji gospodarczej) spowodowanych m.in. konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, strategia Grupy Kapitałowej Rainbow Tours na rok 2022 i na kolejne lata, podobnie, jak w latach poprzednich, zakładała i zakłada konsekwentną budowę silnej i rozpoznawalnej marki „Rainbow” na rynku masowym oraz silnej Grupy Kapitałowej, której działanie obejmie wszystkie aspekty rynku turystycznego. Misją Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest wspólne i ciągle poznawanie zmieniających się wakacyjnych marzeń klientów i spełnianie ich w stu procentach. Głównym celem Grupy jest stworzenie najlepszego biura podróży w Polsce, którego renomę uznają wszyscy Polacy. Nazwa Rainbow Tours ma być synonimem jakości, rzetelności i doświadczenia pracowników. Oprócz tego powinna się kojarzyć ze stuprocentową satysfakcją z wakacji i poznawania prawdziwego oblicza odwiedzonych miejsc.

³³ Źródło: „Rok 2023 będzie udany według PIT”; serwis internetowy tur-info.pl; 29.03.2023 r.; <http://www.tur-info.pl/a/51275..polska-izba-turystyki-raport-omowienie.html>

³⁴ Źródło 1: „Polacy nie przestają kupować wakacji. W biurach podróży 40 procent więcej klientów”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 01.04.2023 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art38258551-polacy-nie-przestaja-kupowac-wakacji-w-biurach-podrozy-40-procent-wiecej-klientow>; Źródło 2: „Więcej chętnych na wakacje”; Dziennik Gazeta Prawna, Nr 67 (5981), 05.04.2023 r.

³⁵ Źródło: „Więcej chętnych na wakacje”; Dziennik Gazeta Prawna, Nr 67 (5981), op. cit.

³⁶ Źródło: „Itaka i Rainbow na liście najcenniejszych polskich marek”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 05.06.2021 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/art17901851-itaka-i-rainbow-na-liscie-najcenniejszych-polskich-marek>

Główne instrumenty realizacji tej strategii są niezmiennie i podlegają ciągłemu ulepszaniu, a należą do nich:

- zróżnicowana oferta wyjazdów turystycznych skierowana przede wszystkim do masowego klienta; jest ona uzupełniana o nowe destynacje w zależności od panujących trendów; jednocześnie rozwijany jest segment organizacji wyjazdów służbowych, integracyjnych itp.,
- wielokanałowy własny system sprzedaży, gdzie obok sieci salonów własnych na znaczeniu zyskuje sprzedaż w call center i internecie; wzrost udziału kanałów własnych w strukturze sprzedaży pozwala relatywnie obniżyć jej koszty i zachować pełną kontrolę nad jej jakością i formą,
- rozwój nowych technologii, w tym własnego systemu rezerwacyjnego,
- budowa sieci hotelowej w Grecji, w tym dzięki środkom zapewnionym w ramach umowy podpisanej w lutym 2019 r. z Funduszem Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (który jest częścią Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju) oraz kredytowi z Banku BGK; rozwój sieci hotelowej pozwoli na wygenerowanie wyższej marży;
- optymalizacja zatrudnienia i kosztów, m.in. przez koncentrację działalności w Spółce dominującej, przy realizacji działalności hotelowej przez spółkę zależną White Olive A.E. (w roku 2022 spółka ta przejęła swoją spółkę zależną White Olive Premium Lindos A.E.),
- konsolidacja rynku czarterów, tak by z zyskiem odsprzedawać bilety mniejszym touroperatorom,
- wypełnienie miejsc w czarterowanych samolotach, gdyż ich sprzedaż w znaczącej mierze determinuje rentowność całej imprezy turystycznej,
- efektywna polityka walutowa mająca wpływ na finansowanie rozwoju.

W kontekście pandemii COVID-19, Spółka dominująca zmuszona była od 2020 roku (kontynuując wdrożone działania także w 2021 roku) uzupełnić w/w instrumenty realizacji strategii rozwoju Grupy Kapitałowej o instrumenty związane z aktywnym i kompleksowym przeciwdziałaniem skutkom pandemii, w tym poprzez: podejmowanie działań związanych z czasowym redukowaniem i zmianą (zmniejszeniem) w 2020 roku programu ofertowego, bez ponoszenia istotnych kosztów stałych z tym związanych (koszty kontraktowe, tj. przyszłe zobowiązania wynikające z zakontraktowanych usług hotelowych i transportowych zredukowane były na bieżąco, poprzez dostosowanie wielkości programu do popytu), znaczące, czasowe ograniczenie w 2020 roku ponoszonych przez Spółkę dominującą kosztów stałych prowadzonej działalności, tj. kosztów administracyjnych (koszty osobowe, czynsze, koszty marketingu itp.), wykorzystanie w 2020, 2021 i częściowo w 2022 roku w możliwie szerokim zakresie wszelkich działań pomocowych i osłonowych wprowadzanych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w związku z sytuacją kryzysową, w tym w ramach pakietów pomocowych dedykowanych dla organizatorów turystyki i agentów turystycznych w Polsce (Tarcza Antykryzysowa, Tarcza Finansowa PFR wersja 1.0. i wersja 2.0. itp.).

1.3. Łańcuch wartości

Łańcuch wartości Grupy Kapitałowej Rainbow Tours:

Na łańcuch wartości Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, realizowanych w największym zakresie przez Spółkę dominującą, w której skupione jest prowadzenie działalności tourooperatorskiej (działalność spółek z Grupy Kapitałowej ma istotny, aczkolwiek pomocniczy i wspierający działalność jednostki dominującej charakter) składają się następujące główne procesy:

Przygotowanie oferty na kolejny sezon turystyczny

Grupa dba o stworzenie oferty, która przekona klientów do wybrania się na wakacje z Rainbow Tours S.A. Za przygotowanie oferty na kolejny sezon odpowiada Dział Produktu. W trakcie tych prac wykorzystywane są: wyniki sprzedaży poprzedniej oferty, informacje o zmianach preferencji klientów w zakresie kierunków podróży (w tym wynikające ze zdarzeń geopolitycznych), analiza reklamacji, dane o atrakcjach turystycznych oferowanych na danym rynku, wyniki podróży studyjnych oraz wiadomości o działaniach konkurencyjnych biur podróży.

W okresach historycznych, w związku z wystąpieniem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 przygotowanie oferty na kolejny sezon turystyczny obarczone było koniecznością zabezpieczenia w umowach z kontrahentami możliwie najbardziej elastycznych warunków, np. co do zmniejszenia lub zwiększenia (bezkosztowo) dostępnej ilości pokoi w hotelach, miejsc w samolotach itp. Spółka miała możliwość zastosowania wyłączeń przewidzianych przez zawarte kontrakty hotelowe oraz transportowe dla sytuacji związanej z wystąpieniem tzw. „siły wyższej” (vis maior), które w zdecydowanej ilości przypadków i w znacznym stopniu pozwoliły w sposób umowny ograniczyć wartość i obowiązki płatności zobowiązań Spółki wynikających z umów z dostawcami (zobowiązania do dostawców stanowią około 90% wszystkich kosztów Spółki); w związku z tym i w zależności od rozwoju sytuacji związanej z koronawirusem SARS-CoV-2 Spółka miała możliwość elastycznego zaplanowania i opracowania scenariuszy planowania programu oferty wakacyjnej na sezon Lato 2020 dostosowane do zmniejszonych potrzeb klientów, później, podobnie również w przypadku oferty sezonu Lato 2021. Większość umów z kontrahentami na sezon Lato 2021 została przygotowana i wynegocjowana przez Dział Kontraktów w sposób umożliwiający elastyczne dopasowywanie statusu ich realizacji do sytuacji w destynacjach związanej z aktualnymi wówczas obostrzeniami i do popytu ze strony klientów.

W przypadku wprowadzenia do oferty nowego produktu brana jest pod uwagę atrakcyjność danego miejsca na innych rynkach oraz dla polskiego rynku. Szczegółowe sprawdzenie wybranej destynacji zleca się Destination Management Company (dalej DMC). DMC to termin oznaczający biuro obsługujące touroperatorów w danym miejscu. Zajmuje się m.in. organizacją wycieczek oraz planowaniem i prowadzeniem imprez towarzyszących. DMC pomaga w znalezieniu hotelu, wynajęciu restauracji, organizacji transportu, wycieczek, imprez tematycznych itp. DMC dobrze zna lokalny rynek i miejscowe zasoby, dzięki czemu jest w stanie zapewnić preferencyjne stawki. Umowy z hotelami podpisywane są bezpośrednio przez Spółkę, DMC odpowiada natomiast za transport i wycieczki w danej destynacji. Zaangażowanie DMC w przygotowanie nowego produktu może sięgnąć około 95%. Z czasem rola Spółki na lokalnym rynku rośnie, co w znacznym stopniu zmniejsza zakres współpracy z DMC. Rainbow Tours S.A. zawsze weryfikuje licencje turystyczne DMC. Począwszy od sezonu Lato 2021 działalność operacyjną w Turcji rozpoczęła spółka zależna w Grupie Kapitałowej, tj. Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S. (Anonim Sirketi - spółka akcyjna prawa tureckiego). Powołanie przedmiotowej spółki zależnej ma na celu rozwój prowadzonej przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours działalności gospodarczej w zakresie działalności organizatorów turystyki, a także usprawnienie wewnętrznej struktury organizacyjnej Grupy oraz przyczynienie się do uzyskania oszczędności kosztów operacyjnych i podniesienia efektywności działania Grupy Kapitałowej, co tym samym wpisuje się w strategię integracji pionowej Emitenta, w ramach której zamiarem Rainbow Tours S.A. jest, przy jednoczesnej rezygnacji z usług dostawców zewnętrznych, istotna optymalizacja kosztów realizacji imprez turystycznych, a także podwyższenie rentowności usług dodatkowych sprzedawanych do klientów Rainbow Tours Spółki Akcyjnej (imprezy objazdowe i wycieczki fakultatywne).

Przygotowując szczegółowy plan imprezy zwraca się uwagę na logistyczne rozplanowanie poszczególnych punktów programu. Powinny być ułożone w odpowiedniej kolejności, aby uczestnicy się nie zmęczyli i mogli jak najpełniej skorzystać z wycieczki. Dąży się także do zoptymalizowania tras przejazdowych. Ustalając cenę nowej wycieczki, porównuje się ją z ceną zbliżonych ofert (w zakresie kategorii hoteli i zakresu programu).

Marketing

Spółka dominująca przygotowuje co roku kilka katalogów ze swoją ofertą. Katalogi są dostępne dla klientów w formie papierowej w biurach sprzedaży oraz na stronie internetowej pod adresem <https://r.pl/katalogi>. Informacje o ofercie na kolejny sezon oraz o zawartych w niej nowościach podawane są w komunikatach dla mediów. Firma uczestniczy także w targach turystycznych, przy czym z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 udział w targach turystycznych nie był możliwy. Od roku 2023 marka Rainbow aktywnie pojawia się na branżowych targach turystycznych, także zagranicznych (np. na początku marca 2023 roku wzięliśmy udział w ITB Berlin 2023 – Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie, które odbywały się w dniach 07-09.03.2023 r.; na targach tych pojawiło się 5,5 tys. wystawców ze 161 krajów, około 3 tys. przedstawicieli mediów i 333 blogerów podróżniczych³⁷).

Sprzedaż

Sprzedaż oferowanych wyjazdów odbywa się w salonach własnych, za pośrednictwem sieci agencyjnej, przez własny call center i stronę internetową.

Grupa dba o wysokie standardy obsługi klienta w oddziałach Rainbow Tours. Dotyczą one wyglądu biura i witryny, prezencji pracowników, przebiegu obsługi klienta oraz kontaktu posprzedażowego z klientem.

³⁷ Źródło: „Targi ITB Berlin przyciągnęły 90 tysięcy uczestników”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 09.03.2023 r.; <https://turystyka.rp.pl/popularne-trendy/art38103651-targi-itb-berlin-przyciagnely-90-tysiecy-uczestnikow>

W 2020 roku Grupa dokończyła wdrożenie projektu systemu zarządzania relacjami z klientami (Customer Relationship Management – CRM). Nowy CRM oraz przeprowadzona w ramach projektu deduplikacja i segmentacja bazy klientów umożliwiła oferowanie spersonalizowanej obsługi. Pracownicy touroperatora mogą obsługiwać klientów zgodnie z ich preferencjami, m.in. dotyczącymi kierunków i terminów wyjazdów czy zakupu usług dodatkowych.

Na dzień 31.12.2022 r. sieć sprzedaży Grupy Kapitałowej Rainbow Tours składała się z:

- 99 biur własnych (97 na dzień 31.12.2021 r.) oraz 42 biura franczyzowe, w tym 2 biura franczyzowe zagraniczne, w Czechach i na Litwie (na dzień 31.12.2021 r. stan biur franczyzowych był identyczny; w 2023 roku przestało funkcjonować zagraniczne biuro franczyzowe na Litwie, ale swoją działalność rozpoczęło biuro franczyzowe w Sochaczewie i planowane jest otwarcie dwóch kolejnych biur franczyzowych w Bielsku-Białej i Oświęcimiu); z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka w okresie 2020 roku dokonała likwidacji i zamknięcia części własnych biur sprzedaży (15 salonów firmowych, głównie w odniesieniu do salonów firmowych zlokalizowanych poza centrami handlowymi, tj. tzw. „salonów miejskich”); począwszy od roku 2021 w ramach procesu odbudowywania działalności po okresie obowiązywania w 2020 roku największych restrykcji związanych z pandemią (zamknięcie „galerii handlowych” itp.), w okresie w 2021 roku podjęto decyzję o otwarciu: 3 nowych własnych salonów sprzedaży (Rumia, Lubin, Warszawa-Marki, tu: podpisanie umowy w 2021 roku, otwarcie w 2022 roku) oraz 2 nowych biur franczyzowych; w ramach rozwoju sieci sprzedaży w roku 2022 otwarto 2 nowe własne salony sprzedaży (w Warszawie-Marki i Białymstoku; w 2022 roku podpisano umowę, ale otworzono w 2023 roku kolejny nowy, własny salon sprzedaży w Katowicach-Trzy Stawy); nie otwierano w tym okresie żadnego nowego biura franczyzowego,
- około 1.300 współpracujących punktów agencyjnych (identycznie, na dzień 31.12.2021 r. funkcjonowało około 1.300 punktów agencyjnych),
- call center i własnej strony internetowej (<https://r.pl>),
- wycieczkowych portali internetowych (tzw. „multiagenci” typu travelplanet.pl, wakacje.pl).

Aktualna lista biur sprzedaży oferty Rainbow zamieszczona jest na stronie internetowej pod adresem <https://r.pl/biura>.

W Czechach, na Słowacji i na Litwie Rainbow Tours S.A. oferuje swoje produkty poprzez generalnych przedstawicieli, którzy tworzą sieć biur subagencyjnych. Generalny przedstawiciel ponosi pełną odpowiedzialność za swoich subagentów.

W 2020 roku Spółka dominująca wprowadziła na rynek dedykowaną aplikację mobilną przeznaczoną na urządzenia z systemami Android oraz iOS (smartfony) i dla telefonów Huawei.

Z wyglądem i zasadami działania aplikacji Rainbow można zapoznać się tu:

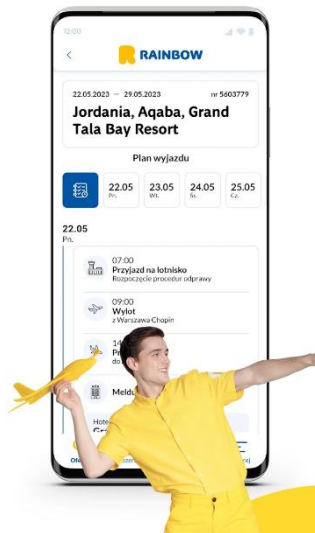
- Dla telefonów z [Androidem](#)
- Dla telefonów z [iOS](#)
- Dla telefonów [Huawei](#)

Aplikacja umożliwia dostęp do najważniejszych informacji związanych z zarezerwowaną wycieczką, m.in. status wpłat za rezerwację, data i godzina wylotu, pogoda w miejscu docelowym, rozbudowany plan wycieczki objazdowej z opisem wszystkich odwiedzanych obiektów oraz zarezerwowanego hotelu i atrakcji zlokalizowanych w jego najbliższej okolicy. Pozwala również, w razie nagłej potrzeby, znaleźć wszystkie dane kontaktowe do rezydenta/pilota oraz ubezpieczyciela. Najważniejszą funkcjonalnością aplikacji jest jednak możliwość zakupu miejsc w samolocie, lepszego ubezpieczenia oraz wycieczek fakultatywnych, organizowanych przez Biuro Podróży Rainbow. Proces zakupu tych usług może być przeprowadzony bezpośrednio w aplikacji, bez potrzeby kontaktu z pracownikiem Rainbow. Pozwala to Klientom na dynamiczne planowanie swojego urlopu bez utraty cennego czasu. W ramach przeprowadzonych prac modernizacyjnych i dokonanych aktualizacji dodano nowe funkcjonalności, w tym m.in. informacje o zbiórkach na wycieczki fakultatywne, informacje o locie powrotnym, przegląd ofert wycieczek; poprawione też stabilność aplikacji oraz problemy związane z zapamiętaniem logowania.

Począwszy od stycznia/lutego 2023 roku wprowadziliśmy kolejne istotne ulepszenia aplikacji mobilnej, dodając mnóstwo nowych funkcji, a nowa aplikacja Rainbow to:

- dokładne i szczegółowe **informacje na temat hoteli**, pensjonatów i apartamentów: adresy, zdjęcia, opisy oraz dostęp do rzetelnych i prawdziwych opinii pozostawionych przez Klientów,
- możliwość dokupienia **usług dodatkowych** oraz wycieczek fakultatywnych bezpośrednio z poziomu aplikacji, bez potrzeby kontaktu z opiekunem rezerwacji,
- szczegółowy **plan podróży** - w aplikacji znajdują się wszystkie niezbędne informacje dotyczące rezerwacji: rozkład lotu, informacje na temat linii lotniczej i limitów bagażowych oraz daty zakwaterowania i wymeldowania z wybranego hotelu,

Wszystko o Twoich wakacjach
w jednym miejscu

- intuicyjna **wyszukiwarka wakacji**: wczasów i wycieczek objazdowych, na wszystkich naszych kierunkach, zarówno dla sezonu letniego jak i dla wczasów z oferty wyjazdów „egzotycznych”,
- ostatnie **wyszukiwania**, które pozwolą szybko powrócić do poprzednio oglądanych ofert,
- możliwość **udostępniania** ofert najbliższym, aby wzajemne wakacyjne inspirowanie się było jeszcze łatwiejsze,
- przed podróżą **kontakt do biura**, w którym Klient kupił wakacje, a w jej trakcie **kontakt do rezydenta** na wczasach, a do **pilota** na wycieczce objazdowej.

Realizacja oferty

Proces realizacji usługi zależy od rodzaju wybranej oferty, która może się składać z wycieczki objazdowej lub stałego pobytu. Na realizację oferty składają się:

- Dojazd – zaczyna się od momentu spotkania na lotnisku lub parkingu z przedstawicielem biura. Firma trzyma się szczegółowych procedur określających przebieg tych spotkań. Przeloty odbywają się wycarterowanymi samolotami, w tym dreamlinerami PLL LOT albo samolotami rejsowymi.

Rainbow Tours S.A. oferuje swoim klientom także wycieczki objazdowe. Programy wycieczek zaplanowane są tak, by punkty programu dawały możliwość zwiedzenia jak najwięcej, nie męcząc przy tym uczestników. Dąży się także do zoptymalizowania tras przejazdowych.

- Zakwaterowanie – obiekty hotelowe, w których zostają zakwaterowani uczestnicy imprez turystycznych, są dokładnie sprawdzone, gdyż często to hotel istotnie wpływa na decyzję klientów o dokonaniu rezerwacji. Na klientów wyjazdów wypoczynkowych czekają rezydenci odpowiedzialni za opiekę podczas pobytu. W części hoteli pracują także z ramienia Rainbow Tours S.A. animatorzy czasu wolnego.
- Opieka personelu – w trakcie imprezy klienci są objęci opieką ze strony rezydenta/pilota. Każdy z rezydentów/pilotów jest zaopatrzonego w Elektroniczną Teczke Pilota zawierającą niezbędne informacje, takie jak: kontakt do pracowników odpowiedzialnych za dany wyjazd; spis dokumentów, którymi powinien dysponować uczestnik wycieczki; wiadomości o sposobie odpraw on-line i tradycyjnych; warunki umów; dane o posiadanym ubezpieczeniu; opis postępowania w przypadku zagubienia lub zniszczenia bagażu oraz zgłaszania reklamacji przez klienta. Ważnym elementem każdej imprezy jest przekazanie wyczerpującej i ciekawej wiedzy na temat zwiedzanego miejsca.

Rainbow Tours S.A. przykładą dużą wagę do pozyskania osób pełniących funkcję i zadania pilotów wycieczek, którzy są pasjonatami podróżowania i pracy w turystyce, mają odpowiednią wiedzę oraz są zaangażowani w to, co robią. W celu ułatwienia zwiedzania w roku 2018 na części kierunków pilotażowo wprowadziliśmy dla klientów wycieczek objazdowych tzw. „booklety” zawierające informacje na temat kultury i norm obowiązujących w danym kraju (z uwagi na pandemię COVID-19 od roku 2020 wycofaliśmy się z realizacji tej inicjatywy). Dodatkowo klienci otrzymują bezprzewodowe słuchawki zapewniające słuchanie przewodnika/pilota (Tour Guide System – TGS). W 2020 roku Grupa wprowadziła do stosowania dedykowaną klientom aplikację na elektroniczne urządzenia mobilne, ułatwiającą dostęp do informacji związanych z realizowaną na rzecz klienta Rainbow imprezą turystyczną.

W „przedpandemicznym” roku 2019 Grupa ukończyła prace nad systemem informatycznym SRP – systemem rozliczania pilotów, stanowiącym platformę umożliwiającą zdalne rozliczenie się przez pilota po zrealizowanej imprezie. SRP zostało także wyposażone w moduł zarządcy dający możliwość nadzoru nad przebiegiem procesu rozliczania przez osoby zarządzające; moduł wyposażony jest także w opcję zagregowanego raportowania. System SRP został zgodnie z planem wdrożony we wszystkich kierunkach realizowanych w sezonie Lato 2020 r i Zima 2020/2021. W kolejnych okresach Spółka prowadziła dalsze prace związane z rozbudowaniem systemu o nowe funkcjonalności, w tym, w szczególności zapewniające lepszą integrację z systemem księgowym, a także dające rozbudowane szerzej moduły w obszarze raportowania. W roku 2022 Spółka dominująca realizowała prace nad przygotowaniem i wdrożeniem kolejnych funkcjonalnościami (m.in. zautomatyzowanie rozliczeń i połączenie SRP z systemem księgowym).

Platforma wspomagająca rezydentów (tzw. Panel rezydenta, platforma wspomagająca rezydentów pracujących na kierunkach pobytowych w obsłudze i sprzedaży imprez fakultatywnych, a także dająca możliwość zagregowanego raportowania sprzedaży imprez fakultatywnych) została skutecznie wdrożona we wszystkich kierunkach realizowanych w sezonie Lato 2020 i Zima 2020/2021. W kolejnych okresach Spółka pracowała nad dodaniem nowych funkcjonalności w panelu, przyspieszających proces sprzedaży wycieczek fakultatywnych oraz nowych funkcjonalności ułatwiających zarządzanie pracą rezydentów. Panel rezydenta został też zintegrowany z wprowadzoną w 2020 roku aplikacją dla Klienta (aplikacja na elektroniczne urządzenia mobilne, ułatwiająca dostęp do informacji związanych z realizowaną na rzecz klienta Rainbow imprezą turystyczną); dzięki temu informacje istotne dla Klienta w trakcie urlopu (kontakt do rezydenta, spotkania z rezydentem, szczegóły dotyczące wyjazdu na wycieczki) są obecne w aplikacji w sposób systemowy za pośrednictwem Panelu. W 2022 roku Spółka dominująca prowadziła prace nad dalszym rozwojem panelu; wprowadziliśmy nowe funkcjonalności ułatwiające prowadzenie rozliczeń kasowych (m.in. moduł raportu kasowego), kończyliśmy pracę nad aplikacją przyspieszającą wydruk biletów na wycieczki dla Klientów.

Za organizację transportu i wycieczek fakultatywnych odpowiadają DMC, przy czym w niektórych przypadkach biuro może przejąć podwykonawców od DMC i bezpośrednio zlecać im określone usługi. W trakcie objazdów brane są pod uwagę także nadzwyczajne

prośby klientów i – jeśli to możliwe – koryguje się plany wycieczek, tak aby klient mógł dotrzeć do miejsca, które bardzo chciał odwiedzić.

Obsługa posprzedażowa

Na zakończenie każdej imprezy turystycznej uczestnicy otrzymują do wypełnienia ankietę, w której oceniają swój pobyt, hotel, transport, pracę rezydenta i pilota. Rainbow Tours S.A. posiada Dział Reklamacji zajmujący się kontrolą jakości i obsługą reklamacji. Wszystkie reklamacje powinny być rozpoznane do 30 dni od dnia wpłynięcia do Biura, a w razie złożenia reklamacji na ręce pilota lub rezydenta w trakcie imprezy turystycznej – w ciągu 30 dni od zakończenia wyjazdu. Brak terminowej odpowiedzi na reklamację oznacza automatyczne uznanie jej za uzasadnioną.

1.4. Pozostałe informacje

Opis modelu biznesowego Grupy Kapitałowej Rainbow Tours został opracowany na podstawie dokumentów wewnętrznych, w tym dokumentów i procedur obowiązujących w Grupie.

W 2022 r. nie zaszły istotne zmiany w modelu biznesowym Grupy. W latach 2020 i 2021, w obliczu pandemii spowodowanej rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była do zaprojektowania, przygotowania i wdrożenia odpowiednich zmian dostosowawczych w dotychczasowym (i oczywiście dalej obowiązującym dla warunków „normalnych”, nie determinowanych sytuacją związaną z pandemią) zmian w modelu biznesowym Grupy Kapitałowej, w tym m.in. przesunięcie terminu rozpoczęcia w sezonie Lato 2020 działalności operacyjnej przez hotele własne, przyspieszenie sprzedaży oferty kolejnego sezonu Lato 2021 (i kolejnych), wydłużenie okresów obowiązywania oferty dla wybranych destynacji (w ramach projektu „Wydłużamy lato do grudnia”) itp.

Warto też zaznaczyć, iż po zrealizowanych w latach 2018-2021 procesach: (i) konsolidacji spółek Grupy Kapitałowej (w ramach której dokonano, w dwóch odrębnych procesach, przejęcia przez spółkę dominującą Rainbow Tours S.A. spółek zależnych „Rainbow Tours – Biuro Podróży” Sp. z o.o., „Bee & Free” Sp. z o.o. oraz Rainbow Incentive & Incoming Sp. z o.o., (ii) połączenia spółek zależnych prawa greckiego, tj. White Olive A.E. w Atenach - jako spółki przejmującej oraz Rainbow Hotels A.E. w Atenach - jako spółki przejmowanej, (iii) nabyciu w sierpniu 2019 r., przez spółkę zależną White Olive A.E. pakietu akcji spółki prawa greckiego pod firmą: „Oikodomikes Xenodoxeïakes Touristikes Kai Emporikes Epixeiriseis M. B. Kai I. Venetoulis A.E.” (funkcjonującej później jako White Olive Premium Lindos A.E.), wraz z nieruchomością hotelową (iv) rozpoczęciem od sezonu Lato 2021 funkcjonowania nowopowołanej zależnej spółki tureckiej Rainbow Tours Destination Services Turkey Turizm Ve Seyahat Hizmetleri A.S., również w 2022 r. nastąpiły zmiany w ramach Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, w której Spółka pełni rolę jednostki dominującej (podwyższenie kapitału w White Olive A.E.; połączenie White Olive A.E. z White Olive Premium Lindos A.E.). Szczegółowe informacje na temat procesów realizowanych w Grupie w 2022 r. opisano w punkcie 1.1.2. niniejszego sprawozdania.

1.5. Ujawnienia zgodnie z Taksonomią UE dla zrównoważonych środowiskowo działalności za rok 2022

Zgodnie z artykułem 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18.06.2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 (nazywane dalej: „Taksonomia UE”), poniżej przedstawiono informacje na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest związana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się do systematyki taksonomii zrównoważonych środowiskowo działań, i w jej ramach jest zgodna lub też nie z systematyką, jako zrównoważona środowiskowo (działalność zgodna z systematyką) lub niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką).

Za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. obowiązkowe ujawnienia przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą procentowego udziału działalności gospodarczej kwalifikującej się i niekwalifikującej się do systematyki oraz działalności gospodarczej zgodnej z systematyką Taksonomii UE w całkowitych:

- przychodach (obrocie),
- nakładach inwestycyjnych (CAPEX),
- wydatkach operacyjnych (OPEX),

oraz powiązanych z nimi informacji natury jakościowej (objaśniających) – przygotowanych zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2178 ³⁸, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, zmieniającego powyższe rozporządzenie ³⁹.

³⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 06.07.2021 r., uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji („Akt delegowany dot. art. 8 Taksonomii”).

³⁹ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2022/121439 z dnia 09.03.2022 r., zmieniające Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz Rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

Grupa raportowała po raz pierwszy ujawnienia Taksonomii UE za rok sprawozdawczy 2021, za który raportowane były wskaźniki kwalifikowalności. W drugim roku sprawozdawczym, którego dotyczy niniejsze ujawnienie, a więc w roku 2022, Grupa zraportowała niniejszym zarówno wskaźniki w zakresie kwalifikowalności do, jak i zgodności z systematyką Taksonomii UE.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, działalność gospodarcza zrównoważona środowiskowo oznacza działalność gospodarczą opisaną w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139⁴⁰, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, zmieniającego powyższe rozporządzenie. Działalność kwalifikująca się do i zgodna z systematyką Taksonomii UE (działalność kwalifikująca się do systematyki Taksonomii UE i zgodna z tą systematyką) to taka, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych, nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych Taksonomii UE oraz jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, a także spełnia techniczne kryteria kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję Europejską. Obok działalności zgodnej z systematyką Taksonomii UE wyróżnia się także działalność kwalifikującą się do systematyki, acz niezgodną z systematyką Taksonomii UE (działalność kwalifikująca się do systematyki Taksonomii UE, niezgodna z tą systematyką). Jest ona działalnością, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych, wypełnia kryterium nie wyrządzania poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych Taksonomii UE oraz jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, ale nie spełnia wszystkich technicznych kryteriów kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję Europejską.

Zgodnie z legislacyjnym obowiązkiem, w ramach weryfikacji kwalifikowalności do systematyki i zgodności z nią, dla roku 2022 przeprowadzono ocenę względem dwóch pierwszych celów taksonomicznych:

- Łagodzenie zmian klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu.

W celu sporządzenia ujawnień za rok 2022, w spółkach z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours przeprowadzono dokładną analizę realizowanych działalności, w wyniku której zidentyfikowano działalności kwalifikujące się do systematyki Taksonomii UE, tak zgodne, jak i niezgodne z tą systematyką. Przedstawione w poniższych ujawnieniach dane finansowe dla działalności kwalifikujących się obejmują zarówno przychody (obroty) z prowadzonych działalności gospodarczych kwalifikujących się do systematyki, powiązane z nimi nakłady inwestycyjne lub wydatki operacyjne, jak również zakupy od działalności kwalifikujących się. Podstawę uznania danej działalności za kwalifikującą się stanowiło porównanie danej działalności faktycznej z opisem działalności wyszczególnionym w ramach Załącznika I lub Załącznika II do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139.

Punkt wyjścia do kalkulacji wskaźników przychodów, nakładów inwestycyjnych oraz wydatków operacyjnych stanowiły definicje określone w Załączniku I do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178. W kalkulacji wskaźników dla Grupy uwzględniono odpowiednie wyłączenia konsolidacyjne, bazujące na metodach wykorzystywanych w ramach sprawozdania finansowego.

Poszczególne rodzaje prowadzonej działalności zostały przypisane tylko do jednej działalności kwalifikującej się do systematyki Taksonomii UE. Żadna część przychodów, CAPEX i OPEX nie została policzona podwójnie. Gdy dana działalność, z której w 2022 roku generowane były przychody (obrot) uznana została za kwalifikującą się do systematyki, wówczas również CAPEX i OPEX związany z tą działalnością został do niej przypisany i nie był już oceniany pod kątem kwalifikowalności do innych działalności. Pozostałe wartości CAPEX i OPEX (tj. niezwiązane z działalnością generującą obrót, podlegającą kwalifikacji) były poddawane ocenie pod kątem możliwej ich klasyfikacji do kategorii zakupów od działalności kwalifikujących się. Poszczególne wydatki CAPEX i OPEX były przypisywane tylko do jednej działalności, tj. w sytuacjach, gdy możliwe było ich przypisanie do więcej niż jednej działalności, wybrano jedną, najlepiej im odpowiadającą. Spółka dominująca Rainbow Tours S.A. sprawowała nadzór nad procesem dokonywania ujawnień, weryfikując także dane finansowe przypisywane poszczególnym działalnościom z perspektywy uniknięcia podwójnego liczenia.

Grupa prowadzi swoje działalności również poza terenem Unii Europejskiej, przede wszystkim w Turcji. Działalności te poddano ocenie kwalifikowalności i zgodności w analogiczny sposób, jak w przypadku działalności prowadzonych na terenie UE.

Zmiany w strukturze Grupy w 2022 roku

W roku 2022 nie doszło do istotnych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Powoduje to możliwość adekwatnego porównywania ze sobą wyników ujawnień w aspekcie Taksonomii UE dla Grupy pomiędzy rokiem 2022 a 2021. Należy przy tym natomiast pamiętać o znacząco różnym poziomie szczegółowości ujawnień w roku 2021 (tzw. taxonomy eligible) i 2022 (tzw. taxonomy aligned).

⁴⁰ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 04.06.2021 r., uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych („Akt delegowany ustanawiający techniczne kryteria kwalifikacji”).

Ocena zgodności z systematyką Taksonomii UE, w tym z minimalnymi gwarancjami

Działalność kwalifikująca się, która jednocześnie:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych określonych w ramach Taksonomii UE,
- nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z pozostałych celów środowiskowych,
- jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami określonymi w art. 18 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852,
- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji,

może być uznana za działalność zrównoważoną środowiskowo, tj. kwalifikującą się do systematyki i zgodną z systematyką Taksonomii UE.

W zakresie przygotowania ujawnień taksonomicznych przeprowadzona została analiza zgodności działalności kwalifikujących się w zakresie spełniania technicznych kryteriów kwalifikacji dla poszczególnych rodzajów działalności, ujętych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139.

Zgodność prowadzonej działalności gospodarczej z minimalnymi gwarancjami społecznymi została zweryfikowana przez Grupę poprzez przeprowadzenie badania *due diligence* dotyczącego spełnienia przez Grupę minimalnych gwarancji. Art. 18 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 definiuje minimalne gwarancje jako procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, a także zasad i praw określonych w Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka. Na podstawie wskazanych aktów oraz raportu Platformy ds. Zrównoważonego Finansowania dotyczącego minimalnych gwarancji społecznych, z października 2022 roku, określono metodykę badania *due diligence*, które było realizowane w okresie styczeń-luty 2023 przez ekspertów z Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie i Instytutu Rachunkowości i Podatków w Warszawie („IRiP”). Metodyka tego badania została podzielona na cztery główne etapy, polegające na testowaniu przez ekspertów, w oparciu o przygotowaną *check listę*, wewnętrznych regulacji i procedur Grupy w kontekście zgodności z obowiązującymi regulacjami i wytycznymi, robiąc to w zakresie/dla każdego z poniższych obszarów: spraw strategicznych i wewnętrznych, praw człowieka, praw pracowniczych, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu, ochrony konsumentów, konkurencji, polityki podatkowej oraz ochrony środowiska. Badanie w tym zakresie zostało przeprowadzone w oparciu o dokumentację przekazaną przez Grupę.

Analiza ta wykazała pełną, kompleksową zgodność dokumentacji Grupy z minimalnymi gwarancjami. Wykazano bowiem, że Grupa przyjęła polityki i procedury niezbędne do wypełnienia minimalnych gwarancji społecznych. Badanie wykluczyło również występowanie przesłanek stanowiących o niezapewnieniu minimalnych gwarancji w którymkolwiek ze wskazanych obszarów.

Ujawnienia skonsolidowane Grupy Kapitałowej Rainbow Tours

Poszczególne działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nie czynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139. Analiza została przeprowadzona przez zespół projektowy powołany w Grupie, złożony z pracowników Grupy oraz ekspertów AGH a także IRiP, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nie czynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nie czynienia poważnych szkód zostało spełnione.

Szczegółowa analiza działalności Grupy kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE na podstawie opisów działalności wykazanych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 – w jego Załączniku I i II, z uwzględnieniem Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z 09.03.2022 r., wskazała na prowadzenie przez Grupę w 2022 roku następujących działalności kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE:

- 4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- 4.21. Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- 11. Edukacja:
 - Osiągane przychody a także zakupy z działalności gospodarczej (OPEX).

Podstawowa działalność Grupy – działalność organizatorów turystyki, obsługa lotów, przejazdów turystycznych i świadczenie usług noclegowych i gastronomicznych w hotelach, nie są obecnie wymienione w przepisach Taksonomii UE. W związku z tym tylko niewielka część działalności (co widać powyżej) dotyczy obecnie działań kwalifikujących się do Taksonomii UE. Unia Europejska ogłosiła natomiast, że rozszerzy swoją listę działań kwalifikujących się do taksonomii, tak że część kluczowych danych kwalifikujących się do taksonomii prawdopodobnie ulegnie w przyszłości znacznej zmianie. W oparciu o powyższe, obok wymienionych powyżej działalności Grupy kwalifikujących się do systematyki Taksonomii UE, w trakcie analizy stwierdzono występowanie znaczących znamion działalności Grupy, kwalifikujących się do systematyki wśród następujących grup działań, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- 4.2. Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem skupiania światła-słonecznego (CSP):
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- 4.11. Magazynowanie energii cieplnej:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX),
- 6.4. Eksploatacja urządzeń do mobilności rowerowej i logistyka rowerowa:
 - Osiągane przychody a także zakupy z działalności gospodarczej (OPEX),
- 7.2. Renowacja istniejących budynków:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX),
- 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting):
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX),
- 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych:
 - Zakupy z działalności gospodarczej (CAPEX i OPEX).

Powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2022, ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji. W związku z powyższym należy mieć nadzieję, że ulegnie to w najbliższym czasie zmianie, po pierwsze ze względu na dążenie Grupy do takiej kwalifikacji, a po drugie w związku z zapowiadanyimi rozszerzeniami ze strony Unii Europejskiej.

W przedstawionych poniżej tabelach oraz zamieszczonych pod nimi opisach przedstawiono ujawnienia taksonomiczne Grupy za rok 2022, opracowane zgodnie z metodyką omówioną w początkowej części niniejszego dokumentu oraz zgodnie z Załącznikiem II do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178.

KPI Przychód

Tabela 6. Udział procentowy przychodów Grupy Kapitałowej Rainbow Tours z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się oraz zgodną i niezgodną z systematyką za rok 2022

Działalność gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Przychód (wartość bezwzględna) (3)	Część przychodu (4)	Kryteria dotyczące istotnego wkładu								Kryteria dotyczące zasady "nie wyrządza poważnych szkód"					Udział procentowy obrotu zgodnego z systematyką, rok N (19)	Udział procentowy obrotu zgodnego z systematyką, rok N-1 (19)	Kategoria (działalność wspomagająca lub) (20)	Kategoria ("działalność na rzecz przyszłości") (21)				
				Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (16)	Minimalne gwarancje (17)					Udział procentowy obrotu zgodnego z systematyką, rok N (18)	%	E	T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																								
A.1 Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																								
11. Edukacja	11	256 831,13	0,01	0	100	0	0	0	0	0	T									0,00				
Obrót ze zrównoważonej środowiskowo działalności (zgodnej z systematyką) (A.1)																								
		256 831,13	0,01	0	100	0	0	0	0	0										0,00				
A.2 Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																								
Obrót z działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)																								
		0	0																					
Razem (A.1 + A.2)																								
		256 831,13	0,01																					

Działalność gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Przychód (wartość bezwzględna) (3)	Część przychodu (4)	Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady "nie wyrządza poważnych szkód"							Kategoria ("działalność na rzecz przejścia") (21)	Kategoria (działalność wspomagająca lub) (20)	
				Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (16)	Minimalne gwarancje (17)	Udział procentowy obrotu zgodnego z systematyką, rok N (18)			Udział procentowy obrotu zgodnego z systematyką, rok N-1 (19)
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																				
Obrót z działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		2 393 049 168,87	99,99																	
RAZEM (A + B)		2 393 306 000,00	100																	

Łączna wartość przychodów Grupy kwalifikujących się jako przychody z działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką Taksonomii UE) wyniosła 256,83 tys. PLN. Nie prowadzono w tym czasie przez Grupę działalności kwalifikujących się do systematyki, ale niezgodnych z systematyką.

Działalność Grupy w 2022 roku związana z energią jądrową i gazem ziemnym, ujawniona zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, uzupełniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 o Załącznik XII, dotyczące standardowych wzorów do celów ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 6 i 7, tj. dla działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym:

L.p.	Działalność związana z energią jądrową	
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
L.p.	Działalność związana z gazem ziemnym	
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,26	0,01	0,00	0	0,26	0,01
8.	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	2 393 306 000	100	0,00	0	2 393 306 000	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku	0,00	0	0,00	0	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
	mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników						
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	256 831,13	100	0,00	0,00	256 831,13	100
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	256 831,13	100	0,00	0,00	256 831,13	100

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku, mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 393 049 168,87	99,99
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	2 393 049 168,87	99,99

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Dane dotyczące przychodów ze sprzedaży uwzględnione w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Finansowej, zatwierdzonymi przez Unię Europejską i wykazane w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowe Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy zakończony 31.12.2022 r.”.

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie przychodów Grupy zostały przeanalizowane pod względem kwalifikowalności do systematyki i zgodności z systematyką. Proces ten obejmował analizę działalności kwalifikujących się do systematyki zdefiniowanych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 oraz Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214. W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano jedną grupę działalności kwalifikującej się do systematyki: 11. Edukacja.

Działalności te zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nie czynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139. Analiza została przeprowadzona przez wewnętrzny zespół projektowy z konsultantem zewnętrznym w postaci eksperta Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Instytutu Rachunkowości i Podatków, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nie czynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nie czynienia poważnych szkód zostało spełnione. Wymieniona analiza prowadzona była na bazie dedykowanej szczegółowej *checklisty*. Dzięki jej użyciu udowodniono, bądź nie, występowanie w ramach działań Grupy zgodności z poszczególnymi kryteriami wymienionymi w aktach delegowanych: Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 oraz zmieniającym je Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214.

Ze względu na specyfikę działalności Grupy, opisana powyżej analiza przeprowadzana była w odniesieniu do poszczególnych projektów prowadzonych przez Grupę. W jej wyniku ustalono, że przychody za rok 2022 związane z działalnością spółki zależnej: „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o., która prowadzi działalność edukacyjną w ramach tzw. Akademii Rainbow (<https://akademiarainbow.pl/>), kwalifikują się do systematyki i są z nią zgodne.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były one uwzględniane w dalszych analizach.

Wkład w realizację wielu celów

Nie dotyczy. Żadna z działalności zgodnych nie wnosi istotnego wkładu w realizację więcej niż jednego celu. Celem tym w 2022 roku była Adaptacja do zmian klimatu.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Całkowite przychody wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników pochodzą z umów z klientami. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników, jak i w ramach działalności kwalifikującej się, nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

L.p.	Działalność związana z gazem ziemnym	
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
8.	Calkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	11 510 000	100	0,00	0	11 510 000	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%	Kwota (w PLN)	%
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku, mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	11 510 000	100
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	11 510 000	100

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Wartości ujęte jako CAPEX dotyczą wyłącznie bezpośrednich nakładów na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, tj. nakładów z tytułu zakupu, wytworzenia we własnym zakresie, aktywowania kosztów zdejmowania nadkładu, przyjęcia aktywów z tytułu nowych umów leasingowych oraz modyfikacji dotychczasowych umów leasingowych (w 2022 roku wystąpił brak zwiększeń związanych z nabyciem jednostek zależnych).

Mianownik CAPEX stanowią pozycje ujęte i opisane w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowe Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy zakończony 31.12.2022 r.”.

Do mianownika CAPEX zostały przypisane koszty rozliczane w oparciu o:

- MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, pkt 73 lit. e) ppkt (i) oraz (iii),
- MSR 38 Wartości niematerialne, pkt 118 lit. e) ppkt (i),
- MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 76 lit. a) i b) (w przypadku modelu wartości godziwej),
- MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, pkt 79 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) (w przypadku modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia),
- MSR 41 Rolnictwo, pkt 50 lit. b) oraz e),
- MSSF 16 Leasing, pkt 53 lit. h).

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie nakładów inwestycyjnych Grupy zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, załącznik I punkt 1.1.2.2, w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków:

- dotyczą aktywów lub procesów związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką,
- są częścią planu mającego na celu rozszerzenie działalności gospodarczej zgodnej z systematyką lub umożliwienie działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, dostosowanie się do systematyki („plan dotyczący nakładów inwestycyjnych”), zgodnie z warunkami określonymi w akapicie drugim niniejszego pkt 1.1.2.2,
- dotyczą zakupu produktów z działalności gospodarczej zgodnej z systematyką oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności rodzajów działalności wymienionych w pkt 7.3 do 7.6 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie klimatu, jak również innych rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 15 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, i pod warunkiem, że środki te zostaną wdrożone i uruchomione w ciągu 18 miesięcy.

W oparciu o przeprowadzoną analizę nie zidentyfikowano w Grupie w roku 2022 żadnej działalności kwalifikującej się do taksonomii.

Wkład w realizację wielu celów

Nie dotyczy.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

W trakcie prowadzonej analizy kwalifikowalności i zgodności z systematyką zidentyfikowano działalności oraz związane z nimi nakłady inwestycyjne Grupy, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła,
- 7.2. Renowacja istniejących budynków,
- 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting),
- 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych.

Powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2022, ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji, głównie w aspekcie zbyt niskiego poziomu istotnego wkładu, bądź zbyt niskiego poziomu istotności.

KPI OPEX

Tabela 8. Udział procentowy wydatków operacyjnych Grupy z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką za rok 2022:

Działalność gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Wydatki operacyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część całkowitych wydatków operacyjnych (4)	Kryteria dotyczące istotnego wkładu							Kryteria dotyczące zasady "nie wyrządza poważnych szkód"							Udział procentowy wydatków operacyjnych zgodnych z systematyką, %	Udział procentowy wydatków operacyjnych %	Kategoria (działalność wspomagająca lub)	Kategoria ("działalność na rzecz przejścia") (21)	
				Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (8)	Zanieczyszczenie (9)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (14)	Zanieczyszczenie (15)	Różnorodność biologiczna i ekosystemy (16)	Minimalne gwarancje (17)	E					T
A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																						
A.1 Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodna z systematyką)																						
11. Edukacja	11	237 855,77	3,68	0	100	0	0	0	0	0	T		T	T	T	T	3,68	N/A				
Wydatki operacyjne z tytułu zrównoważonej środowiskowo działalności (zgodnej z systematyką) (A.1)		237 855,77	3,68	0	100	0	0	0	0								3,68					
A.2 Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																						
4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych	4.15	7 032,45	0,11																			
4.21 Wytwarzanie energii cieplej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną	4.21	80 169,93	1,24																			
Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)		87 202,38	1,35																			
Razem (A.1 + A.2)		325 060,15	5,03															5,03				
B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI																						
Wydatki operacyjne z tytułu działalności niekwalifikującej się do systematyki (B)		6 134 014,67	94,97																			
RAZEM (A + B)		6 459 074,82	100																			

Łączna wartość wydatków operacyjnych Grupy kwalifikujących się do Taksonomii UE w 2022 roku wyniosła 325 060,15 PLN, z czego działalności, z którymi związane były wydatki operacyjne o wartości 237.855,77 PLN zostały określone jako wydatki dla działalności zgodnych z systematyką.

Działalność Grupy w 2022 roku, związana z energią jądrową i gazem ziemnym, ujawniona zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214, uzupełniającym Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 o Załącznik XII, dotyczące standardowych wzorów do celów ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 ust. 6 i 7, tj. dla działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym:

Działalność związana z energią jądrową		
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (mianownik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	237 855,77	3,68	0,00	0	237 855,77	3,68
8.	Całkowity mający zastosowanie kluczowy wskaźnik wyników	6 459 074,82	100	0,00	0	6 459 074,82	100

Działalność gospodarcza zgodna z systematyką (licznik):

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w liczniku	0,00	0	0,00	0	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
	mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników						
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	237 855,77	100	0,00	0,00	237 855,77	100
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej zgodnej z systematyką w liczniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	237 855,77	100	0,00	0,00	237 855,77	100

Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki, ale niezgodna z systematyką:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0	0,00	0	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej w mianowniku, mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	87 202,38	1,35	87 202,38	1,35	0,00	0

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota i udział (informacje należy przedstawić w kwotach pieniężnych i wartościach procentowych)					
		CCM + CCA		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)		Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	
		Kwota (w PLN)	%	Kwota	%	Kwota	%
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, ale niezgodnej z systematyką w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	87 202,38	1,35	87 202,38	1,35	0,00	0

Działalność gospodarcza niekwalifikująca się do systematyki:

L.p.	Rodzaje działalności gospodarczej	Kwota (w PLN)	%
1.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.26 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
2.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.27 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
3.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.28 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
4.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.29 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
5.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.30 załączników I i II do Rozporządzenia Delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
6.	Kwota i udział działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, o której mowa w sekcji 4.31 załączników I i II do Rozporządzenia delegowanego (UE) 2021/2139 w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	0,00	0
7.	Kwota i udział innych rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki, niewymienionych w wierszach 1–6 powyżej, w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	6 134 014,67	94,97
8.	Całkowita kwota i całkowity udział rodzajów działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w mianowniku mającego zastosowanie kluczowego wskaźnika wyników	6 134 014,67	94,97

Uwzględnione w KPI zasady rachunkowości

Podstawą do obliczenia KPI OPEX były wydatki operacyjne związane z:

- pracami badawczo-rozwojowymi,
- działaniami w zakresie renowacji budynków,
- leasingiem krótkoterminowym,
- konserwacją i naprawami oraz
- wszelkie inne bezpośrednie wydatki związane z bieżącą obsługą składników rzeczowych aktywów trwałych przez przedsiębiorstwo lub osobę trzecią, którym zlecono na zasadzie outsourcingu działania niezbędne do zapewnienia ciągłego i efektywnego funkcjonowania tych aktywów.

Zgodnie z definicją OPEX uwzględniono również ewentualne koszty z kategorii badań i rozwoju oraz leasingi krótkoterminowe wyłączone z CAPEX.

Informacje na temat oceny zgodności KPI z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

Poszczególne kategorie wydatków operacyjnych Grupy, wykazane w mianowniku kluczowego wskaźnika wyników zostały przeanalizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, w celu ustalenia, czy spełniają jedno z poniższych warunków Załącznika I do niego:

- a) dotyczą aktywów lub procesów związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką, w tym szkolenia i inne potrzeby związane z dostosowaniem zasobów ludzkich oraz bezpośrednio koszty nieskapitalizowane, które przedstawiają badania i rozwój,
- b) są częścią planu mającego na celu rozszerzenie działalności gospodarczej zgodnej z systematyką lub umożliwienie działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki, dostosowanie się do systematyki („plan dotyczący nakładów inwestycyjnych”) zgodnie z warunkami określonymi w akapicie drugim niniejszego pkt 1.1.2.2,
- c) dotyczą zakupu produktów z działalności gospodarczej zgodnej z systematyką oraz indywidualnych środków umożliwiających docelowej działalności stanie się niskoemisyjną lub umożliwiających jej ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności rodzajów działalności wymienionych w pkt 7.3 do 7.6 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie klimatu, jak również innych rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 15 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, i pod warunkiem że środki te zostaną wdrożone i uruchomione w ciągu 18 miesięcy

lub zgodnie z zapisami Załącznika II:

- d) są to wydatki operacyjne na adaptację działalności gospodarczej do zmian klimatu. W tym wypadku należy podać podział na część wydatków operacyjnych przeznaczonych na istotny wkład w adaptację do zmian klimatu.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano jedną grupę działalności Grupy kwalifikującą się w roku 2022 do systematyki: 11. Edukacja. Działalności tej grupy zostały przeanalizowane w odniesieniu do kryteriów technicznych oraz kryteriów nie czynienia poważnych szkód, określonych dla poszczególnych działalności w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139. Analiza została przeprowadzona przez wewnętrzny zespół projektowy z konsultantem zewnętrznym w postaci eksperta Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Instytutu Rachunkowości i Podatków, a wymagania poszczególnych kryteriów technicznych oraz nie czynienia poważnych szkód były konsultowane i potwierdzane z osobami w organizacji posiadającymi odpowiednią wiedzę, umożliwiającą potwierdzenie czy dane kryterium techniczne oraz nie czynienia poważnych szkód zostało spełnione. Wymieniona analiza prowadzona była na bazie dedykowanej szczegółowej checklisty. Dzięki jej użyciu udowodniano, bądź nie, występowanie w ramach działań Grupy zgodności z poszczególnymi kryteriami wymienionymi w aktach delegowanych: Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 oraz zmieniającym je Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214.

Ze względu na specyfikę działalności Grupy, opisana powyżej analiza przeprowadzana była w odniesieniu do poszczególnych projektów prowadzonych przez Grupę. W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że przychody za rok 2022 związane z działalnością spółki zależnej: „My Way by Rainbow Tours” Sp. z o.o., która prowadzi działalność edukacyjną w ramach tzw. Akademii Rainbow (<https://akademiarainbow.pl/>), kwalifikują się do systematyki i są z nią zgodne.

W celu uniknięcia podwójnego liczenia, poszczególne kwoty przychodów zostały przypisane do jednej działalności. Po przypisaniu do danej działalności, nie były one uwzględniane w dalszych analizach.

W oparciu o przeprowadzoną analizę zidentyfikowano w 2022 roku także wydatki operacyjne Grupy powiązane z dwiema działalnościami kwalifikującymi się do systematyki, ale niezgodnymi z nią:

- 4.15. Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych,
- 4.21. Wytwarzanie energii cieplnej/chłodniczej z ogrzewania energią słoneczną.

W zakres działalności grupy 4.15 weszły kwalifikowalne wydatki operacyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji instalacjami dystrybucji ciepła, których zakończenie znajduje się w postaci wymienników ciepła oraz które są oparte na nowoczesnych rozwiązaniach Ecodesign. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W zakres działalności grupy 4.21 weszły z kolei kwalifikowalne wydatki operacyjne związane z posiadanymi przez spółkę zależną White Olive A.E. w Grecji systemami wytwarzania energii cieplnej w oparciu o selektywne panele słoneczne. Analiza wykazała, że instalacje nie spełniają kryterium Nie czyni poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystania wody i ochrony zasobów wodnych i morskich oraz względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów, stąd działalności te nie są zgodne z systematyką.

W przypadku wydatków operacyjnych dla działalności z grup 4.15 i 4.21, w związku z ich źródłowym wyrażeniem w EUR (działalności prowadzone przez spółkę White Olive A.E. w Grecji), w wyliczeniach przyjęto średni kurs EUR/PLN, będący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu obrotowego: 1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2022 r., wynoszący 4,6883 PLN/EUR.

Wkład w realizację wielu celów

W przypadku wydatków operacyjnych z działalności 11 wykazany został wkład w cel Adaptacja do zmian klimatu. W przypadku natomiast wydatków operacyjnych z działalności 4.14 i 4.21 wykazany został wkład w cel środowiskowy łagodzenie zmian klimatu.

Dezagregacja kluczowych wskaźników wyników

Nie dotyczy.

Informacje kontekstowe

Wydatki operacyjne wykazane w liczniku kluczowego wskaźnika wyników oraz uznane za kwalifikujące się do Taksonomii UE, w całości związane są z działalnością zgodną lub kwalifikującą się do taksonomii, prowadzoną przez Grupę. Zarówno w liczniku kluczowego wskaźnika wyników, jak i w ramach działalności kwalifikującej się nie wykazano kwot dotyczących działalności prowadzonej w celu konsumpcji własnej Grupy.

W trakcie prowadzonej analizy kwalifikowalności i zgodności z systematyką zidentyfikowano następujące działalności oraz związane z nimi wydatki operacyjne Grupy, które mogą już w najbliższej przyszłości stać się kwalifikującymi się systematyki Taksonomii UE:

- 4.2. Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem skupiania światła-słonecznego (CSP),
- 4.11. Magazynowanie energii cieplnej,
- 4.16. Instalacja i eksploatacja pomp ciepła,
- 6.4. Eksploatacja urządzeń do mobilności rowerowej i logistyka rowerowa,
- 7.2. Renowacja istniejących budynków,
- 8.1. Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting),
- 8.3. Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych.

Powyższe działalności zostały ostatecznie wskazane jako niekwalifikujące się do systematyki za rok 2022 ze względu na niespełnienie wymaganych technicznych kryteriów kwalifikacji, głównie w aspekcie zbyt niskiego poziomu istotnego wkładu, bądź zbyt niskiego poziomu istotności.

2. OPIS POSZCZEGÓLNYCH POLITYK, PROCEDUR NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ REZULTATÓW ICH STOSOWANIA

2.1. Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours realizuje swoją misję, którą jest zabieranie polskich turystów w najpiękniejsze i najciekawsze zakątki świata w duchu zrównoważonego rozwoju. Od momentu powstania firmy kluczowym założeniem jest budowanie nowoczesnej, prężnie działającej organizacji, zdolnej skutecznie działać zarówno lokalnie, jak i globalnie, zrzeszającej ludzi podzielających wspólne wartości, by tworzyć produkty wysokiej jakości, przynoszące klientom nie tylko chwilą przyjemność płynącą z podróży, ale również wspomnienia i wrażenia, które pozostaną w nich na zawsze. Działając w taki sposób Grupa dąży do minimalizacji negatywnego wpływu na otoczenie, to najbliższe, ale również to dalekie, które znajduje się w sferze oddziaływania Grupy jako konsekwencja obecności jej klientów.

Grupa w swoich działaniach odnosi się m.in. do Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs), które zostały ogłoszone w 2015 r. podczas szczytu Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. Podmioty, takie jak Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, działające na niemal wszystkich kontynentach mają możliwość wyznaczania szczegółowych celów z zakresu niemal wszystkich wyzwań globalnych. Szczególnie istotne w zakresie działalności Grupy, w kontekście posiadanych polityk, są poniższe Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.

- Cel 10.: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami.

- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

- Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.

- Cel 15: Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.

Opisy roli Grupy w kontekście poszczególnych celów zawarte są w kolejnych punktach poświęconych poszczególnym obszarom polityk. Grupa posiada spisane i wprowadzone w 2017 roku do stosowania we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, w tym, w Rainbow Tours S.A., polityki działań w kluczowych obszarach aspektów niefinansowych, tzn. w zakresie:

- zagadnień społecznych,
- zagadnień pracowniczych,
- poszanowania praw człowieka,
- różnorodności,
- środowiska naturalnego,
- przeciwdziałania korupcji.

Szczegółowy opis każdej z polityk (których pełna treść zamieszczona została w serwisie relacji inwestorskich Rainbow Tours, pod adresem <https://ir.r.pl>, w zakładce CSR / Dokumenty CSR) przedstawiony w kolejnych punktach, zawiera cele Grupy dotyczące poszczególnych tematów w ujęciu lokalnym i tam, gdzie jest to możliwe, również globalnym; a także opis procedur należytej staranności, działań i rezultatów tych działań. Realizacji celów zdefiniowanych w poszczególnych politykach, przyświeca chęć Grupy do kierowania się w tym procesie założeniami świadomej i odpowiedzialnej turystyki.

Istotnym aspektem odpowiedzialności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za otoczenie jest aktywny udział w debacie branżowej, wyrażany poprzez członkostwo w kluczowych podmiotach i stowarzyszeniach:

- Polskiej Izby Turystyki (PIT), tj. największej ogólnopolskiej organizacji samorządu gospodarczego przemysłu turystycznego w Polsce. Do najważniejszych zadań Izby należy wypełnianie jej obowiązków statutowych, lobbing na rzecz rozwoju przemysłu turystycznego w Polsce, ochrona interesów branży turystycznej oraz reprezentowanie interesów gospodarczych podmiotów zrzeszonych w PIT, dbanie o rozwój polskiego przemysłu turystycznego, jego konkurencyjność na rynkach zagranicznych, upowszechnianie nowoczesnych technologii znajdujących zastosowanie w turystyce oraz zasad etyki w działalności biznesowej. Członkami Polskiej Izby Turystyki są najważniejsze i największe: biura podróży, agencje turystyczne, towarzystwa ubezpieczeniowe, wyższe szkoły turystyczne, znani przewoźnicy, gestorzy bazy noclegowej, atrakcji turystycznych i kulturalnych, korporacje targowe, a także inni przedstawiciele szerokiej reprezentacji branży turystycznej. Począwszy od roku 2020 Pan Grzegorz Baszczyński – Prezes Zarządu Rainbow Tours S.A. został powołany do składu Rady PIT – tj. statutowego organu Izby, ciała doradczego Zarządu PIT – która liczy razem z nowymi członkami 21 osób. Prezesem Zarządu PIT jest Pan Paweł Niewiadomski, będący również Wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Rainbow Tours S.A., a także członkiem Zarządu (na lata 2022-2024) Organizacji Związków Biur Podróży Unii Europejskiej (ECTAA).
- Polskim Związku Organizatorów Turystyki (PZOT), tj. organizacji pracodawców, której podstawowym celem i zadaniem jest ochrona, obrona praw, dóbr osobistych i reprezentowanie interesów, w tym gospodarczych, organizatorów turystyki i pośredników turystycznych wobec organów władzy i administracji rządowej, organów samorządu terytorialnego, gospodarczego, zawodowego, związków zawodowych lub innych organizacji, w tym społecznych, gospodarczych lub zawodowych. Pan Grzegorz Baszczyński – Prezes Zarządu Rainbow Tours S.A. pełni funkcję Członka Zarządu PZOT (na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia PZOT Nr 5 z dnia 18.09.2019 r. Pan Grzegorz Baszczyński został wybrany do składu Zarządu PZOT na kolejną, czteroletnią kadencję). Rainbow Tours S.A. jest członkiem założycielem Związku.

W ramach rozwoju odpowiedzialnej turystyki i zarządzania CSR i zrównoważonym rozwojem Grupa w 2018 roku rozszerzyła i kontynuowała w kolejnych okresach działania edukacyjne skierowane do własnych klientów – jako iż jest to kluczowy aspekt wpływu na otoczenie. W 2018 roku Spółka uruchomiła nową zakładkę na stronie internetowej r.pl pod adresem <https://r.pl/csr>, zawierającą przykłady i zasady odpowiednich i odpowiedzialnych zachowań turystów zarówno w podróży, jak i podczas korzystania z bazy hotelowej, bądź atrakcji lokalnych na destynacjach. Dodatkowo Spółka w 2018 roku rozpoczęła i w kolejnych okresach realizowała pilotażowo wprowadzanie – dla programów wycieczek objazdowych – krótkich poradników odpowiedzialnego zachowania, dedykowanych poszczególnym destynacjom, wzbogaconych o informacje i ciekawostki o odwiedzanych miejscach. W ramach tych działań działamy w celu stworzenia zestawu zagadnień, na które piloci i rezydenci powinni zwracać uwagę w kontekście odpowiedzialnej turystyki. Z uwagi na pandemię spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), zawiesić realizację programu wdrażania poradników odpowiedzialnego zachowania dla programów wycieczek objazdowych.

2.2. Niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej Rainbow Tours

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours w ramach prac nad Sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych dokonała analizy i wyboru kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności w poszczególnych obszarach polityk. W punkcie 4 „Zasady, na podstawie których sporządzono skonsolidowane sprawozdanie na temat informacji niefinansowych” Grupa prezentuje kluczowe wybrane wskaźniki niefinansowe, których wybór został dokonany z wykorzystaniem międzynarodowych Wytycznych do

raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju – Global Reporting Initiative, wersja Standards, wraz z informacją, w którym miejscu Sprawozdania dany wskaźnik został opisany oraz czy został zaraportowany w całości czy częściowo.

Jednym z kluczowych obszarów wskaźników niefinansowych, wynikającym ze specyfiki modelu biznesowego Grupy, jest obszar zarządzania kapitałem ludzkim. Wśród kluczowych wskaźników zdefiniowanych w tym zakresie należy wymienić dane liczbowe i statystyczne nt. całkowitej liczby pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć, w tym również na pracowników nadzorowanych, a także całkowitej liczby pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony. Równie istotne dla Grupy są dane nt. różnorodności, satysfakcji i rozwoju pracowników mierzone m.in. poprzez tematykę i wskaźniki takie jak:

- liczba osób zatrudnionych w wyniku rekomendacji pracowniczych,
- fluktuacja pracowników w salonach sprzedaży,
- zniżki pracownicze na wyjazdy wakacyjne oraz punkty lojalnościowe umożliwiające takie zniżki,
- poziom dostępności szkoleń w systemie e-learning (liczba dostępnych modułów szkoleniowych),
- ewentualne zgłoszenia przypadków dyskryminacji i sposób postępowania z nimi,
- korzystanie przez pracowników z urlopów macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych,
- funkcjonowanie zapisów i regulacji antykorupcyjnych.

W zakresie ochrony środowiska Grupa systematycznie wprowadza rozwiązania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w zakresie administracji budynkami. W odniesieniu do budynków w Polsce dysponujemy danymi aktualnymi za 2021 rok, na podstawie zrealizowanego w sierpniu 2021 roku audytu energetycznego (przeprowadzanego w dużych przedsiębiorstwach obowiązkowo raz na 4 lata, na podstawie ustawy o efektywności energetycznej). Audyt energetyczny, wykonywany przez niezależną od przedsiębiorcy podmiot, mający wiedzę oraz doświadczenie w przeprowadzaniu tego rodzaju audytów, stanowi obowiązkową diagnozę zużycia energii w przedsiębiorstwie i pozwala na określenie, w których obszarach zużycie energii jest nieefektywne lub gdzie tracona jest energia, która mogłaby zostać zaoszczędzona lub zagospodarowana w innym procesie. Wyniki audytu powinny wskazywać również możliwe do przeprowadzenia przedsięwzięcia pozwalające na zmniejszenie zużycia energii w przedsiębiorstwie. W zakresie gospodarki hotelowej Grupa wdraża szereg działań proekologicznych.

Zaangażowanie społeczne w wydaniu Grupy oznacza zarówno uczestnictwo w lokalnych działaniach społecznych, gdzie lokalny oznacza zarówno Łódź, jak i poszczególne destynacje, jak również udział w rozwoju kompetencji pracowników branży turystycznej. Kluczowe wskaźniki niefinansowe w tym zakresie odnoszą się do działań Akademii Rainbow i jej roli w obszarze kształcenia zawodowego.

Niestety z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zmuszona była, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu od 2020 roku realizacji części aktywności. Jednocześnie w 2022 roku zauważamy stopniowe i sukcesywne odbudowywanie aktywności w zakresie działalności zrównoważonej.

Wszystkie wskaźniki zostały szczegółowo opisane w punkcie 2.3. poniżej, w ramach opisów poszczególnych obszarów polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania.

2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania

2.3.1. Zagadnienia społeczne

Zaangażowanie społeczne Grupy Kapitałowej Rainbow Tours ma niezmiennie na celu budowę silnej, stabilnej i pozytywnie odbieranej organizacji, chętnie wykorzystującej kreatywność i innowacyjność swoich pracowników. Świadcząc usługi turystyczne na całym świecie, Grupa chce być obecna w świadomości członków lokalnych społeczności, na których ma wpływ jej działalność. Korzystając z jej zasobów naturalnych i kapitału ludzkiego, Grupa chce robić to w sposób świadomy i odpowiedzialny. Grupa pragnie również wykorzystywać szanse, jakie daje jej obecność na niemal wszystkich kontynentach świata, aby przyczynić się do poprawy warunków życia odwiedzanych społeczności.

Grupa uznaje również za istotne wpisywanie się poprzez swoje działania z zakresu zaangażowania społecznego w następujące Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
- Cel 10.: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,
- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

Obszary zaangażowania społecznego

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours poprzez swoją działalność chce kreować pozytywne zmiany zarówno lokalnie, jak i globalnie. Prowadząc swoją działalność, na co dzień Grupa musi uwzględniać warunki prawne, środowiskowe, a także społeczne. Chcąc działać odpowiedzialnie, ze szczególną uwagą Grupa podchodzi do tematów zaangażowania społecznego, upatrując w tym również ważny czynnik budowy spójnej i stabilnej kultury organizacyjnej.

Będąc podmiotem z siedzibą w Łodzi Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży do wzmocnienia obecności na mapie społecznego zaangażowania w swoim najbliższym otoczeniu. Grupa chce realnie działać i pomagać, wspierać istniejące już inicjatywy, ale również inicjować lokalne projekty, korzystając z chęci angażowania się jej pracowników. Grupa chce wykorzystywać ich potencjał i kreatywność, by stawać się realnym i pomocnym partnerem w działaniach społecznych, które podejmuje. Dotyczy to działań prowadzonych nie tylko w Polsce, ale również za granicą. Grupa pozostaje więc otwarta na sugestie i pomysły pracowników, pilotów, animatorów, rezydentów, którzy pracują w różnych miejscach na świecie i dobrze znają realia, możliwości oraz potrzeby lokalnych społeczności.

Dążąc do podnoszenia kwalifikacji przyszłych pracowników i odpowiadając na potrzeby rynku, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży również do ciągłego zwiększania liczby młodzieży i dorosłych, którzy mają odpowiednie umiejętności, w tym umiejętności techniczne i zawodowe, pozwalające na znalezienie zatrudnienia w turystyce bądź podjęcie własnej działalności gospodarczej. Postrzegając edukację jako klucz do sukcesu, Grupa stawia sobie za cel podnoszenie jakości kształcenia przyszłych i obecnych kadr.

Z uwagi na skalę działalności Grupy podzielono politykę zaangażowania społecznego na trzy obszary będące bezpośrednim odzwierciedleniem geograficznej bliskości i stopnia zaangażowania:

- **Dobre sąsiedztwo:** zaangażowanie w regionie Łodzi – to tutaj Grupa ma swoją siedzibę, tu chce pomagać i zmieniać rzeczywistość;
- **Dobry pracodawca:** kształcenie kadr branży turystycznej – stojąc w obliczu wyzwania, jakim jest pozyskanie i utrzymanie wartościowych pracowników Grupa stworzyła unikalny projekt szkoleniowo-rekrutacyjny – Akademię Rainbow, dzięki czemu Grupa aktywnie uczestniczy również w kształceniu i edukacji kadr dla branży oraz wspiera szkolnictwo zawodowe;
- **Lepszy świat:** wsparcie społeczności lokalnych – na co dzień klienci Grupy mają kontakt z setkami społeczności lokalnych na całym świecie, korzystając z zakwaterowania i atrakcji. Grupa chce zwiększać swój pozytywny wpływ w destynacjach, zarówno inicjując działania i projekty lokalne, jak też edukując klientów w zakresie świadomej i odpowiedzialnej turystyki.

Grupa, intensyfikując swoją działalność począwszy od roku 2017 i w latach następnych starała się rozwijać swoje zaangażowanie na każdym polu wskazanej aktywności społecznej. Z partnerami na rynku lokalnym wdrażaliśmy i realizowaliśmy co raz bardziej rozbudowane i dalej idące projekty związane z pomocą w rejonie Łodzi i okolic. Systemowo rósł też budżet środków przeznaczanych na realizację projektu Akademii Rainbow w zakresie kształcenia kadry branży turystycznej rozwijanego m.in. w ramach inicjatywy „Klasy Patronackie”. Chcieliśmy być też aktywni poza Polską, w ramach naszego wspólnego z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka projektu skoncentrowanego na budowie przedszkola i nowej szkoły wraz z zapleczem sanitarno-bytowym w Kenii, w miejscowości Diani (wioska Mbatu położona w sąsiedztwie miejscowości Diani), celem zapewnienia edukacji i wyżywienia dla dzieci z okolic Diani w Kenii. W 2020 roku pierwszego wsparcia w ramach działań społecznych zdążyliśmy udzielić w miesiącach styczniu i lutym, niestety pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która dotknęła nie tylko branżę turystyczną (jako jedną z branż najbardziej poszkodowanych wskutek wystąpienia pandemii), ale wpłynęła na powszechne zagrożenie i dezorganizację życia gospodarczego i społecznego na całym świecie, spowodowała, że Spółka dominująca postanowiła – w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów) – o zawieszeniu realizacji części swoich aktywności społecznych w 2020 roku i w okresach późniejszych.

Rok 2021 był rokiem powolnego, aczkolwiek systematycznego odbudowywania i przywracania zaufania potencjalnych turystów do zorganizowanych wyjazdów wakacyjnych. Na początku 2022 roku na świecie pojawiły się, mimo wystąpienia wzmoczonych zachorowań na COVID-19 w ramach zakażeń wariantem wirusa „omikron”, pierwsze pozytywne i optymistyczne tendencje dotyczące obszaru gospodarki i aktywności człowieka związanych z szeroko rozumianą turystyką; ponadto na początku 2022 roku miały miejsce postępujące procesy znoszenie restrykcji, ograniczeń i protokołów sanitarnych w wielu krajach destynacji turystycznych po szczycie piątej fali pandemii. W ślad za postępującym łagodzeniem przepisów dotyczących przyjazdów międzynarodowych przez co raz większą liczbę krajów – destynacji turystycznych, również światowe organizacje, tj. Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO) i Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), rozpoczynając współpracę nad odbudowywaniem zaufania na rzecz uzdrowienia sektora turystycznego wezwały do złagodzenia lub zniesienia zakazów w podróżowaniu (nieskuteczność ogólnych ograniczeń w kontrolowaniu przenoszenia wirusów, przy jednoczesnym negatywnym ich wpływie na działalność gospodarczą, relacje społeczne i rozwojowe). Według Komitetu Nadzwyczajnego ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych WHO (IHR) dotyczących COVID-19, wszystkie środki stosowane wobec osób podróżujących z zagranicy powinny być oparte na „ocenie ryzyka - w tym na badaniach, izolacji i szczepieniach”, a ciężar finansowy takich środków nie powinien

spoczywać na samych podróżnych⁴¹. Powrót do ścieżki rozwoju Spółki dominującej i prowadzonych w ramach Grupy działalności do poziomu sprzed pandemii koronawirusa (wskutek złagodzenia ograniczeń w podróżowaniu powodujących normalizację podróży) pozwoliło na nowo myśleć o zintensyfikowaniu działań prowadzonych przez Grupę w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu. Niestety mająca miejsce od dnia 24.02.2022 r. nieuzasadniona agresja militarna Federacji Rosyjskiej w Ukrainie powoduje konieczność podjęcia przez Grupę rozsądnych decyzji w tym zakresie i przekierowania ewentualnych działań społecznych na aktywności związane z zapobieganiem skutkom tego konfliktu. Jeszcze w lutym 2022 roku pojawiły się w Spółce dominującej pierwsze aktywności z tym związane (oddolne aktywne uczestnictwo pracowników Grupy w szeregu akcji pomocowych na rzecz Ukrainy; wprowadzenie przez Spółkę dominującą możliwości wzięcia przez pracowników na realizację tego rodzaju działań dodatkowego płatnego dnia wolnego od pracy; organizacja darmowych przelotów dla obywateli narodowości ukraińskiej przebywających w destynacjach obsługiwanych przez Spółkę dominującą; sfinansowanie na prośbę służb konsularnych Ukrainy przelotu do Polski liniami rejsowymi dla dużej grupy obywateli Ukrainy przebywających w Kenii; sfinansowanie w porozumieniu z Urzędem Miasta Łodzi usługi busów i autokarów wykonujących rejsy dla Rainbow darmowej dla obywateli Ukrainy, chcących po ucieczce z Ukrainy dołączyć do swoich krewnych i transportem z Polski do miast europejskich; zbiórka środków na pomoc dla Ukrainy, w ramach wsparcia [Polskiej Misji Medycznej \(pmm.org.pl\)](http://pmm.org.pl), tj. organizacji prowadzonej przez lekarzy, koncentrującej się na sprawach medycznych, za zebrane pieniądze kupującej leki i sprzęt ratunkowo-opatrunkowy.

Działania Rainbow wpisały się w szeroką akcję pomocy na rzecz Ukrainy i uchodźców wojennych, organizowanej i udzielanej przez uczestników i członków szeroko rozumianej branży turystycznej, tj. przewoźników, hotelarzy, biur podróży, przewodników, pilotów, restauratorów, animatorów, samorządy terytorialne, organizacje i izby turystyczne, dzięki którym tysiące osób zostało przewiezionych z nad granicy polsko-ukraińskiej, zorganizowano tysiące miejsc noclegowych dla tych osób, zebrano tony ubrań, lekarstwa, materiały wszelkiej potrzeby⁴².

Niezależnie od zorganizowanej przez Centralę Rainbow w 2022 roku pomocy dla uchodźców z Ukrainy, w ramach zorganizowanych przez pracowników Rainbow oddolnych inicjatyw przeprowadzono też m.in. następujące akcje pomocowe:

- organizacja zbiórki darów (stoły, krzesła, łóżka, materace, ubrania dla dzieci, pościel, ręczniki, środki higieniczne, leki) dla ok. 200 dzieci z domu dziecka na Ukrainie,
- zbiórka darów dla konkretnej rodziny z Ukrainy, poszukiwania roweru dla uchodźcy z Ukrainy,
- zbiórka nowej bielizny osobistej i kapci dla osób z Ukrainy, które zatrzymywały się w Łodzi jako punkcie „przesiadkowym”,
- organizacja i promocja miejsc zbierania darów dla uchodźców z Ukrainy (Caritas w Łodzi, Centrum Wsparcia Terapeutycznego „Świetlica Podwórkowa” w Łodzi, Kamienica 56 Stowarzyszenie w Łodzi),
- zbiórka darów wśród pracowników Spółki na rzecz uchodźców z Ukrainy, dla których poszczególni pracownicy organizowali i użyczali miejsca pobytu,
- rozpropagowanie i przeprowadzenie w Rainbow wraz z Fundacją Koper Pomaga (<https://koperpomaga.org>) wsparcia i pomocy humanitarnej dla osób z Ukrainy w AKCJI PAKIET PRZETRWANIA – PAKIET DLA CYWILA! Akcja polegała na zbiórce i wpłatach środków finansowych, m.in. przez pracowników i współpracowników Rainbow, na zakup cegiełek z przeznaczeniem na zorganizowanie paczek dla potrzebujących z Ukrainy (za każde wpłacone 40 zł na jedną paczkę, Rainbow finansował kolejne 3 paczki żywnościowe); wpłaty realizowane były za pomocą organizacji SiećPomaga: <https://www.siecpomaga.pl/rainbowpomaga>; za zebrane fundusze zakupiona została żywność długoterminowa, a każda z paczek miała składać się z: 1kg ryżu, 1kg kaszy, 2 konserw mięsnych, 2 konserw rybnych, 1kg makaronu, soli i herbaty. Wolontariusze Fundacji Koper Pomaga zobowiązali się zawieźć ponad 1000 paczek żywnościowych w drugiej połowie sierpnia 2022 r. do obwodu charkowskiego i donieckiego, do wiosek położonych ówczesznie przy samej linii frontu takich jak Toreck czy Barwienkowo, gdzie prawie nie docierała inna pomoc humanitarna,
- kontynuacja w lutym 2023 roku organizowanych „oddolnie” przez pracowników Rainbow wewnętrznych akcji pomocowych dla potrzebujących w Ukrainie; zbiórka, m.in. w związku z przerwami w dostawach energii elektrycznej w Ukrainie, power-

⁴¹ Źródło: „Wspólne stanowisko UNWTO i WHO w sprawie ograniczeń podróży”; serwis internetowy tur-info.pl; 24.02.2022 r.; <http://www.tur-info.pl/a/57184,,swiatowa-organizacja-zdrowia-swiatowa.html>

⁴² Źródło: „Cała branża turystyczna pomaga Ukrainie”; serwis internetowy waszaturystyka.pl; 28.02.2022 r.; <https://www.waszaturystyka.pl/cała-branża-turystyczna-pomaga-ukrainie/>

banków, świec, latarek, jedzenia w puszkach, odzieży termicznej, spiworów, lekarstw (środków przeciwbólowych), generatorów prądu (zbiórka pieniędzy).

Dobre sąsiedztwo: zaangażowanie w regionie Łodzi

Jako firma zlokalizowana w Łodzi, a zarazem największy pracodawca branży turystycznej w regionie Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours chce być postrzegana jako dobry sąsiad. Grupa dąży, głównie poprzez działania Spółki dominującej, do stałej współpracy z wybranymi lokalnymi organizacjami pozarządowymi na zasadach partnerskich. Działania te opierają się na wsparciu finansowym, realizacji konkretnych potrzeb wytypowanych podmiotów, a także na zaangażowaniu na zasadach wolontariatu pracowników, aby wykorzystując swoje umiejętności, mogli spożytkować je w słusznym, wybranym przez siebie celu. Grupa chce tym samym stworzyć trwałe relacje z partnerami społecznymi i budować programy oparte na kompetencjach pracowników zatrudnionych w Grupie. Równocześnie Grupa jest otwarta na oddolne działania i inicjatywy pracowników, wspiera ich i umożliwia zaangażowanie pozostałych osób z firmy w akcje, takie jak: prezenty gwiazdkowe czy na Dzień Dziecka, wsparcie potrzebujących i zwierząt. Ze względu na specyfikę i oddolny charakter tych projektów są one każdorazowo indywidualnie rozpatrywane.

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2, która rozpoczęła się w 2020 roku i w toku kolejnych fala zakażeń miała swoje negatywne skutki, również w kolejnych latach niestety zmusiła Spółkę dominującą do podjęcia decyzji o tymczasowym zawieszeniu realizacji części aktywności i zahamowaniu procesu rozszerzenia i ugruntowywania swojego zaangażowania społecznego w rejonie Łodzi i okolic. Duża wartościowo część aktywności została w 2022 roku skupiona i przekierowana na pomoc i wsparcie dla uchodźców z Ukrainy.

W latach poprzednich, tj. przed rokiem sprawozdawczym 2022, a także w roku 2022 w odniesieniu do części z niżej wymienionych, Grupa na stałe współpracowała z następującymi Fundacjami i w ramach następujących przedsięwzięć:

- Fundacja Gajusz z siedzibą w Łodzi

W roku 2018 Spółka dominująca rozpoczęła, kontynuowaną w latach kolejnych, współpracę z łódzką Fundacją Gajusz, która od 1998 roku pomaga dzieciom z oddziałów onkologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 4 im. Marii Konopnickiej w Łodzi, a także prowadzi trzy hospicja dla dzieci: domowe – aby chore dzieci mogły pozostać w domu z rodziną, zamiast w szpitalu, stacjonarne – mieszkają w nim chore dzieci, które z różnych powodów nie mogą być pod opieką rodziców oraz perinatalne – dla najmłodszych, nienarodzonych jeszcze dzieci, które powstało po to, żeby przygotować rodzinę na pojawienie się w domu chorego dziecka. Od 2013 roku Fundacja Gajusz pomaga również zdrowemu rodzeństwu dzieci chorych (projekt pod nazwą „Projekt Rodzeństwa”) i ma na celu wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży żyjących w cieniu swojego brata lub siostry. W latach 2018 i 2019 Spółka dominująca (Rainbow Tours S.A.) realizowała współpracę z Fundacją Gajusz w ramach „Projekt Rodzeństwa”, współfinansując kwotą 2 x 43 tys. zł pobyt wakacyjny (wraz z dojazdem) dla dzieci z „Projekt Rodzeństwa”, jak i ich opiekunów, w ramach kolonii, które zostały zorganizowane w lipcu 2019 roku w Kątach Rybackich, a w 2018 roku w Ośrodku Wypoczynkowym „Zacisze Bis”, znajdującym się nad Jeziorem Zdwojskim w miejscowości Łąck.

Z uwagi na mocno dotykające branżę turystyczną skutki pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku, ale także z uwagi na obostrzenia związane z organizacją wyjazdów, Rainbow nie wspomógł finansowo Fundacji Gajusz w tym czasie. Odbudowując swoją działalność w 2021 roku Grupa (przez Spółkę dominującą) wspomogła finansowo wyjazd dzieci, rodzeństwo podopiecznych Fundacji Gajusz w roku 2021. Z uwagi na dotykające branżę turystyczną jeszcze w 2021 roku problemy związane ze skutkami pandemii wspomogliśmy ograniczoną kwotą w wysokości 20 tys. zł wyjazd 40 dzieci w wieku od 6 do 17 lat, podopiecznych programu „Projekt Rodzeństwa” na kolonie w okresie 23-30.07.2021 r. w miejscowości Malutkie k/Radomska (ośrodek Malutkie Resort). Motywem przewodnim wyjazdu były kulinaria, odbył się kolonijny konkurs „Master Chef”, ozdabianie fartuszków oraz przedstawienie „Na straganie”. Podczas mającej miejsce w dniu 08.04.2021 r. gali pn. „Wieczór Przyjaciół Gajusza” (w roku 2021 odbytej głównie za pośrednictwem połączenia internetowego; wydarzenie transmitowane ze Studia Teatr w Sękocinie Nowym) Rainbow Tours S.A. otrzymała od Fundacji Gajusz Statuetkę Flaminga, jako nagrodę dla jednej z uhonorowanych w 2021 roku sześciu firm, które w ostatnich latach wsparły Fundację w sposób szczególny.

W związku z przekierowaniem w 2022 roku strumienia środków pomocowych na wspomaganie inicjatyw służących uchodźcom z Ukrainy Grupa Rainbow Tours w 2022 roku nie wspomagała finansowo Fundacji Gajusz, ale jesteśmy otwarci na pomaganie w kolejnych okresach. Niezmiennie od wielu lat promujemy Fundację Gajusz poprzez umieszczanie wzmianek i opisów działalności Fundacji w naszych katalogach z ofertą wyjazdową.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://gajusz.org.pl/>

- Fundacja Happy Kids z siedzibą w Łodzi

Rok 2018 to rok rozpoczęcia współpracy z łódzką Fundacją Happy Kids, a w kolejnych latach współpraca była kontynuowana i rozszerzana. Fundacja Happy Kids jest organizacją działającą na rzecz dzieci od 2001 roku, posiadającą status OPP od 2004 roku. Fundacja Happy Kids od kilkunastu lat otacza opieką osierocone dzieci, które nie mogą się wychowywać w domach biologicznych rodziców. Tworzy dla nich Rodzinne Domy Dziecka – jest ich już 17 w całej Polsce, w których przebywa maksymalnie po 8 dzieci, aktywnie wspiera rodzicielstwo zastępcze i instytucje publiczne w procesie deinstytucjonalizacji opieki zastępczej. Fundacja organizuje też szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych. Pod opieką Fundacji w trybie stałym jest łącznie 138 dzieci (w

tym 17 niepełnosprawnych), przebywających w Domach położonych w różnych powiatach. Siedziba Fundacji i centrum jej działania skoncentrowane są w Łodzi. Przenosząc wypracowane w Łodzi metody działania na grunt innych samorządów, od wielu lat Fundacja buduje pozytywny wizerunek nowoczesnej organizacji. Podopieczni Fundacji to dzieci i młodzież w wieku od kilku tygodniowych niemowląt do 25-go roku życia, przy czym Ci drudzy aktywnie wspierani są przez Fundację w procesie usamodzielnienia, zarówno merytorycznie jak i przedmiotowo. Fundacja pracuje również nad udostępnianiem usamodzielniającym się wychowankom mieszkań przygotowawczych, w których mogą się uczyć w pełni samodzielnego życia. W 2018 roku Fundacja Happy Kids została jednym z trzech pełnoprawnych przedstawicieli Eurochild na Polskę – organizacji, która w 34 krajach zajmuje się prawami dzieci i młodzieży, dla której społeczeństwo, w którym dzieci i młodzież dorastają szczęśliwi, zdrowi, pewni siebie i szanowani jako jednostki same w sobie, jest główną misją i motorem działań.

Po rozpoczęciu współpracy w 2018 roku, następnie w 2019 roku Spółka dominująca w Grupie (Rainbow Tours S.A.) po raz kolejny wsparła wakacyjną akcją „Happy Bus” (wakacyjny projekt, którego celem jest zorganizowanie dzieciom mieszkającym na wsi, które nie mają możliwości wyjechać na wakacje, opieki połączonej z zabawą; wykorzystywane są w tym celu autobusy pełniące funkcję objazdowych placów zabaw: przegubowy Ikarus oraz angielski piętus), w tym asygnując część środków na remont i adaptację autobusu. Zaangażowaliśmy się również w zapewnienie cyklu szkoleń dla animatorów i wolontariuszy Fundacji oraz przeprowadziliśmy wśród pracowników Rainbow zbiórki rzeczowe dla podopiecznych Fundacji (w ramach akcji „Drugie życie klocków lego”). W maju 2019 roku wszystkie Mamy, na co dzień opiekujące się podopiecznymi Fundacji, mogły dzięki pomocy Rainbow pojechać na tygodniowy wypoczynek na Kretę. Z myślą o wsparciu edukacji dzieci z Rodzinnych Domów Dziecka i spełnieniu ich marzeń o zagranicznych wakacjach, Rainbow Tours S.A. ufundowała w 2019 roku nagrodę główną w zorganizowanym przez Fundację konkursie „Ekstra Klasa Rodzinnych Domów Happy Kids”. Nagrodą za pierwsze miejsce w konkursie był tygodniowy wyjazd na Cypr dla wszystkich podopiecznych zwycięskiego Domu wraz z ich opiekunami. W ramach konkursu podopieczni wszystkich Rodzinnych Domów Dziecka w ciągu całego roku szkolnego zbierali punkty w różnych kategoriach w tym za wyniki w nauce, organizację pracy, własną inicjatywę czy kreatywność. Zwycięskim Domem został Rodzinny Dom Dziecka Happy Kids w Wałbrzychu, a dzieci ze zwycięskiego Domu wraz ze swoimi opiekunami, pojechali we wrześniu 2019 roku na wymarzone zagraniczne wakacje na Cypr. Animatorzy z Akademii Rainbow wsparli też imprezę wigilijną organizowaną przez Fundację w grudniu 2019 roku dla wszystkich wychowanków, rodziców zastępczych oraz przyjaciół Fundacji. W kolejnych latach planujemy kontynuację współpracy z Fundacją, w tym w ramach nowych projektów.

Na kolejne lata, począwszy od roku 2020 Spółka dominująca planowała i uzgadniała z Fundacją Happy Kids wsparcie realizacji m.in. następujących projektów: konkurs „EkstraKlasa Rodzinnych Domów Happy Kids”, wyjazd dla Mam z Domów Happy Kids, School Bus - akcja promocyjna w Polsce realizowana w ramach projektu pod roboczą nazwą „Amerykańska Przygoda z Happy Kids i Rainbow”, szkolenie animatorów wolontariuszy Happy Kids. Niestety realizacja tych planów została zatrzymana lub ograniczona w roku 2020 i 2021 z powodu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

W związku z przekierowaniem w 2022 roku strumienia środków pomocowych na wspomaganie inicjatyw służących uchodźcom z Ukrainy Grupa Rainbow Tours w 2022 roku wsparła finansowo Fundację Happy Kids w pomocy ukraińskim dzieciom; wzięliśmy udział w realizowanym przez Fundację projekcie ewakuacji osamotnionych i pokrzywdzonych dzieci z ukraińskich domów dziecka, prowadzonej w ścisłej współpracy z Departamentem Ochrony Praw Dziecka i Adopcji Ministerstwa Polityki Społecznej Ukrainy oraz Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej Rzeczypospolitej Polskiej. Fundacja koordynowała relokację dzieci na terenie całego kraju w porozumieniu z jednostkami samorządu terytorialnego. Proces ewakuacji tysięcy ukraińskich dzieci z domów dziecka i pieczy przez Fundację polega na: (-) zlokalizowaniu na terenie Ukrainy domów dziecka, rodzin zastępczych czy innych form sprawowania pieczy, które wymagają natychmiastowej ewakuacji z obszarów wojny, (-) pomocy przy dotarciu do granicy ukraińsko-polskiej, (-) sprawnym przejęciu ewakuowanych dzieci z punktów recepcyjnych na przejściach granicznych, a następnie na: (-) pozyskaniu miejsc umożliwiających przynajmniej średniookresowy pobyt, (-) współpracy z samorządami lokalnymi w zakresie pieczy nad ofiarami wojny, (-) zorganizowaniu transportu na terenie całego kraju, (-) bieżącym monitorowaniu sytuacji dzieci w nowych miejscach poprzez utrzymywanie relacji z organizatorami placówek i wsparcie ich działań w minimalizowaniu skutków odczuwanej przez dzieci traumy, (-) zapewnieniu niezbędnej pomocy psychologicznej, medycznej, prawnej i in., (-) sprostaniu materialnym potrzebom podopiecznych. Darowizny pozyskane w projekcie były przeznaczane na potrzeby transportu, żywienia, środków czystości, ubrań, jak i specjalistyczne leczenie medyczne, terapię psychologiczną i opiekę prawną.

W 2022 roku Grupa na zlecenie Fundacji Happy Kids w przedmiotowym projekcie wsparła finansowo transfery ukraińskich dzieci kwotą 41.742,11 zł.

Ponadto, wiosną 2022 roku po raz kolejny, śladem lat poprzednich, zorganizowaliśmy dla 16 Mam z Rodzinnych Domów Dziecka, którymi opiekuje się Fundacja Happy Kids, wyjazd na Kretę. Jesienią 2022 roku zorganizowaliśmy natomiast dla 14 osób (zwycięstwo w corocznym konkursie na najlepszy Rodzinny Dom Dziecka, podopiecznych Fundacji Happy Kids w konkursie „EkstraKlasa Rodzinnych Domów Happy Kids”) wyjazd do Kalabrii we Włoszech.

Adres strony internetowej fundacji to: <http://www.happykids.org.pl/>

- Fundacja Integracja JP II z siedzibą w Łodzi

Misją Fundacji Integracja JP II jest walka z wykluczeniem społecznym i próba likwidowania przyczyn jego powstawania. Fundacja zajmuje się pomocą dzieciom z niepełnosprawnościami oraz dzieciom pochodzącym z najuboższych rodzin, prowadzi Centrum wsparcia Dziennego (świetlicę środowiskową) „TRATWA”, organizuje coroczne koncerty charytatywne w Teatrze Wielkim w Łodzi,

z których dochód jest przekazywany na cele statutowe Fundacji, m.in. na organizację corocznych spotkań integracyjnych z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek w Atlas Arena w Łodzi dla 5000 dzieci z niepełnosprawnościami i najuboższych z woj. łódzkiego oraz aglomeracji łódzkiej. Fundacja Integracja JP II organizuje kolonie letnie dla dzieci z niepełnosprawnościami: niesłyszących i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących oraz dzieci pochodzących z najuboższych rodzin., wspomaga istniejące od 2012 r. na terenie Parafii św. Anny Przedszkole Świętej Anny. Dodatkowo Fundacja brała czynny udział w budowie parafialnego żłobka Montessori dla 50 dzieci, który działa od lipca 2020 r. Organizuje także pomoc dla osób najuboższych oraz pomagamy osobom bezrobotnym.

Realizując się na polu zaangażowania społecznego Spółka dominująca w 2022 roku wsparła Fundację Integracja JP II w Łodzi darowizną w łącznej kwocie 15 tys. zł (w poprzednich okresach Spółka dominująca wsparła parafię darowizną z przeznaczeniem na budowę żłobka parafialnego dla 50 dzieci, co wychodziło naprzeciw społecznym potrzebom w zakresie dostępności miejsc w żłobkach na terenie miasta Łodzi).

Adres strony internetowej fundacji to: <https://integracijp2.org/index.php>

Inne lokalne (łódzkie) Fundacje i przedsięwzięcia, w których w okresach wcześniejszych zaangażowana była Grupa to:

- Społeczny Komitet Budowy Pomnika Kpt. Stefana Pogonowskiego, działający na rzecz budowy w Łodzi pomnika kpt. Stefana Pogonowskiego, łódzianina, jednego z bohaterów wojny 1920 roku – w 2020 rok Rainbow Tours S.A. wsparła komitet darowizną pieniężną w kwocie 5 tys. zł;

Adres strony internetowej Komitetu: <http://www.kapitan-pogonowski.pl/>

- Fundacja JiM z siedzibą w Łodzi – w 2020 roku Spółka dominująca rozpoczęła współpracę z łódzką Fundacją JiM („Jaś i Małgosia”), istniejącą od 2002 roku, której misją jest tworzenie lepszego świata dla osób z autyzmem; świata, w którym każda osoba z autyzmem może realizować swój potencjał. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) autyzm występuje u 1 na 100 dzieci, co oznacza, że w Polsce żyje 400.000 osób z autyzmem, a spektrum nie dotyczy jednak tylko tej określonej liczby, ale również rodziców, rodzeństwa czy opiekunów tych osób, co powoduje, że grupa osób dotkniętych autyzmem wynosi około 3 mln osób. Fundacja JiM działa w celu poprawy jakości życia osób z autyzmem i ich bliskich, a to poprzez: (i) zwiększanie dostępu do diagnozy i terapii (prowadzenie szkoleń stacjonarnych oraz online na temat autyzmu, prowadzenie ośrodków: „Klub JiM” zrzeszający opiekunów osób z autyzmem oraz dorosłe osoby z autyzmem, klinikę JiM, przedszkole JiM i szkoły JiM), (ii) budowanie akceptacji dla osób z autyzmem (program edukacyjny i kampania społeczna Polska na Niebiesko, której finał corocznie przypada 2 kwietnia – w Światowy Dzień Świadomości Autyzmu), (iii) wsparcie osób dorosłych ze spektrum autyzmu. W 2020 roku Rainbow Tours S.A. wsparła Fundację JiM kwotą 20 tys. zł.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://jim.org/>

W związku ze skupieniem w 2022 roku działań Grupy z zakresu zaangażowania społecznego na wspomaganiu inicjatyw służących uchodźcom z Ukrainy Grupa Rainbow Tours w 2022 roku wsparła finansowo następujące inicjatywy:

- Fundacja Koper Pomaga z siedzibą w Łodzi

Fundacja Koper Pomaga jest organizacją pozarządową, której celem jest niesienie pomocy humanitarnej i adaptacyjnej w Polsce, a także za granicą. Fundacja powstała w 2022 roku i prowadzi systematyczne zbiórki finansowe i rzeczowe na rzecz pomocy mieszkańcom Ukrainy oraz osobom w kryzysie uchodźczym, zbiera żywność, środki higieniczne, środki czystości, artykuły dla dzieci i osób starszych, które bezpośrednio przekazujemy osobom potrzebującym; zebrane środki finansowe przeznaczone są na zakup żywności, agregatów prądotwórczych, śpiworów, środków opatrunkowych i medycznych, rzeczy niezbędnych do wyposażenia schronów przeciwrajetowych.

W 2022 roku rozpropagowaliśmy w Rainbow projekt zbiórki środków na wsparcie i pomoc humanitarną dla osób z Ukrainy w AKCJI PAKIET PRZETRWANIA – PAKIET DLA CYWILA! Akcja polegała na zbiórce i wpłatach środków finansowych, m.in. przez pracowników i współpracowników Rainbow, na zakup cegiełek z przeznaczeniem na zorganizowanie paczek dla potrzebujących z Ukrainy; wpłaty realizowane były za pomocą organizacji Siepomaga: <https://www.siepomaga.pl/rainbowpomaga;>

Zrealizowana w 2022 roku darowizna finansowa Spółki dominującej na rzecz realizacji projektu PAKIET PRZETRWANIA – PAKIET DLA CYWILA! (za każde wpłacone przez pracownika/współpracownika Rainbow 40 zł na jedną paczkę żywnościową, Rainbow sfinansował kolejne 3 paczki) zamknęła się kwotą 35.000 zł.

Adres strony internetowej fundacji to: <https://koperpomaga.org/>

- Polska Misja Medyczna z siedzibą w Krakowie

Polska Misja Medyczna jest polską organizacją humanitarną niosącą pomoc medyczną w najbardziej potrzebujących krajach świata. Od 1999 roku Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna pomaga ofiarom wojen, katastrof i kataklizmów. Działania PMM opierają się na pracy wolontariuszy: lekarzy, ratowników medycznych, pielęgniarzy, rehabilitantów, a także psychologów i analityków medycznych. Misją Stowarzyszenia Polska Misja Medyczna jest poprawa jakości życia poprzez prowadzenie interwencji medycznych i realizację programów humanitarnych, które budują lokalny potencjał w biednych i wymagających wsparcia

społecznościach na całym świecie. PMM otacza opieką medyczną kobiety w ciąży i małe dzieci, z lekarzami z Polski prowadzi szkolenia w szpitalach w Afryce i w Azji, a na Bliskim Wschodzie pomaga uchodźcom w obozach. PMM od 2022 roku zaangażowała się w pomoc medyczną dla szpitali w Ukrainie, wysyłając transporty z zaopatrzeniem medycznym, ratując życie ofiar wojny i pacjentów, których ewakuacja nie jest możliwa.

W 2022 roku Grupa Rainbow dokonała wpłaty środków finansowych na pomoc dla Ukrainy, w ramach wsparcia Polskiej Misji Medycznej, w kwocie 17.065 zł.

Adres strony internetowej stowarzyszenia to: <https://pmm.org.pl/>

Niezależnie od powyższych projektów Spółka dominująca w Grupie (Rainbow Tours S.A.) realizując się na polu zaangażowania społecznego wspierała finansowo inne inicjatywy lokalne. Jednym z projektów podlegających wsparciu lokalnemu w latach poprzednich (w roku 2019 i 2020 nie realizowany) był też projekt „Plaża w Manufakturze”. Spółka dominująca wspierała projekt przez 5 lat, będąc sponsorem głównym plaży. We współpracy z Centrum Handlowym Manufaktura Spółka dominująca finansowała zbudowanie i przygotowanie plaży na cały sezon, umieszczając reklamy marki Rainbow na terenie oraz zapewniając: leżaki dla odwiedzających, animatorów do zabaw dla dzieci oraz sprzęt sportowy do wypożyczenia.

Wiele z projektów każdego roku inicjowanych jest oddolnie przez pracowników Grupy, głównie Spółki dominującej, ale też w Oddziałach, np. akcja zbierania wśród pracowników Rainbow deklaracji zakupu i zakup przez pracowników prezentów dla podopiecznych wybranej organizacji społecznej, przekazanie środków ze sprzedaży używanych tabletek na wsparcie dla wybranej fundacji, konkurs wewnętrzny wśród pracowników Spółki dominującej i przekazanie wygranej na wsparcie wybranej fundacji, zbiórka środków na cele związane z wyremontowaniem szkoły w Kasa Kunda w Gambii, zbiórka darów dla Domu Dziecka dla Małych Dzieci w Łodzi, przy ul. Drużynowej; organizacja w Centrali Rainbow Tours S.A. loterii fantowej z inicjatywy i przy udziale pracowników Rainbow Tours S.A. (zbiórka dla potrzebujących dzieci, środki na zakup czterech monitorów oddechu, krzesła do karmienia, artykuły spożywcze i higieniczne oraz środki pieniężne) itp.

W roku 2022 inicjatywy pracowników Rainbow obejmowały m.in. następujące aktywności (poniżej nie podano inicjatyw związanych z pomocą na rzecz uchodźców z Ukrainy, które zaprezentowano w niniejszym sprawozdaniu powyżej):

- organizacja zbiórki i udział pracowników Centrali Rainbow w zbiórce słodczy na Dzień Dziecka („słodkie paczki”) dla dzieci z Domu Dziecka nr 4 w Łodzi,
- zbiórka wśród pracowników Spółki dominującej książek dla Klientów Rainbow w hotelach własnych sieci White Olive (w każdym hotelu White Olive wygoszparowaliśmy miejsca na hotelową biblioteczkę)
- w ramach inicjatywy związanej z organizacją i finansowaniem przez Rainbow autokarów na jednodniową wycieczkę dla prawie 150 dzieci z Ukrainy do Zoo, dodatkowa zbiórka wśród pracowników Rainbow funduszy na zakup wejściówek do Zoo w Borysewie,
- udział w akcji „PODZIEL SIĘ KOCEM”, zbiórka na rzecz Schroniska dla Zwierząt w Łodzi, kocy, dużych ręczników, prześcieradeł, poszewek i innych tekstyliów do wyszczepiania psów przebywających w budynkach, zwierząt po operacjach przebywających w szpitalu, wyłożenia klatek kotów i szczeniaków,
- organizacja i przeprowadzenie akcji pn. „Nie musisz mieć brody, żeby zostać Mikołajem! Ho-Ho-Ho Rainbow!”, w ramach której przeprowadzono zbiórkę darów na wsparcie (prezenty) świąteczne dla dzieci, podopiecznych fundacji Słonie na Balkonie (fundacja Słonie na Balkonie pomaga dzieciom z traumą, w kryzysie psychicznym, potrzebującym kompleksowej terapii i wsparcia, w tym przebywającym na oddziałach psychiatrycznych: <https://slonienabalkonie.pl/>),
- przekazanie części środków pieniężnych zebranych podczas Loterii Świątecznej do Schroniska Cztery Łapy w Żychlinie, dzięki którym schronisko opłaciło zaległe wizyty weterynaryjne dla swoich podopiecznych,
- Przekazanie części środków pieniężnych zebranych podczas Loterii Świątecznej na wsparcie finansowe podopiecznych Domu Dziecka nr. 4 w Łodzi w organizacji ferii zimowych w styczniu 2023 r. z przeznaczeniem na wizytę na lodowisku, wizytę w parku rozrywki Mandoria w Rzgowie k/Łodzi, wizytę w kinie na seansie filmowym filmu „Avatar” w technologii 4D itp.

Promowanie wyjazdów rodzinnych

Czyż jest coś piękniejszego od momentów, w których cała rodzina jest razem, może wspólnie spędzić wakacje i cieszyć się wspomnieniami? My wiemy, że tak jest, dlatego naszym priorytetem jest nieustanna praca nad „urodzinnianiem” oferty Rainbow, likwidowaniem barier, które dla rodzin mogą stanowić przeszkodę podczas wyboru oferty na wakacje. Oprócz prowadzenia w okresach wcześniejszych bardzo prorodzinnych akcji marketingowych, np. „15 Dni Dziecka”, specjalnych zniżek dla dzieci, wprowadzania coraz większej liczby hoteli i pokoi rodzinnych oraz Figloklubów, od 2019 roku Rainbow jako pierwszy duży, ogólnopolski touroperator przystąpił do programu Karta Dużej Rodziny i od 12.08.2019 r. jest strategicznym partnerem tego wyjątkowego projektu. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty m.in. instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, stacji paliw czy księgarni na terenie

całego kraju. Karta ma na celu ułatwienie dużym rodzinom dostępu do różnych dóbr, a przy tym obniżenie kosztów codziennego życia. Przysługuje ona, niezależnie od dochodu, rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Spersonalizowana Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny wielodzietnej; dostępna jest również na smartfonie jako mKDR.

Umowa współpracy została przez Rainbow Tours S.A. podpisana na czas nieokreślony i weszła w życie 12.08.2019 r. Wszyscy posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą skorzystać z 2% rabatu na całą ofertę Rainbow. Zniżka nie dotyczy ofert Last Minute i nie łączy się ze zniżką z tytułu Karty Stałego Klienta Rainbow. Uczestnictwo w programie to wielka szansa do zachęcenia dużych rodzin do skorzystania z oferty Grupy Kapitałowej Rainbow Tours, wsparcie ich i stworzenie możliwości poznania świata. Dodatkowo to wielki krok do umocnienia rodzinnego wizerunku Rainbow.

Adres strony internetowej projektu to: <https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-karte-duzej-rodziny>

Przystąpienie przez Rainbow do programu Karta Dużej Rodziny spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony klientów. W trzy miesiące od przystąpienia przez Rainbow do programu Karta Dużej Rodziny ponad 1000 Klientów skorzystało z przysługujących im zniżek przy zakupie oferty biura podróży. Udział w programie Karty Dużej Rodziny przynosi naszym klientom wymierne korzyści w postaci tańszych wakacji.

Oferta rodzinna Rainbow, w tym również na potrzeby rodzin wielodzietnych, została też bardzo mocno rozbudowana. Z myślą o rodzinnych, wymarzonych wakacjach Rainbow przygotowała począwszy od wyjazdów sezonu Lato 2020 kilkanaście nowych, dedykowanych rodzinom hoteli. W ofercie kolejnych kilkudziesięciu obiektów, zakontraktowane zostały komfortowe, przestronne pokoje rodzinne, tak by wakacje z Rainbow były pełne wygody i atrakcji, zarówno dla rodziców jak i dzieci. Dzięki wprowadzonym nowościom i zmianom, zarówno rodziny 2+1, 2+2 a także te większe znajdują w ofercie Rainbow hotele dopasowane do swoich oczekiwań i potrzeb.

Dobry pracodawca: kształcenie kadr branży turystycznej

Istotnym elementem zaangażowania społecznego Grupy jest wspieranie szkolnictwa zawodowego w Polsce w branży turystycznej, podnoszenie jakości kształcenia poprzez tworzenie klas patronackich w szkołach średnich, a także wspieranie uczniów w kierunkach zgodnych z potrzebami pracodawców. Od 2016 roku Grupa uruchamia klasy o specjalności animacja czasu wolnego w szkołach średnich w całej Polsce i obejmuje je patronatem. W każdym roku do projektu włączane

są kolejne szkoły. Uczniowie w zmodyfikowanej według naszego pomysłu formie realizują lekcje wychowania fizycznego, języków obcych, godziny wychowawcze oraz przedmioty zawodowe, co pozwala im zyskać wiedzę i umiejętności niezbędne w przyszłej pracy. Rainbow zapewnia uczniom stroje służbowe, coroczne warsztaty z trenerami Akademii Rainbow, wyjazd na kilkudniową, animacyjną „zieloną szkołę”, a także egzemplarze autorskiego podręcznika do nauki techniki animacyjnych. Współpracując z coraz większą liczbą szkół średnich, tworząc klasy patronackie, Grupa dąży również do tego, aby jak najwcześniej młodzi ludzie poznawali tajniki zawodu. Kształcąc się w takich klasach, mogą podnosić swoje kwalifikacje, a w przyszłości wyróżniać się na rynku pracy. Grupa realizuje to m.in. poprzez przekazywanie materiałów wspierających dydaktykę i umożliwianie staży. Projekt ten jest nieustannie kontynuowany. Grupa wykorzystuje umiejętności pracowników, prowadząc Akademię Rainbow, która zajmuje się współpracą z otoczeniem biznesowym, naukowym i społecznym. Akademia działa w trzech głównych obszarach, kształcąc animatorów, pilotów oraz rezydentów. Szczególnej roli nabrała po zniesieniu obowiązku posiadania przez pilotów państwowych licencji, a co za tym idzie, zniesieniu egzaminów i kursów, które umożliwiły młodym ludziom poznanie metodyki pracy. W sytuacji braku kompleksowej oferty edukacyjnej pozwalającej młodym ludziom rzetelnie przygotować się do zawodu, kursy organizowane przez Akademię taką szansę im stwarzają. Prowadząc kursy, Grupa kształci nie tylko swoich przyszłych pracowników, ale również przygotowuje rzeszę absolwentów do wejścia na rynek z unikalnymi – co najważniejsze – praktycznymi umiejętnościami i rzetelną wiedzą.

W ramach działalności Akademii można wyróżnić:

1. Organizację zawodowych kursów komercyjnych

W 2022 roku Akademia Rainbow zorganizowała kursy komercyjne, w których w okresie roku 2022 wzięło udział łącznie 583 osoby (w 2021 roku w kursach wzięło udział łącznie 461 osób), tj. kursy obejmujące tematykę animatorów czasu wolnego, pilotów wycieczek, rezydentów i szkolenie uzupełniające English for Tourism. Część z kursów została zorganizowana i przeprowadzona w formule „on-line”, tj. za pośrednictwem platformy Zoom, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem uczestników i pozwala na udział w kursie osobom, które z różnych przyczyn nie mogłyby przyjechać na szkolenie stacjonarne (w kursach w formule online w 2022 roku wzięło udział 234 osoby; w 2021 roku uczestników kursów „on-line” było 176).

W 2022 roku zorganizowaliśmy następującą liczbę edycji poszczególnych kursów (z podziałem na kursy odbyte w formule „on-line” i w formule standardowej, tj. przy bezpośrednim udziale uczestników):

- animatorów czasu wolnego (21 edycji, w tym 7 edycji odbytych w formule online),
- pilotów wycieczek (5 edycji, 3 w formule online i 2 stacjonarne),

- rezydentów (10 edycji, w tym 5 edycji odbytych w formule online).
- English for Tourism (2 edycje, w tym 2 online)

W 2021 roku zorganizowaliśmy następującą liczbę edycji poszczególnych kursów (z podziałem na kursy odbyte w formule „on-line” i w formule standardowej, tj. przy bezpośrednim udziale uczestników):

- animatorów czasu wolnego (18 edycji, w tym 8 edycji odbyte w formule „on-line”),
 - pilotów wycieczek (3 edycje, -dwie w formule 100 % online i jedna stacjonarna),
 - rezydentów (9 edycji, w tym 5 edycji odbytych w formule „on-line”).
2. Prowadzenie rekrutacji pracowników destynacyjnych oraz prowadzenie analizy jakości pracy pracowników destynacyjnych i kompleksowa opieka nad animatorami pracującymi w Figloklubach.
 3. Współpracę ze środowiskiem biznesowym, społecznym, naukowym w tym z biurami karier, szkołami średnimi i uczelniami wyższymi, w tym m.in. z:
 - Wyższą Szkołą Bankową w Poznaniu, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie (współpraca w zakresie wymiany wiedzy między uczelnią, a otoczeniem biznesowym),
 - Akademią Wychowania Fizycznego w Gdańsku (współpraca przy realizacji nauczania na kierunku Turystyka i Rekreacja),
 - Instytutem Filologii Słowiańskiej UMCS (współpraca przy rekrutowaniu pracowników posługujących się językami bałkańskimi),
 - Instytutem Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (realizacja zajęć dydaktycznych związanych z pracą w turystyce przez pracowników Akademii Rainbow.

Akademia Rainbow

Jesteśmy zespołem pasjonatów pracy w turystyce i stanowimy jednostkę szkoleniową biura podróży Rainbow. Prezentujemy urok pracy na destynacji w czasie targów i imprez branżowych, prowadzimy kursy pilotów wycieczek, rezydentów turystycznych i animatorów czasu wolnego oraz uzupełniające je szkolenia dodatkowe, nas spotkasz na rekrutacji i w czasie szkoleń wewnętrznych. Skorzystaj z naszej oferty, aby zdobyć wiedzę i umiejętności pozwalające Ci wykonywać pracę marzeń. Budzisz się rano i myślisz „czas na nową pracę”? Zacznij przygodę z Akademią!

Akademia Rainbow prowadzi rozbudowany program szkoleń wewnętrznych dla kadry destynacyjnej, tj. animatorów, pilotów i rezydentów.

Tabela 9.1. Zestawienie liczby uczestników szkoleń wewnętrznych organizowanych przez Akademię Rainbow w 2022 roku

Kurs/szkolenie w 2022 roku	liczba uczestników w roku 2022
Szkolenie Inicjacyjne Pilotów (online) - 2 x 5 dni	36
Szkolenie Inicjacyjne Rezydentów (online) - 5 x 5 dni	98
Szkolenie Inicjacyjne Animatorów (online) - 4 x 6 dni	98
Szkolenia menedżerskie - 3 x 4 dni	15
Razem liczba uczestników	247

Tabela 9.2. Zestawienie liczby uczestników szkoleń wewnętrznych organizowanych przez Akademię Rainbow w 2021 roku

Kurs/szkolenie w 2021 roku	liczba uczestników w roku 2021
Szkolenie Inicjacyjne Animatorów - 2 x 7 dni	87
Razem liczba uczestników	87

Szczególną rolę Akademia Rainbow odgrywa w obszarze wspierania szkolnictwa zawodowego w Polsce. Wśród ważnych osiągnięć w tym zakresie zrealizowanych przez Akademię Rainbow w roku 2022 (w tym kontynuacja projektów rozpoczętych w latach wcześniejszych) należy wymienić m.in.:

1. Udział pracowników Akademii Rainbow w zajęciach dydaktycznych związanych z pracą w turystyce, realizowanych w Instytucie Filologii Słowińskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. Prowadzenie grupy na portalu Facebook dla nauczycieli prowadzących zajęcia zawodowe w klasach Technikum Obsługi Turystycznej oraz cykliczne rozsyłanie newslettera opisującego aktualne działania Akademii.
3. Kontynuowanie realizacji pierwszego w Polsce projektu pn. „Klasy Patronackie”, dedykowanego klasom o specjalizacji animacja czasu wolnego, którego celem jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów szkół średnich w Polsce o profilach turystycznych oraz zwiększenie liczby przyszłych pracowników o profilu zawodowym w branży turystycznej. Podstawowym założeniem realizowanego projektu jest kwalifikowanie do niego klas (którym nadawany jest patronat Rainbow Tours) w szkołach średnich poza większymi ośrodkami miejskimi; Grupa wspiera klasy poprzez:
 - wzbogacanie programu lekcji (m.in. przedmioty zawodowe, języki obce, wychowanie fizyczne),
 - wycieczki szkoleniowe z zakresu animacji, w czasie których m. in. odbywa się wizyta studyjna w siedzibie biura,
 - darmowe warsztaty dla uczniów z klas pod patronatem Rainbow prowadzone przez trenerów Akademii na terenie szkół,
 - sponsoring, np. finansowanie nagród w konkursach branżowych oraz podręczników do nauki zawodu,
 - praktyki, staże, zatrudnienie, które odbywa się poprzez umożliwienie realizacji staży zawodowych w ramach pracy i prowadzeniem rekrutacji na terenie szkoły wśród uczniów klas trzecich,
 - wspieranie nauczycieli dzięki umożliwieniu bezpłatnego ukończenia kursów animatora, pilota i rezydenta oraz przygotowaniem do realizacji programu klasy partnerskiej.

W ramach realizacji projektu „Klasy Patronackie” trenerzy Akademii Rainbow opracowali listę efektów kształcenia dla przedmiotów: lekcje zawodowe, wychowanie fizyczne, język obcy oraz godziny wychowawcze. Są to postawy, wiedza i umiejętności, które uczniowie zdobywają w czasie realizacji podstawy programowej. Po każdym semestrze nauczyciele danego przedmiotu określają, które efekty kształcenia uczniowie osiągnęli w czasie minionego półrocza. Ponadto, trenerzy przygotowali podręcznik wspierający naukę animacji, który został wydrukowany i jest bezpłatnie przekazywany uczniom kolejnych klas pierwszych oraz nauczycielom.

Pierwsze klasy pod patronatem Rainbow powstały w roku szkolnym 2016/2017 w Regionalnej Szkole Turystycznej w Polanicy-Zdroju (w szkole tej, w 2018 roku zakończono realizację projektu unijnego wspierającego działania Akademii Rainbow, którego łączny koszt zamknął się kwotą 405 tys. zł, przy czym wartość dotacji wyniosła 185 tys. zł) oraz w Zespole Szkół nr 2 w Mragowie.

Co roku do projektu „Klas patronackich” dołączane są kolejne klasy, aby zachować jak najwyższą jakość kształcenia i wspierania nauczycieli. Na dzień 31.03.2023 r. projektem „Klas patronackich” objętych jest 36, a od września 2023 roku liczba ta według założeń powinna wzrosnąć do 37 klas, zaś łączna liczba uczniów objętych projektem to 1.033 uczniów (na dzień 31.03.2022 r. było to 1.032 uczniów).

W 2022 roku przedstawiciele Akademii Rainbow byli obecni na spotkaniach z uczniami w każdej ze szkół patronackich, w ramach których odbywały się ślubowania klas pierwszych i wręczane były „wyprawki”. W 2022 wszyscy uczniowie klas pierwszych otrzymali wydrukowany podręcznik do nauczania animacji czasu wolnego autorstwa trenerów Akademii Rainbow. W „wyprawkach” znalazły się też smycze i imienne identyfikatory.

W szkołach patronackich odbyły się dodatkowe spotkania z dyrekcjami szkół lub gronem pedagogicznym. Na spotkaniach przedstawiciele Akademii Rainbow omawiali założenia patronatu, jego cele i metody realizacji.

Na przełomie lat 2021 i 2022 we wszystkich szkołach, w których prowadzone są klasy pod patronatem Rainbow, odbyły się jednodniowe, darmowe warsztaty prowadzone przez trenerów Akademii Rainbow dla każdej z klas. Program warsztatów dostosowany był do poziomu posiadanej wiedzy i doświadczenia.

Tabela 10.1. Podsumowanie projektu „Klasy Patronackie” (stan na dzień 31.03.2023 r.)

Szkoła objęta Projektem *	Liczba lat w Projekcie	liczba klas objęta Projektem	łączna liczba uczniów objętych Projektem	liczba klas objętych Projektem (założenie - od IX.2023)
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Stalowej Woli	6	5	120	5
Zespół Szkół nr 12 im. Jana III Sobieskiego w Gorzowie Wlkp.	6	6	158	5
Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy - Zdroju	7	5	140	5
Zespołu Szkół nr 4 we Włocławku	5	4	130	4
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze	5	5	125	5
Zespół Szkół nr 2 w Żorach (od IX.2019)	4	4	120	4
Zespół Szkół nr 2 we Wronkach (od IX.2019)	4	4	120	4
Zespół Szkół nr 2 w Rumii	3	4	120	5
RAZEM:	-	37	1 033	37

* Rozwiązana została umowa z Zespołem Szkół nr 2 w Mrągowie ze względu na niewywiązywanie się szkoły z zapisów umowy.

Tabela 10.2. Podsumowanie projektu „Klasy Patronackie” (stan na dzień 31.03.2022 r.)

Szkoła objęta Projektem	Liczba lat w Projekcie	liczba klas objęta Projektem	łączna liczba uczniów objętych Projektem	liczba klas objętych Projektem (założenie - od IX.2022)
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Stalowej Woli	5	5	118	6
Zespół Szkół nr 12 im. Jana III Sobieskiego w Gorzowie Wlkp.	5	5	158	6
Zespół Szkół nr 2 w Mrągowie	6	5	105	0
Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy - Zdroju	6	5	135	6
Zespołu Szkół nr 4 we Włocławku	4	4	133	6
Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze	4	4	111	5
Zespół Szkół nr 2 w Żorach (od IX.2019)	3	3	105	4
Zespół Szkół nr 2 we Wronkach (od IX.2019)	3	3	105	4
Zespół Szkół nr 2 w Rumii	2	2	62	3
RAZEM:	-	36	1 032	40

**Pracodawca
Jutra**

We wrześniu 2019 roku Rainbow Tours S.A. otrzymała za projekt Klas Patronackich wyróżnienie sektorowej Rady ds. kompetencji w turystyce w konkursie organizowanym przez Państwową Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości „Pracodawca Jutra”. Pracodawcy ubiegający się o nagrodę w konkursie Polskiej Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości musieli wykazać, że podejmowane przez nich działania mają charakter kompleksowy, zostały przygotowane w sposób przemyślany, zaś udział w nich, faktycznie przyczynia się do zwiększenia wiedzy lub umiejętności pracowników. Zgłoszenia - w 2019 roku było to w sumie 60 inicjatyw - konkursowe zostały ocenione przez 13-osobową kapitułę, której przewodniczył wiceprezes PARP.

W ramach prowadzonej działalności Akademia Rainbow kieruje się potrzebą wsparcia i promowania podmiotów i społeczności lokalnych, co realizuje m.in. poprzez:

- wynajem sal szkoleniowych (o ile spełniają oczekiwania dotyczące standardu) w pierwszej kolejności od lokalnych organizacji pozarządowych (w Warszawie – Komenda Chorągwi Stołecznej ZHP) lub bezkosztowo od partnerów Akademii (w Poznaniu, Wrocławiu, Warszawie, Sopocie - SWPS), udostępniając darmowe miejsca na kursie uczniom/studentom wytypowanym przez szkołę/uczelnię,
- zakup materiałów szkoleniowych w podmiotach, które znajdują się w bliskim sąsiedztwie siedziby Spółki dominującej w Łodzi (np. WXMedia w Łodzi),

- zatrudnienie do prowadzenia kursów komercyjnych pracowników Rainbow, wybieranie terminów szkoleń na podstawie przekazanych przez nich terminów swojej dostępności, dostosowywanie form zatrudnienia do preferencji trenerów,
- udział w 2021 roku animatorów Rainbow w projekcie „Happy Bus” organizowanym przez Fundację Happy Kids i współfinansowanym przez Rainbow Tours S.A. (wakacyjny projekt, którego celem jest zorganizowanie dzieciom mieszkającym na wsi, które nie mają możliwości wyjechać na wakacje, opieki połączonej z zabawą).

Lepszy świat: wsparcie społeczności lokalnych

Branża turystyczna ma realne szanse oddziaływania w bardzo wielu obszarach. Dlatego realizując Cele Zrównoważonego Rozwoju, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce się angażować w działania na terenie destynacji, które odwiedzają jej turyści, starając się wpływać na pozytywne zmiany społeczne i środowiskowe. Grupa pragnie, aby działania te realnie przekładały się na podnoszenie poziomu życia lokalnych mieszkańców, zwiększanie szans dyskryminowanych społeczności lub ich członkom, ale również przyczyniały się do ochrony środowiska i zachowania piękna świata dla przyszłych pokoleń. Działania te Grupa stara się prowadzić we współpracy ze znajomymi lokalne realia i potrzeby organizacjami, wykorzystując również wiedzę i doświadczenie rezydentów, pilotów i animatorów.

Grupa dąży do tego, aby proponowane atrakcje pozwalały minimalizować negatywny wpływ na środowisko naturalne. Tworząc bądź wybierając atrakcje, w których główną rolę odgrywają zwierzęta lub lokalne społeczności (ludność rdzenna), Grupa stara się, aby ich realizacja wiązała się z zachowaniem należytego szacunku do ludzi, zwierząt i tradycji. W miarę możliwości Grupa dąży również do tego, aby tworzyć źródła dochodów dla lokalnych społeczności, nowe dziedziny usługowe, co może się przyczynić do wzrostu poziomu życia lokalnych mieszkańców oraz przysporzyć funduszy lokalnym władzom na cele związane z ochroną przyrody i promocją regionu.

Wpływ firmy na społeczności lokalne w dużej mierze wynika z zachowania turystów – klientów Grupy, stąd też Grupa chce zwiększać ich świadomość w zakresie odpowiedzialnej turystyki poprzez dostarczanie im rzetelnych, sprawdzonych informacji, praktycznych wskazówek i licznych przykładów dobrych praktyk, których wcielanie w życie daje szansę na zachowanie piękna naszej planety i trwania kultur odwiedzanych społeczności dla przyszłych pokoleń. Mając na uwadze to, że zachowania klientów są pochodną informacji i zachowania pracowników w destynacjach – kładziony jest również szczególny nacisk na odpowiednie kształcenie i uwrażliwianie pilotów i rezydentów, którzy stają się ambasadorami Grupy w pracy z klientami.

W ramach zaangażowania społecznego Grupa w latach 2012-2018 wspierała ekspedycje archeologiczne w Gruzji realizowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. W Gonio, na południe od Batumi, zespół badaczy odkrył łaźnie zbudowane i użytkowane przez rzymskie wojsko ok. 2 tysiące lat temu. Badania prowadzone są wewnątrz starożytnego fortu Apsaros wzniesionego przez Rzymian w 2. połowie I wieku n.e. Wsparcie ze strony Grupy Kapitałowej Rainbow Tours obejmowało we wskazanych latach: organizację na preferencyjnych warunkach przelotów na trasie Warszawa - Batumi - Warszawa dla członków

ekspedycji, ufundowanie tablicy z aktualnymi rezultatami badań i logami instytucji organizujących badania, sfinansowanie zakupu koszułek polo dla uczestników prac archeologicznych z logo organizatorów i Rainbow.

W zakresie działań mających na celu wsparcie społeczności lokalnych na obszarach leżących w destynacjach, na których działa Grupa, w kwietniu 2018 roku Grupa rozpoczęła długookresowy z założenia projekt realizowany przez Spółkę dominującą we współpracy z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka. Fundacja imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka jest pozarządową organizacją non profit, walczącą z biedą panującą w Kenii. Jej główny projekt to Maili Tatu To Tu, wspierający szkołę podstawową w jednej z kenijskich wiosek. Fundacja zapewnia wyżywienie dzieciom, zbiera środki na pokrycie ich edukacji i opiekę medyczną.

Adres strony internetowej Fundacji i projektu Maili Tatu To Tu to: <https://mailitatotutu.com/pl/>

Adres konta facebook Fundacji: <https://www.facebook.com/newhopeafricapawelhuk/>

Wraz z Rainbow Tours S.A. Fundacja podjęła wspólną, obliczoną na kilka lat, inicjatywę budowy przedszkola i nowej szkoły w Kenii, w miejscowości Diani. Projekt dotyczy zakupu ziemi w Kenii, wioska Mbavu położonej w sąsiedztwie miejscowości Diani i budowy na niej szkoły wraz z zapleczem sanitarno-bytowym, a celem działań realizowanych w ramach projektu jest zapewnienie edukacji i wyżywienia dla dzieci z okolic Diani w Kenii. Całkowity koszt projektu na lata 2018-2026 został zaplanowany w łącznej kwocie 759.600 zł, przy czym w pierwszym roku (2018) Rainbow Tours S.A. wyasygnowała na rzecz Fundacji kwotę w wysokości 199.600 zł, z przeznaczeniem na realizację pierwszej, głównej fazy projektu, obejmującej m.in.: zakup działki pod budowę szkoły, budowę toalet i kuchni i pokoju nauczycielskiego, budowę trzech klas wraz z wykończeniem i wyposażeniem w ławki i krzesła, koszty administrowania szkoły. W kolejnych latach, począwszy od 2019 roku, Rainbow Tours S.A. zobowiązała się, w miarę postępu realizacji poprzednich etapów prac, do finansowania budowy kolejnych klas w szkole i kosztów administrowania szkoły. Z uwagi na trudności w realizacji projektu wstrzymano realizację płatności raty wsparcia przewidzianej na rok 2019 (kwota 70.000 zł). W ramach projektu, do końca 2019 roku dokonano zakupu działki pod budowę szkoły oraz przeprowadzono wszelkie prace przygotowawcze, w tym związane z wykonaniem planu architektonicznego oraz uzyskaniem wszelkich pozwoleń na wykonanie robót budowlanych wszystkich etapów inwestycji. W marcu 2020 roku rozpoczęły się pierwsze prace budowlane (przygotowawcze) na działce. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, a także z uwagi na obiektywne przeszkody (obostrzenia, trudności w realizacji prac na miejscu w Kenii), Grupa podjęła decyzję o tymczasowym ograniczeniu i wstrzymaniu od 2020 roku realizacji działań prowadzonych w przedmiotowym zakresie. Pierwotny (ustalany przed wystąpieniem okoliczności zewnętrznych wpływających na realizację prac) harmonogram i budżet projektu przewidywał w 2018 roku i przewiduje w latach kolejnych kwoty zaangażowania finansowego w przedmiotowy projekt ze strony Rainbow Tours S.A. wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 11. Harmonogram i budżet projektu realizowanego we współpracy z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kwota zaplanowanego zaangażowania [w zł]	199.600 *	70.000 **	70.000 ***	70.000 ***	70.000 ***	70.000	70.000	70.000	70.000
RAZEM CAŁKOWITY KOSZT PROJEKTU [W ZŁ]									759.600

* Zrealizowano w 2018 roku ** Z uwagi na trudności w realizacji projektu wstrzymano realizację płatności raty wsparcia przewidzianej na rok 2019 *** Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, a także z uwagi na obiektywne przeszkody (obostrzenia, trudności w realizacji prac na miejscu w Kenii), Grupa podjęła decyzję o tymczasowym ograniczeniu i wstrzymaniu od 2020 roku realizacji działań prowadzonych w przedmiotowym zakresie

Rozpoczęcie współpracy z Fundacją imienia Pawła Huka „New Hope”, Afryka, zaowocowało oddolnymi inicjatywami ze strony pracowników Rainbow Tours S.A. zbiórki darów rzeczowych dla dzieci kenijskich i ich transportu (we współpracy z przewoźnikiem czarterowym, z którym współpracuje Rainbow, tj. z Enter Air). W 2018 roku udało się zebrać i przetransportować do Keni ponad 200 kg darów (pomoce szkolne, zabawki i jedzenie o długim terminie przydatności do spożycia). W 2019 roku było to 260 kg darów. W lutym 2020 roku Grupa włączyła się również w pomoc w dostarczeniu do Kenii darów dla dzieci z kenijskich szkół i przedszkoli (dary zostały zebrane z inicjatywy polskich dzieci w wieku szkolnym, a polskie dzieci przekazując piórniki, kredki, farby, plecaki, zeszyty, flamastry itd., wsparły swoich kenijskich rówieśników); w 23 paczkach, w dostarczeniu których wzięła udział Spółka dominująca, znalazło się około 400 kg darów.

2.3.2. Zagadnienia pracownicze

PODSTAWY POLITYKI PRACOWNICZEJ

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours buduje swoją pozycję renomowanego i stabilnego touroperatora w oparciu o skuteczność i profesjonalnie zarządzany oraz zmotywowany zespół. Pracownicy są podstawą sukcesów firmy, gwarantem jej dalszego rozwoju, a przede wszystkim zadowolenia klientów. Grupa posiada spisana (wprowadzoną w 2017 roku) politykę pracowniczą, która stanowi sformalizowane wartości i idee, które legły u podstaw jej powstania. Jest wyrazem filozofii i zasad, którymi Grupa chce się kierować w kształtowaniu relacji z własnymi pracownikami. Służy skutecznemu zarządzaniu i dobrej komunikacji w Grupie, a składają się na nią m.in. regulaminy, wytyczne, instrukcje i komunikaty.

Na koniec 2022 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnione na podstawie umowy o pracę były 672 osoby, na podstawie umowy zlecenia – 64 osoby, co w związku z uruchamianymi już od 2021 roku procesami stopniowego odbudowywania po okresie pandemii COVID-19 branży turystyki zorganizowanej, w tym działalności Grupy, oznacza wzrost liczby zatrudnionych w stosunku do danych na koniec 2021 r., kiedy to na dzień 31.12.2021 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 619 osób, na podstawie umowy zlecenia – 50 osób. W warunkach „normalnego”, tj. przed-pandemicznego roku 2019, na dzień 31.12.2019 r. w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 655 osób, na podstawie umowy zlecenia – 45 osób. Na koniec 2020 roku w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 547 osób, na podstawie umowy zlecenia – 20 osób.

Na przestrzeni ostatnich lata kobiety stanowiły i stanowią zdecydowaną większość osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia (3/4 ogółu zatrudnionych). Na dzień 31.12.2022 r. kobiety stanowiły 76,77% wszystkich osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia. Na dzień 31.12.2021 r. kobiety stanowiły 75,93% całej załogi pracowniczej, na dzień 31.12.2020 r. - 80,42% zatrudnionych, zaś na dzień 31.12.2019 r. było to 78,43% kadry pracowniczej.

Tabela 12.1. Całkowita liczba pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na koniec 2022 roku

	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Umowa o pracę	529	143	672
Oddziały	318	54	372
Centrala	174	73	247
Piloci	37	12	49
Zarząd	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-
Umowa zlecenie	36	28	64
Oddziały	7	1	8
Centrala	12	21	33
Piloci	14	4	18
Zarząd	-	-	-
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	3	2	5

Tabela 12.2. Całkowita liczba pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na koniec 2021 roku

	Kobiety	Mężczyźni	Suma
Umowa o pracę	488	131	619
Oddziały	321	43	364
Centrala	144	72	216
Piloci	23	12	35
Zarząd	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-
Umowa zlecenie	20	30	50
Oddziały	4	1	5
Centrala	6	14	20
Piloci	6	2	8
Zarząd	1	10	11
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	3	3	6

Tabela 13. Całkowita liczba zatrudnionych w podziale na płeć oraz na pracowników i pracowników nadzorowanych na ostatni dzień roku 2022, 2021, 2020 i 2019

2022	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	122	26	148	82,43%	17,57%
Pozostali	407	117	524	77,67%	22,33%
2021	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	124	30	154	80,52%	19,48%
Pozostali	364	101	465	78,28%	21,72%
2020	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	134	33	167	80,24%	19,76%
Pozostali	314	65	379	82,85%	17,15%
2019	Kobiety	Mężczyźni	Suma	Udział kobiet %	Udział mężczyzn %
Kadra kierownicza	146	33	179	81,56%	18,44%
Pozostali	382	94	476	80,25%	19,75%

Wykres 2. Całkowita liczba pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony na 31.12.2022 r.

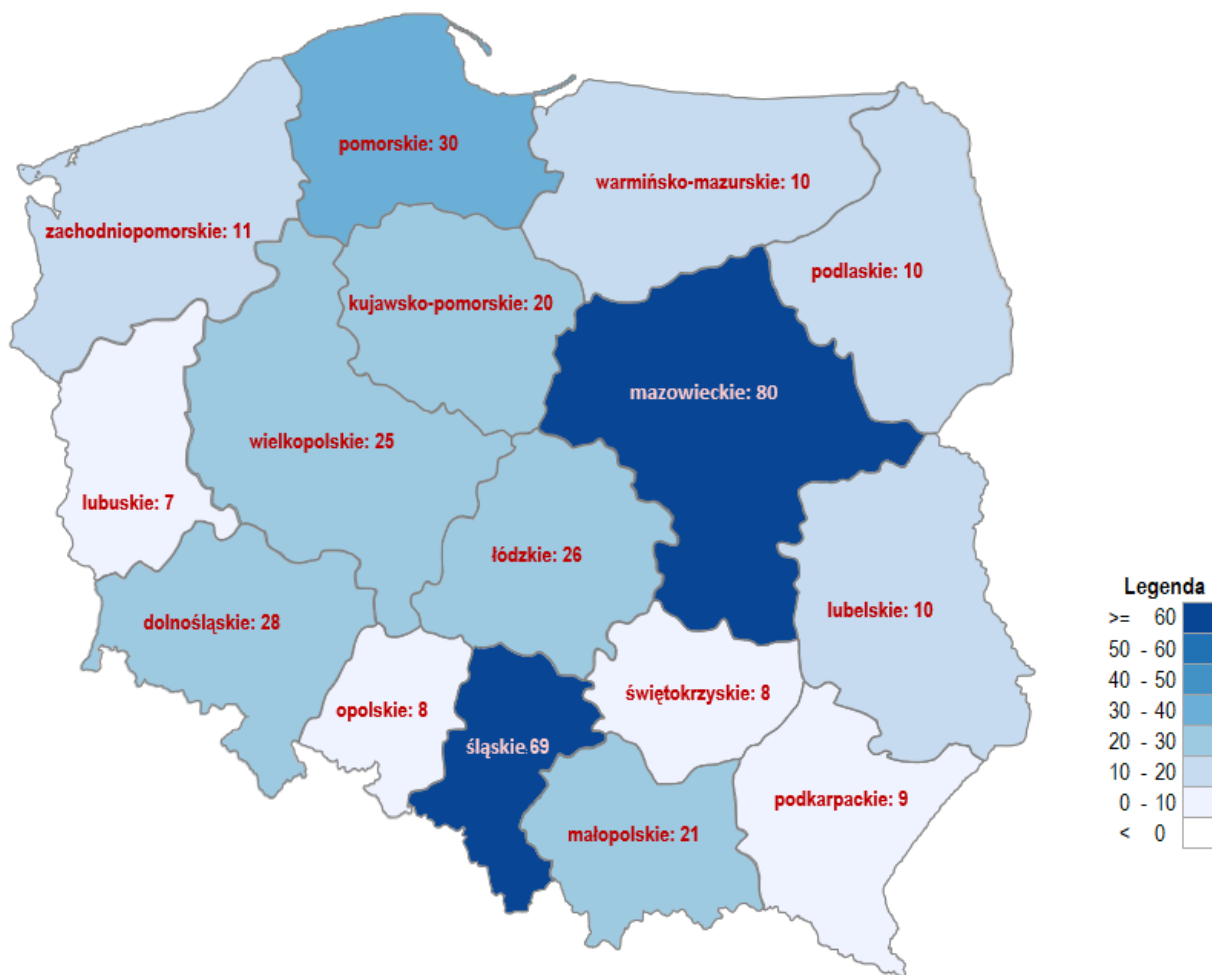

Tabela 14. Całkowita liczba pracowników oddziałów sprzedaży zatrudnionych w podziale na regiony na 31.12.2022 r. i na 31.12.2021 r.

Województwo	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2022 r.	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2021 r.	Zmiana stanu zatrudnienia (rok do roku)
Podlaskie	10	6	+ 4
Lubuskie	7	7	-

Województwo	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2022 r.	Liczba pracowników oddziałów sprzedaży na 31.12.2021 r.	Zmiana stanu zatrudnienia (rok do roku)
Podkarpackie	9	9	-
Świętokrzyskie	8	9	- 1
Warmińsko-mazurskie	10	9	+ 1
Lubelskie	10	10	-
Opolskie	8	10	- 2
Zachodniopomorskie	11	11	-
Małopolskie	21	21	-
Kujawsko-pomorskie	20	21	- 1
Wielkopolskie	25	25	-
Dolnośląskie	28	26	+ 2
Łódzkie	26	27	- 1
Pomorskie	30	30	-
Śląskie	69	66	+ 3
Mazowieckie	80	77	+ 3
Suma	372	364	+ 8

CELE POLITYKI PERSONALNEJ

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours postrzega swoich pracowników jako niezwykle ważny kapitał, kluczowy w kształtowaniu silnej pozycji marki. Realizacja kompleksowej polityki pracowniczej umożliwi budowę wizerunku konkurencyjnego i rzetelnego pracodawcy, przyciąga wysoko wykwalifikowany personel, stwarza możliwości długotrwałego i stałego rozwoju, ale również tworzy atmosferę pracy, w której dążenie do osiągnięcia celów jest wspólną wartością wszystkich, zarówno członków zarządu, kadry menedżerskiej, jak i wszystkich pracowników, bez względu na okres zatrudnienia czy jego formę.

Jako główne cele polityki personalnej Grupa Kapitałowa Rainbow Tours postrzega:

- tworzenie przejrzystej struktury zatrudnienia, z jasno określonymi zasadami rekrutacji,
- dbanie o różnorodność i sprzyjanie rozwojowi każdego pracownika poprzez delegowanie go na stanowisko odpowiednie do jego możliwości, chęci i kwalifikacji,
- wyznaczanie jasnych celów i przejrzystych form ich ewaluacji,
- kreowanie atrakcyjnych miejsc pracy dla wykwalifikowanych, pracujących z pasją ludzi,
- wspomaganie kariery poprzez tworzenie systemu szkoleń i możliwości poszerzania wiedzy,
- zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- oferowanie atrakcyjnych wynagrodzeń adekwatnych do kwalifikacji i wykonywanej pracy.

OBSZARY POLITYKI PRACOWNICZEJ

Polityka pracownicza Grupy Kapitałowej Rainbow Tours stanowi wizję funkcjonowania firmy, zasady, jakimi firma się kieruje w poszczególnych obszarach, z których najważniejsze to: rekrutacja, adaptacja, motywacja i komunikacja, bezpieczeństwo i higiena pracy, szkolenia i rozwój. Polityka ta służy również zebraniu i przedstawieniu w zwartej formie kluczowych zapisów wielu dokumentów, procedur należytej staranności, które tworzą schematy codziennych działań firmy w sferze personalnej. Te dokumenty to: Regulamin Pracy wraz z załącznikami mówiącymi o równym traktowaniu i zakazie mobbingu, Vademecum Nowego Pracownika, „Adaptacja nowego Pracownika w Salonach sprzedaży Rainbow” (kompleksowy dokument kierowany do kierowników salonów własnych Rainbow), polityki różnorodności i praw człowieka.

Rekrutacja i adaptacja

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours przeprowadza rekrutacje w podziale na dwie główne grupy: pracownicy centrali oraz pracownicy oddziałów. Pracownicy centrali to pracownicy biurowi, zarząd oraz pracownicy destynacji. Pracownicy oddziałów to głównie pracownicy biurowi. Pracownicy centrali i oddziałów rekrutowani są przez Dział Szkoleń i HR, natomiast całość działań w zakresie pozyskiwania pracowników destynacji leży w kompetencjach Akademii Rainbow.

Jak wygląda rekrutacja?

SPRAWDŹ KOGO SZUKAMY

Przejrzyj wszystkie oferty pracy

POZNAJMY SIĘ

Pogadamy, napijemy się kawy/herbaty, opowiemy o sobie nawzajem

PODEJMIJ DECYZJĘ

Bez względu na decyzję powiadomimy Cię o wyniku rekrutacji

WITAJ NA POKŁADZIE

Zaczynasz pracę marzeń – przed Tobą cały świat przeżyć!

Dział Szkoleń i HR

Dział Szkoleń i HR umiejscowiony w strukturze organizacyjnej Spółki dominującej, przekształcony z Działu Szkoleń i Monitoringu i działający w nowej, rozszerzonej formule od września 2021 roku zajmuje się procesami, które związane są z szeroko pojętym rozwojem czy funkcjonowaniem zespołów w Rainbow Tours (dotychczas w głównej mierze z pomocy i wsparcia Działu Szkoleń i Monitoringu korzystała sieć sprzedaży i dział Call Center), a jego powołanie związane było z postępującym (zwłaszcza w okresie wychodzenia z pandemii koronawirusa SARS-CoV-2) i coraz większym zapotrzebowaniem innych działów Rainbow Tours, poza wymienionymi, na aktywności szkoleniowe, a jednocześnie zapotrzebowanie całej organizacji na efektywne działania z zakresu pozyskiwania pracowników, planowania zatrudnienia, organizacji procesów rekrutacyjnych, wdrażania, szkoleń. Działalność Działu Szkoleń i HR ma na celu umożliwienie realizowania zadań z większą efektywnością, na większą skalę i dla większej liczby osób w strukturze organizacyjnej, przy czym niezależnie od Działu Szkoleń i HR (m.in. rekrutacje, wdrożenia, szkolenia) w strukturze organizacyjnej Spółki dominującej funkcjonuje niezmiennie Dział Kadr (m.in. płace, urlopy, dokumentacja pracownicza, a oba te działy ze sobą współpracują). W ramach swojej aktywności Dział Szkoleń i HR w 2022 realizował szereg działań dodatkowych, tj. m.in. udział w Akademickich Targach Pracy organizowanych na Politechnice Łódzkiej (kwiecień 2022 r.), zainicjował i zrealizował procesy testowania wiedzy po powrocie pracowników z wyjazdów typu study tour (wobec 176 osób), realizował współpracę z programem „Młodzi w Łodzi” (maj 2022 r.), który powstał aby zachęcić młodych ludzi do wiązania swojej przyszłości z Łodzią, wspierać rozwój kariery zawodowej łódzkich studentów, zrealizował film promujący pracę w Dziale IT w Rainbow (maj 2022 r.), stworzył cykl szkoleń przybliżających charakterystykę pracy w poszczególnych działach Centrali Rainbow w Łodzi (czerwiec 2022 r.) oraz zorganizował w Pabianicach spotkanie z kierownikami Oddziałów/biur własnych (październik 2022 r.).

Mimo, iż dawniej Dział Szkoleń i Monitoringu pierwotnie dedykowany był do prowadzenia rekrutacji do oddziałów Rainbow Tours S.A., to w ostatnich okresach duża część wszystkich prowadzonych przez Dział Szkoleń i HR rekrutacji dotyczyła jednak zatrudnienia do działów innych niż salony sprzedaży. Począwszy od połowy 2021 roku Dział Szkoleń i HR dedykowany został do przeprowadzania procesów rekrutacyjnych dla całości organizacji (za wyjątkiem pracowników destynacyjnych, co leży w kompetencji Akademii Rainbow); w 2021 roku, w związku z rozpoczętymi w Rainbow i mającym w tym okresie procesami odbudowywania zasobów kadrowych i personalnych w Spółce dominującej zatrudniono łącznie 141 nowych pracowników, z czego 77 (około 55% wszystkich zatrudnionych) były to zatrudnienia pracownicze do Centrali, a 64 (około 45%) zatrudnienia do Oddziałów. Rok 2021 był pierwszym rokiem, w którym liczba osób zatrudnionych w Centrali przewyższyła liczbę osób zatrudnionych w Oddziałach. W roku 2022 w Spółce dominującej zatrudniono łącznie 128 osób, z czego 72 osoby do Centrali (tj. około 56%), a 56 osób do Oddziałów/salonów sprzedaży (tj. około 44% łącznej liczby zatrudnionych).

Rekrutacja pracowników odbywa się wielokanałowo, a w tym w szczególności za pośrednictwem ogłoszeń w portalach pracowniczych i na dedykowanych stronach Rainbow, tj.:

- poprzez uruchomioną w 2018 roku dedykowaną podstronę na stronie internetowej r.pl, pod adresem <https://r.pl/praca>; od roku 2021 funkcjonuje też podstrona/sekcja dedykowana pracownikom IT, pod adresem <https://r.pl/praca-w-it>;
- poprzez zamieszczanie ogłoszeń w portalach pracowniczych; w 2018 roku w portalu pracuj.pl uruchomiono, istniejący do dnia dzisiejszego, profil pracodawcy dedykowany Rainbow Tours; w roku 2020, w celu wykorzystania alternatywnych źródeł dotarcia do kandydatów na pracowników, rozpoczęto współpracę z zyskującym wówczas co raz większe znaczenie portalem OLX.pl/praca; korzystaliśmy też z portalu hrsys.pl, a w procesach rekrutacyjnych do Działu IT z portali pracowniczych dedykowanych specjalistom IT (np. Bulldogjobs).

Po postępującym w 2019 roku wzroście wyników działań w procesach rekrutacyjnych realizowanych za pośrednictwem specjalistycznych portali pracowniczych, w roku 2020, z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, odnotowaliśmy mniejszą liczbę ogłoszeń opublikowanych w portalach pracowniczych, a tym samym mniejszą liczbę zweryfikowanych aplikacji w procesie selekcji i liczbę rekrutacji w kolejnych etapach. W następnych latach łączna liczba ogłoszeń w portalach pracowniczych wyniosła odpowiednio: w roku 2021 (tj. w okresie sukcesywnego i częściowego wychodzenia ze skutków pandemii) – 84 ogłoszenia, zaś w roku 2022 – 111 ogłoszeń w portalach.

Tabela 15. Podsumowanie wyników ogłoszeń pracowniczych w portalach pracowniczych

	2022	2021	2020	2019
Liczba ogłoszeń opublikowanych w portalu pracowniczym	111	84	49	95
Liczba zweryfikowanych aplikacji w procesie selekcji	5 713	8 839	9 799	14 100
Kandydaci zaproszeni do I etapu rekrutacji	340	700	310	545
Kandydaci zaproszeni do II etapu rekrutacji	172	281	140	234

Rekrutacja w Grupie prowadzona jest w ramach modelu rekrutacji opartej na kompetencjach, co oznacza sprawdzenie poziomu wymaganych kompetencji już na etapie rekrutacji, a pierwszym krokiem, jaki z punktu widzenia pracodawcy należy wykonać przygotowując się do procesu, to wybór kluczowych kompetencji na dane stanowisko i stworzenie modelu kompetencyjnego. Rekrutacja oparta na kompetencjach ułatwia dokładniejszą ocenę możliwości kandydata, a dzięki zbadaniu poziomu kluczowych kompetencji podczas rekrutacji pracodawca może być pewien, że zatrudniony kandydat będzie miał wystarczające umiejętności, aby wykonywać powierzone zadania na określonym poziomie; pozwala to uniknąć konieczności przeprowadzania dodatkowego doszkalania pracownika przed rozpoczęciem efektywnej pracy; rekrutacja oparta na kompetencjach powoduje także zmniejszenie fluktuacji wśród kadry pracowniczej (dobre dopasowanie kandydata do stanowiska).

Rekrutacja prowadzona jest również na podstawie polecenia (rekomendacji) pracowników (wdrożony w 2017 roku System Poleceń Pracowniczych, projekt pn. „Rainbow – Poleć Pracownika”). Przeprowadzana jest ona w sposób jawny, bez formułowania ogłoszeń w sposób mogący stwarzać ryzyko dyskryminacji, a kandydaci oceniani są wyłącznie na podstawie swoich kompetencji i kwalifikacji potrzebnych do podjęcia pracy.

System oparty na rekomendacjach pracowniczych działa w Spółce dominującej począwszy od 01.06.2017 r., funkcjonował także w roku sprawozdawczym 2022. Każdy pracownik, wyłączając dyrektorów, kierowników działów i pracowników działu szkoleń, może polecić swojego kandydata. Jeśli kandydat pomyślnie przejdzie proces rekrutacji oraz przedłużona zostanie z nim umowa po okresie próbnym, pracownik rekomendujący otrzymuje gratyfikację finansową. W poszczególnych latach trwania programu „Rainbow – Poleć Pracownika”, osób zatrudnionych w tym systemie i w ten sposób było: w roku 2017 (od 01.06.2017 r.): 9 osób, w roku 2018: 13 osób, w roku 2019: 11 osób. Z uwagi na pandemię COVID-19, w tym m.in. z uwagi na zmniejszenie potrzeb rekrutacyjnych w Spółce dominującej program poleceń pracowniczych został w 2020 roku zawieszony. Po wznowieniu programu w 2021 roku i rozpoczęciu procesu odbudowywania zasobów osobowych i pracowniczych w organizacji (wskutek rozpoczęcia systematycznego odbudowywania działalności Spółki po okresie szczytów obostrzeń) dzięki systemowi poleceń pracowniczych zatrudniono 19 osób (w tym 9 osób do Działu IT). Dodatkowo dzięki poleceniom pracowniczym 7 pracowników zdecydowało się na powrót do pracy w Rainbow. W roku 2022 za pośrednictwem systemu „Rainbow – Poleć pracownika” zatrudniono w Rainbow 26 osób, w tym 13 osób do Działu IT.

Rekrutacja pracowników do sieci sprzedaży składa się z kilku etapów, w tym m.in.: rozmowa telefoniczna z jednym z rekrutujących, spotkanie w oddziale, do którego prowadzona jest rekrutacja. Rekrutacja do centrali firmy polega na przeprowadzeniu rozmów rekrutacyjnych z kandydatami. W zależności od potencjału kandydata decyzja o zatrudnieniu podejmowana jest po pierwszej lub drugiej rozmowie. Podczas rozmowy obecni są: trener wewnętrzny zatrudniony w Spółce oraz dyrektor lub kierownik działu, do którego prowadzona jest rekrutacja. W związku z sytuacją spowodowaną pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca rozpoczęła w 2021 realizację procesu digitalizacji procesów kadrowych w Grupie (częściowo już mającą miejsce w 2020 roku) oraz budowanie EVP (Employee Value Proposition), W roku 2022 wprowadzono w Grupie nowy szablon ogłoszenia rekrutacyjnego, wersję online dokumentów „Adaptacja nowego pracownika w Salonach sprzedaży Rainbow” i „Standardy Obsługi Klienta”, wprowadzono system odsłuchu rozmów monitorowanych.

W roku 2022 rozszerzyliśmy kanały poszukiwania pracowników (portale społecznościowe, uczelnie itd.) oraz przyspieszyliśmy procesy rekrutacyjne w organizacji. Istotne miejsce w systemie rekrutacyjnym zajmuje rekrutacja do zyskującego na znaczeniu od kilku lat Działu IT, m.in. w związku z powszechną digitalizacją wszelkich procesów w ujęciu społecznym i globalnym.

Zgodnie z wynikami pierwszej edycji „Rankingu 300 Najlepszych Polskich Pracodawców”, przygotowanego przez redakcję polskiego wydania magazynu „Forbes”, pracownicy Rainbow są bardzo zadowoleni z warunków pracy, a dzięki ich ocenom Rainbow Tours zajęła 41 miejsce w rankingu najlepszych pracodawców w Polsce i pierwsze wśród biur podróży. Respondenci ankiet (których podstawa była anonimowa, tj. bez udziału pracodawców, rekomendacja bezpośrednia, czyli gotowość pracowników do polecenia swojego pracodawcy oraz rekomendacja pośrednia, tj. gotowość pracowników do polecenia innych pracodawców z branży, w której obecnie są zatrudnieni) ocenili pracodawców pod kątem wynagrodzenia, czasu pracy, możliwości awansu i rozwoju, warunków i sprzętu do pracy w biurze i pracy zdalnej⁴³. W ramach drugiej edycji „Rankingu Poland's Best Employers 2022

⁴³ Źródło # 1: „Najlepsi pracodawcy; Polska 2021 – Poland's Best Employers 2021”; Forbes 04/2021; kwiecień 2021 r.; Źródło # 2: „Rainbow najlepszym pracodawcą wśród biur podróży”; serwis internetowy turystyka.rp.pl; 27.03.2021 r.; <https://turystyka.rp.pl/biura-podrozy/57992-rainbow-najlepszym-pracodawca-wsrod-biur-podrozy>

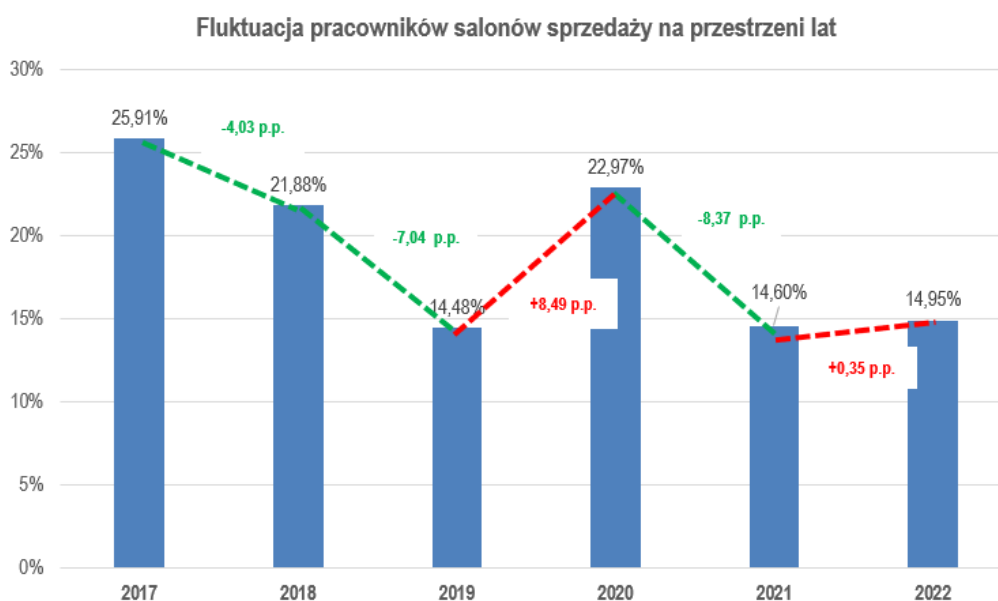
– Najlepsi Pracodawcy w Polsce 2022” przygotowanego przez redakcję polskiego wydania magazynu „Forbes”⁴⁴, w kategorii „Najlepsi pracodawcy. Gastronomia, turystyka, sport i usługi rekreacyjne” Rainbow Tours S.A. zajęła 6 pozycję, osiągając notę 70,74 punktów, wyprzedzając m.in. TUI Poland (69,00 punktów), która zajęła miejsce 8. Zwycięzcami i najlepszymi pracodawcami w tej kategorii okazały się: Hilton (77,20 punktów), Benefit Systems (75,07 punktów) i AmRest (73,94 punkty). Powołany Ranking magazynu Forbes 300 Najlepszych Pracodawców w Polsce sporządzony został na podstawie kwestionariusza, dostępnego za pośrednictwem internetowych paneli badawczych oraz na stronie forbes.pl, a ankietę wypełniło łącznie ponad 20 tys. pracowników. Badanie trwało od września do października 2021 r., a jego podstawą była sporządzona przez zespół Statysty lista ok. 1800 pracodawców zatrudniających na terenie Polski co najmniej 250 pracowników. Tabele rankingu pokazują laureatów zestawienia 300 firm podzielonych na branże najlepszych pracodawców w Polsce ułożone pod względem liczby zdobytych punktów.

Skuteczność działania Działu Szkoleń i HR na przestrzeni lat kalendarzowych 2017-2022 w ramach procesów rekrutacyjnych dla oddziałów (salonów sprzedaży) potwierdza wskaźnik fluktuacji, który stanowi stosunek procentowy całkowitej liczby pracowników, którzy przestali pracować w salonach sprzedaży w ciągu danego roku do całkowitej liczby pracowników zatrudnionych w salonach sprzedaży. Na poziom fluktuacji w 2020 roku znaczący wpływ miała panująca pandemia COVID-19, powodując wzrost poziomu fluktuacji pracowników salonów sprzedaży o około 23%, przy zastrzeżeniu konieczności przeprowadzenia procesów zamknięcia oddziałów własnych (z uwagi na pandemię Spółka dominująca w okresie 2020 roku m.in. dokonała likwidacji i zamknięcia 15 własnych salonów firmowych). Począwszy od roku 2021 wskaźnik fluktuacji powrócił do poziomów notowanych w roku 2019, tj. przed pandemią COVID-19 i wyniósł w roku 2021 14,60% i w roku 2022 14,95%.

Tabela 16. Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży na przestrzeni lat 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży	25,91%	21,88%	14,48%	22,97%	14,60%	14,95%

Wykres 3. Fluktuacja pracowników salonów sprzedaży na przestrzeni lat 2017-2022

W związku z rozpoczętymi w 2021 roku procesami odbudowywania w Rainbow zasobów kadrowych i personalnych i zwiększeniem liczby prowadzonych rekrutacji w sposób naturalny nieznacznie wzrosła liczba dni realizacji procesu rekrutacji. Średni czas procesu rekrutacji (rozumianego jako okres od wystawienia ogłoszenia do momentu wystawienia skierowania nowego pracownika na badania lekarskiego) wynosił w 2021 roku odpowiednio: w przypadku rekrutacji do oddziałów (salonów sprzedaży): 18 dni, Call-Center: 17 dni, innych działów: 15 dni, a w przypadku rekrutacji na stanowiska specjalistyczne (bez IT): 33 dni. W roku 2022 średni czas procesu rekrutacji był następujący: w przypadku rekrutacji do oddziałów (salonów sprzedaży): 18 dni, Call-Center: 14 dni, innych działów: 14 dni, a w przypadku rekrutacji na stanowiska specjalistyczne (bez IT): 30 dni.

Nowi pracownicy otrzymują wiele narzędzi służących ich adaptacji i pomocy w pierwszych dniach pełnienia nowych obowiązków. Mają również szanse poznać miejsce swojej pracy, zapoznać się ze wszystkimi procedurami, instrukcjami i regulaminami. Potwierdzają to, podpisując stosowne deklaracje.

⁴⁴ Źródło: „Oto firmy, dla których chce się pracować. Ranking Najlepsi Pracodawcy Polska 2022”; portal internetowy forbes.pl; 28.04.2022 r.; <https://www.forbes.pl/rankingi/ranking-najlepsi-pracodawcy-polska-2022-oto-firmy-dla-ktorych-chce-sie-pracowac/6h7ct2l> [wydanie magazynu Forbes 5/2022]

Najważniejszym na etapie zatrudnienia dokumentem, poza Regulaminem Pracy, jest Vademecum Nowego Pracownika, które w jasny i klarowny sposób pozwala nowej osobie poznać nie tylko firmę, ale również pokonać pierwsze trudności, jak podłączenie do systemów technicznych. Każdy nowy pracownik zapoznaje się ze Standardami Obsługi Klienta, systemami szkoleń, bonusów, uzyskuje również informacje dotyczące tego, gdzie szukać pomocy w przypadku ewentualnych problemów. Poza Vademecum każdy nowy pracownik otrzymuje również drogą e-mailową, Standardy Obsługi Klienta oraz instrukcję obsługi systemu rezerwacyjnego Travella. Pracownicy call center otrzymują również dokument Welcome on Board, w którym opisany jest proces wdrożenia i oceny pracowników linii telefonicznej. Wszystko to służy płynnemu wdrożeniu się nowych pracowników w ich obowiązki.

Proces szkoleniowy w Grupie jest kilkuetapowy i dotyczy szeregu aspektów funkcjonowania jednostek organizacyjnych i pracowników Spółki dominującej:

- 1) Szkolenie z zakresu „Standardów Obsługi Klienta” – jest to obowiązkowy program szkoleniowy dla każdego nowozatrudnionego pracownika sieci sprzedaży Rainbow; warsztaty te przyczyniają się m.in. do ujednoczenia oraz usprawnienia całego procesu obsługi klienta w biurach Rainbow. W 2018 roku przeszkolono w ten sposób 87 osób, w roku 2019 – 60 osób, natomiast w 2020 roku, z powodu panującej w kraju pandemii COVID-19 w standardowy sposób udało się przeszkolić 24 pracowników (w odpowiedzi na niesprzyjające szkoleniom warunki postanowiono organizować je w systemie on-line, a w ten sposób w 2020 roku, udało się przeszkolić 27 pracowników). W kolejnych latach w ramach szkolenia z zakresu „Standardów Obsługi Klienta” przeszkolono odpowiednio: w roku 2021: 68 osób, a w roku 2022: 65 osób.
- 2) Dla wszystkich nowych pracowników organizowany jest też tzw. „Welcome Day” – szkolenie stworzone w pełni przez trenerów Działu Szkoleń i HR Spółki pn. „Witaj w Rainbow”. Do 31.12.2017 r. szkolenie zostało przeprowadzone dla 65 osób; w kolejnych latach liczba przeszkolonych w ten sposób osób wyniosła odpowiednio: w 2018 roku - 73 osoby, w 2019 roku - 54 osoby, w 2020 roku - 22 pracowników, w roku 2021 - 18 osób natomiast w roku 2022 – 57 osób; daje to łączną liczbę 289 osób przeszkolonych w ramach tego programu do roku 2022 łącznie.
- 3) Kolejnym szkoleniem jest szkolenie, pn. „Chcieć, to Móc”, które jest dedykowane pracownikom, którzy odbyli już szkolenia ze „Standardów Obsługi Klienta” i poświęcone jest technikom radzenia sobie z najczęstszymi pytaniami klientów. Szkolenie to ma na celu rozwijanie kompetencji sprzedażowych konsultantów, zwiększenie ich pewności siebie, budowanie pozytywnych relacji z klientami, co przekładać się powinno na wzrost zadowolenia klienta z obsługi w Oddziale. Do końca 2017 r. programem „Chcieć, to móc” objęte były 54 osoby; w kolejnych latach liczba przeszkolonych w ten sposób osób wyniosła odpowiednio: w 2018 r. - 95 osób, w 2019 r. - 12 osób, w 2020 r. - 101 osób, natomiast w 2021 r. - 18 osób. W roku 2022 w ramach programu „Chcieć to móc” przeszkolono 24 osoby.
- 4) Szkolenie pn. „Skuteczny kierownik Rainbow” wprowadzone w Grupie Kapitałowej w 2018 roku – dwudniowy program szkoleniowy przygotowany specjalnie dla kierowników oddziałów własnych Rainbow Tours S.A., obejmujący warsztaty, których głównym założeniem jest teoretyczne przygotowanie kierowników do efektywnego zarządzania podległymi im zespołami pracowników. W pierwszym roku funkcjonowania programu (2018) przeszkolono 44 osoby, zaś w roku 2019 – 60 osób, w roku 2020 w ramach obu wskazanych programów szkoleniowych przeszkolono 27 osób. Z uwagi na pandemię COVID-19 w roku 2021 szkolenia dla kierowników oddziałów własnych były zawieszane. W roku 2022 w ramach szkolenia „Skuteczny kierownik Rainbow” przeszkolono 20 osób.
- 5) Szkolenie „CRM i Hotele Kluczowe” – szkolenie o charakterze jednorazowym (program funkcjonujący w latach 2018 i 2019), dedykowane Menadżerom Regionalnym i mające na celu ich przygotowanie do wizyt w oddziałach, w celu weryfikacji wdrożenia (w tym oceny wiedzy pracowników oddziałów) na temat programu CRM oraz sprzedaży tzw. hoteli kluczowych; dodatkowo podczas szkolenia omawiane były kluczowe z perspektywy Rainbow Tours S.A. tematy związane z dosprzedażą usług dodatkowych, zbieraniem zgód marketingowych itp. W pierwszym roku funkcjonowania programu (2018) przeszkolono w jego ramach 70 osób, w roku 2019 - 206 osób.
- 6) Warsztaty „Młodzi gniewni” – wprowadzony i realizowany w 2019 roku projekt szkoleniowy, do którego zaproszono 12 wyróżniających się pracowników salonów sprzedaży, a podczas dwudniowych warsztatów pracowano nad ustandaryzowaniem procesu adaptacji nowych pracowników w biurach sprzedaży; efekty warsztatów zostały spisane w postaci dokumentu, który obecnie wręczany jest każdemu kierownikowi biura, do którego prowadzona jest rekrutacja.
- 7) Szkolenie „Nowe warianty ubezpieczenia” – wprowadzony i realizowany w 2019 roku projekt szkoleniowy, w ramach którego prowadzone były warsztaty związane ze zmianami w wariantach ubezpieczenia oferowanego przez Towarzystwo Ubezpieczeń Europa; w ramach szkolenia w 2019 roku przeszkolono 36 osób.
- 8) Szkolenie „Połączenia wychodzące” – wprowadzony i realizowany w 2019 roku projekt szkoleniowy dedykowany pracownikom Działu Call Center, w ramach którego w 2019 roku przeszkolono 36 osób.
- 9) Szkolenie „Komunikacja” – wprowadzony i realizowany w 2019 roku projekt szkoleniowy dotyczący komunikacji interpersonalnej, w ramach którego w 2019 roku przeszkolono 54 osoby.

Innym projektem, przygotowywanym przez Dział Szkoleń i HR Spółki dominującej i wdrożonym w 2019 roku, którego celem było wyłonienie liderów zespołów sprzedażowych w Dziale Call Center, był projekt „Lider Call Center”. Projekt ten miał na celu

kształtowanie pozytywnych postaw pracowniczych, poprawę integracji zespołu oraz zwiększenie motywacji i zaangażowania pracowników oraz poczucia ich przynależności do organizacji. W ramach projektu, w 2019 roku wyłoniono w Dziale Call Center trzech Team Leader'ów, których zadaniem jest wsparcie kierownika i dyrektora Działu Call Center w działaniach rozwojowych zespołu.

Nowe, przeprowadzone pilotażowo w roku 2022 szkolenia organizowane przez Dział Szkoleń i HR obejmowały: „Szkolenie Zewnętrznego Call Center (CCIG)” (szkolenie dla konsultantów Działu Call Center), „Szkolenie Managerek ds. Sprzedaży” (szkolenie poruszające tematykę związaną z zarządzaniem oraz obsługą telefoniczną klientów przez oddziały wspierające), „Zgrany zespół skutecznych sprzedawców” oraz szkolenie „Keep calm and listen to Help Desk”. W roku 2022 przeprowadzono natomiast szkolenia: „Oddziały wsparcia Call Center” (przeszkolono 34 osoby), „Badanie potrzeb klienta” (przeszkolono 24 osoby), „Co w R piszczy?” (przeszkolono 20 osób).

Łączna liczba szkoleń przeprowadzonych przez Dział Szkoleń i HR w 2022 roku to 25 szkoleń; w 2021 roku było to 36 szkoleń. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 Dział Szkoleń zmuszony był zawiesić realizację części szkoleń i ograniczyć ich liczbę w 2020 roku; w związku z tym we wskazanym okresie 2020 roku Dział Szkoleń przeprowadził 21 szkoleń. W roku 2019 było to 66 szkoleń.

Począwszy do roku 2016 liczba osób przeszkolonych przez Dział Szkoleń i HR (poprzednio: Dział Szkoleń i Monitoringu) systematycznie wzrastała. W okresie 19 miesięcy obejmujących lata 2016/2017 Dział Szkoleń przeszkolił 286 osób. W roku 2018 liczba osób przeszkolonych wyniosła 369. W 2019 roku Dział Szkoleń przeszkolił rekordową liczbę 600 osób. Z uwagi na pandemię COVID-19 czasowo wstrzymano realizację części szkoleń i w związku z tym łącznie za 2020 rok przeszkolono 214 pracowników, przy czym wartym zaznaczenia jest, że w pierwszych dwóch miesiącach 2020 roku (tj. w okresie przed wprowadzeniem w marcu 2020 roku obostrzeń i pierwszego *lockdownu* w Polsce) Dział Szkoleń przeprowadził 17 szkoleń, co w porównaniu do liczby szkoleń przeprowadzonych w dwóch pierwszych miesiącach 2019 roku (12 szkoleń) daje dla tych okresów wzrost dla stycznia i lutego 2020 roku o około 30%. W związku z rozpoczęciem realizacji w 2021 polityki odbudowywania zasobów kadrowych i pracowniczych w Rainbow liczba przeszkolonych stanowiła 223 osoby. W roku sprawozdawczym 2022 liczba przeszkolonych pracowników było 247.

W latach poprzednich (w roku 2019 i wcześniej) Dział Szkoleń i HR dodatkowo wspierał lub współprowadził szkolenia produktowe i z zakresu e-commerce.

**WSZYSCY W
RAINBOW
OBSŁUGUJEMY
KLIENTÓW!**

Nowym, rewolucyjnym i bardzo dobrze przyjętym przez pracowników programem uruchomionym w Grupie Kapitałowej w październiku 2019 r. i kontynuowanym na początku 2020 r. był program „Wszyscy w Rainbow obsługujemy Klientów”. W jego ramach pracownicy centrali zostali zaproszeni na cykliczne, jednodniowe wizyty w oddziałach sieci Rainbow. Program „Wszyscy w Rainbow obsługujemy Klientów” obejmował pracowników Centrali, którzy współpracują w sposób zdalny z naszymi sprzedawcami w

Oddziałach. Do wizyt i spotkań wytypowano 100 pracowników z następujących działów: Dział IT, Help Desk, Dział E-commerce, Dział Marketingu, Dział Kontraktów, Dział Reklamacji, Dział Obsługi Destynacji, Dział Księgowości, Dział Czarterów, Dział Wsparcia Produktu, a udział w programie zapowiedzieli też i uczestniczyli w nim członkowie Zarządu. Spotkania odbywały się cyklicznie, pracownik z Centrali odwiedzał jeden wybrany oddział Rainbow, a wizyta była zaplanowana z wyprzedzeniem i poprzedzona odpowiednią komunikacją. Założeniem programu było to, aby wzięła w nim udział większość pracowników Centrali Rainbow, a każda osoba powinna była w każdej edycji programu spędzić w wybranym oddziale jeden dzień, programem objęte miały być oddziały w całej Polsce, nie tylko z Łodzi i okolic. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020 i 2021 program „Wszyscy w Rainbow obsługujemy Klientów” został zawieszony.

Co stało u podstaw przyjęcia i wprowadzenia programu „Wszyscy w Rainbow obsługujemy Klientów”?

- po pierwsze jesteśmy firmą usługową; w usługach zrozumienie i dopasowanie do potrzeb klientów, jakkolwiek banalnie by to nie brzmiało, jest kluczem do sukcesu; a wierzymy, że nie ma lepszego sposobu na poznanie tych potrzeb niż posłuchanie od czasu do czasu klientów bezpośrednio; wiemy też, że zbyt długa praca bez kontaktu z klientem potrafi sprawić, że traci się wycucie rynku; i odwrotnie – czasem posłuchanie klienta przez chwilę na żywo daje więcej niż wiele godzin pracy za biurkiem;

- po drugie, takie wizyty potrafią być znakomitą inspiracją do generowania nowych pomysłów; zarówno tych na poprawę produktów czy lepsze sposoby dotarcia do klienta, jak i usprawnienia w procesach obsługi, aż po innowacje technologiczne i ułatwienia w korzystaniu z naszych systemów informatycznych;
- po trzecie, chcemy, aby pracownicy oddziałów czuli na co dzień, że centrala nie jest tajemniczym miejscem gdzieś daleko, ale że tworzą ją ludzie – grupa super osób, dla których to, co dzieje się w firmie jest ważne.

Od 2019 roku, również w latach kolejnych, realizujemy procesy szkoleniowe w ramach programu „Training on the Job”, tj. programu obejmującego szkolenia dotyczące zarówno sprzedawców Call Center, jak również pracowników salonów Rainbow, w ramach którego, przy zachowaniu indywidualnego podejścia do pracowników, poruszane są m.in. tematy związane ze zgodami marketingowymi, dosprzedaż usług dodatkowych, kluczowymi hotelami, aktualnie trwającymi promocjami oraz systemem CRM. Szkolenia „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” oraz „Dosprzedaż usług dodatkowych II” poświęcone wzmocnieniu technik sprzedażowych w zakresie finalizacji i dosprzedaży usług dodatkowych (np. wycieczki fakultatywne), jako ważnym elementem procesu sprzedaży realizowanej w ramach Grupy Kapitałowej; w ramach obu szkoleń w 2019 roku przeszkolono łącznie 276 osób (240 w ramach szkolenia „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” oraz 36 w ramach szkolenia „Dosprzedaż usług dodatkowych II”). W 2020 roku odbyło się 6 wizyt w salonach sprzedaży w ramach programu „Training on the job”, a także odbyły się 32 spotkania coachingowe w centrali Rainbow w Łodzi. W roku 2021 w ramach tych szkoleń odbyły się 74 spotkania coachingowe. W 2022 roku szkolenie „Finalizacja i dosprzedaż usług dodatkowych” przeszło 25 osób, a spotkań coachingowych odbyło się w roku 2022 łącznie 123.

Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2, Dział Szkoleń i HR w 2020 roku realizował swoje działania również w obszarze przygotowywania nowych materiałów szkoleniowych w zakresie procesów specyficznych dla okresu pandemii i będących jej efektem, tj. m.in. procesów związanych z akcjami: przepisywania anulowanych rezerwacji na nowe terminy (w ramach akcji „Zmień, nie odwołuj”), wydawania voucherów (w ramach akcji „Wiosna – Voucher 100% i Voucher 110%, w przypadku wyrażenia przez podróżnego zgody na otrzymanie od organizatora turystyki w zamian odwołanej imprezy turystycznej vouchera do realizacji na poczet przyszłych imprez turystycznych). Do tych specyficznych dla okresu roku 2020 materiałów należały też materiały przygotowywane przez Dział Szkoleń na potrzeby otwarcia od lipca 2020 roku sezonu w branży turystycznej (m.in. w ramach akcji „Zaczynamy sezon”, „Akcja Lato”).

W 2022 roku na popularności wśród pracowników Grupy zyskiwały organizowane przez Dział Szkoleń i HR wspólne aktywności pozwalające na spędzenie przez pracowników Rainbow wspólnie czasu, niekoniecznie rozmawiając o pracy, tj. wieczór gier planszowych, aktywności sportowe: siatkówka i piłka nożna (odbywane na salach w Zatoce Sportu w Łodzi, w zaprzyjaźnionym Liceum Ogólnokształcącym).

Szczególną aktywnością w 2022 roku wykazali się również programiści pracujący w Dziale IT Rainbow. W dniach 19-20.11.2022 r. wzięli udział w „HackYeah 2022 powered by GovTech”, ósmej edycji edycji największego stacjonarnego hackathonu w Europie. Hackathon, wspierany przez GovTech, odbył się w Tauron Arenie w Krakowie, a uczestnicy mieli 24 godziny na stworzenie rozwiązania dla wybranego przez siebie zadania w różnych technologiach, w różnych językach programowania. Celem hackathonu jest poszukiwanie rozwiązań oraz narzędzi, które usprawnią codzienność zwykłych ludzi. Podczas każdej edycji, event skupia wokół siebie kreatywne umysły — osoby biorące udział w HackYeah noszą w sobie prawdziwą chęć działania i faktycznej zmiany. Dzięki nieocenionym umiejętnościom i błyskotliwym pomysłom uczestników każda kolejna edycja HackYeah owocuje nieszablonowymi i praktycznymi rozwiązaniami, które wykorzystują najnowsze technologie do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Podczas weekendowego hackathonu „HackYeah 2022 powered by GovTech” (w rywalizacji w Tauron Arenie w Krakowie brało udział ponad 3 tys. uczestników) programiści Rainbow na 9 kategorii zdobyli nagrody w dwóch:

- LET'S COMPOST IT! – projekt realizowany na potrzeby „Małopolski Innowacyjnej” dotyczący „domowego kompostownika” i korzyści płynących z segregacji bioodpadów;
- QUIZZ GENERATOR! – projekt realizowany na potrzeby Instytutu Pamięi Narodowej, propozycja rozwiązania, które na oparciu o zasoby IPN umożliwi nauczycielom historii generowanie quizów edukacyjnych.

Akademia Rainbow

Kluczowe znaczenie przy rekrutacji pracowników destynacyjnych ma Akademia Rainbow, która zajmuje się również organizacją kursów zawodowych dla pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego. Akademia prowadzi również współpracę z uczelniami wyższymi oraz zajmuje się tworzeniem klas patronackich, które poza kreowaniem dla młodych ludzi oferty zdobycia konkretnych i pożądaných na rynku pracy umiejętności są również sposobem na pozyskanie nowych pracowników dla Grupy Kapitałowej Rainbow Tours.

Rekrutacja pracowników destynacyjnych prowadzona przez Akademię Rainbow składa się z kilku etapów:

- 1) W przypadku pilotów i rezydentów: zamieszczanie ogłoszeń, ocena przesyłanych CV, spotkanie online z wybranymi kandydatami,
- 2) W przypadku animatorów czasu wolnego: zamieszczanie ogłoszeń, organizowanie castingów w największych miastach w Polsce oraz na terenie szkół, gdzie prowadzone są klasy patronackie (w czasie castingu kandydaci prowadzą kilkunumitowe animacje, sprawdzana jest ich znajomość języka obcego oraz z każdym prowadzona jest rozmowa indywidualna).

Każdy zaproszony kandydat otrzymuje informację zwrotną. Wybranych kandydatom przedstawiana jest oferta pracy oraz dalsze szkolenia.

Ogłoszenia o rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej: <https://rainbowtours.dolaczdonas.pl/praca>, procedura rekrutacji jest transparentna, a procesy rekrutacji opisane są na dedykowanych stronach internetowych kursów/szkoleń.

Lista kursów i szkoleń prowadzonych przez Akademię Rainbow (w tym kursów komercyjnych) obejmuje następujące kursy/szkolenia (podano też adres strony internetowej z informacjami na temat kursu/szkolenia):

- kurs pilota wycieczek – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-pilota-wycieczek/>;
- kurs animatora czasu wolnego – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-animatora-czasu-wolnego/>;
- kurs rezydenta turystycznego – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-rezydenta-turystycznego/>;
- „dance&fitness animator” (kurs pozwalający na zdobycie umiejętności prowadzenia zajęć sportowych tj. Morning Gym, trening rzeźbiący i modelujący sylwetkę, poznanie nowych choreografii w tańcu) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/dancefitness-animator/>;
- „animator imprez dla dzieci” (kurs pozwalający na zdobycie umiejętności prowadzenia imprez dla dzieci – urodziny, bale, eventy, wesela) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/animator-imprez-dla-dzieci/>;
- kurs „english for tourism” (szkolenie podczas którego uczestnicy aktywnie poznają aspekty związane z językiem angielskim w turystyce. To ćwiczenie kompetencji językowych: mówienia, pisania i słuchania. Podczas zajęć aranżowane są sytuacje związane z załatwieniem spraw na lotnisku, w hotelu, w autobusie czy wypożyczalni samochodów. Kursanci mogą sprawdzić się i doskonalić umiejętności praktyczne, które z pewnością przydadzą się podczas pracy) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/kurs-english-for-tourism/>;
- „dziewczyna od zawracania chmur” (kurs dedykowany kobietom, mający na celu pomoc w zdobyciu umiejętności radzenia sobie ze stresem w sytuacjach niestandardowych, poznanie technik relaksacyjnych i oddechowych, kształtowanie kompetencji zarządzania własną energią) – <https://akademiarainbow.pl/kursy/dziewczyna-od-zawracania-chmur/>;
- terminy kursu animator cyrkowy – <https://akademiarainbow.pl/kursy/terminy-kursu-animator-cyrkowy/>.

Specyfika branży, w której Grupa funkcjonuje, ma duży wpływ na politykę zatrudnienia. Ze względu na sezonowość największy ruch w zatrudnieniu obserwowany jest wśród pracowników destinacji. Najwięcej pracowników w tej grupie zatrudnionych jest w sezonie letnim. Sezon ten rozpoczyna się w maju i trwa aż do końca października.

Grupa ta składa się z pilotów, rezydentów, asystentów rezydentów i animatorów oraz pilotów przejazdów krajowych i rezydentów transferowych:

- Pilot – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą klientów i dba o właściwy przebieg programu wycieczki. Głównym jego zadaniem jest dopilnowanie, aby uczestnicy wycieczki bezpiecznie i w komfortowych warunkach odbyli podróż do miejsca docelowego, na miejscu zaś dba o właściwe zakwaterowanie, wyżywienie oraz realizację wszystkich punktów programu wycieczki.
- Rezydent – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą klientów podczas pobytu w miejscu docelowym usługi turystycznej.
- Asystent rezydenta – osoba, która wspiera rezydenta na danej destinacji.
- Animator – osoba, która zajmuje się organizacją czasu wolnego klientów przebywających w ośrodkach wczasowych.
- Pilot przejazdów krajowych – osoba, która sprawuje opiekę nad turystami od przystanku, na którym wsiadają do autokaru, aż do punktu przesiadkowego, na którym turyści zostają przekazani pod opiekę pilota docelowego, z którym jadą na wycieczkę. Jest to taki pilot, który nie wyjeżdża poza granice kraju, ale pomaga turystom dojechać na miejsce przesiadkowe.
- Rezydent transferowy – osoba, która w imieniu organizatora imprezy turystycznej opiekuje się grupą podczas transferów przylotowych i wylotowych.

Polityka firmy zakłada zatrudnianie każdej grupy na innych warunkach:

- Piloci – umowa o współpracy lub umowa zlecenia;
- Rezydenci – umowa o pracę lub umowa zlecenia;
- Asystenci rezydentów – umowa zlecenia;
- Animatorzy – umowa zlecenia;
- Piloci przejazdów krajowych – umowa zlecenia;
- Rezydenci transferowi – umowa zlecenia.

Część pilotów i rezydentów jest zatrudniona przez cały rok w firmie, natomiast animatorzy, asystenci rezydentów, piloci przejazdów krajowych oraz rezydenci transferowi są zatrudnieni tylko i wyłącznie w czasie trwania najwyższego sezonu.

Wynagrodzenie, motywacja, satysfakcja, komunikacja

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours przestrzegana jest zasada równości wynagrodzenia w przypadku wykonywania pracy o tej samej wartości. Pracami o jednakowej wartości są prace, których wykonanie wymaga od pracowników porównywalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych dokumentami przewidzianymi w odrębnych przepisach lub praktyką i doświadczeniem zawodowym, a także porównywalnej odpowiedzialności i wysiłku.

Tabela 17.1. Całkowita liczba zatrudnionych pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na dzień 31.12.2022 r.

	Na okres próbny	Na czas określony	Na czas nieokreślony	Suma
Umowa o pracę	20	210	442	672
Oddziały	8	93	271	372
Centrala	12	78	157	247
Piloci	-	39	10	49
Zarząd	-	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-	-

Tabela 17.2. Całkowita liczba zatrudnionych pracowników w podziale na typ zatrudnienia i płeć na dzień 31.12.2021 r.

	Na okres próbny	Na czas określony	Na czas nieokreślony	Suma
Umowa o pracę	29	186	404	619
Oddziały	8	87	269	364
Centrala	21	69	126	216
Piloci	-	30	5	35
Zarząd	-	-	4	4
spółka zależna My Way by Rainbow Tours Sp. z o.o. (z wyłączeniem zależnych spółek greckich White Olive A.E., White Olive Premium Lindos A.E. oraz zależnej spółki tureckiej)	-	-	-	-

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć przyjazne środowisko pracy, w którym pracownicy mają świadomość jasnych oczekiwań i przejrzystego systemu oceny. W firmie funkcjonuje system oceny „180 stopni”, której dokonują kierownicy biur. Pracownicy Działu Sprzedaży Spółki dominującej oceniani są pod względem kompetencji, realizacji celów i zadań oraz posiadanej wiedzy i kwalifikacji. Ocena przeprowadzana jest regularnie z miesięcznym wyprzedzeniem. Od sierpnia 2017 r. do 31.12.2017 r. system objął około 7% pracowników Działu Sprzedaży Spółki dominującej, w 2018 roku – 18,5%, w 2019 roku – 13,8%, a w roku 2020 – 2,7% pracowników Działu Sprzedaży Spółki dominującej. Niższy wskaźnik dotyczący systemu oceny „180 stopni” w 2020 roku jest bezpośrednim skutkiem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 i skoncentrowanie realizacji zadań na innych zadaniach w 2021 roku nie przeprowadzono oceny „180 stopni”, podobnie jak w roku sprawozdawczym 2022.

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours duży nacisk kładzie się na jasną i otwartą komunikację. W ramach platformy HRsys wszyscy pracownicy mają możliwość komunikacji wewnętrznej za pomocą komunikatora HR Wall, gdzie powstają również multimedialne grupy dyskusyjne. W Grupie Kapitałowej obowiązuje też, wprowadzona na podstawie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, szczegółowa procedura dotycząca procesów tzw. Whistleblowing, tj. „Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”. Określa ona szczegółowe zasady i procesy anonimowego zgłaszania przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiocie zależnym Spółki naruszeń prawa, w tym m.in. procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours mają prawo do zrzeszania się w wybranych przez siebie organizacjach oraz do reprezentacji zbiorowej, która pozwala chronić ich interesy w przypadku konfliktu z pracodawcą. Jak dotąd pracownicy nie wyrażali woli stowarzyszenia się i w firmie nie funkcjonują związki zawodowe. Pracownicy Grupy informowani są o obowiązującej w firmie polityce zakazującej mobbingu i wszelkich form nękania, molestowania seksualnego czy naruszania innych praw pracownika.

Chcąc funkcjonować jako atrakcyjny i pożądanym pracodawcą, z którym wykwalifikowani pracownicy zechcą się związać na lata, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours oferuje wiele czynników motywujących oraz świadczeń dodatkowych. Dostępne dla pracowników świadczenia dodatkowe to: zorganizowane przez pracodawcę ubezpieczenie PZU Zdrowie (od maja 2022 roku zastąpione ofertą dla nowych pracowników w ramach ubezpieczenia medycznego PANACEUM InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group) oraz ubezpieczenie grupowe na życie WARTA, które pracownicy muszą opłacać sami. Poza tym pracownicy pełnoetatowi za niewielką opłatą miesięczną mogą korzystać z karty Multisport umożliwiającej dostęp do szerokiej bazy obiektów sportowych.

Tabela 18. Udział pracowników Grupy Kapitałowej w zorganizowanym ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz ubezpieczeniu grupowym WARTA w ogólnej liczbie pracowników

	Na dzień 31.12.2022 r.	Na dzień 31.12.2021 r.	Zmiana (2022 / 2021)
Liczba pracowników w ubezpieczeniu Panaceum InterRisk / PZU Zdrowie*	44	54	- 10
Liczba pracowników w ubezpieczeniu grupowym na życie WARTA	252	253	- 1
RAZEM - Liczba pracowników w ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz w ubezpieczeniu grupowym WARTA	296	307	- 11
Udział % pracowników w ubezpieczeniu Panaceum InterRisk / PZU Zdrowie*	5,98%	8,72%	- 2,74 p.p.
Udział % pracowników w ubezpieczeniu grupowym na życie WARTA	34,24%	40,87%	- 6,63 p.p.
RAZEM - Udział % pracowników w ubezpieczeniu PZU Zdrowie oraz w ubezpieczeniu grupowym WARTA	40,22%	49,59%	- 9,37 p.p.

* od maja 2022 roku ubezpieczenie medyczne PZU Zdrowie zostało zastąpione ofertą dla nowych pracowników w ramach ubezpieczenia medycznego PANACEUM InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group („Program ubezpieczenia zdrowotnego PANACEUM Inter Risk VIG S.A. dla pracowników Rainbow Tours S.A.”)

Tabela 19. Udział pracowników Grupy Kapitałowej korzystających z karty Multisport w ogólnej liczbie pracowników

	Na dzień 31.12.2022	Na dzień 31.12.2021 r.	Zmiana (rok 2022 do roku 2021)
Liczba pracowników korzystających z karty Multisport	263	164	+ 99
Udział % pracowników korzystających z karty Multisport w ogólnej liczbie pracowników	39,14%	26,49%	+ 12,65 p.p.

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours mogą również korzystać z bogatej oferty wyjazdów wakacyjnych, które objęte są dofinansowaniem. Pracownikom przysługują raz w roku kalendarzowym bardzo atrakcyjne zniżki na wyjazdy oferowane przez Spółkę dominującą. Od października 2021 roku obowiązuje nowy, bardziej przejrzysty i komplementarny system zniżek pracowniczych uzależnionych w swojej wysokości od kryterium społecznego (miesięczny dochód na członka rodziny w poprzednim roku kalendarzowym) w wysokości zniżki: 20% (przy dochodzie powyżej 3,5 tys. zł netto na członka rodziny) lub 25% (przy dochodzie do lub równym 3,5 tys. zł netto na członka rodziny), liczonych od aktualnej ceny wycieczki (całej wartości rezerwacji wraz z usługami dodatkowymi) z systemu sprzedażowego (w poprzednich latach – zniżki w wysokości do 60%, ale liczone od ceny katalogowej wycieczki/wyjazdu). Osobom uprawnionym do zniżki pracowniczej przysługują dodatkowo rabaty w wysokości 20% na pakiety płatne na wycieczkach objazdowych, opłacanych na destynacji. Pracownicy mogą też korzystać z licznej oferty wyjazdów tzw. study tour. Pracownicy dzięki takim wyjazdom mogą w lepszy sposób zrozumieć specyfikę danego regionu, poznać lokalną kulturę i bazę hotelową, co przekłada się później na lepsze przedstawienie wybranej oferty klientom. Ponadto Spółka oferuje swoim pracownikom atrakcyjne zniżki na bilety lotnicze i parkingi przy lotniskach. Pracownicy mogą również brać udział w konkursach, w tym w konkursie fotograficznym, w którym nagrodą są bony zniżkowe.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours w pełni respektuje plany rodzinne pracowników, umożliwiając im korzystanie z prawnie gwarantowanych urlopów oraz wspierając przy powrocie do pracy. Stan na 31.12.2022 r. to 10 osób na urlopie macierzyńskim oraz 16 osób na urlopie rodzicielskim. Rok wcześniej z kolei, tj. na dzień 31.12.2021 r., na urlopie macierzyńskim przebywało 14 osób, przy czym na dzień 31.12.2022 r. pracowało 12 z nich. Na urlopie rodzicielskim przebywało na dzień 31.12.2021 r. 19 osób, z czego na dzień 31.12.2022 r. pracowało nadal w Spółce 16 z nich. Osoby te po urlopie macierzyńskim/rodzicielskim przebywają głównie na urlopiach wychowawczych.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours duży nacisk kładziony jest na bezpieczeństwo i higienę pracy. Zasady BHP oparte są na polskim prawodawstwie. Wszyscy nowi pracownicy zapoznają się z zasadami bezpieczeństwa i higieny, potwierdzając każdorazowo podpisem odbycie stosownych szkoleń. Nadrzędnym celem w tym zakresie jest likwidacja możliwych zagrożeń i stałe dążenie do zniwelowania do zera liczby wypadków przy pracy. Dotyczy to również pilotów wycieczek, rezydentów i animatorów, którym przez koordynatorów udzielane jest całodobowe wsparcie.

Mając na celu dążenie do zapewnienia w Rainbow Tours S.A. bezpieczeństwa pracy poprzez zagwarantowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a także krzewienie w Rainbow Tours S.A. postawy odpowiedzialności za dobro społeczne i promowanie zachowań wpływających na ograniczenie zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 powodującym chorobę COVID-19, co wiąże się z promowaniem zachowań poddawania się przez pracowników i współpracowników Rainbow Tours S.A. zalecanym szczepieniom ochronnym przeciwko COVID-19 w 2021 roku wychodząc naprzeciw potrzebom i by ułatwić pracownikom kwestie logistyczne związane ze szczepieniem, w tym szczepieniem „przypominającym”, postanowiliśmy wprowadzić dla wszystkich osób, które chciały skorzystać ze szczepienia, dodatkowy dzień wolny od pracy, związany z wykonaniem szczepienia ochronnego przeciw COVID-19. Zarówno w przypadku tzw. „dawki przypominającej” jak i pierwszej lub drugiej dawki dla osób, które jeszcze decyzji o szczepieniu nie podjęły lub podjęły, ale nie przyjęły dawki, wynikającej z harmonogramu szczepień. Każda z osób, która zaszczepiła się w terminie od 1.12.2021 do 30.04.2022 mogła otrzymać dodatkowy, płatny dzień wolny, który przysługiwał w dniu szczepienia bądź w kolejnym dniu roboczym po szczepieniu.

Szkolenia i rozwój

W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours istnieje duża świadomość korzyści wynikających ze stwarzania pracownikom możliwości ciągłego rozwoju oraz przeprowadzania szkoleń, które przekładają się na zwiększenie komfortu, efektywności i jakości pracy.

Poza szkoleniami m.in. z zakresu obsługi klienta i systemu rezerwacyjnego, dostępnymi dla każdego nowego pracownika (które zostały opisane powyżej, w części dotyczącej „Rekrutacji i adaptacji”), osoby zatrudnione w Grupie mogą korzystać z szerokiej bazy szkoleń dostępnych w systemie e-learning. Dotyczą one przede wszystkim oferowanych produktów i związanych z nimi usług dodatkowych. Grupa rozwija również projekt webinarów, czyli szkoleń on-line prowadzonych zarówno dla własnej sieci sprzedażowej, jak i oddziałów agencyjnych, których celem jest zapoznanie pracowników sieci sprzedaży z najważniejszymi z punktu widzenia organizacji, kierunkami wyjazdów oraz hotelami. Są to szkolenia cykliczne. W 2018 r. zorganizowano 17 webinarów. W 2019 roku Dział Szkoleń i Monitoringu (obecnie Dział Szkoleń i HR) stworzył 10 dokumentów/instrukcji/e-learning oraz nagrał 9 webinarów; w 2020 roku (specyficznym i szczególnym z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 i położenie nacisku na komunikację zdalną/on-line) zorganizowano 28 webinarów, głównie z zakresu wytycznych sanitarnych na danych kierunkach destynacyjnych objętych ofertą sprzedażową Grupy, organizacji lotów oraz funkcjonowania hoteli. Rok 2020 unaoczniał, że część działań prowadzonych przez Dział Szkoleń i HR możliwa jest do realizacji za pośrednictwem elektronicznych sposobów komunikowania się w sposób zdalny; digitalizacja szkoleń może przyczynić się do znacznego zmniejszenia kosztów ich przeprowadzania i w związku z tym, np. w sytuacji, gdy nie ma możliwości standardowego wprowadzenia pracowników do Rainbow oraz zadbania o zbudowanie z nim relacji w ramach projektu „Witaj w Rainbow”, warsztaty dla pracowników szeroko rozumianych działów sprzedaży mogą być realizowane w wersji online. W roku 2021 Dział Szkoleń i HR stworzył 63 dokumentów/instrukcji/e-learning oraz zrealizował 5 webinarów. Rok 2022 to: 23 stworzone dokumenty/instrukcje oraz 12 nagranych webinarów.

Bardzo przydatna dla pracowników jest również możliwość zapoznania się z relacjami ze study tour przygotowanymi przez ich kolegów i koleżanki. Relacje te dostępne są na platformie HRsys.

Kluczowe znaczenie przy szkoleniu pracowników destynacyjnych ma również Akademia Rainbow, która przygotowuje moduły szkoleniowe dla kandydatów na pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego.

Dostępny w Grupie system szkoleń pozwala pracownikom nie tylko stale rozwijać swoje umiejętności, podnosić kompetencje niezbędne na określonym stanowisku, ale przede wszystkim dzielić się wiedzą między sobą, co jest nieocenioną możliwością w turystyce, gdzie oferując wyjazdy, oferuje się klientom przede wszystkim wiele przeżyć i wspomnień.

2.3.3. Poszanowanie praw człowieka

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wdrożyła w 2017 roku i posiada spisana politykę poszanowania praw człowieka. Jej cel to określenie wytycznych, jakimi Grupa chce się kierować we współpracy z pracownikami zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami, pracownikami w całym łańcuchu dostaw, klientami, a także w relacjach ze społecznościami lokalnymi. Polityka określa praktykę i prezentuje dążenia Grupy do podnoszenia standardów przestrzegania praw człowieka w każdym miejscu, w którym jest obecna. Podstawę polityki stanowią:

- zapisy krajowych dokumentów, w tym przede wszystkim Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Kodeks pracy i Kodeks cywilny;
- międzynarodowe wytyczne i zalecenia spisane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych, Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczące fundamentalnych zasad i praw w pracy;
- wytyczne branżowe, w tym Globalny Kodeks Etyki w Turystyce i Kodeks postępowania na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem w turystyce.

Przy współpracy z partnerami biznesowymi i dostawcami Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce zarówno inspirować i dawać dobry przykład, jak również stopniowo wdrażać bardziej sformalizowane rozwiązania. Grupa Kapitałowa jest na etapie szczegółowego przeglądu umów, audytu kontraktów i destynacji, analizowanych pod kątem wprowadzenia zapisów kontraktowych w zakresie

poszanowania praw człowieka. Grupa planuje opracowanie „Wytycznych dla dostawców”, których zapisy mają być dołączane do umów z podmiotami zewnętrznymi.

Pracownicy

Pracownicy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours są największą wartością firmy. Grupa stara się prowadzić z nimi stały dialog, aktywnie włączając ich w procesy decyzyjne o kierunku, w którym Grupa podąża lub zamierza podążać. W Grupie poza polityką praw człowieka funkcjonują również spisane „Zasady równego traktowania w zatrudnieniu” objęte treścią Regulaminu Pracy. Działając w duchu poszanowania praw człowieka, szczegółowe wytyczne dotyczą następujących zagadnień:

- Przejrzyste warunki pracy i procesu rekrutacji – każdy pracownik ma prawo do jasnej i pełnej informacji o warunkach zatrudnienia; zakres prac jest wyczerpująco opisany i uregulowany. Pracownik ma pełen wgląd w swoje prawa i obowiązki, a z pracownikami prowadzony jest aktywny dialog oparty na zaufaniu. Pracownicy podpisują umowy zgodnie z faktycznym stanem zatrudnienia. Proces rekrutacji jest jasno określony i wolny od dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne. Jedynym kryterium wyboru pracownika są przesłanki merytoryczne i jego przygotowanie do pełnienia obowiązków.
- Dobrowolność pracy i praca nieletnich – zabrania się pracy przymusowej i zatrudniania osób małoletnich poniżej 16. roku życia. Dla osób poniżej 16. roku życia dostępne są jednak staże i praktyki.
- Wynagrodzenie i czas pracy – pracownicy otrzymują wynagrodzenie adekwatne do zajmowanego stanowiska i zakresu zadań. Prawem każdego pracownika jest odpowiednia liczba dni wolnych od pracy, z których korzysta w wybranym przez siebie i zaakceptowanym przez pracodawcę czasie. W Grupie Kapitałowej Rainbow Tours obowiązuje zasada równości wynagrodzenia w przypadku wykonywania pracy o tej samej wartości, przy czym pracami o jednakowej wartości są te, których wykonanie wymaga od pracowników porównywalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych dokumentami przewidzianymi w odrębnych przepisach lub praktyką i doświadczeniem zawodowym, a także porównywalnej odpowiedzialności i wysiłku.
- Wolność zrzeszania się, prawo do reprezentacji zbiorowej i prawo do swobodnego komunikowania się – pracownicy mają prawo do zrzeszania się w wybranych przez siebie organizacjach oraz do reprezentacji zbiorowej, która pozwala chronić ich interesy w przypadku konfliktu z pracodawcą. Wszelkie zapisy krajowego ustawodawstwa są przestrzegane. Pracownicy mogą również swobodnie wypowiadać się na terenie przedsiębiorstwa w zakresie warunków zatrudnienia i pełnienia przez siebie obowiązków. Jak dotąd w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours pracownicy nie wyrażali woli stowarzyszania się i nie funkcjonują związki zawodowe.
- Różnorodność i zakaz dyskryminacji – Grupa ma oddzielnie spisaną politykę różnorodności, której główne założenia stanowi zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.
- Zakaz stosowania przemocy – wszelka przemoc wobec pracowników jest zabroniona i karana z całą surowością.
- Walka z wszelkim rodzajem nękania, w tym z molestowaniem seksualnym i naruszaniem innych praw pracownika – Grupa Kapitałowa Rainbow Tours szanuje godność i wszelkie inne prawa pracownika. Żadna forma nękania, molestowania seksualnego czy naruszania innych praw pracownika nie będzie akceptowana.
- Ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i higiena pracy – Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dokłada wszelkich starań, aby zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz zredukować liczbę wypadków w pracy. Przestrzega przy tym wszelkich regulacji prawnych w tym zakresie.
- Równowaga między pracą zawodową a życiem prywatnym – Grupa dba o komfort psychospołeczny pracowników, pamiętając, że dobre samopoczucie pracowników przekłada się na jakość ich pracy i życia. Respektuje znaczące wydarzenia w życiu pracowników, umożliwiając im bez przeszkód korzystanie ze wszystkich praw przysługujących w takich sytuacjach.
- Szkolenia i wsparcie w kształceniu – Grupa dba o szkolenia i ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz wspiera ich w woli dalszego kształcenia.

Prawa dzieci

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours stoi na stanowisku, że dzieci powinny być w turystyce szczególnie chronione, czemu służą zapisy Kodeksu postępowania na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem w turystyce, który jest drogowskazem dla Grupy w tym zakresie. Grupa nie toleruje żadnej formy wykorzystywania dzieci, traktowania ich w sposób pozbawiający godności i podstawowych praw, w szczególności prostytucji, сутенерства, handlu dziećmi, pedofilii, pornografii dziecięcej czy nadużywania zależności nieletnich. Dotyczy to w szczególności realizacji oferty Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Grupa zamierza prowadzić w tym zakresie aktywną edukację pracowników, w szczególności pilotów, przewodników i rezydentów pracujących w destinacjach. W procesie kontraktowania Grupa dąży do unikania atrakcji, gdzie występuje ryzyko w tym zakresie. W procesie organizowania

produktu (usługi turystycznej) i związanej z tym relacji kontraktowej Grupa dąży do weryfikacji atrakcji pod tym kątem tam, gdzie jest to możliwe.

Prawa społeczności lokalnych

W przypadku aktywności polegających na kontakcie z ludnością plemienną, zwłaszcza w krajach mniej rozwiniętych, niedemokratycznych i tych o mniej utrwalonej kulturze prawnej, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dokłada wszelkich starań, aby kontakty te odbywały się z zachowaniem najwyższych standardów etycznych, z poszanowaniem prywatności, godności, na zasadzie dobrowolności, równości i wzajemnych korzyści. Spółka dominująca stworzyła zakładkę na swojej stronie internetowej r.pl, pod adresem <https://r.pl/csr>, dotyczącą „odpowiedzialnej turystyki”, na której opisane są zasady odpowiednich zachowań i etycznych postaw w zakresie dbania o interesy i brak nadmiernej ingerencji w społeczności lokalne, które odwiedza, w odniesieniu do możliwości szerokiego spektrum destynacji i atrakcji. W 2018 roku Grupa pilotażowo opracowała i wprowadziła – dla programów wycieczek objazdowych – krótkie poradniki odpowiedzialnego zachowania, które wzbogacone zostały o informacje i ciekawostki o odwiedzanych miejscach dla konkretnej wycieczki. Spółka opracowuje też zestaw zagadnień, na które piloci i rezydenci powinni zwracać uwagę w kontekście odpowiedzialnej turystyki. Z uwagi na pandemię spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka dominująca zdecydowała, w ramach działań związanych z zapobieganiem skutkom pandemii na prowadzoną przez Grupę działalność (ograniczenie kosztów), zawiesić realizację programu wdrażania poradników odpowiedzialnego zachowania dla programów wycieczek objazdowych.

Prawa klientów

Dbając o najwyższą jakość, Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zapewnia klientom rzetelną usługę i zgodność oferty z jej realizacją. Grupa stale monitoruje i analizuje sytuację oraz poziom bezpieczeństwa w miastach i krajach odwiedzanych przez klientów, aby zapewnić im bezpieczną podróż i pobyt. Grupa dostarcza im również aktualnych informacji o tej sytuacji i aktualizuje wewnętrzne procedury na wypadek niespodziewanych zdarzeń i sytuacji. Dane klientów Grupy przetwarzane są z zachowaniem najwyższych standardów i w zgodzie z przepisami prawa krajowego i unijnego. We współpracy z wyspecjalizowaną kancelarią prawną Grupa wdrożyła w 2018 roku rozwiązania z zakresu ochrony danych osobowych przewidzianych przez tzw. RODO [tj. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)], obowiązujące od 25.05.2018 r. Grupa stara się zapewnić równy dostęp do usług, stale zwiększając ich zakres grupom mniej uprzywilejowanym, w tym osobom niepełnosprawnym. Procedury reklamacyjne i zasady odstąpienia od umowy są klientom jasno i w sposób przejrzysty komunikowane.

Zgodnie z art. 33 RODO w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych, administrator bez zbędnej zwłoki – w miarę możliwości, nie później niż w terminie 72 godzin po stwierdzeniu naruszenia – zgłasza je organowi nadzorcemu (Urząd Ochrony Danych Osobowych, dalej jako „UODO”), chyba że jest mało prawdopodobne, by naruszenie to skutkowało ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych. Podmiot przetwarzający dane osobowe po stwierdzeniu naruszenia ochrony danych osobowych bez zbędnej zwłoki zgłasza je administratorowi.

W latach 2019-2021 wystąpiły incydentalne (w stosunku do liczby obsługiwanych klientów) naruszenia bezpieczeństwa powierzonych Spółce (jako administratorowi) danych osobowych klientów, także przez przetwarzających powierzone przez Spółkę dane osobowe (przedsiębiorstwa multiagencyjne, agenci).

Tabela 20.1. Incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych w latach 2021-2022

Podmiot, w którym stwierdzono naruszenie	2022		2021	
	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do UODO
Rainbow Tours S.A.	2	14	1	12
Podmiot przetwarzający dane (podmiot zewnętrzny)	-	15	3	10
RAZEM	2	29	4	22

W 2022 roku miało miejsce 31 zidentyfikowanych incydentów naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W 15 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A., przy czym zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor Ochrony Danych Osobowych Spółki dominującej nie stwierdził wysokiego ryzyka naruszenia praw i wolności. W 14 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur Rainbow Tours S.A., w tym w 2 przypadkach oznaczonych jako dotknięte wysokim ryzykiem naruszenia praw i wolności prowadzone były postępowania wyjaśniające przed UODO (na podstawie urzędowych pism Prezesa UODO z 2022 roku z prośbą o przedstawienie wyjaśnień zaistniałych uchybień w ochronie danych osobowych). Po przedstawieniu wyjaśnień sprawy zostały zamknięte przez UODO.

W 2021 roku miało miejsce 26 zidentyfikowanych incydentów naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W 13 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A., w tym, w 3 przypadkach zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor Ochrony Danych Osobowych Spółki dominującej stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do UODO. W 13 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur Rainbow Tours S.A., w tym w 1 przypadku zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do UODO.

Tabela 20.2. Incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych w latach 2019-2020

Podmiot, w którym stwierdzono naruszenie	2020		2019	
	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta wysokim ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia objęte zgłoszeniem do UODO	Liczba naruszeń dotknięta niskim ryzykiem / brakiem ryzyka naruszenia praw lub wolności osób fizycznych; naruszenia nie objęte zgłoszeniem do UODO
Rainbow Tours S.A.	-	-	12	24
Podmiot przetwarzający dane (podmiot zewnętrzny)	-	3	5	9
RAZEM	-	3	17	33
		3		50

W 2020 roku miały miejsce 3 zidentyfikowane incydenty naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W każdym z trzech przypadków naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A. (podmiot zewnętrzny, podmiot przetwarzający dane osobowe). W przypadku przedmiotowych trzech przypadków Inspektor Ochrony Danych Osobowych Spółki dominującej stwierdził, zgodnie z weryfikacją metodą ENISA, niskie ryzyko naruszenia praw i wolności. W związku z tym, w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 roku, poz. 1781) żaden z tych przypadków naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych nie podlegał zgłoszeniu do organu nadzorczego UODO.

W 2019 roku miało miejsce 50 zidentyfikowanych incydentów naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych klientów. W 14 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur firm zewnętrznych współpracujących z Rainbow Tours S.A., w tym, w 5 przypadkach zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor Ochrony Danych Osobowych Spółki dominującej stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do UODO. W 36 przypadkach naruszenie dotyczyło infrastruktury/procedur Rainbow Tours S.A., w tym w 12 przypadkach zgodnie z weryfikacją metodą ENISA Inspektor stwierdził wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności oraz dokonał – w oparciu o postanowienia art. 33 RODO i przy uwzględnieniu właściwych postanowień ustawy z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych – zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych do UODO.

Działania wdrażające politykę praw człowieka

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zobowiązuje się do wypełniania obowiązku poszanowania praw człowieka między innymi poprzez:

- Oczekiwanie (wyrażone aktywną komunikacją) wobec personelu, partnerów biznesowych i innych podmiotów bezpośrednio związanych z działalnością, produktami czy usługami, aby przestrzegali praw człowieka podczas współpracy z Grupą.
- Otwartą komunikację z interesariuszami dążącą do zapobiegania wszelkim naruszeniom praw człowieka; m.in. dążenie do otwartego, bezpośredniego dialogu ze społecznościami lokalnymi oraz rzetelnego, zaspokajającego ich potrzeby informacyjne komunikowania zaangażowania biznesowego i społecznego na ich obszarze.
- Wdrożenie rozwiązań systemowych w postaci m.in. zobowiązania dostawców do przestrzegania praw człowieka (w szczególności w destynacjach), m.in. poprzez stosowne zapisy w kontraktach z dostawcami. Grupa jest obecnie w trakcie przeglądu i audytu kontraktów w kontekście planowanego podjęcia stosownych działań w zakresie stopniowego wprowadzania stosownych klauzul i regulacji.
- Podanie do publicznej wiadomości zobowiązań Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w zakresie przestrzegania praw człowieka, a także zakomunikowanie przyjęcia polityki praw człowieka wszystkim pracownikom, partnerom biznesowym i innym interesariuszom przede wszystkim poprzez raportowanie informacji niefinansowych.

2.3.4. Różnorodność

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć bezpieczne i przyjazne miejsce pracy, dlatego mając na uwadze poszanowanie różnorodnego, wielokulturowego społeczeństwa, kładzie szczególny nacisk na politykę równego traktowania ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.

Postrzegając różnorodność jako wartość nie tylko w skali lokalnej, ale również globalnej, Grupa rozumie politykę różnorodności jako działania obejmujące trzy obszary: pracowników lokalnych w Polsce i pracowników destynacji, pracowników w łańcuchu dostaw, klientów i gości. W swojej polityce Grupa kieruje się przepisami prawa krajowego oraz międzynarodowego, a także wymaganiami odnoszącymi się do spółek giełdowych określonych innymi w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. Grupa stara się również nawiązywać do zapisów i wytycznych zawartych w Karcie Różnorodności.

Pracownicy lokalni w Polsce i pracownicy destynacji

Politykę różnorodności Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce realizować poprzez:

- Tworzenie przyjaznej atmosfery pracy i kultury organizacji wolnej od wszelkich przejawów dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, bezwyznaniowość, przekonanie polityczne, przynależność związkową, orientację psychoseksualną, tożsamość płciową, status rodzinny, styl życia, formę, zakres i podstawę zatrudnienia, inny typ współpracy oraz inne przesłanki narażone na zachowania dyskryminacyjne.
- Jasne zasady powoływania członków organów Grupy (co leży w zakresie kompetencji Walnego Zgromadzenia w przypadku wyboru członków Rady Nadzorczej oraz w zakresie kompetencji Rady Nadzorczej w przypadku wyboru członków Zarządu Rainbow Tours S.A.), jak również wyboru kluczowych menedżerów, co realizowane jest na podstawie kryteriów merytorycznych i predyspozycji danej osoby do sprawowania powierzanej jej funkcji. W szczególności obejmuje to kwalifikacje i doświadczenie zawodowe odpowiadające profilowi stanowiska.
- Upowszechnianie zasad równego traktowania w zatrudnieniu oraz wiedzy na temat mobbingu i określenie trybu postępowania w przypadku takiego zdarzenia w dokumencie, który stanowi załącznik do regulaminu pracy, jest podpisany przez pracodawcę oraz przedstawiciela załogi. Równocześnie Grupa opracowała kompleksową politykę praw człowieka opisującą podejście Grupy do tej tematyki.

Pracownicy w łańcuchu dostaw

Realizacja usług Grupy Kapitałowej Rainbow Tours możliwa jest w dużej mierze dzięki dziesiątkom osób, z którymi klienci Grupy mają kontakt podczas realizacji swoich podróży. Grupa dokłada wszelkich starań, aby promować politykę różnorodności również wśród jej kontrahentów, zdając sobie sprawę, że dobrze realizowana przyniesie wymierne korzyści materialne i niematerialne również Grupie. Jest to szczególnie istotne w miejscach o odmiennych standardach w podejściu do równego traktowania i braku dyskryminacji. W tym obszarze Grupa chce podejmować działania zmierzające do:

- Zwiększenia w zatrudnieniu udziału grup mogących podlegać dyskryminacji, w tym głównie z uwagi na płeć, wiek czy pochodzenie etniczne.
- Podnoszenia standardów dotyczących równego traktowania, w szczególności w miejscach, gdzie wciąż są one dużo niższe niż w Polsce.
- Upowszechniania wiedzy na temat wagi różnorodności wśród klientów i gości.

Klienci i goście

Różnorodność pracowników i kontrahentów Grupy Kapitałowej Rainbow Tours odzwierciedla różnorodność jej klientów oraz gości, dlatego Grupa szanuje ją i uwzględnia, dostosowując do niej swoje produkty. Grupa stara się zapewnić równy dostęp do swoich usług osobom będącym na określonej diecie bądź mającym wymagania zdrowotne oraz grupom mniej uprzywilejowanym, w tym osobom niepełnosprawnym. W indywidualnych przypadkach naszym klientom oferujemy personalnie dobrane propozycje wyjazdów po wcześniejszej weryfikacji możliwości w tym zakresie. Każdy przypadek wyjazdu osoby z niepełnosprawnością wymaga zgłoszenia i rozpatrzenia przez Działu Help Desk i przez Managera danego kierunku, a zgłoszenie musi zawierać wyczerpujące informacje określające stopień niepełnosprawności, w tym informację, czy klient jest w stanie samodzielnie wsiąść do autokaru na standardowym transferze (w kontekście ewentualnej konieczności organizacji transferu specjalnego), a także informacje o korzystaniu z klienta z wózka inwalidzkiego oraz o tym, czy pokój w hotelu dla osoby z niepełnosprawnością jest konieczny, czy opcjonalny.

2.3.5. Środowisko naturalne

Podstawą działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest odpowiedzialne użytkowanie zasobami naturalnymi, zgodnie z wymaganiami prawnymi obowiązującymi w Polsce. Jeśli chodzi o dbałość o środowisko, Grupa za istotne uznaje również zapisy kluczowych dokumentów na ten temat, takich jak:

- Decyzja Komisji (UE) 2016/611 z 15.04.2016 r. w sprawie dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora turystyki na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z 09.12.1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.
- Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES).

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce nie tylko chronić środowisko, niwelować szkodliwe skutki powodowane przez działalność Grupy i jej klientów, wdrażać rozwiązania pozwalające optymalizować zagrożenia dla środowiska, ale również promować założenia odpowiedzialnej turystyki zarówno poprzez swoje działania, jak i poprzez przekazywanie wiedzy na ten temat naszym klientom i współpracownikom.

Grupa uznaje również za istotne wpisywanie się poprzez swoje działania środowiskowe w Cele Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs), które zostały ogłoszone w 2015 r. podczas szczytu Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku. Podmioty, takie jak Grupa Kapitałowa Rainbow Tours, działające na niemal wszystkich kontynentach mają możliwość wyznaczania szczegółowych celów z zakresu niemal wszystkich wyzwań globalnych. Szczególnie istotne w zakresie aspektów środowiskowych, bezpieczeństwa oraz jakości działalności Grupy są zatem następujące Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- Cel 8.: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.
- Cel 12.: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji.
- Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.
- Cel 15: Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.

Za kluczowe Grupa Kapitałowa Rainbow Tours uznaje opracowanie i wdrożenie narzędzi do monitorowania efektów zrównoważonego rozwoju dla zrównoważonej turystyki, dzięki której powstają miejsca pracy i promowane są lokalna kultura i produkty. Równocześnie Grupa skupia się na edukacji klientów, minimalizując ich oddziaływanie na środowisko.

Swoje cele Grupa chce realizować poprzez politykę środowiskową podzieloną na 4 obszary:

- Administracja – administrując siedzibą w Łodzi i salonami sprzedaży w całej Polsce, Grupa dąży do zapewnienia pracownikom bezpiecznych warunków pracy, dbając równocześnie o środowisko naturalne poprzez ekologiczne rozwiązania minimalizujące zużycie zasobów oraz poprzez kształcenie i szkolenia pracowników w zakresie wartości środowiskowych.
- Transport – realizując wyjazdy turystyczne dla klientów na terenie całego świata, Grupa korzysta z licznych środków transportu, w tym głównie połączeń lotniczych na długich trasach podczas podróży transkontynentalnych i szerokiej gamy środków transportu kołowego (autokary, dżipy, mikrobusy, minivany, samochody osobowe) w miejscach docelowych. Grupa dąży do zapewnienia klientom bezpiecznych, ale i możliwie jak najmniej szkodliwych dla środowiska rozwiązań transportowych.
- Zakwaterowanie – wybierając i kontraktując miejsca zakwaterowania dla klientów, Grupa dąży do sukcesywnego zwiększania liczby miejsc mogących poszczycić się certyfikacją środowiskową i prowadzących aktywną politykę w zakresie ochrony środowiska, a także działających zgodnie ze strategią odpowiedzialnego biznesu.
- Atrakcje – Grupa dąży do tego, aby proponowane atrakcje pozwalały minimalizować negatywny wpływ na środowisko, a atrakcje, w których główną rolę odgrywają zwierzęta, nie łączyły się w żadnym stopniu z niewłaściwym ich traktowaniem, a ponadto pozwalały upowszechniać wiedzę o możliwościach dbania i ochrony poszczególnych gatunków.

Szczegółowe zobowiązania

Administracja

Polityka środowiskowa jest realizowana zarówno w centrali Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w Łodzi, jak i w oddziałach w całej Polsce. Dotyczy ona również obiektów hotelowych administrowanych przez firmę poza Polską.

Kluczowe zobowiązania w odniesieniu do biura i salonów:

- Dążenie do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez stopniowe wdrażanie systemów oszczędzających wodę i energię w lokalizacjach, w których Grupa odpowiada za stosowne instalacje (w szczególności poprzez wprowadzenie usprawnień dotyczących oświetlenia wbudowanego, poprzez demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED).
- Usprawnienia dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej poprzez wyłączanie urządzeń biurowych (poprzez prowadzenie wśród pracowników akcji edukacyjnych i informacyjnych o konieczności dbania o wyłączanie urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy).
- Minimalizacja zużycia zasobów, zwłaszcza papieru i tuszu, do celów reklamowych i w pracy biurowej.
- Zapewnienie możliwości segregacji odpadów, wprowadzenie jasnej procedury ich segregacji oraz zakontraktowanie odpowiednich usług recyklingu w lokalizacjach, w których Grupa odpowiada za zarządzanie odpadami.

Grupa systematycznie wprowadza rozwiązania mające na celu poprawę efektywności energetycznej, a co za tym idzie redukcję kosztów prowadzonej działalności. Do takich przedsięwzięć zaliczyć można:

- Wymiana oświetlenia na LED w biurze centralnym oraz w oddziałach terenowych.
- Wymiana oświetlenia w banerach reklamowych na LED w oddziałach terenowych.
- Stopniowa wymiana stolarki okiennej w biurze centralnym; współfinansowanie i aktywność w zakresie prac związanych z modernizacją elewacji i ociepleniem budynku biurowego w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 270, w którym mieści się centrala Spółki dominującej oraz w procesie wymiany wind w budynku biurowym – w tym przypadku działanie jest utrudnione w budynku centrali, gdzie mieści się siedziba Spółki dominującej (ze względu na skomplikowaną strukturę własności biurowca oraz technologię jego wykonania – budynek z przełomu lat 60 i 70 XX wieku), a także w przypadku oddziałów terenowych (nieuzasadnione ekonomicznie działania termomodernizacyjne w wynajmowanych biurach na terenie Polski – głównie w tzw. „galeriach handlowych”).
- Wyłączanie urządzeń klimatyzacyjnych w biurach na czas przerw w pracy. Odbywa się to ręcznie i jest realizowane przez samych pracowników.

Dodatkowo realizowane są następujące działania proekologiczne:

- Efektywne wykorzystywanie floty samochodowej.
- Szkolenie i uświadomienie pracowników na zagadnienia związane z ochroną środowiska.
- Cykliczne szkolenia „Witaj w Rainbow” obejmujące elementy uświadamiania w zakresie ochrony środowiska.

Treścią ostatniego przeprowadzonego w przedsiębiorstwie Spółki dominującej w lipcu 2021 roku audytu energetycznego (na podstawie właściwych dyspozycji przewidzianych treścią ustawy z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej) objęto zestawienie sugerowanych usprawnień dotyczących zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w biurze centralnym i w oddziałach terenowych:

Tabela 21. Usprawnienia dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej (zgodnie z audytem energetycznym z 07.2021 r.)

I.p.	Rodzaj usprawnień lub przedsięwzięć	Sposób realizacji	Szacunkowy koszt zmiany	Oszczędność w skali roku
I.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej poprzez wyłączanie urządzeń biurowych	Informowanie pracowników o konieczności dbania o wyłączanie urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy	Brak kosztów	30.480,00 zł
II.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia wbudowanego	Demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED dla biura centralnego	1.400 zł	2.072,64 zł
III.	Usprawnienie dotyczące zmniejszenia zużycia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia wbudowanego	Demontaż istniejącego układu oświetlenia starego typu i montaż nowego w oparciu o oprawy i źródła światła LED dla oddziałów terenowych	2.800 zł	4.145,28 zł

W zakresie zużycia mediów Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dysponuje danymi na podstawie audytów energetycznych realizowanych w oparciu o właściwe postanowienia ustawy z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej. Spółka dominująca zobowiązana jest przeprowadzać audyt energetyczny przedsiębiorstwa lub zlecić jego przeprowadzenie co 4 lata. Pierwszy audyt energetyczny został przeprowadzony w roku 2017 (dane za rok 2016), a kolejny w roku 2021 (dane za rok 2020). W związku z brakiem biznesowego uzasadnienia Grupa nie posiada informacji o poziomie zużycia w pozostałych okresach: lata 2017 – 2020 oraz rok 2021.

W biurze centralnym w Łodzi korzysta się z dwóch czynników energetycznych: energii elektrycznej oraz ciepła miejskiego na potrzeby wody użytkowej miejskiej oraz centralnego ogrzewania. Rainbow Tours S.A. na dzień sporządzenia ostatniego audytu energetycznego (lipiec 2021 roku) zajmowała (i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zajmuje) piętra V, VI, VII, VIII oraz XII w budynku biurowym w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 270. Aktualna łączna powierzchnia lokali zajmowanych w biurze centralnym wynosi 2.174,44 m² (kubatura części ogrzewanej wynosi 10.896,95 m³), przy czym w porównaniu z poprzednio wykonywanym audytem energetycznym (audyt za rok 2016 wykonany w okresie miesięcy lipiec-wrzesień 2017 roku) powierzchnia ta zwiększyła się o 330,74 m² (nabycie dodatkowych lokali na VIII piętrze biurowca).

W 2016 roku zużycie energii elektrycznej przez Rainbow Tours S.A. w biurze centralnym wyniosło: 200.601 kWh. Opłaty za ogrzewanie i ciepłą wodę są naliczane przez administratora obiektu proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni. Udział zajmowanej powierzchni przez Rainbow Tours S.A. w biurowcu wynosił w tym okresie 12%. Na podstawie danych zebranych od administratora obiektu zużycie ciepła w 2016 roku na cele grzewcze oraz ciepłej wody użytkowej wyniosło: 229.627 kWh.

W 2020 roku zużycie energii elektrycznej przez Rainbow Tours S.A. w biurze centralnym wyniosło: 110.317 kWh. Ze względu na okres szczytu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 rok wartość zużycia energii jest zaniżona w stosunku do średnich, rocznych wartości (z uwagi na pracę zdalną itp.). Opłaty za ogrzewanie i ciepłą wodę są naliczane przez administratora obiektu proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni. Udział zajmowanej powierzchni przez Rainbow Tours S.A. w biurowcu wynosił w tym okresie 17%. Na podstawie danych zebranych od administratora obiektu zużycie ciepła w 2020 roku na cele grzewcze oraz ciepłej wody użytkowej wyniosło: 230.831 kWh (wpływ na podaną wartość miały: zwiększenie – w stosunku do roku 2016 – łącznej powierzchni użytkowej biur/lokali zajmowanych w biurze centralnym, w związku z nabyciem lokali na VIII piętrze biurowca oraz pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 oraz jej skutki związane np. z wykonywaniem pracy w trybie tzw. „home office”).

Sieć oddziałów terenowych Rainbow jest systematycznie rozwijana i modyfikowana. Następuje również proces zmiany lokalizacji biur terenowych, najczęściej poprzez przenoszenie do galerii handlowych. Powierzchnie lokalne placówek są stosunkowo niewielkie, od około 18 m² do około 100 m². Średnia powierzchnia lokalu w oddziale terenowym to 43 m². Większość stanowią lokale w galeriach i centrach handlowych, budynki te powstawały w różnych okresach czasu i technologiach. Spółka dominująca jest przeważnie jednym z kilkudziesięciu, a nawet kilkuset najemców w danej lokalizacji. W takich budynkach zarówno centralne ogrzewanie, ciepła woda użytkowa, klimatyzacja, wentylacja są centralne i sterowane przez administratorów obiektów. Spółka dominująca nie ma wpływu na nastawy temperatur, tryby grzania i chłodzenia czy wydajność wentylacji. Zużycie energii elektrycznej i ciepłej na częściach wspólnych (ciągi komunikacyjne, korytarze, sanitariaty, klatki schodowe, garaże) jest rozliczana stosunkowo na wszystkich najemców lokali. Kubatura części wspólnych zwłaszcza w galeriach handlowych jest stosunkowo duża, co przekłada się na poziomy zużycia energii. Jednocześnie sposoby opomiarowania i rozliczenia zużycia energii elektrycznej oraz ciepłej są bardzo zróżnicowane w zależności od galerii handlowej i zawartych umów; w większości są one zryczałtowane i zawarte w cenie najmu.

W ramach gospodarki odpadami Grupa posiada umowy na odbiór i recykling odpadów biurowych takich jak zużyte tonery, papier i makulatura, elektroodpady, w tym baterie.

W Centrali Spółki dominującej cyklicznie prowadzone są akcje związane ze zbiórką zużytych tonerów, zbiórką makulatury. Na terenie biurowca, w którym mieści się siedziba Spółki dominującej (Łódź, ul. Piotrkowska 270), w związku z wprowadzonym obowiązkiem segregacji odpadów biura zostały wyposażone w odrębne pojemniki z przeznaczeniem na główne frakcje odpadów i przeprowadzono stosowną akcję informacyjną. W ramach oddolnych działań pracowniczych odbywają się akcje mające na celu promowanie postępowania w interesie ochrony środowiska, np. akcja „choinka z wypożyczalni”, która promowała wypożyczenie choinki na czas świąt Bożego Narodzenia (organizator akcji za każde wypożyczone drzewko zobowiązał się do posadzenia dziesięciu dodatkowych).

Kluczowe zobowiązania w odniesieniu do hoteli własnych (Grecja):

- Dążenie do zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez stosowanie systemów oszczędzających wodę i energię, segregację odpadów oraz ekologiczne rozwiązania podczas sprzątania i bieżącego zarządzania hotelem.
- Zapobieganie powstawaniu odpadów dzięki „zielonym zakupom” z uwzględnieniem wpływu cyklu życia produktów – na przykład dzięki unikaniu artykułów jednorazowego użytku (żywność, mydła, szampony) oraz kupowanie środków czyszczących w postaci skoncentrowanej i luzem, a także staranne zarządzanie wielkościami zakupów.
- Minimalizacja możliwego do uniknięcia marnowania żywności dzięki starannemu opracowaniu jadłospisu i planowaniu posiłków.

- Promocja pozytywnych rozwiązań środowiskowych wśród gości hotelu poprzez edukację i uświadamianie, na przykład prośbienie i zachęcanie ich do ponownego wykorzystania pościeli i ręczników podczas dłuższych pobytów.

Wszystkie nowe budynki hotelowe Grupy w Grecji zostały zaprojektowane tak, aby spełniać klasę energetyczną B+, czyli najwyższą możliwą w zakresie izolacji pasywnej. Dodatkowo zostały na nich zainstalowane panele solarne, które są podstawowym źródłem grzania wody dla całego hotelu. W najstarszym budynku, w którym wcześniej woda była grzana tylko piecem na ropę naftową, instalacja została przerobiona tak, aby woda była grzana za pomocą energii słonecznej i tylko dogrzewana piecem na ropę naftową, co zredukowało zużycie ropy o około 60%. W pozostałych budynkach nowoczesne instalacje zapewniają grzanie wody panelami solarnymi i ewentualne dogrzewanie pompami powietrze-woda.

W czterech z pięciu hoteli własnych działających pod marką „White Olive” stosujemy do podgrzania wody m.in. selektywne panele fotowoltaiczne umieszczone na dachach hoteli, a podgrzaną tak ciepłą wodę magazynujemy w izolowanych bojlerach umieszczonych w maszynowniach. W trzech naszych hotelach stosujemy pompy ciepła (czynnikiem chłodniczym stosowanym w pompach ciepła jest czynnik oznaczony jako R410A).

Grupa przeprowadziła wymianę wszystkich istniejących żarówek na oświetlenie LED oraz zamontowała liczniki zegarowe do zapalania wybranych świateł oraz czujki ruchu i czujki zmierzchu, aby zoptymalizować zużycie energii elektrycznej. We wszystkich pokojach zostały zamontowane wyłączniki prądu na kartę co uniemożliwia pozostawienie włączonego oświetlenia albo działających urządzeń elektrycznych (poza mini-lodówką) w czasie nieobecności gościa w pokoju. Nowe budynki mają zainstalowane nowoczesne systemy klimatyzacyjne z indywidualnym sterowaniem w każdym pokoju, ale centralnymi agregatami co znacznie zmniejsza zużycie energii elektrycznej oraz emituje do środowiska mniej ciepła. Na drzwiach balkonowych wszystkich pokoi zainstalowano magnetyczne wyłączniki prądu z odpowiednią automatyką, powodującą wyłączenie klimatyzacji, aby nie działała przy otwartych drzwiach balkonowych.

Zamontowano baterie umywalkowe oraz słuchawki prysznicowe z napowietrzaczami tak aby zredukować zużycie wody oraz wprowadzono dozowniki detergentów, aby zoptymalizować użycie chemii do sprzątania i odprowadzanie jej do ścieków. Dokonano również zmiany pralni zewnętrznej na bardziej ekologiczną. Kontrola zużycia wody odbywa się w systemie dziennym, jako że na wyspie Zakynthos jest duży problem z infrastrukturą wodociągową, a właściwie jej zasilaniem, tak więc woda przyjeżdża do hotelu cysternami co pozwala policzyć wielkość zużycia w całym hotelu. Wprowadzono również dozowniki chloru oraz codzienne sprawdzanie odczynu wody basenowej w celu utrzymania balansu pomiędzy czystością i ekologią basenów.

Gospodarka hotelowa realizowana na wyspach Morza Śródziemnego (Zakynthos, Kreta, Rodos) nakłada na Grupę stosowne wymogi i ograniczenia w zakresie zapobiegania powstawania odpadów co w szczególności realizowane jest poprzez odpowiednio realizowane procesy zakupowe. Hotele ze względów bezpieczeństwa są wprawdzie zmuszone do korzystania poza restauracją hotelową z naczyń plastikowych (ryzyko związane ze zbitciem naczyń szklanych), jednak Grupa ograniczyła zużycie naczyń jednorazowych na rzecz plastików wielorazowego użytku – przykładowo kubki z miękkiego plastiku zostały zastąpione kubkami z twardego plastiku, które można poddać zmywaniu - są wielorazowego użytku.

Grupa współpracuje z producentami i dostawcami wyspecjalizowanymi w współpracy z branżą hotelową, co pozwala unikać zbędnych opakowań i umożliwia realizację zamówień w ilościach adekwatnych do potrzeb. Wszystkie środki czyszczące są kupowane w dużych opakowaniach, od jednego, międzynarodowego dostawcy, który zapewnia Grupie dozowniki dla każdego rodzaju środka czyszczącego oraz odpowiednie ich wyregulowanie w celu optymalizacji zużycia. Dodatkowo Grupa wykorzystuje w pełni ekologiczny i całkowicie rozpuszczalny w wodzie papier toaletowy w celu ułatwienia oczyszczania ścieków oraz prowadzi segregację śmieci w ramach i na miarę możliwości infrastruktury wyspy Zakynthos. W ramach dążenia do uniknięcia marnowania żywności Grupa starannie planuje jadłospis z podziałem na dni i posiłki w systemie dwutygodniowym. Wszelkie napoje kupowane są w postaci koncentratów, co pozwala minimalizować liczbę opakowań.

Osobnym obszarem działań Grupy jest praca nad edukacją klientów poprzez odpowiednie materiały informacyjne w pokojach, ale także poprzez ustalenie częstotliwości wymiany bielizny hotelowej przy zachowaniu poziomu czystości i zarazem poziomu satysfakcji klientów.

Transport

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zwraca uwagę na wykorzystywaną flotę autokarową i inne kołowe środki transportu, które są wykorzystywane do transportu klientów. Grupa dba o to, aby autokary były nie tylko wygodne dla klientów, ale również spełniały najwyższe standardy zalecane przez przepisy dotyczące ochrony środowiska przed szkodliwym wpływem spalin. Dzięki temu wszystkie autokary Grupy mogą bez przeszkód wjeżdżać do centrów wielu miast europejskich, w których obowiązują restrykcje dotyczące ruchu samochodowego ze względu na emisję szkodliwych spalin. Jeśli chodzi o transport autokarowy flota, z której Grupa korzysta do przewozu turystów, spełnia najwyższe wymogi w zakresie emisji spalin – ponad 80% autokarów posiada normy emisji spalin EURO 6 i EURO 5. Są to najwyższe normy określające limity emisji tlenków azotu (NOx), węglowodorów (HC), tlenków węgla (CO) i cząstek stałych dla silnika.

W tej dziedzinie Grupa realizuje również proekologiczne planowanie podróży i wycieczek, co w szczególności oznacza zarządzanie lotami w celu uniknięcia lotów zbędnych (np. tych, które można z powodzeniem zastąpić transportem lądowym lub wodnym) oraz dobór usług transportowych o wysokiej efektywności energetycznej i optymalizację tras przejazdu.

Zakwaterowanie

Podczas wyboru i kontraktowania hoteli Grupa zwraca uwagę na ich politykę w zakresie ochrony środowiska, a także zachęca lokalnych partnerów do wdrażania programów ochrony i utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego. Grupa zobowiązuje się również do uwzględniania w warunkach kontraktów zawieranych z dostawcami usług, w tym z kontraktowanymi hotelami, ogólnie przyjętych standardów i norm minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dąży również do edukowania klientów i promocji wśród nich zachowań pozwalających chronić środowisko, takich jak wyłączanie światel w pokojach hotelowych po ich opuszczeniu, oszczędne używanie wody czy powtórne używanie pościeli i ręczników, jeśli nie ma potrzeby ich wymiany każdego dnia.

W procesie wyboru miejsc wypoczynku i budowania oferty produktowej dążymy do poszukiwania hoteli oferujących także dania przeznaczone dla osób zainteresowanych kuchnią wegetariańską i wegańską. W indywidualnych przypadkach naszych klientów – np. w momencie określonej diety (np. bezglutenowej) oferujemy personalnie dobrane propozycje wyjazdów po wcześniejszej weryfikacji możliwości w tym zakresie.

Atrakcje

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours chce tworzyć programy pozwalające minimalizować negatywny wpływ na środowisko, włączać atrakcje i aktywności pozwalające chronić przyrodę i bioróżnorodność. Politykę ochrony środowiska i bioróżnorodności Grupa realizuje poprzez:

- Dążenie do włączania do programów atrakcji parków narodowych oraz aktywności wspomagających ochronę przyrody.
- Dążenie do eliminacji atrakcji, które mogłyby się wiązać z nadmiernym lub niepotrzebnym zanieczyszczeniem środowiska, wykluczanie tych najbardziej szkodliwych dla środowiska.
- Preferencje dla kontrahentów promujących ekologiczne rozwiązania i angażujących się w ochronę przyrody.
- Dążenie do uwzględniania tylko tych atrakcji, których organizatorzy działają w granicach lokalnego prawa, przestrzegają lokalnych standardów, posiadają wszelkie niezbędne pozwolenia, a także kadrę wykwalifikowaną do opieki nad zwierzętami. Grupa chce współpracować wyłącznie z podmiotami, które w kontakcie ze zwierzętami spełniają kryteria tzw. pięciu wolności i praw – tzn. zapewniają zwierzętom: dostęp do jedzenia i wody, warunki bytowe zbliżone do naturalnych, opiekę weterynaryjną, możliwość naturalnych zachowań oraz wolność od stresu i strachu. Grupa dąży do wypracowania metod weryfikacji partnerów w tym zakresie.
- Dążenie do włączania do oferty produktowej atrakcji (sanktuaria, sierocińce) instytucji czynnie zajmujących się ochroną zwierząt oraz atrakcji pozwalających bez niepokojenia obserwować zwierzęta w ich naturalnym środowisku. Grupa dąży do eliminacji miejsc, w których prowadzony jest rozród i handel dzikimi zwierzętami.
- Podejmowanie, m.in. poprzez zaangażowanie i udział pracowników destynacyjnych (pilotów, rezydentów), działań mających na celu zachowanie należytej staranności i odpowiedzialny dobór partnerów przy organizacji atrakcji bazujących na kontakcie ze zwierzętami w ich naturalnym środowisku, typu safari.
- Dążenie do wyłączenia atrakcji bazujących na wykonywaniu przez zwierzęta czynności niebędących ich naturalnym zachowaniem lub mogących zawierać elementy ich męczenia, nawet jeśli dopuszcza to lokalna tradycja.

Realizacja powyższych priorytetów jest możliwa dzięki zaangażowaniu zarówno na poziomie doboru atrakcji, jak i w trakcie współpracy. Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zamierza wdrożyć stały monitoring atrakcji bazujących na kontakcie ze zwierzętami pod kątem doniesień medialnych w celu weryfikacji warunków lokalnych. Dodatkowo w działania w zakresie ochrony zwierząt Grupa włącza pracowników pracujących w destynacjach, ze szczególnym naciskiem na pilotów i rezydentów. Powyższe priorytety możliwe są do weryfikacji zazwyczaj wyłącznie „w terenie”, zatem Grupa uczy i angażuje pracowników do takiej weryfikacji.

Osobnym obszarem pracy Grupy w zakresie ochrony środowiska jest edukacja klientów na temat zachowań pozwalających chronić środowisko i bioróżnorodność odwiedzanych przez nich miejsc. W szczególności obejmuje to:

- Informowanie klientów o odpowiedzialnym kupowaniu pamiątek wykluczającym te pochodzące ze zwierząt objętych ochroną. Informowanie o możliwych konsekwencjach prawnych na terenie RP.
- Promowanie odpowiedzialnego kontaktu ze zwierzętami poprzez informowanie klientów o właściwym zachowaniu, m.in. podczas nurkowania.
- Grupa planuje wdrożyć rozwiązania mające na celu zachęcanie klientów do czynnego włączania się w monitorowanie dobrostanu zwierząt podczas realizacji wycieczek, głównie poprzez uświadamianie w formie materiałów informacyjnych.

Ważnym aspektem środowiskowym w kontekście zwiedzania atrakcji jest wykorzystanie przez klientów Grupy tzw. Tour Guide System (TGS), czyli radiowych systemów do oprowadzania grup, a w szczególności kwestia zużytych baterii. Po każdej wycieczce następuje badanie żywotności baterii dokonywane specjalistycznym miernikiem. Po badaniu, w przypadku utraty sprawności i żywotności baterii (poniżej naładowania w wysokości 1,29V – wyjściowo 1,5V) bateria przeznaczona jest do utylizacji, którą w

ramach kompleksowej usługi na rzecz Grupy zajmuje się specjalistyczna firma. W przypadkach, kiedy poziom naładowania osiąga poziom 1,35V bateria przeznaczana jest do użycia w innych, mniej energochłonnych urządzeniach.

2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji

W rozumieniu postanowień obowiązującej w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours polityki antykorupcyjnej (spisanej w jednolitym dokumencie wprowadzonym w 2017 roku) działania korupcyjne to wszelkie działania wyczerpujące definicję zawartą w art. 229, 230 oraz 230a kodeksu karnego, a więc przede wszystkim: (1) obiecywanie, proponowanie, nakłanianie, wręczanie jakichkolwiek korzyści majątkowych lub osobistych lub (2) przyjmowanie korzyści majątkowych od kontrahentów Grupy, jak również nieuzasadnione preferowanie wybranych kontrahentów. Łapownictwo pojmowane jest jako dawanie lub przyjmowanie przez dowolną osobę jakiegokolwiek korzyści majątkowej lub osobistej (zwykle w formie środków pieniężnych, prezentu, pożyczki, rekompensaty, przysługi, prowizji lub rozrywki) w charakterze niewłaściwej zachęty lub rekompensaty z tytułu uzyskania zlecenia lub innego świadczenia. Łapownictwo może mieć miejsce w sektorze publicznym (np. wręczenie łapówki funkcjonariuszowi publicznemu) lub prywatnym (np. wręczenie łapówki pracownikowi kontrahenta). Kluczowe zapisy przedmiotowej polityki w znacznym stopniu dotyczą Spółki dominującej Rainbow Tours S.A. (dalej Spółka) ze względu na fakt jej obecności na GPW, bycia spółką publiczną. Jednakowoż polityka została przyjęta dla Grupy Kapitałowej – co oznacza, iż pozostałe spółki muszą ją w równym stopniu respektować i stosować w zakresie adekwatnym do specyfiki ich działalności.

Aby mieć pewność, że nie dochodzi do podejmowania działań mogących mieć znamiona korupcji, pracownicy oraz współpracownicy Spółki oraz spółek z Grupy Kapitałowej muszą wykonywać swe obowiązki w sposób transparentny. Jedyne korzyści, które nie spełniają wyżej przytoczonych definicji, to wręczanie i przyjmowanie zwyczajowych upominków (np. świątecznych) i materiałów promocyjnych. Uzasadnione upominki oraz posiłki służbowe, których koszty pokrywane są przez spółki Grupy, a ich beneficjentem jest partner biznesowy, powinny być zgłoszone (np. podczas planowania lub rozliczania wydatku) i powinny mieć również charakter jawny. Takie działanie nie może skutkować negatywnymi konsekwencjami dla Grupy. W Grupie nie są akceptowane również płatności przyspieszające tok sprawy, tj. płatności dokonane dla organizacji rządowej lub funkcjonariusza publicznego mające na celu przyspieszenie lub zabezpieczenie wykonania nie uznaniowych, rutynowych czynności urzędowych (np. wydawania wiz, faktur celnych lub innych rządowych dokumentów).

Wszyscy pracownicy i współpracownicy Spółki i pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej muszą mieć świadomość, że każdy prezent, wręczony lub otrzymany, który ma formę pieniężną, jest łapówką, niezależnie od kwoty lub intencji. Każde zobowiązanie do płatności wystawione z tytułu zakupu przez Spółkę lub spółki z Grupy Kapitałowej produktów lub usług (co z uwagi na koncentrację procesów biznesowych w Spółce, jako jednostce dominującej w Grupie, w zdecydowanej liczbie przypadków ma miejsce w Spółce) wymaga przed realizacją przelewu potwierdzenia podpisem przez właściwego członka Zarządu odpowiedzialnego za dany obszar działalności Spółki, a w przypadku płatności realizowanych na podstawie umowy – akceptacji przez osobę odpowiedzialną bezpośrednio za realizację umowy lub jej zawarcie.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie akceptuje przywłaszczenia mienia jakiegokolwiek osoby lub podmiotu współpracującego, klientów ani samej Grupy. Ewentualne ryzyko w tym zakresie eliminowane jest poprzez ewidencję środków trwałych i procedury spisów z natury.

Do zdefiniowanych obszarów zagrożeń wraz z opisem procedur należytej staranności należą:

Proces zakupów

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wprowadziła i w dalszym ciągu udoskonala wiele zasad i procedur wewnętrznych, które mają za zadanie uniemożliwić zaistnienie postępowania nieetycznego lub noszącego znamiona przestępstwa. Spółka prowadzi proces zakupów w sposób jasny i transparentny.

W Grupie istnieją procedury należytej staranności – niepisane zasady wymagane przez Zarząd Spółki oraz Zarządy pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej. Dla każdego nowego rodzaju zamówienia pracownik prowadzący proces zakupu zobowiązany jest uzyskać co najmniej dwie niezależne oferty, w szczególności w procesach zakupu usług. Wymóg ten nie musi być przestrzegany w każdym procesie zakupu, niemniej jego nieprzestrzeganie również wymaga zgody Zarządu.

Zakupy standardowe i cykliczne wymagają przeprowadzenia wyboru dostawcy zgodnie z powyższą procedurą jedynie w przypadku, gdy jest to pierwszy proces wyboru – np. zakupy materiałów biurowych realizowane są u wybranych już dostawców i każde kolejne zamówienie nie wymaga wszczęcia szczegółowego procesu wyboru oferenta. Podobną praktykę Spółka stosuje w przypadku zakupów podlegających wcześniejszemu budżetowaniu – co wymaga stosownych uzasadnień na etapie przygotowywania budżetu.

Niezależnie od stosowanej procedury każdy wydatek musi być zaplanowany, uzasadniony, a każda faktura zweryfikowana merytorycznie, formalnie i księgowo oraz zaakceptowana przez Zarząd lub kierownika wyższego szczebla wskazanego przez Zarząd.

Kontraktowanie oraz zakupy w trakcie prowadzenia realizacji turystycznych

- Kontraktowanie hoteli – proces wyboru kontrahenta musi mieć charakter szczegółowy, jednak musi również być transparentny i spełniać procedurę należytej staranności. Każde rozeznanie rynku powinno być połączone ze zbieraniem

ofert od różnych podmiotów. Oferty te, podobnie jak przy innych zakupach, powinny być porównywalne, a hotele możliwie najdokładniej spełniające wystandaryzowane potrzeby klientów. Osobą odpowiedzialną za proces kontraktowania jest Dyrektor Działu Kontraktów Spółki.

- Czartery – rynek czarterów w Polsce jest stosunkowo mały z perspektywy rynku turystycznego, co jednak nie stanowi o możliwości potraktowania umów i płatności czarterowych z mniejszą dbałością o przestrzeganie zasad opisanych w polityce antykorupcyjnej. Umowy czarterowe dotyczą kontraktów na loty czarterowe (dzielone miejsca w samolotach) i co do zasady regulują proces odsprzedaży lub zakupu miejsc w samolotach czarterowych. Umowy te podpisywane są jako umowy dwustronne z opisem świadczeń wzajemnych. Z uwagi na wąski rynek lotniczych usług czarterowych działania te mają charakter standardowy i wynikają z umów podpisanych przez Spółkę lub dedykowaną tym procesom spółkę zależną z konkurencyjnymi podmiotami branżowymi.
- Wydatki pracowników destinacji – istotne są również wydatki zatrudnionych przez Spółkę rezydentów oraz pilotów wycieczek. Rezydenci mają możliwość pobrania zaliczki. Każdorazowo zaliczkę rozliczają poprzez przedstawienie odpowiednich dokumentów zakupowych (faktury, rachunki itp.), które są weryfikowane na miejscu przez koordynatorów, a następnie przekazywane do dalszej kontroli do Działu Księgowości (sekcja rozliczeń pilotów i rezydentów – nowa komórka organizacyjna wprowadzona w 2018 roku) i ewentualnie właściwej osobie z Działu Obsługi Destinacji Rainbow Tours S.A., które również badają zasadność merytoryczną i finansową poniesienia każdego z wydatków. Każdy z wydatków dokonanych przez rezydenta wymaga odpowiedniego udokumentowania. Sporadycznie uznaje się możliwość dokonania rozliczenia na podstawie oświadczenia, niemniej Grupa unika takich sytuacji i wszyscy pracownicy Spółki są informowani o konieczności unikania takich zachowań. Realizacja płatności podczas wycieczek następuje ze środków pochodzących z wpłat od klientów za realizację programów i podobnie jak w przypadku rezydentów na podstawie dokumentów wydatków zakupowych (faktury, rachunki itp.). Wobec tego zaliczki dla pilotów wycieczek nie są co do zasady stosowane. Grupa dąży do eliminowania licznych przekazów pieniężnych oraz obrotu dużą ilością gotówki. Stosowanym rozwiązaniem jest wpłacanie bezpośrednio do banku środków otrzymywanych przez rezydentów/pilotów za wycieczki fakultatywne na rachunki kontrahentów tytułem zapłaty kluczowych zobowiązań względem nich. Pomniejszenie zobowiązania wobec kontrahentów są regulowane na bieżąco na podstawie dokumentacji księgowej.

Polityka oferowania i przyjmowania upominków biznesowych oraz wydatki reprezentacyjne

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours ma również opisane (objęte treścią wprowadzonej w 2017 roku polityki antykorupcyjnej, mającej zastosowanie do Spółki i spółek Grupy Kapitałowej Rainbow Tours) zasady przyjmowania i wręczania prezentów/upominków biznesowych. Z punktu widzenia działań antykorupcyjnych stanowi to jedno z największych pól do różnego rodzaju nadużyć.

- Polityka wewnętrzna – w spółkach Grupy jeden pracownik nie może drugiemu wręczyć prezentu (w żadnej formie), jeśli stanowiłby on, nazwane lub nie, zobowiązanie do nieetycznego zachowania. Żaden pracownik nie może wywierać wpływu na sposób realizacji zadań służbowych przez innego pracownika inaczej niż poprzez oficjalną komunikację. Pracownicy wyższego szczebla nie mogą wywierać niepożądanego (np. nieetycznego, niezgodnego z obowiązującymi przepisami, niezgodnego z zasadami obowiązującymi w Grupie) wpływu na pracowników niższego szczebla poprzez obiecywanie jakichkolwiek korzyści osobistych lub służbowych.
- Polityka zewnętrzna – dopuszcza się przyjmowanie lub przekazywanie drobnych prezentów w relacjach służbowych z kontrahentami. Prezenty nie muszą być jednak zwyczajem w kulturze korporacyjnej każdego z krajów, z którego pochodzą osoby wręczająca i obdarowana. Wartość rynkowa takiego prezentu nie może jednak przekroczyć kwoty 500 zł lub równowartości tej kwoty w walucie obcej. Zasady te dotyczą również spotkań służbowych (np. wspólne posiłki) z partnerami biznesowymi Grupy, jeśli spotkania te mają na celu podtrzymanie lub zbudowanie odpowiedniej relacji biznesowej. Spotkania takie mogą jednak być organizowane wyłącznie w celach służbowych. Każdy prezent o wartości rynkowej wyższej niż 500 zł, mający co do zasady mieć miejsce w sytuacjach wyjątkowych, powinien być zaakceptowany przez kierownika wyższego szczebla lub Zarząd. W innym przypadku nie należy go ani wręczać, ani przyjmować. Zabronione są wszelkie prezenty mające charakter pieniężny. Niezależnie od wysokości i intencji zawsze są one traktowane jako przyjęcie lub wręczenie łapówki i stanowią przestępstwo lub wykroczenie. Żaden z pracowników lub współpracowników Grupy nie może wręczać jakichkolwiek prezentów urzędnikom publicznym oraz osobom pełniącym funkcje publiczne. Pracownicy Grupy chcący uczestniczyć we wszelkich spotkaniach, szkoleniach itp. organizowanych i oferowanych bezpłatnie przez kontrahentów Grupy powinni każdorazowo uzyskać zgodę Zarządu lub kierownika wyższego szczebla. Wszystkie koszty związane z uczestnictwem w takich wydarzeniach powinny być określone szczegółowo i przejrzyste przed przedstawieniem ich Zarządowi. Pracownicy oraz kontrahenci korzystający z wszelkiego rodzaju podarunków (otrzymywanie) muszą zaznajomić się z odpowiednimi przepisami podatkowymi obowiązującymi w Polsce i samodzielnie rozliczyć podatkowo otrzymany prezent.
- Wydatki reprezentacyjne – budżet reprezentacyjny w każdym podmiocie jest jednym z tych obszarów, w których najłatwiej może dochodzić do różnego rodzaju zdarzeń nieetycznych i korupcyjnych. Dlatego też Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie ma odrębnego funduszu reprezentacyjnego, choć wydatki te prognozuje budżetowo w kwotach ogólnych. Wszystkie wydatki, które księgowo i merytorycznie kwalifikowane są jako wydatki reprezentacyjne, podlegają procesowi zatwierdzania przed spotkaniem i po spotkaniu na podstawie stosowanej dokumentacji rozliczeniowej, przede

wszystkim opracowanego wewnętrznie formularza rozliczenia wydatków ponoszonych w związku z organizacją spotkań z kontrahentami. Część wydatków z tytułu reprezentacji i spotkań biznesowych realizowana jest poprzez płatności kartą płatniczą, najczęściej przez Dział Kontraktów i Dział Produktu Spółki, które wydawane są wąskiemu gronu pracowników Spółki i przy których stosuje się ograniczenia kwotowe wydatków. Każda płatność kartą musi być dokładnie opisana.

Płatności

Każda faktura opłacana przez Spółkę musi przejść kilkustopniowy proces opisu i akceptacji. Pracownik odpowiedzialny za realizację danego zakupu ma obowiązek uzasadnienia konieczności jego poniesienia oraz przypisania go do określonego projektu, wydarzenia lub grupy kosztowej. Taki dokument musi zostać zaakceptowany przez kierowników, pracownika Działu Księgowości, a przed dokonaniem płatności – również przez odpowiednią osobę z Zarządu. Taki proces pozwala na kilkakrotną weryfikację każdego dokumentu zakupowego, a więc pozwala uniknąć ewentualnych nadużyć.

Raportowanie finansowe

Raportowanie finansowe jest jednym z kluczowych narzędzi w ocenie sytuacji przedsiębiorstw. Przedstawianie wyników jest ustawowym obowiązkiem dużych podmiotów. Na podstawie tych wyników podejmowane są decyzje zarówno przez klientów, jak i potencjalnych inwestorów i kooperantów. Przedstawianie danych fałszujących rzeczywiste wyniki może skutkować upadłością firmy, która nie będzie w stanie wywiązywać się ze swych zobowiązań. W branży, w której działa Grupa, pojawiają się co jakiś czas informacje o problemach lub upadłości touroperatorów. Dlatego Grupa dba o rzetelność wszelkiej sprawozdawczości, za którą stoją odpowiednie procedury sprzedażowe i zakupowe czy procesy badania rocznych sprawozdań finansowych lub przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów.

Rainbow Tours S.A. jako spółka publiczna publikuje raporty finansowe w zakresie wynikającym z Rozporządzenia Ministra Finansów z 28.03.2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Raporty okresowe przygotowywane są przez jednostki organizacyjne: Dział Księgowości, Dyrektora Finansowego, Konsultanta ds. Relacji Inwestorskich i zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Weryfikacja obowiązkowej sprawozdawczości finansowej (okresowej: raporty kwartalne, raport półroczny, raporty roczne) realizowana jest dodatkowo przez firmę audytorską (biegłego rewidenta) na etapie przeglądu sprawozdań półrocznych i badania sprawozdań rocznych, a także przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Spółki. Sprawozdawczość dodatkowa (raporty o przedsprzedaży, raporty o przychodach ze sprzedaży) realizowana jest przy udziale Zarządu Spółki przez Dyrektora Finansowego. Wszystkie te procesy są wysoce sformalizowane i pozwalają na zachowanie obowiązku rzetelności dokumentów. Każda informacja w nich zawarta jest wielokrotnie weryfikowana i kontrolowana.

Informacje poufne

Informacje poufne mogą być przedmiotem oferty korupcyjnej – podmioty konkurencyjne mogą chcieć pozyskać informacje, które stanowią tajemnicę Grupy, by na ich podstawie rozwinąć swoją działalność, co jest działaniem szkodliwym dla Grupy. W związku z tym Spółka dominująca w Grupie Kapitałowej wprowadziła wiele rozwiązań, które mają przeciwdziałać nadużyciom w zakresie informacji poufnych oraz informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa.

Każda osoba, która w Spółce ma dostęp do informacji poufnych w rozumieniu Rozporządzenia MAR pouczana jest w formie pisemnej o obowiązkach wynikających z przepisów ustawowych i wykonawczych oraz o sankcjach mających zastosowanie w razie wykorzystywania i bezprawnego ujawniania informacji poufnych. Ponadto Grupa prowadzi listę wszystkich osób mających dostęp do informacji poufnych – listę osób mających stały dostęp do informacji poufnych oraz listę osób mających dostęp do konkretnej informacji poufnej, co w przypadku zdiagnozowania naruszenia poufności informacji pozwoli na wszczęcie właściwego postępowania wyjaśniającego. Rainbow Tours S.A. jako spółka publiczna prowadzi również listę osób pełniących obowiązki zarządcze oraz osób blisko związanych z osobami pełniącymi obowiązki zarządcze. Grupa identyfikuje i raportuje (przekazuje do wiadomości publicznej) informacje poufne na podstawie przepisów Rozporządzenia MAR, a także stanowisk i wytycznych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Każdy z pracowników Grupy przed podjęciem pracy informowany jest o obowiązku zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu właściwych przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, czym jest i jakie zagadnienia w szczególności obejmuje tajemnica przedsiębiorstwa oraz jakie są konsekwencje naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa Spółki i/lub spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Każdy pracownik zobowiązany jest złożyć stosowne oświadczenie o zobowiązaniu do zachowania w poufności tajemnicy przedsiębiorstwa, tj. do nieujawniania jej osobom postronnym oraz do niekorzystania z niej osobiście w celu innym niż do wykonania umowy o pracę łączącej pracownika ze Spółką lub spółką z Grupy Kapitałowej. Naruszenie postanowień oświadczenia o poufności pociąga za sobą wszelkie konsekwencje przewidziane prawem, w tym przepisami powołanej wyżej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Spółka dominująca stworzyła i wdrożyła również wiele dokumentów w zakresie ochrony i „zarządzania” danymi osobowymi przetwarzanymi w Spółce w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, które zostały dostosowane do przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), tj. tzw. Rozporządzenia RODO.

Sprzedaż

Wszystkie działania sprzedażowe w Grupie muszą mieć akceptację osób odpowiedzialnych, przede wszystkim Zarządu oraz kierowników wyższego szczebla. Agenci ani oddziały nie posiadają możliwości indywidualnego dysponowaniem systemem zniżek dla klientów, nie ustalają również cen poszczególnych produktów. Wszystkie ceny ustalane są centralnie oraz zarządzane blokowo i nie mogą być wprowadzone do systemu bez odpowiedniego procesu akceptacji. Każda zmiana w zamówieniu/rezerwacji jest zapisywana w systemie bez możliwości jej usunięcia, co minimalizuje możliwość manipulowania treścią i warunkami zamówienia.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w tym publicznymi

- Sponsoring i darowizny – w każdym przypadku udzielenie wsparcia charytatywnego bądź sponsoringowego następuje na podstawie decyzji Zarządu lub wytypowanego członka Zarządu. Wsparcie charytatywne realizowane jest w ramach posiadanej polityki działań społecznych przez osoby wyznaczone przez Zarząd Spółki.
- Przekazywanie środków na rzecz organizacji politycznych – zakazane są wszelkie formy przekazywania środków z funduszy spółek Grupy Kapitałowej (bądź darowizn rzeczowych) na rzecz partii politycznej, działacza partii lub komitetu politycznego czy na rzecz kandydata na urząd państwowy, regionalny, lokalny lub inny.
- Reprezentacja Spółki przed organami administracji publicznej – osoba reprezentująca Spółkę przed organami administracji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z urzędami podatkowymi i ZUS, zobowiązana jest posiadać każdorazowo szczególne upoważnienie ze strony Zarządu zgodnie z zasadami reprezentacji. Kancelaria prawna działająca w imieniu Spółki lub spółek z Grupy działa na podstawie pełnomocnictw udzielanych w ramach danej sprawy lub pełnomocnictwa ogólnego (np. procesowego).

KOMUNIKACJA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

Wszelka komunikacja prowadzona w imieniu Spółki, a także spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w kluczowych obszarach działalności biznesowej, w szczególności w zakresie zaciągania zobowiązań, musi być prowadzona transparentnie i w sposób umożliwiający jej prześledzenie. Ustalenia takie powinny mieć odzwierciedlenie np. w formie spisanego podsumowania, notatki, zbioru ofert etc. Pozwoli to w przypadku jakichkolwiek wątpliwości potwierdzić bądź odrzucić zarzuty dotyczące działań o znamionach korupcji.

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours stosuje zasady mówiące o tym, że wszelkie kontakty z kontrahentami oraz klientami są dozwolone wyłącznie w celach biznesowych. Dodatkowo kontakt w większości przypadków powinien się odbywać poprzez korespondencję e-mailową (wyłącznie z firmowych adresów), faksową, pocztową, telefony służbowe oraz bezpośrednie spotkania w siedzibie Spółki lub siedzibie kontrahenta. Wszelkie działania i kontakty handlowe oraz marketingowe powinny być konsultowane i zatwierdzone przez Zarząd lub osoby przezeń wskazane.

ZOBOWIĄZANIA

Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zobowiązuje się szkolić w odpowiednim stopniu wszystkich pracowników i współpracowników, by zapewnić właściwe wdrożenie i przestrzeganie polityki antykorupcyjnej. Wszyscy nowi pracownicy przed rozpoczęciem pracy zostają zaznajomieni z zapisami wprowadzonej w 2017 roku, spisanej polityki antykorupcyjnej. Żaden z pracowników nie zostanie pociągnięty do odpowiedzialności za zgłoszenie możliwego naruszenia przepisów prawa lub zapisów polityki antykorupcyjnej, a każde takie zgłoszenie zostanie potraktowane poważnie. O uzasadnionych podejrzeniach popełnienia przestępstwa Grupa informować będzie odpowiednie organy ścigania.

PROCEDURA ZGŁASZANIA NADUŻYĆ („WHISTLEBLOWING”)

Zarząd Spółki dominującej w Grupie Kapitałowej, działając w związku z wejściem w życie z dniem 30.11.2019 r. postanowień art. 97d ustawy z dnia 29.07.2005 r. *o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych* (tj. Dz.U. z 2019 roku, poz. 623 z późn. zm.), mając na celu:

- przyczynienie się do zapobiegania potencjalnym szkodom i wykrywanie potencjalnych lub rzeczywistych niebezpieczeństw i zagrożeń dla szeroko rozumianego interesu Spółki, które w przeciwnym wypadku pozostałyby niewykryte,
- dążenie do rozwijania w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours kultury wewnątrzorganizacyjnego sygnalizowania przez pracowników nieprawidłowości i naruszeń prawa, procedur i standardów etycznych, jako wyrazu troski o dobro Spółki i spółek z Grupy Kapitałowej,
- budowanie systemu zarządzania Spółką w oparciu o przejawy społecznej odpowiedzialności biznesu, co polega na świadomym, zrównoważonym działaniu Spółki skierowanym nie tylko na zysk finansowy i aspekty ekonomiczne, ale także na uwzględnieniu potrzeb i wymagań szeroko pojętych interesów Pracowników oraz innych interesariuszy,

przyjął do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours szczegółową procedurę dotyczącą procesów tzw. Whistleblowing, tj. „Procedurę anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”.

„Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.” określa zasady anonimowego zgłaszania przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiocie zależnym Spółki na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, przedsiębiorców wykonujących działalność osobiście i jednoosobowo, osoby odbywające praktyki, stażystów, a także osoby

wchodzące w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki, wskazanemu członkowi Zarządu Spółki, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa, w szczególności przepisów ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14.06.2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Zgodnie z właściwymi postanowieniami Procedury, zgłoszenia o Nadużyciach są przekazywane do wiadomości wskazanemu członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach, w tym Nadużyciach dotyczących członków Zarządu – Radzie Nadzorczej. Spółka wytypowała członka Zarządu Spółki wskazanego i uprawnionego do odbierania zgłoszeń o Nadużyciach w rozumieniu Procedury.

Zgodnie z postanowieniami funkcjonującej w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours dodatkowo w powyższym zakresie „Polityki antykorupcyjnej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours”, w części dotyczącej zgłaszania nadużyć („Whistleblowing”) /cyt./:

„Każdego z pracowników, który dokonuje zgłoszenia o wykrytym lub domniemanym działaniu korupcyjnym lub związanych z innymi nadużyciami gospodarczymi, zapewniamy, że nie może z tego powodu zostać zwolniony z pracy, zdegradowany, zawieszony czy w jakikolwiek inny sposób dyskryminowany. Każdy pracownik, wobec którego postawione są zarzuty ma prawo się do nich odnieść i wytłumaczyć każdą wątpliwą sytuację. Innymi słowy, pracownik taki, będzie miał zapewnioną możliwość przedstawienia swojego stanowiska.

Zgłoszenia dotyczące potencjalnego lub realnego naruszenia prawa lub zasad postępowania w RAINBOW TOURS kierowane są do wyznaczonego członka Zarządu lub do Rady Nadzorczej zgodnie z właściwymi postanowieniami obowiązującej w RAINBOW TOURS i w spółkach Grupy Kapitałowej RAINBOW TOURS „Procedury anonimowego powiadomienia o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.” (dalej jako „Procedura Whistleblowing”). Procedura Whistleblowing określa zasady anonimowego zgłaszania przez pracowników wskazanemu członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa, w szczególności przepisów ustawy z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14.06.2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE, oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w RAINBOW TOURS i w Grupie Kapitałowej RAINBOW TOURS. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie pracownikom, którzy zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Wyjaśnienia spraw dotyczących zgłoszonych nadużyć będą prowadzone rzetelnie, z zachowaniem szczególnej ostrożności, w sposób uniemożliwiający wyciąganie konsekwencji na podstawie chybionych lub fałszywych zgłoszeń. Prowadząc postępowanie będziemy unikać wzbudzania podejrzeń wśród osób, odnośnie których wszczęte zostało postępowanie sprawdzające, unikając przy tym zgłoszeń, które w negatywny sposób rzutować mogą na wizerunek RAINBOW TOURS lub osób z nią związanych.

Wszyscy pracownicy, w tym również członkowie zespołu pracującego nad wyjaśnieniem sprawy, powinni pamiętać, że nie należy przekazywać informacji o postępowaniu sprawdzającym osobom, w stosunku do których zostało ono wszczęte.

Wszelkie szczegółowe zasady związane z funkcjonowaniem procesów dotyczących anonimowego zgłaszania nadużyć zawarte zostały w Procedurze Whistleblowing.”

W roku 2021 i następnie w roku 2022 Spółka dominująca prowadziła prace wewnętrzne związane z opracowaniem nowych regulacji wewnętrznych dotyczących zgłaszania nieprawidłowości i związanej z tym ochrony dla osób zgłaszających (tzw. sygnalistów). Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, krajowe ustawodawstwo państw członkowskich miało zostać dostosowane, a wskazana dyrektywa implementowana do dnia 17.12.2021 r. Na bazie pierwszego projektu stosownej polskiej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 14.10.2021 r.) Spółka dominująca przeanalizowała istniejącą procedurę wewnętrzną dotyczącą tzw. „whistleblowing’u” i przygotowała pierwszy projekt zmian i nowej „Procedury wewnętrznej zgłaszania naruszeń prawa i innych naruszeń, podejmowania działań następczych oraz określającej warunki ochrony osób zgłaszających naruszenia”. Do dnia 31.03.2022 r. polska ustawa krajowa w tym zakresie nie została przyjęta; nie rozpoczął się również ścisły proces legislacyjny na forum polskiego parlamentu. Prowadzone były prace rządowe w przedmiocie przygotowania ostatecznego projektu stosownej ustawy. W dniu 12.04.2022 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się nowy projekt przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 06.04.2022 r.).

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w/w Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 w dalszym ciągu nie została implementowana do polskiego porządku prawnego (Dyrektywę należało implementować do dnia 17.12.2021 r.). Na początku lipca 2022 r. opublikowano nowy, trzeci już projekt ustawy implementującej Dyrektywę o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa. Kolejne etapy prac i uzgodnień międzyresortowych nad przedmiotową ustawą doprowadziły do powstania

kolejnych wersji projektu ustawy. W dniu 10.01.2023 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazała się szóstą wersja projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 10.01.2023 r.)⁴⁵.

Po zakończeniu procesu legislacyjnego, opublikowaniu i wejściu w życie przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa Spółka dominująca przyjmie nową regulację wewnętrzną w tym przedmiocie.

⁴⁵ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12352401/katalog/12822867#12822867> [dostęp w dniu 31.03.2023 r.]

3. ZARZĄDZANIE RODZAJAMI RYZYKA ZWIĄZANYMI Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY, MAJĄCYMI WPŁYW NA ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

3.1. Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE ORAZ ZDARZENIA LOSOWE		
<p>Ryzyko związane z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2</p>	<p>W okresach dotyczących lat obrotowych 2020 i 2021 najistotniejszym i podstawowym czynnikiem mającym istotny wpływ na rozwój przedsiębiorstwa Emitenta i całościowo na działalność Grupy Kapitałowej Rainbow Tours była pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i jej skutki wpływające bezpośrednio i pośrednio na szeroko rozumianą branżę turystyczną, a to również w kontekście funkcjonowania gospodarki światowej dotkniętej negatywnymi skutkami pandemii, ograniczeniami i restrykcjami wprowadzanymi w celu zapobiegania zakażeniom i chorobie COVID-19. Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 uderzyła bezpośrednio w gospodarkę realną znacznej większości państw, powodując spadek produkcji, dezorganizację łańcuchów dostaw oraz spadek popytu zwłaszcza w sektorze usług, w tym m.in. w odniesieniu do lotniczego ruchu pasażerskiego, turystyki, branży gastronomicznej, konsumpcji dóbr kultury. Obserwowana od 2021 roku sytuacja stopniowego „oswajania” istnienia pandemii oraz jej stopniowego wygaszania po wystąpieniu kolejnej istotnej znaczeniowo fali pandemii na początku roku 2022, spowodowała, iż obecnie skutki pandemii dla funkcjonowania branży turystycznej w przyszłych okresach tracą na znaczeniu. W ocenie Zarządu Spółki istnienie w świadomości społecznej pandemii/epidemii koronawirusa i choroby COVID-19 i obowiązków, ograniczeń z nią związanych nie będzie powodowało tak daleko idących, jak w latach 2020 i 2021, negatywnych skutków dla działalności prowadzonej przez Grupę Kapitałową Rainbow Tours, a w tym przez Spółkę dominującą w roku 2023 i w latach następnych. Znalazło to wyraz również w co raz częstszym i w praktyce powszechnym zniesieniu ograniczeń i obowiązków związanych z COVID-19 przy przekraczaniu granic krajów docelowych destynacji turystycznych. Wpływ ewentualnego wzrostu fali zakażeń w najbliższej przyszłości może nie mieć istotnego i decydującego wpływu i znaczenia.</p>	<p>W kontekście pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, Zarząd Spółki dominującej realizował w 2020 roku (kontynuując wdrożone i realizując nowe działania także w 2021 roku) działania mające na celu aktywne i kompleksowe przeciwdziałanie skutkom pandemii, w tym poprzez wykorzystanie w latach 2020-2022 w możliwie szerokim zakresie wszelkich działań pomocowych i osłonowych wprowadzanych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w związku z sytuacją kryzysową, w tym w ramach pakietów pomocowych dedykowanych dla organizatorów turystyki i agentów turystycznych w Polsce (Tarcza Antykryzysowa, Tarcza Finansowa ver 1.0. i ver. 2.0. itp.).</p> <p>Działania powyższe, służące powrotowi do funkcjonowania nakierowanego na rozwój prowadzonej działalności gospodarczej, po osiągnięciu stanu stosunkowej stabilizacji i odbudowania poziomów sprzedaży i zyskowności na zadowalającym poziomie z pewnością pozwolą na powrót Grupy i Spółki dominującej do realizacji zakładanych wcześniej celów i zobowiązań w obszarach zrównoważonego rozwoju, a w szczególności w obszarach: zagadnień społecznych, zagadnień pracowniczych, środowiska naturalnego.</p>
<p>Ryzyko związane z konfliktem wojennym na terytorium Ukrainy</p>	<p>Na działalność Spółki dominującej i spółek z Grupy Kapitałowej Rainbow Tours pośredni wpływ mogą mieć wszelkiego rodzaju sytuacje związane z uwarunkowaniami polityczno-gospodarczymi na świecie. W związku z sytuacją polityczno-gospodarczą na świecie wynikającą z nieuzasadnionej agresji wojskowej ze strony Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy i wywołanej nią konfliktem</p>	<p>Oferta produktowa realizowana przez Spółkę dominującą na terytorium Rosji lub Ukrainy miała nieznaczający wolumen (głównie wycieczki objazdowe) i nie stanowiła istotnego udziału w sprzedaży realizowanej w ramach podstawowej działalności Spółki. Spółka dominująca dokonała anulacji/zawieszenia realizacji wszystkich programów turystycznych realizowanych na terenie Federacji Rosyjskiej planowanych na rok 2022 i następne. Ponadto Spółka dominująca dokonała anulacji/zawieszenia</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
	<p>zbrojnym, Zarząd Spółki dominującej zwraca uwagę na potencjalny wpływ wskazanej sytuacji (i jej łącznego lub jednostkowo potencjalnego negatywnego wpływu na płynność, sytuację majątkową oraz rentowność Spółki dominującej i spółek Grupy). Negatywny, pośredni wpływ konfliktu wojennego na terytorium Ukrainy na prowadzoną przez Grupę działalność, który został samoistnie ujawniony w spadkach globalnych i lokalnych wskaźników ekonomicznych, wzroście cen paliw, niekorzystnym kształtowaniu się kursów walut (co w ostatecznym rozrachunku w pewnym zakresie mogło mieć i miało wpływ na wynikowość Spółki dominującej w raportowanym okresie 2022 roku i potencjalnie – zwłaszcza w przypadku eskalacji działań wojennych – mieć może potencjalny wpływ w okresach późniejszych) zrównoważony został przez istotnie zwiększony popyt konsumentów na zorganizowane wyjazdy turystyczne (również w obszarze wyjazdów i hoteli luksusowych), oferowane także po wyższych cenach uwzględniających zwwyżki kosztów paliw lotniczych i kursów walut (ponoszone przez touroperatorów koszty w tym zakresie wymusiły zwwyżki cen wycieczek) oraz czynnik inflacyjny.</p> <p>Powyższe może mieć potencjalny wpływ na prowadzoną przez Grupę działalność, a w konsekwencji wpływ na realizację przez Grupę zobowiązań w obszarach zrównoważonego rozwoju, a w szczególności w obszarach: zagadnień społecznych, zagadnień pracowniczych, środowiska naturalnego. Związane to może być z koniecznością modyfikacji, czasowego wstrzymania lub zaprzestania realizacji niektórych wcześniej założonych celów zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Doświadczenia Spółki z okresu roku 2022 pozwalają na sformułowanie oceny, że po swoistym „oswojeniu się” przez konsumentów (i potencjalnych klientów Grupy, w tym Spółki dominującej) z sytuacją występowania konfliktu w Ukrainie, konflikt na Ukrainie ostatecznie nie miał w skali roku 2022 istotnego wpływu na wybory konsumenckie potencjalnych klientów Spółki dominującej i prowadzoną w Grupie Kapitałowej Rainbow Tours działalność.</p>	<p>oferowania podróży lotniczych uwzględniających połączenia realizowane przez rosyjskie linie lotnicze oraz anulacji/zawieszenia oferowania jakichkolwiek pobytów w hotelach na terenie Federacji Rosyjskiej oraz w hotelach sieci kapitałowo powiązanych z Rosją w innych krajach na świecie.</p> <p>Ryzyko ewentualnego pośredniego wpływu wskazanej sytuacji polityczno-gospodarczej na ceny na rynku paliwowym i na rynku walutowym zarządzane jest w sposób wskazany przy opisie tych ryzyk.</p>
<p>Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży</p>	<p>Specyfiką branży turystycznej jest sezonowość sprzedaży, z czego największy popyt przypada na drugi i trzeci kwartał roku kalendarzowego. Przy niższym popycie w pozostałych okresach rośnie ryzyko niezapełnienia samolotów, z czym mogą się wiązać potencjalne straty, jak również niesprzedanie zakontraktowanych miejsc hotelowych czy niemożność potwierdzenia grup z powodu braku minimalnej liczby uczestników.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours co roku wprowadza do oferty nowe kierunki, a w obrębie danych kierunków również różne obszary w taki sposób, aby oferta była możliwie jak najbardziej zdyswersyfikowana. Stale wzrasta również liczba atrakcyjnych ofert w tzw. niższym sezonie (I i IV kwartał), głównie na bazie bardzo popularnych lotów czarterowych. Firma niweluje ryzyko niezapełnienia samolotów również poprzez oferowanie miejsc w wycarterowanych samolotach do sprzedaży przez inne podmioty czy poprzez oferowanie klientom samych biletów, bez powiązania z innymi usługami.</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		<p>Spółka dominująca wprowadza również sprzedaż ofert dla poszczególnych sezonów turystycznych z dużym wyprzedzeniem; ze względu na wyjątkową sytuację związaną z pandemią COVID-19 Spółka rozpoczęła przedsprzedaż oferty wczasów na sezon „Lato 2021” już w maju 2020 roku; przedsprzedaż oferty „Lato 2022” i oferty „Lato 2023” rozpoczęło odpowiednio: w sierpniu 2021 roku i w sierpniu 2022 roku; sprzedaż oferty Egzotyka 2021/2022 również rozpoczęta została wcześniej, już w styczniu 2021 roku (w 2022 roku sprzedaż oferty Egzotyka 2022/2023 rozpoczęliśmy w marcu 2022 r.); po raz pierwszy, już od momentu rozpoczęcia przedsprzedaży, rezerwować można również bliskie, ciepłe kierunki takie jak: Egipt, Wyspy Kanaryjskie oraz Maroko. Spółka wprowadziła też unikalny koncept wczasów w Polsce w ramach programu „Odkryj Polskę na nowo!”, gdzie wszystkie elementy wyjazdu wchodzi w skład rezerwacji, a Spółka czuwa nad wypoczynkiem klientów, oferując przy tym bogaty program pobytu (Figlokluby dla dzieci, opieka rezydenta i oferta wycieczek lokalnych) w najpiękniejszych regionach Polski; dodatkowo oferta obejmuje również możliwość zmiany rezerwacji wyjazdu wakacyjnego w Polsce na wyjazd zagraniczny w określonym terminie przed rozpoczęciem imprezy turystycznej</p>
<p>Ryzyko związane z czynnikiem pogodowym, z występowaniem katastrof naturalnych i zagrożeń terrorystycznych</p>	<p>Z uwagi na prowadzoną na skalę globalną działalność wpływ na nią mogą mieć nieprzewidziane czynniki pogodowe, katastrofy naturalne czy niedające się przewidzieć akty terrorystyczne. Stanowi to zagrożenie dla realizacji wyjazdów, a w najgorszym razie zagrożenie utraty życia lub zdrowia uczestników, rezydentów i pilotów. Zjawiska przyrodnicze można podzielić na dwie kategorie: takie o dużym ryzyku (np. erupcje wulkanów), jeśli w wyniku takiego zdarzenia nastąpi paraliż ruchu lotniczego nad określonym obszarem, oraz o małym ryzyku – zdarzenia pogodowe i przyrodnicze o ograniczonej skali oddziaływania (dany kraj czy nawet tylko dany region) – powodzie / pożary / trzęsienia ziemi itp. Działania wojenne i akty terroru to sytuacje, w których zdarzenia militarne i polityczne ograniczają lub uniemożliwiają wyjazdy turystyczne.</p>	<p>Dywersyfikacja oferty pozwala niwelować ryzyko w przypadku lokalnego kryzysu czy lokalnej katastrofy naturalnej. W zależności od powagi sytuacji firma ogranicza lub zupełnie zawiesza wykonywanie lotów czarterowych, co wiąże się z poniesieniem kosztów ponadplanowego powrotu klientów z destynacji turystycznych do Polski. Aczkolwiek ze względu na bardzo szerokie portfolio produktowe stosunkowo łatwo jest zastąpić ryzykowną destynację inną w podobnej cenie. W takim przypadku nie jest odczuwany spadek przychodów, bowiem klienci z reguły wybierają zastępcze oferty z innych kierunków. Dodatkowo baczne śledzenie sytuacji międzynarodowej, a także ostrzeżeń wydawanych przez władze, w tym MSZ, pozwala zmniejszać ryzyko, a w przypadku zwiększenia ryzyka w porę wycofać dany kierunek w oferty.</p>
<p>Ryzyko związane ze wzrostem cen ropy naftowej</p>	<p>Grupa w dużej mierze realizuje wyjazdy w oparciu o przeloty samolotami i przejazdy autobusami. Nagły lokalny wzrost cen ropy naftowej może w znaczący sposób utrudnić rentowną realizację imprezy, a w perspektywie długofalowej, przy wzroście cen na rynkach światowych, może się przełożyć na wzrost cen wycieczek. Presja na wzrost cen nośników energii, w tym ropy naftowej, w 2022 roku może być w szczególności związana z sytuacją polityczno-gospodarczą na świecie w związku z nieuzasadnioną agresją wojskową Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy i wywołanym nią konfliktem zbrojnym. Wzrost cen ropy naftowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej, oznaczać może wzrost kosztów wycieczek (wyrażony w walutach obcych). Nagły lokalny wzrost cen ropy</p>	<p>Odpowiednie zapisy w umowach pozwalają niwelować koszty wycieczek w przypadku nagłego podniesienia cen na rynku lokalnym. Grupa tylko w niewielkim stopniu narażona jest na wahania cen paliwa. Standardowa umowa czarterowa sformułowana jest tak, że linia lotnicza, wystawiając faktury za bieżące rejsy, stosuje średnią cenę paliwa sprzed dwóch miesięcy. Spółka stosuje także bufor kalkulacyjny, standardowo zakładając kurs paliwa wyższy od ceny rynkowej obowiązującej w danym momencie.</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
	<p>naftowej może w znaczący sposób utrudnić rentowną realizację imprezy, a w perspektywie długofalowej, przy wzroście cen na rynkach światowych, może się przełożyć na wzrost cen wycieczek. Sytuacja taka potencjalnie może skutkować obniżeniem poziomów rentowności sprzedawanych wycieczek i prowadzonej działalności, a w związku z tym na obniżeniem kwoty przepływów pieniężnych netto i większe zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne, negatywne zmiany warunków finansowania lub ograniczenie finansowania bankowego.</p>	
<p>Ryzyko związane z kursami walut</p>	<p>Grupa rozlicza koszty wyjazdów zagranicznych głównie w walucie obcej (euro lub dolar amerykański), sprzedaje je jednak polskim klientom w walucie krajowej. W przypadku niekorzystnych zmian kursowych rośnie ryzyko nierentowności wyjazdu.</p>	<p>Grupa prowadzi politykę zabezpieczania przyszłych transakcji walutowych transakcjami typu forward, przy czym w 2020 roku zawiesiła czasowo program zabezpieczeń walutowych ze względu na brak możliwości oszacowania przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością, co uniemożliwiało oszacowanie potrzeb walutowych. W 2021 roku program został wznowiony i obecnie jest realizowany.</p>
<p>PRACOWNICY</p>		
<p>Ryzyko związane z brakiem wysoko wykwalifikowanego i wyspecjalizowanego personelu, w tym również w destynacjach</p>	<p>Niewielka liczba uczelni kształcących wysoko wykwalifikowany personel obsługi ruchu turystycznego w kraju rodzi ryzyko braku takowego personelu. Ryzyko to wzrosło po uwolnieniu zawodu pilota wycieczek i wycofaniu konieczności odbycia kursu i zdania państwowego egzaminu przewodnika i pilota wycieczek.</p> <p>Ryzyko wiąże się również z umiejscowieniem siedziby firmy w Łodzi, poza głównym rynkiem pracy, jakim w Polsce jest Warszawa.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours poprzez Akademię Rainbow kształci przyszły personel branży turystycznej, przekazując absolwentom praktyczną wiedzę, mając od podstaw wpływ na kształtowanie dobrych nawyków w przyszłej pracy. Akademia Rainbow prowadzi kursy zawodowe, w tym kursy pilotów, rezydentów i animatorów czasu wolnego. Zajmuje się również rekrutacją i szkoleniem personelu destynacyjnego. Dodatkowo Grupa, poprzez Akademię Rainbow, angażuje się w projekt tzw. klas patronackich. Istnienie klas pozwala wspierać szkolnictwo zawodowe oraz kształcić potencjalne przyszłe kadry spółek Grupy.</p>
<p>Ryzyko związane z utratą wykwalifikowanego personelu</p>	<p>Konkurencyjny rynek pracy nastawiony na pracownika powoduje zwiększone ryzyko utraty wysoko wykwalifikowanego personelu, co może rodzić dalsze problemy z zapewnieniem ciągłości wysokiej jakości pracy na danym stanowisku.</p>	<p>Grupa Kapitałowa Rainbow Tours zapewnia pracownikom jasne zasady awansów, a także motywuje pracowników, stwarzając przyjazne i komfortowe warunki pracy oraz możliwości rozwoju.</p>
<p>Ryzyko związane z różnicami kulturowymi</p>	<p>Przy prowadzeniu działalności na skalę globalną duże ryzyko wiąże się z niewystarczającą znajomością miejscowej kultury przez pracowników lokalnych w Polsce, czy pilota lub rezydenta na miejscu.</p>	<p>Grupa zatrudnia wykwalifikowanych specjalistów, niejednokrotnie podróżników, którzy doświadczenie zdobywają, uczestnicząc w licznych wyjazdach i wewnętrznie organizowanych szkoleniach tzw. „study tour”.</p>
<p>Ryzyko utraty kontroli nad jakością obsługi i realizacją usług na miejscu</p>	<p>Finalna realizacja wyjazdu uzależniona jest w dużej mierze od pracowników na miejscu, w tym przewodników, rezydentów, pilotów, kierowców, w końcu również kontrahentów. Przy znacznym oddaleniu geograficznym i braku ciągłego nadzoru i kontroli może wystąpić ryzyko różnicy między oferowaną klientowi przy zakupie usług a realizacją jej na miejscu.</p>	<p>Grupa dba o to, aby piloci, przewodnicy, rezydenci reprezentowali wysoki standard pracy, nieustannie szkolili ich, podnosząc kwalifikacje, m.in. w Akademii Rainbow. Bardzo ostrożnie też wybiera kontrahentów, którzy odpowiadają za finalną realizację usługi. Prowadzi również regularny monitoring swoich usług.</p>
<p>Ryzyko związane z dyskryminacją i ewentualnymi nadużyciami oraz z potencjalnym łamaniem praw pracowniczych i praw człowieka</p>	<p>Ogłoszenia rekrutacyjne zawierające treści potencjalnie dyskryminujące określone grupy bądź takie praktyki podczas rekrutacji mogą rodzić ryzyko pozwów i skarg.</p>	<p>Zgodnie z zapisami obowiązującego w Spółce regulaminu pracy, a także załącznikami mówiącymi o równym traktowaniu i zakazie mobbingu Spółka wdraża działania mające na celu eliminację wszelkich form dyskryminacji zarówno na etapie rekrutacji, jak i podczas pełnienia obowiązków przez pracowników. Analogiczne zapisy</p>

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		zawarte zostały w politykach praw człowieka i różnorodności Grupy.
Ryzyko związane z niewłaściwą obsługą klienta, niedoinformowaniem klienta, ewentualnym wprowadzeniem go w błąd	Spółka prowadzi sprzedaż poprzez sieć własnych salonów, jak również poprzez sieć salonów agencyjnych. Pracownicy agencji prowadzą sprzedaż ofert licznych touroperatorów, mogą więc niewystarczającą wiedzę wprowadzić klientów w błąd.	Grupa prowadzi regularne szkolenia pracowników dotyczące zasad obsługi klienta, jak również samej oferty, tak aby każdy pracownik, który ma bezpośredni kontakt z klientem, znał ofertę i zasady sprzedaży. Grupa prowadzi również szkolenia dla agentów, przekazuje im niezbędne materiały umożliwiające lepszą i efektywniejszą sprzedaż oferty.
Ryzyko związane z awarią systemów rezerwacyjnych, włamaniami internetowymi	Grupa umożliwia klientom rezerwację wyjazdów przez internet, a sprzedawcom w salonach poprzez system rezerwacyjny. Stwarza to potencjalne ryzyko włamania do systemu, uszkodzenia go, co może skutkować utratą danych i brakiem możliwości prowadzenia sprzedaży.	Grupa stosuje odpowiednie systemy zabezpieczające, zatrudnia również personel odpowiedzialny za właściwe działanie systemów komputerowych, obsługi strony i systemów rezerwacyjnych.
Ryzyko związane z nadużyciami ze strony agentów czy franczyzobiorców	Poza siecią własnych salonów sprzedaż prowadzą również agenci. Istnieje możliwość nadużycia ze strony agenta, co może rodzić ryzyko strat nie tylko finansowych, ale również wizerunkowych.	Spółka prowadzi uważną weryfikację agentów, sprawdzając zasady ich działania i nadzorując sprzedaż.
KLIENCI		
Ryzyko związane z sytuacjami awaryjnymi i czarnym PR w ich następstwie, z brakiem odpowiednio szybkiej reakcji na sytuację awaryjną	Gdy klienci realizują podróże po całym świecie, istnieje ryzyko wystąpienia nieoczekiwanych problemów, takich jak odwołanie, spóźnienie samolotu, awaria środka transportu czy innych. W obecnych czasach klienci często zamiast z tourooperatorem kontaktują się z mediami, co w przypadku mediów społecznościowych może szybko przerodzić się w kryzys, a w dalszej perspektywie wiązać się może ze stratą wizerunkową.	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours na bieżąco monitoruje przebieg swoich wycieczek, umożliwiając pilotom i rezydentom kontakt z osobami odpowiedzialnymi i mogącymi zaradzić w danej sytuacji 24 godziny na dobę. Piloci, przewodnicy i rezydenci znają również procedury działania w sytuacjach awaryjnych. Spółka zawsze stara się możliwie jak najszybciej zaradzić problemom w sytuacji awaryjnej, nie dopuszczając do rozszerzenia się kryzysu. Robi to między innymi poprzez stały monitoring mediów społecznościowych.
Ryzyko związane z brakiem zrozumienia oferty czy niewłaściwym wyborem oferty	Istnieje ryzyko, że przy zbyt skomplikowanych zapisach umowy klient podejmie decyzję, nie rozumiejąc zapisów umowy. Istnieje również ryzyko, że przy nieodpowiedniej obsłudze klient wybierze ofertę niedostosowaną do swoich możliwości, np. ruchowych.	Grupa stara się w jasny i zrozumiały sposób przedstawiać swoją ofertę, umożliwiając klientom w pełni zapoznanie się z jej zapisami. Grupa nie stosuje w swoich umowach klauzul niedozwolonych. Spółka dokonała korekty modelu zakresu lub charakteru świadczonych usług, m.in. poprzez wprowadzenie rozwiązań mających na celu zapewnienie elastyczności dotyczącej możliwości bezkosztowej lub nisko kosztowej zmiany rezerwacji; dodatkowo oferta Spółki dominującej została wzbogacona o rozwiązania mające na celu zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa klientów (wzbogacone rozwiązania w zakresie ubezpieczenia podróznego). W związku z pandemią COVID-19 w celu ułatwienia klientom i potencjalnym klientom poznania wszelkich aktualnych ograniczeń i wymogów związanych z wyjazdem, podyktowanych obostrzeniami spowodowanymi pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Spółka wprowadziła i w dalszym ciągu utrzymuje (zmodyfikowany) na swoje stronie internetowej czytelny serwis informacyjny, w którym znajdują się uzupełniane na bieżąco informacje nt. aktualnych wytycznych, obostrzeń, restrykcji i wymaganych dokumentów przed podróżą do danego kraju: https://r.pl/wytyczne
Ryzyko związane z różnicami kulturowymi i przestrzeganiem lokalnego prawa/zwyczajów, a także	Istnieje ryzyko, że podczas realizacji wycieczek klienci nie będą stosować lokalnego prawa czy zwyczaju, stwarzając ryzyko nie tylko dla siebie, ale i dla Grupy Kapitałowej Rainbow Tours. Świadomie lub	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours dostarcza klientom informacji o zasadach postępowania i ważnych przepisach prawnych w danym kraju, dba również, aby takowe znali piloci, przewodnicy, rezydenci, którzy działają w imieniu firmy. Klienci są również informowani o zakazie

RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
potencjalnymi zagrożeniami dla środowiska	w następstwie nieświadomego ryzyka mogą również działać na szkodę środowiska naturalnego.	przywożenia pamiątek pochodzących z roślin lub zwierząt będących pod ochroną (konwencja CITES).
Ryzyko związane z wyciekami danych klientów i niewłaściwą polityką zarządzania danymi klientów	Istnieje ryzyko wycieku danych, niewłaściwego sposobu zarządzania danymi klientów również po stronie lokalnych kontrahentów.	Grupa przestrzega przepisów prawa dotyczących ochrony danych, przetwarza je zgodnie z prawem, uczuła również swoich kontrahentów na zasady odpowiedzialnego przetwarzania danych.
Ryzyko związane z utratą klienta w sytuacji, gdy ten składa reklamację	W przypadku, gdy klient składa reklamację, może się zdarzyć, że nieodpowiednia reakcja na nią, utrudnianie złożenia reklamacji czy brak empatii przy jej rozpatrywaniu będą skutkować nie tylko eskalacją konfliktu, ale również utratą klienta, który niezadowolony zniechęci inne osoby do korzystania z usług firmy.	Grupa umożliwi klientom złożenie reklamacji na każdym etapie. Rozpatruje je możliwie jak najszybciej i jak najdokładniej analizuje okoliczności reklamowanych zdarzeń. Grupa zawsze stara się znaleźć polubowne rozwiązanie.
KORUPCJA I NADUŻYCIA		
Ryzyko związane z próbami wpływu na wybór kontrahenta lub poszczególnych usług poprzez próbę przekupstwa	Występowanie korupcji i nadużyć może doprowadzić do utraty zaufania pracowników, kontrahentów, ale też klientów.	<p>Grupa zapewnia mechanizmy zapobiegające nadużyciom oraz korupcji, stosuje metodę „zero tolerancji dla korupcji”. Obszary zagrożeń są zdefiniowane i opisane w polityce antykorupcyjnej. Dotyczą one zakupów, kontraktowania hoteli, czarterów oraz wydatków pracowników destynacyjnych.</p> <p>Ponadto, w Grupie Kapitałowej obowiązuje stosowna „Procedura anonimowego powiadamiania o nadużyciach w Rainbow Tours S.A.”, która określa zasady anonimowego zgłaszania (tzw. „Whistleblowing”) przez osoby zatrudnione w Spółce lub w podmiotach zależnych Spółki na podstawie stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, przedsiębiorców wykonujących działalność osobiście i jednoosobowo, osoby odbywające praktyki, stażystów, a także osoby wchodzące w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki, wskazanemu członkowi Zarządu Spółki, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej, naruszeń prawa oraz procedur i standardów etycznych przyjętych do stosowania w Spółce i w Grupie. Procedura jednocześnie ukierunkowana jest na zapewnienie osobom, które zgłaszają naruszenia, ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.</p> <p>W roku 2021 i następnie w roku 2022 Spółka dominująca prowadziła prace wewnętrzne związane z opracowaniem nowych regulacji wewnętrznych dotyczących zgłaszania nieprawidłowości i związanej z tym ochrony dla osób zgłaszających. Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23.10.2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, krajowe ustawodawstwo państw członkowskich miało zostać dostosowane, a wskazana dyrektywa implementowana do dnia 17.12.2021 r. Na bazie pierwszego projektu stosownej polskiej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 14.10.2021 r.) Spółka dominująca przeanalizowała istniejącą procedurę wewnętrzną dotyczącą tzw. „whistleblowing’u” i przygotowała pierwszy projekt zmian i nowej „Procedury wewnętrznej zgłaszania naruszeń prawa i innych naruszeń, podejmowania działań następczych oraz określającej warunki ochrony osób zgłaszających naruszenia”. Na początku lipca 2022 r. opublikowano nowy, trzeci już projekt ustawy implementującej Dyrektywę o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa. Kolejne etapy prac i uzgodnień międzyresortowych nad przedmiotową ustawą doprowadziły do powstania</p>

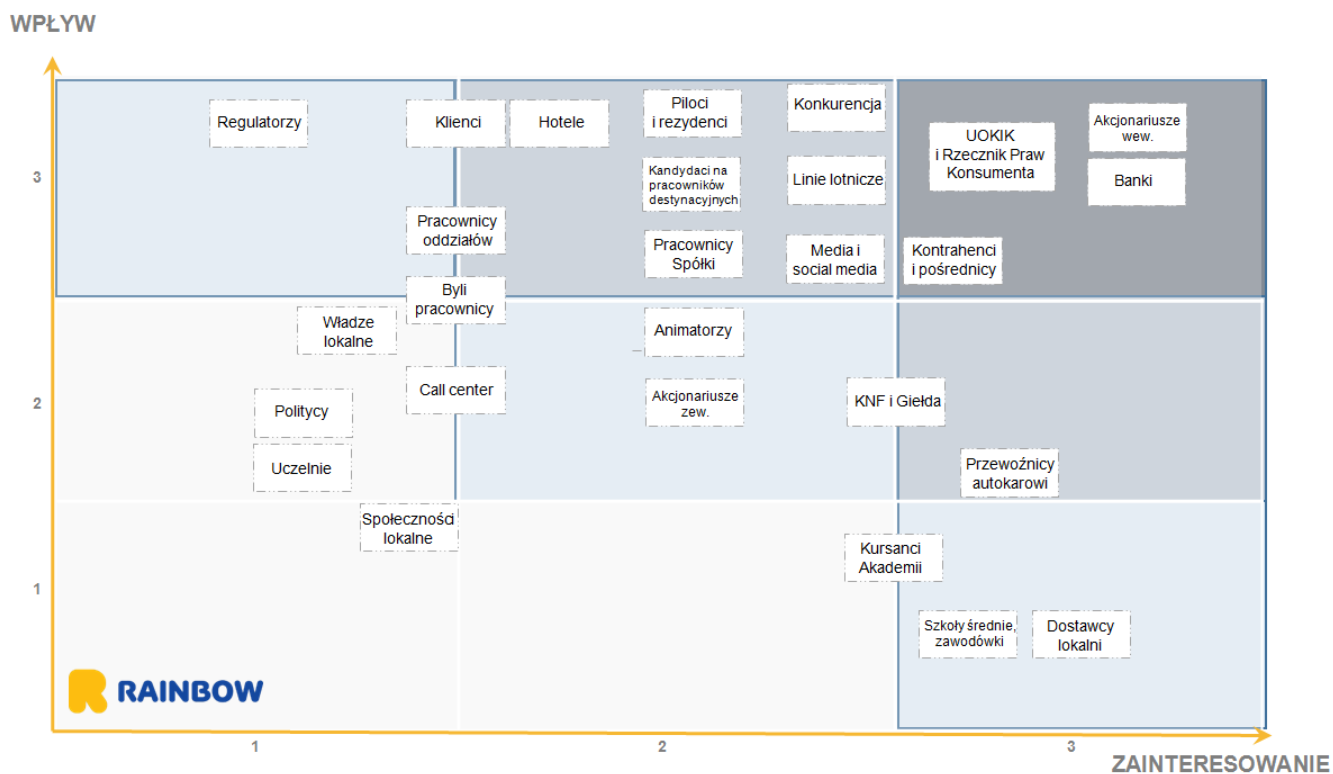
RYZYKO	OPIS RYZYKA	SPOSÓB ZARZĄDZANIA
		kolejnych wersji projektu ustawy. W dniu 10.01.2023 r. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazała się szósta wersja projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (projekt z dnia 10.01.2023 r.). Do dnia 31.03.2022 r. polska ustawa krajowa w przedmiotowym zakresie nie została przyjęta; nie rozpoczął się również ścisły proces legislacyjny na forum polskiego parlamentu. Po zakończeniu procesu legislacyjnego, opublikowaniu i wejściu w życie przedmiotowej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa Spółka dominująca przyjmie nową regulację wewnętrzną w tym przedmiocie
OCHRONA ŚRODOWISKA I DZIAŁANIA SPOŁECZNE		
Ryzyko związane z wyborem niewłaściwego partnera działań społecznych	W przypadku angażowania się poprzez działania społeczne czy darowizny w ryzykowne lub kontrowersyjne projekty istnieje ryzyko utraty wizerunku, podobnie w przypadku wyboru niewłaściwego partnera. Przy niewystarczająco dobrym przygotowaniu istnieje ryzyko pogorszenia sytuacji beneficjenta pomocy zamiast jej poprawy.	Kluczowym działaniem Grupy Kapitałowej Rainbow Tours jest odpowiednie sprawdzenie partnerów pomocy, śledzenie dobrych praktyk przyjętych przez branżę, a także skupienie się na działaniach lokalnych, gdzie nadzór może być częstszy i bardziej szczegółowy, podobnie jak większa jest świadomość potrzeb beneficjentów pomocy. Przy długoletnich programach pomocowych realizowanych we współpracy z danym, jednym partnerem Grupa w umowach (darowizny) stosuje mechanizm (i stosowne zapisy kontraktowe) desygnowania kolejnych transz środków pomocowych dopiero po realizacji założeń przewidzianych dla wcześniejszego etapu projektu pomocowego.
Ryzyko środowiskowe związane z działalnością hotelu w Grecji	W przypadku funkcjonowania hotelu w Grecji istnieje ryzyko negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne i ewentualnych kar z tym związanych	Grupa w ramach rozbudowy i zarządzania bazą hotelową w Grecji stosuje szereg rozwiązań proekologicznych, kontrolując ściśle zużycie zasobów i swój wpływ na środowisko naturalne. Całość została opisana w rozdziale 2.3.5
Ryzyko związane ze szkodliwym dla środowiska działaniem turystów	Brak wiedzy i wrażliwości na dobrostan zwierząt i sytuację środowiska naturalnego u pracowników może skutkować oferowaniem jako atrakcji miejsc i aktywności zagrażających przyrodzie lub zwierzętom.	Zatrudnianie wykwalifikowanych pracowników posiadających dużą świadomość w zakresie odpowiedzialnej turystyki, a także ciągle zwiększanie tej świadomości, również wśród turystów, np. poprzez informacje na stronie internetowej (w przygotowaniu jest dedykowana strona internetowa dotycząca odpowiedzialnej turystyki), pozwala niwelować to ryzyko.
Ryzyko związane z potencjalnym łamaniem praw człowieka czy nadużyciami w relacjach ze społecznościami lokalnymi	Podczas realizacji wycieczek istnieje ryzyko nadużyć w zakresie praw człowieka, np. poprzez zatrudnianie dzieci przez kontrahenta lub oferowanie atrakcji, przy których zatrudnia się dzieci. W krajach o nieugruntowanej tradycji poszanowania praw człowieka istnieje również ryzyko konfliktu ze społecznością lokalną, np. poprzez wykorzystywanie członków lokalnej społeczności przez władze w charakterze atrakcji turystycznej.	Poszczególne atrakcje są na bieżąco weryfikowane pod tym kątem przez pracowników (w szczególności pracowników Działu Produktu), a kontrahenci informowani są o właściwych procedurach i oczekiwaniach Grupy, aby unikać sytuacji ryzykownych i nieustannie zwiększać zakres ochrony praw człowieka. Każdy ewentualny zgłoszony przypadek nadużyć w tym zakresie będzie poddany szczegółowej analizie.

3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy

Interesariusze to grupy lub jednostki, na które Grupa Kapitałowa Rainbow Tours bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje i które mają wpływ na jego działalność.

W swoich działaniach Grupa Kapitałowa Rainbow Tours wchodzi w relacje z różnymi jednostkami, podmiotami i organizacjami. Analiza interesariuszy dokonana przez kadrę menedżerską z udziałem Zarządu podczas warsztatów strategicznych pozwoliła zidentyfikować grupy, osoby czy instytucje, na które Grupa wpływa, lub te, które na nią wpływają. Uwzględniono w niej zarówno kontekst wewnętrzny, jak i zewnętrzny – wzięto pod uwagę wszystkich, którzy są nawet w niebezpośredni sposób związani z Grupą lub też mogą być zainteresowani działaniami Grupy.

Mapa interesariuszy Grupy Kapitałowej Rainbow Tours:

Relacje z grupami interesariuszy zdefiniowanymi w prawym górnym rogu są kluczowe dla działalności biznesowej Grupy Kapitałowej Rainbow Tours oraz jej społecznej odpowiedzialności. Są to interesariusze o wysokim wpływie na biznes, jak i wysokim zainteresowaniu firmą. Zarazem odnoszą się oni do głównego obszaru działalności firmy i na nich skupione są jej działania. Relacjami z interesariuszami o wysokim poziomie wpływu (o wyniku 3) Grupa zarządza, dążąc do ich zaangażowania bądź śledzenia ich zachowań i oczekiwań, gdyż są oni niezbędni do rozwoju biznesu. Natomiast z interesariuszami, którzy wyrażają duże zainteresowanie, Grupa komunikuje się w zależności od aktualnych priorytetów i potrzeb.

4. ZASADY, NA PODSTAWIE KTÓRYCH SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Na potrzeby opracowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok” Grupa Kapitałowa dokonała analizy wewnętrznej realizowanych działań, posiadanych polityk i procedur należytej staranności. Analizy wewnętrzne zostały wykonane m.in. na podstawie międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative (GRI) wersja G4. W rezultacie, zgodnie z art. 49b ust. 8 ustawy o rachunkowości stosowanego również odpowiednio do Sprawozdania na poziomie skonsolidowanym na podstawie art. 55 ust. 2b Ustawy o rachunkowości, dokonano wyboru własnych zasad bazujących na aspektach niefinansowych w zakresie, w jakim są one niezbędne do oceny rozwoju, wyników i sytuacji Grupy.

Równocześnie jednak, niniejsze Sprawozdanie nie może być traktowane jako opracowane zgodnie („in accordance”) z Global Reporting Initiative (GRI) wersja GRI Standards.

Poniżej Grupa prezentuje kluczowe, wybrane wskaźniki niefinansowe, wg. GRI, wraz z informacją, w którym miejscu Sprawozdania dany wskaźnik został opisany oraz czy został zaraportowany w całości czy częściowo.

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Profil organizacyjny			
102-1	Nazwa organizacji	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours
102-2	Działania, marki, produkty i usługi	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	W całości	90-361 Łódź, ul. Piotrkowska 270
102-4	Rozmieszczenie krajów, w których działa organizacja	W całości	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-5	Charakter własności oraz forma prawna	Częściowo	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-6	Rynki obsługiwane przez organizację	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług
102-7	Skala organizacji	Częściowo	Punkt 1.1.1. Podstawowa działalność, 1.1.2. Organizacja i struktura oraz 1.1.3. Opis produktów i usług i 1.1.4. Opis branży i rynków, na których działa Grupa
102-9	Opis łańcucha dostaw organizacji	W całości	Punkt 1.3. Łańcuch wartości
102-10	Istotne zmiany w organizacji i jej łańcuchu dostaw	W całości	Punkt 1.4 Pozostałe informacje
102-12	Zewnętrzne inicjatywy	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju, Punkt 2.3.1. Zagadnienia społeczne
102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju
Strategia			
102-15	Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans	Częściowo	Punkt 3. Zarządzanie rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe
102-16	Wartości, zasady, standardy i normy zachowania	Częściowo	Punkt 2.1 Ogólne założenia działalności Grupy w obszarze zrównoważonego rozwoju oraz Punkt 2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Etyka i uczciwość			
102-17	Mechanizmy w zakresie naruszeń zasad etycznych i prawa	Częściowo	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka oraz Punkt 2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji
418-1	Uzasadnione skargi dotyczących naruszenia prywatności klienta i utraty danych klientów	W całości	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka
419-1	Istotne kary oraz sankcje pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami	W całości	W 2022 r. nie odnotowano takich przypadków
Ład organizacyjny			
102-18	Struktura organu zarządzającego organizacji	Częściowo	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-19	Proces delegowania władzy w zakresie kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych przez najwyższy organ zarządzający w ręce wyższej kadry zarządzającej i innych pracowników	W całości	Delegowanie władzy w zakresie kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych przez organ zarządzający w ręce wyższej kadry zarządzającej i innych pracowników nie jest sformalizowany i następuje w ramach bieżących (w normalnym toku działalności) czynności zarządczych członków Zarządu (delegowanie do podległych pracowników i/lub kierowników podległych jednostek organizacyjnych (w ramach podziału kompetencji członków Zarządu odpowiedzialnych za wyodrębnione obszary działalności)
102-20	Odpowiedzialność kierownictwa za kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	Częściowo	Odpowiedzialność w zakresie kwestii ekonomicznych, społecznych, praw człowieka, pracowniczych, różnorodności, środowiska naturalnego oraz przeciwdziałania korupcji leży w gestii Zarządu Spółki dominującej w Grupie Kapitałowej, działającego, jednakże przez dedykowane jednostki organizacyjne, przy czym: <ol style="list-style-type: none"> 1) w Spółce dominującej wyodrębniono stanowisko Dyrektora Finansowego (stanowisko jednoosobowe; podległość wobec Zarządu Spółki), do kompetencji którego delegowano część zagadnień ekonomicznych; 2) w odniesieniu do części spraw dotyczących kwestii pracowniczych dedykowano, w zakresie bieżącego zarządzania i obsługi, do wyodrębnionej jednostki organizacyjnej Spółki (Dział Kadr), 3) każdorazowo, dla realizacji projektów związanych z zaangażowaniem społecznym Spółki, wyznaczana jest dedykowana osoba lub osoby odpowiedzialne, działający we współpracy z wytypowanymi osobami z adekwatnych jednostek organizacyjnych, np. Działu Marketingu
102-31	Przegląd kwestii ekonomicznych, środowiskowych i społecznych w organizacji		Przegląd wpływu ekonomicznego, środowiskowego, społecznego, ryzyk oraz szans Grupy nie jest dokonywany w sposób sformalizowany; przeglądy takie dokonywane są w sposób ciągły i na bieżąco, w toku prowadzonej działalności gospodarczej

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
Zaangażowanie interesariuszy			
102-40	Lista grup interesariuszy	W całości	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
102-42	Identyfikacja i selekcja interesariuszy	Częściowo	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
102-43	Podjęcie organizacji do angażowania interesariuszy	W całości	Punkt 3.2. Opis zarządzania relacjami z poszczególnymi grupami interesariuszy
Sposób przygotowania raportu			
102-45	Podmioty uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	W całości	Punkt 1.1.2. Organizacja i struktura
102-46	Proces definiowania treści raportu i granic aspektów	W całości	Zakres treści i granic aspektów w raporcie został sporządzony w wyniku warsztatu strategicznego z kluczowymi managerami oraz podczas pogłębionych wywiadów, co zostało przeprowadzone po raz pierwszy w I kwartale 2018 roku, na potrzeby sporządzenia Oświadczeń nt. informacji niefinansowych za rok 2017
102-48	Ponowne przedstawienie informacji	W całości	<p>Jest to kolejne (szóste) w historii Grupy Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych. W dniu 29.04.2018 r. Spółka opublikowała jako wyodrębnione części sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w 2017 roku oraz sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Rainbow Tours w 2017 roku, Oświadczenie jednostkowe oraz Oświadczenie skonsolidowane nt. informacji niefinansowych. W dniu 30.04.2019 r. na stronie internetowej relacji inwestorskich Spółka opublikowała „Sprawozdanie jednostkowe na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours Spółki Akcyjnej za rok 2018” oraz „Sprawozdanie skonsolidowane na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok 2018”.</p> <p>W latach 2020-2023 Grupa zdecydowała się opublikować jednostkowe i skonsolidowane dane na temat informacji niefinansowych odpowiednio za lata 2019-2022, każdorazowo w jednym Sprawozdaniu.</p> <p>Część z danych przedstawionych w Oświadczeniu jednostkowym nt. informacji niefinansowych za rok 2017 oraz w Oświadczeniu skonsolidowanym nt. informacji niefinansowych za rok 2017, w Sprawozdaniu jednostkowym na temat informacji niefinansowych za rok 2018 i w Sprawozdaniu skonsolidowanym na temat informacji niefinansowych za rok 2018, a także w łączonych jednostkowych i skonsolidowanych Sprawozdaniach na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za lata 2019-2021 została ponownie przedstawiona, w niniejszym „Sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok”, tam, gdzie dane nie ulegały zmianom</p>
102-49	Zmiany w sposobie przygotowania raportu	W całości	Na potrzeby przygotowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok” wykorzystano z wyników warsztatu strategicznego z

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
			kluczowymi managerami oraz podczas pogłębionych wywiadów, realizowanych przy okazji sporządzenia Oświadczenia jednostkowego nt. informacji niefinansowych za rok 2017 oraz Oświadczenia skonsolidowanego nt. informacji niefinansowych za rok 2017; większość danych na potrzeby przygotowania niniejszego Sprawozdania uzyskano podczas bezpośrednich kontaktów z „właścicielami procesów”; ponadto na potrzeby opracowania niniejszego „Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Rainbow Tours S.A. oraz Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za 2022 rok” dokonano analizy wewnętrznej realizowanych działań i procesów, a także analizy posiadanych polityk i procedur należytej staranności
102-50	Okres objęty raportowaniem	W całości	Grupa raportuje dane niefinansowe za rok 2022, w wybranych przypadkach – posiadając dane za lata poprzednie (2017-2021) – są one również przytaczane; z uwagi na termin sporządzenia i publikacji niniejszego Sprawozdania po zakończeniu roku 2022, tj. w roku 2023, w niniejszym Sprawozdaniu w ograniczonym zakresie przytoczono i odniesiono się do danych i informacji dotyczących roku 2023
102-51	Data poprzedniego raportu	W całości	Data sporządzenia: 31.03.2022 r. Data publikacji: 29.04.2022 r.
102-52	Cykl raportowania	W całości	1-roczyzny
102-53	Osoba kontaktowa w zakresie pytań dotyczących raportu i jego treści	W całości	Paweł Walczak – Konsultant ds. Relacji Inwestorskich
102-54	Informacje zgłoszone zgodnie ze standardami GRI	W całości	Niniejsze Sprawozdanie nt. informacji niefinansowych przygotowano korzystając z Wytycznych GRI, jednak Grupa nie raportuje poziomu core ani comprehensive
102-55	Indeks treści	W całości	Punkt 4. Zasady, na podstawie których sporządzono skonsolidowane sprawozdanie na temat informacji niefinansowych
102-56	Weryfikacja zewnętrzna	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie dokonała weryfikacji Sprawozdania w rozumieniu Wytycznych GRI, natomiast Sprawozdanie zostało przekazane biegłemu rewidentowi i firmie audytorskiej w ramach procesów audytorskich i badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej Rainbow Tours za rok obrotowy 2022
Podejście do zarządzania			
103-2	Podejście do zarządzania i jego elementy	Częściowo	Punkt 2.3. Szczegółowy opis polityk, procedur należytej staranności oraz rezultatów ich stosowania
201-4	Pomoc finansowa uzyskana od państwa	W całości	W raportowanym okresie Spółka w ograniczonym zakresie korzystała z pomocy państwa w ramach rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem skutkom pandemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2, w szczególności z rozwiązań przewidzianych tzw. Tarczą Finansową PFR – wersja 2.0.
415-1	Wsparcie partii politycznych	W całości	Zgodnie z polityką Grupy opisaną w punkcie 2.3.6. Przeciwdziałanie korupcji – Grupa nie wspiera partii politycznych
Ochrona środowiska			

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
201-2	Implikacje finansowe i inne ryzyka oraz szanse dla działań organizacji wynikające ze zmian klimatycznych	Częściowo	Punkt 3.1. Opis zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością Grupy, mającymi wpływ na zagadnienia niefinansowe
302-1	Zużycie energii wewnątrz organizacji	Częściowo	Punkt 2.3.5. Środowisko naturalne
302-4	Zmniejszenie zużycia energii	Częściowo	Punkt 2.3.5. Środowisko naturalne
307-1	Przypadki nieprzestrzegania prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	W całości	Grupa Kapitałowa Rainbow Tours nie odnotowała przypadków nieprzestrzegania prawa w tym zakresie
308-2	Znaczący rzeczywisty i potencjalnie negatywny wpływ na środowisko w łańcuchu dostaw oraz podjęte działania	Częściowo	Grupa w punkcie 2.3.5. Środowisko naturalne opisuje m.in. podejście do ochrony środowiska w kontekście wycieczek objazdowych bądź realizacji atrakcji na destynacjach
Kwestie pracownicze, prawa człowieka i różnorodność			
102-8	Informacje o osobach zatrudnionych i innych pracownikach	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
102-41	Zbiorowe układy pracy	W całości	W Grupie Rainbow Tours nie ma zbiorowych układów pracy.
401-3	Wskaźniki powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia po urlopie macierzyńskim/ tacierzyńskim	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
402-1	Minimalne okresy wypowiedzenia w związku ze zmianami operacyjnymi, z uwzględnieniem informacji, czy są one określone w umowach zbiorowych	W całości	W Grupie obowiązują okresy wypowiedzenia zgodne z zapisami Kodeksu Pracy
403-3	Pracownicy często zapadający na choroby zawodowe lub szczególnie narażeni na choroby zawodowe	W całości	Brak chorób zawodowych
404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze, Grupa nie prowadzi pełnych statystyk szkoleń, lecz raportuje dane na temat wybranych dostępnych szkoleń dedykowanych
404-2	Programy rozwoju umiejętności menedżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają zarządzanie końcem kariery zawodowej	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
404-3	Procent pracowników otrzymujących regularne oceny swoich wyników oraz informacje rozwoju	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze – Grupa co do zasady raportuje procent pracowników podlegających ocenie „180 stopni”; z uwagi na pandemię koronawirusa

Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Zakres raportowania	Miejsce w Sprawozdaniu / komentarz
	zawodowego, w podziale na płeć oraz kategorię pracowników		SARS-CoV-2 w latach 2021-2022 nie dokonywano oceny pracowniczej „180 stopni”
405-1	Różnorodność w najwyższym organie zarządzającym i w kadrze pracowniczej	Częściowo	Punkt 2.3.2. Zagadnienia pracownicze
406-1	Całkowita liczba przypadków incydentów o charakterze dyskryminacyjnym i podjęte środki naprawcze	W całości	Punkt 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka – w 2022 r. nie odnotowano przypadków dyskryminacji
Społeczności lokalne			
411-1	Całkowita liczba przypadków naruszeń praw ludności rdzennej i podjęte działania	Częściowo	W 2022 r. nie odnotowano przypadków naruszenia praw ludności rdzennej. W punkcie 2.3.3. Poszanowanie praw człowieka Grupa opisuje m.in. swoją politykę w zakresie respektowania praw lokalnych społeczności w destynacjach, które odwiedzają klienci Grupy
413-1	Zakłady z wdrożonymi programami zaangażowania lokalnej społeczności, ocenami wpływu i programami rozwoju	Częściowo	Punkt 2.3.1. Zagadnienia społeczne. Polityka społeczna obowiązuje we wszystkich Spółkach Grupy
413-2	Zakłady i działania mające znaczący rzeczywisty i potencjalnie negatywny wpływ na społeczności lokalne	Częściowo	Grupa od 2017 r. dokonuje systematycznej analizy oferty pod kątem wpływu na społeczności lokalne na poszczególnych destynacjach

Łódź, dnia 31 marca 2023 roku / 28 kwietnia 2023 roku (aktualizacja)

[Data publikacji: 28 kwietnia 2023 roku]

Grzegorz Baszczyński
Prezes Zarządu
Rainbow Tours S.A.

Piotr Burwicz
Członek Zarządu
Rainbow Tours S.A.

Jakub Puchałka
Członek Zarządu
Rainbow Tours S.A.

Maciej Szczechura
Członek Zarządu
Rainbow Tours S.A.